



REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

INŠPEKTORAT RS ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO, LOVSTVO IN RIBIŠTVO

Dunajska 58, 1000 Ljubljana

T: 01 434 57 00
E: irskglr.mkgp@gov.si
www.ikglr.gov.si

Številka: 010-24/2026-1

INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO, LOVSTVO IN RIBIŠTVO

POROČILO ZA LETO 2025

Ljubljana, marec 2026

PREDGOVOR

Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (v nadaljevanju: IRSKGLR) s poročilom o delu, pripravljenim na podlagi 10. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru, predstavlja ključne kazalnike in rezultate svojega delovanja v letu 2025.

Leto 2025 so zaznamovali pomembni premiki na področju digitalizacije, organizacijskega razvoja in krepitve kakovosti dela. IRSKGLR je svoje naloge izvajal z namenom varovanja javnega interesa ter interesov pravnih in fizičnih oseb, pri čemer poročilo temelji na podatkih vseh inšpekcij ter Službe za skupne in pravne zadeve.

Na vsebinskih področjih nadzora ostajajo ključni izzivi povezani z varovanjem kmetijskih zemljišč, zakonitostjo rabe prostora ter trajnostnim upravljanjem naravnih virov. Med pomembnejšimi izzivi izstopa zaraščanje kmetijskih zemljišč ter pritiski na njihovo nenamensko rabo, vključno z nelegalnimi posegi in oglaševanjem. Na področju vinarstva smo nadaljevali poostren nadzor kakovosti in varnosti vin v prometu, pri čemer rezultati kažejo na visoko stopnjo skladnosti, ob hkratnem odkrivanju posameznih nepravilnosti, ki zahtevajo nadaljnjo pozornost. V gozdarstvu ostaja v ospredju nadzor nad sanitarno sečnjo in varstvom gozdov, medtem ko smo na področju lovstva in ribištva največ pozornosti namenili pregledom krmišč in nadzorom izvajanja koncesijskih pogodb upravljavk lovišč.

Poseben poudarek smo v letu 2025 namenili digitalizaciji in modernizaciji dela. Nadaljevali smo razvoj informacijskega sistema eFokus, ki pomembno prispeva k učinkovitejšemu, preglednejšemu in bolj sledljivemu izvajanju nadzora na terenu.

Pomemben del našega delovanja predstavlja tudi preventivna dejavnost, s katero prispevamo k večji ozaveščenosti javnosti in zmanjševanju kršitev. Ob tem smo okrepili sodelovanje z drugimi nadzornimi in strokovnimi institucijami, kar omogoča bolj usklajeno in učinkovito delovanje na vseh področjih nadzora.

Posebno pozornost smo namenili razvoju zaposlenih in izboljšanju organizacije dela, kar je pripomoglo k preseganju načrtovanih ciljev. S prenovljenim pristopom na področju usposabljanja smo dodatno okrepili strokovnost in prenos znanja.

V letu 2025 smo, kljub kadrovskim izzivom, uspešno izvedli zastavljene naloge in ohranili visoko raven delovanja. To je rezultat strokovnosti, predanosti in odgovornosti vseh zaposlenih ter dobrega sodelovanja z drugimi institucijami in deležniki.

V prihodnje bomo nadaljevali z usmeritvijo v še večjo učinkovitost, digitalizacijo, poenotenje postopkov ter krepitev preventivnega delovanja, s ciljem še boljšega varovanja javnega interesa.

Zahvaljujem se vsem zaposlenim za njihov prispevek ter vsem partnerjem za korektno sodelovanje.

mag. Igor Kotnik
GLAVNI INŠPEKTOR

UVOD.....	5
ZAKONODAJA	6
<i>Predpisi s področja državne ureditve.....</i>	6
<i>Materialni predpisi</i>	7
ORGANIZACIJSKE IN SPLOŠNE ZADEVE	24
<i>Organizacija inšpektorata</i>	24
<i>Izobraževanje.....</i>	25
<i>Finančni viri.....</i>	26
<i>Javna naročila, izvedena v letu 2025.....</i>	30
<i>Informatika.....</i>	30
DELO IRSKGLR PO INŠPEKCIJAH.....	34
PREGLED OPRAVLJENEGA DELA.....	34
<i>Število postopkov po Zakonu o splošnem upravnem postopku in Zakonu o inšpekcijskem nadzoru</i>	34
<i>Število postopkov po Zakonu o prekrških</i>	35
UGOTOVITVE IN VSEBINSKI KOMENTAR PO INŠPEKCIJAH	37
INŠPEKCIJA ZA KMETIJSTVO.....	37
<i>Splošno</i>	37
<i>Organiziranost in kadrovska struktura</i>	39
<i>Inšpekcijski nadzor in ugotovitve po področjih nadzora</i>	39
<i>Ukrepi po Zakonu o prekrških v letu 2025</i>	43
INŠPEKCIJA ZA VINARSTVO	65
<i>Splošno</i>	65
<i>Organiziranost in kadrovska struktura inšpekcije za vinarstvo</i>	68
<i>Inšpekcijski nadzor in ugotovitve po področjih nadzora.....</i>	70
<i>Označevanje vina in enoloških sredstev</i>	83
<i>Nadzor nad delom pooblaščenih organizacij.....</i>	96
<i>Izrečeni ukrepi v skladu z določili Zakona o prekrških</i>	102
<i>Predlogi za izboljšanje dela</i>	105
INŠPEKCIJA ZA GOZDARSTVO	106
<i>Splošno</i>	106
<i>Organiziranost in delovanje inšpekcije za gozdarstvo.....</i>	106
<i>Sanitarna sečnja v letu 2025</i>	110
<i>Inšpekcijski postopek.....</i>	112
<i>Delo inšpekcije za gozdarstvo kot prekrškovnega organa</i>	129
INŠPEKCIJA ZA LOVSTVO IN RIBIŠTVO	132
<i>Splošno</i>	132
<i>Organiziranost in kadrovska sestava.....</i>	132
<i>Pregled opravljenega dela.....</i>	134
<i>Inšpekcija za lovstvo</i>	135
<i>Inšpekcija za ribištvo - sladkovodno ribištvo</i>	146
<i>Inšpekcija za ribištvo – morsko ribištvo</i>	150

UVOD

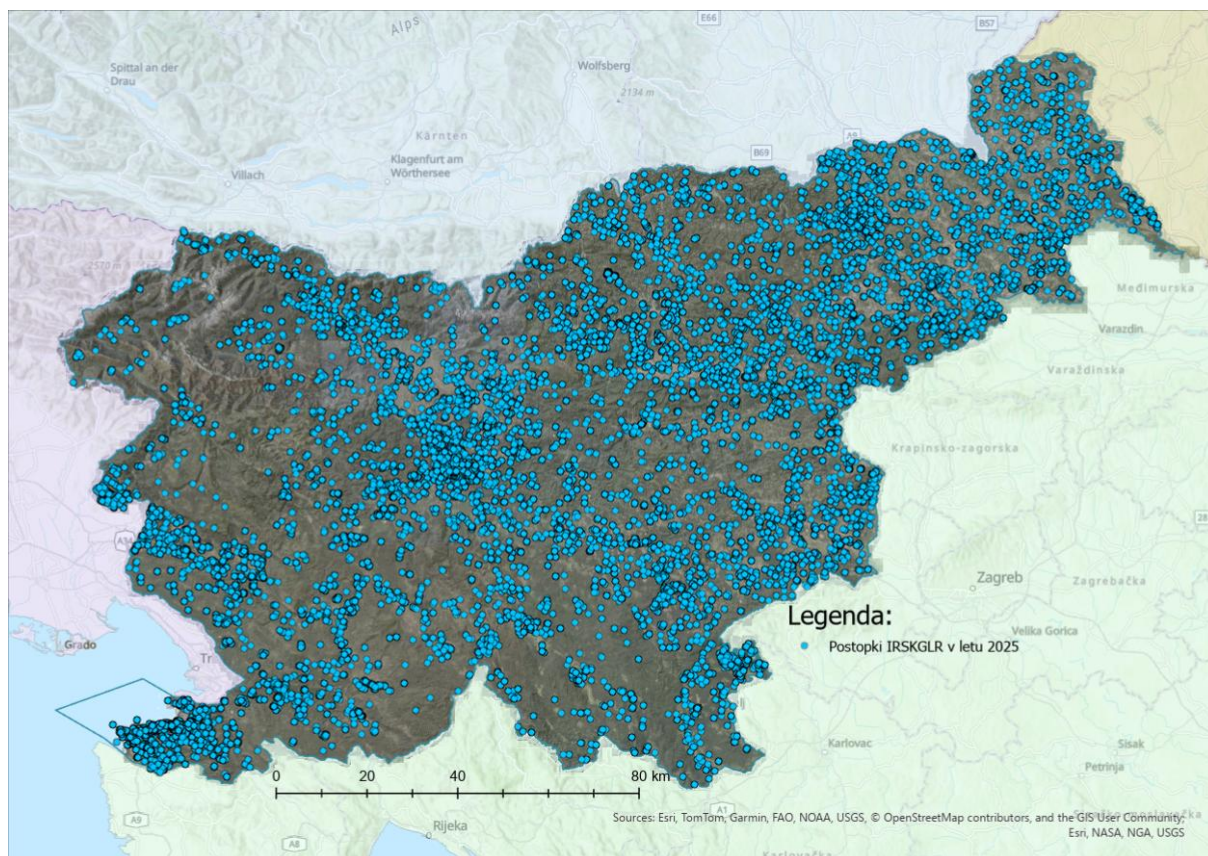
IRSKGLR je bil ustanovljen na podlagi Uredbe o organih v sestavi ministrstev (s spremembo uredbe Uradni list RS, št. 91/2014) in opravlja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvrševanjem predpisov iz pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju: MKGP).

IRSKGLR opravlja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem predpisov s področij kmetijstva, varstva kmetijskih zemljišč, delovanjem agrarnih skupnosti, promocije kmetijskih in živilskih proizvodov, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, vključno z nalogami uradnega nadzora na področju varnosti, kakovosti in označevanja vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, razvoja podeželja, ukrepov kmetijske politike, zootehnike, na področju identifikacije in registracije živali, nad izvajanjem rejских programov ter delovanjem selekcijskih centrov, delovanjem javnih služb v kmetijstvu, dobre kmetijske prakse, prometom in uporabo organskih in mineralnih gnojil in sredstev za izboljšanje tal ter njihove uporabe na obdelovalnih in pašnih površinah, na področju živalskih stranskih proizvodov in pridobljenih proizvodov, ki niso namenjeni prehrani ljudi, razen nalog, ki so v pristojnosti Agencije Republike Slovenije za okolje in Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, nad uporabo biološko razgradljivih odpadkov, varstvom voda in kmetijskih zemljišč pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov, na področju soobstoja gensko spremenjenih kmetijskih rastlin, gozdarstva, lovstva in varstva prostoživečih živalskih vrst, sladkovodnega in morskega ribištva, na podlagi veljavnega protokola ali zakonske podlage lahko opravlja tudi kontrolo v postopkih izvajanja ukrepov iz pristojnosti Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja.

IRSKGLR je glede na delovno področje sestavljen iz štirih inšpekcij in službe za skupne in pravne zadeve.

Inšpekcije, ki delujejo v okviru IRSKGLR, so:

- Inšpekcija za kmetijstvo,
- Inšpekcija za vinarstvo,
- Inšpekcija za gozdarstvo,
- Inšpekcija za lovstvo in ribištvo.



Slika 1: Pregledna karta vseh opravljenih nadzorov inšpektorata v letu 2025 na območju Republike Slovenije.

Zakonodaja

V tem seznamu navajamo le nabor pglavitnih zakonov z delovnega področja IRSKGLR. Zakonodaja je dostopna preko spletnih strani IRSKGLR (<https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/inspektorat-za-kmetijstvo-gozdarstvo-lovstvo-in-ribistvo/zakonodaja/>) oziroma MKGP ter drugih ministrstev.

Predpisi s področja državne ureditve

- Zakon o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14, 90/14, 51/16, 36/21, 82/21, 189/21, 153/22, 18/23 in 83/25-ZOUL))
- Zakon o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 32/25 – ZJU-1)
- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 95/24 – ZSTSPJS)
- Predpisi s področja upravnega in prekrškovnega prava
- Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – UPB, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE, 3/22 – ZDeb in 85/25)
- Zakon o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/10 – UPB, 14/15 – ZUUJFO,

- 84/15 – ZZelP-J, 32/16, 30/18 – ZKZaš, 189/20 – ZFRO in 44/25 – ZDOsk-1B)
- Zakon o prekrških (Uradni list RS, št. 29/11 – uradno prečiščeno besedilo, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US, 175/20 – ZIUOPDVE, 5/21 – odl. US, 38/24, 100/25 – ZS-1 in 10/26)
- Zakon o sodnih taksah (Uradni list RS, št. 37/08, 97/10, 63/13, 58/14 – odl. US, 19/15 – odl. US, 30/16, 10/17 – ZPP-E, 11/18 – ZIZ-L, 35/18 – odl. US in 204/21)
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – UPB in 40/14)
- Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 163/22, 40/25 – ZinfV-1, in 10/25 – ZP – 1L)
- Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22, 74/22 – odl. US, 100/22 – ZNUZSZS, 28/23, 88/23 – ZOPNN-F in 83/25 - ZOUL)
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/11)
- Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15, 7/18, 141/22 in 40/25 – ZinfV-1)

Materialni predpisi

Inšpekcija za kmetijstvo

Nacionalna zakonodaja:

- Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22-ZPomK-2, 18/23, 78/23 in 100/25 – Zkmet-2)
- Pravilnik o registru kmetijskih gospodarstev (Uradni list RS, št. 7/23, 15/24 in 100/25 – Zkme-2)
- Pravilnik o evidenci dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč (Uradni list RS, št. 128/08, 4/10, 110/10 in 100/25 – Zkme-2)
- Uredba o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/15, 36/18, 151/22, 4/25, 100/25)
- Uredba o ureditvi trga s hmeljem (Uradni list RS, št. 20/09, 60/10, 88/11, 50/15, 100/25 – Zkme-2)
- Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D in 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE, , 95/23 - ZIUOPZP, 131/23 - ZORZFS, 81/24 - ZORZFS-A, 100/25)
- Uredba o ugotavljanju onesnaženosti kmetijskih zemljišč in gozda (Uradni list RS, št. 6/90, Uradni list RS, št. 59/96 - ZKZ, 68/96)
- Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (Uradni list RS, št. 113/09, 5/13, 22/15, 12/17, 44/22 – ZVO-2)
- Uredba o uporabi oljčnih tropin in rastlinske vode za gnojenje (Uradni list RS, št. 10/22 in 100/25 – Zkme-2)
- Uredba o podrobnejših merilih za presojo, ali obdelovalec ravna kot dober

gospodar (Uradni list RS, št. 81/02)

- Uredba o izvajanju ukrepa odpravljanje zaraščanja na kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 111/23, 44/24)
- Zakon o zdravju živali (Uradni list RS, št. 100/25)
- Uredba o izvajanju uredbe (EU) o uradnem nadzoru in drugih uradnih dejavnostih na področju živil, krme, zdravja in dobrobiti živali ter zdravja rastlin in fitofarmaceutskih sredstev (Uradni list RS, št. 129/20 in 32/24)
- Uredba o koordinaciji delovanja ministrstev in njihovih organov v sestavi s pristojnostmi na področju varnosti živil in krme, zdravstvenega varstva živali in zaščite živali ter zdravstvenega varstva rastlin (Uradni list RS, št. 82/10 in 100/25 - ZVHK)
- Zakon o živinoreji (Uradni list RS, št. 18/02, 110/02 – ZUreP-1, 45/04 – ZdZPKG, 90/12 – ZdZPVHVVR, 45/15 in 100/25 – Zkme-2)
- Uredba o izvajanju uredbe (EU) o reji živali (Uradni list RS, št. 59/18)
- Uredba o izvajanju izvedbene uredbe (EU) o določitvi pravil v zvezi z metodami za identifikacijo enoprstih kopitarjev (Uradni list RS, št. 103/15 in 100/25 - ZZdrŽiv)
- Pravilnik o centralnem registru objektov akvakulture in komercialnih ribnikov ter o zbiranju podatkov o staležu in proizvodnji akvakulture (Uradni list RS, št. 3/11, 100/25 - ZZdrŽiv)
- Uredba o načinu in pogojih izvajanja javnih služb v živinoreji (Uradni list RS, št. 99/08)
- Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu (Uradni list RS, št. 30/23, 100/25 – Zkme-2)
- Zakon o mineralnih gnojilih (Uradni list RS, št. 29/06 in 90/12 – ZdZPVHVVR)
- Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (Uradni list RS, št. 26/11 in 57/12)
- Uredba o določitvi višine in začetku plačevanja obveznega prispevka za promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov za zavezanca sektorja pridelave in predelave sadja (Uradni list RS, št. 81/16 in 10/18)
- Uredba o obveznem prispevku za promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov za zavezanca sektorja mleka za obdobje 2023–2025 (Uradni list RS, št. 77/22)
- Uredba o obveznem prispevku za promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov za zavezanca sektorja mesa za obdobje 2023–2025 (Uradni list RS, št. 60/22)
- Uredba o določitvi višine in začetku plačevanja obveznega prispevka za promocijo kmetijskih in živilskih proizvodov za zavezanca sektorja pridelave in predelave mesa za goveje in perutninsko meso (Uradni list RS, št. 103/15)
- Zakon o hrani (Uradni list RS, št. 100/2025)

- Uredba o zelenem javnem naročanju (Uradni list RS, št. 51/17, 64/19, 49/20 – ZIUZEOP, 152/20 – ZZUOOP, 121/21, 132/23 in 43/25)
- Zakon o konoplji za medicinske in znanstvene namene (Uradni list RS, št. 60/25)
- Zakon o soobstoju gensko spremenjenih rastlin z ostalimi kmetijskimi rastlinami (Uradni list RS, št. 41/09 in 69/15 – ZOPPGSR)
- Zakon o omejevanju ali prepovedi pridelave gensko spremenjenih rastlin (Uradni list RS, št. 69/15)
- Uredba o podrobnih ukrepih za pridelavo gensko spremenjene koruze (Uradni list RS, št. 12/10)
- Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF, 17/14, 163/22, 18723 – ZDU-10, 88/23, 95/23 – ZIUOPZP, 117/23 – ZIUOPZP-A in 83/25)
- Uredba o metodologiji za ocenjevanje škode (Uradni list RS, št. 67/03, 79/04, 33/05, 81/06, 68/08)
- Zakon o agrarnih skupnostih (Uradni list RS, št. 74/15 in 44/22, 95/23 – ZIUOPZP, 38/24)
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 81/2022 - skl. US, 121/22 - ZUOKPOE, 160/2022 - skl. US, 18/23 - ZDU-10, 78/23 - ZUNPEOVE, 95/23 - ZIUOPZP, 131/23 - ZORZFS, 23/24, 81/24 - ZORZFS-A, 21/25 – ZOPVOOV in 56/25 - PoZ)
- Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Uradni list RS, št. 99/13, 56/15, 56/18 in 44/22 – ZVO-2)
- Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/2002, 2/2004 – ZZdrI-A, 41/2004 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US in 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 - ZIUOPZP, 131/23 - ZORZFS, 52/24 - odl. US)
- Uredba o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (Uradni list RS, št. 68/96, 41/04 - ZVO-1 in 44/22 – ZVO-2)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodna telesa vodonosnikov za območja občin Šmartno ob Paki, Polzela in Braslovče (Uradni list RS, št. 98/11 in 93/13 in 84/16)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov za območje Celja in Žalca (Uradni list RS, št. 25/16)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Rižane (Uradni list RS, št. 49/08, 72/12 in 69/13)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Apaškega polja (Uradni list RS, št. 59/07, 32/11 in 22/13, 79/15)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Dravsko-ptujskega polja (Uradni list RS, št. 59/07, 32/11 in 24/13, 79/15)

- Uredba o vodovarstvenem območju za javno oskrbo s pitno vodo v občinah Ormož, Središče ob Dravi, Sveti Tomaž in delu občine Ljutomer (Uradni list RS, št. 191/20)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Ruš, Vrbanskega platoja, Limbuške dobrove in Dravskega polja (Uradni list RS, št. 24/07, 32/11, 22/13, 79/2015 in 182/20)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Selniška dobava (Uradni list RS, št. 72/06, 32/11 in 22/13, 79/15)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnika Ljubljanskega polja (Uradni list RS, št. 48/15, 181/21, 60/22 in 35/23 – odl. US)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Ljubljanskega barja in okolice Ljubljane (Uradni list RS, št. 115/07, 9/08 – popr., 65/12 in 93/13)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov na območju občine Jezersko (Uradni list RS, št. 24/12)
- Uredba o vodovarstvenih območjih za občini Škofja Loka in Gorenja vas - Poljane (Uradni list RS, št. 164/20)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov na območju občine Jesenice (Uradni list RS, št. 62/13, 92/14 in 93/20)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov na območju Slovenj Gradca (Uradni list RS, št. 56/15, 21/18 in 17/23)
- Uredba o vodovarstvenem območju za vodna telesa vodonosnikov za območje občin Črnomelj, Metlika in Semič (Uradni list RS, št. 53/16)
- Uredba o načinu izplačevanja in merilih za izračun nadomestila za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima (Uradni list RS, št. 105/11, 64/12, 44/13, 55/15, 97/15, 77/16 in 197/20)
- Uredba o nadomestilu za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima za obdobje 2023 do 2029 (Uradni list RS, št. 132/23)
- Uredba o neposrednih plačilih iz strateškega načrta skupne kmetijske politike 2023–2027 (Uradni list RS, št. 17/23, 63/23, 113/23, 2/24, 30/24, 83/24, 2/25, 36/25, 100/25 – Zkme-2 in 107/25)
- Uredba o izvedbi intervencij kmetijske politike za leto 2023 (Uradni list RS, št. 34/23 in 110/23)
- Uredba o pravilih pogojenosti (Uradni list RS, št. 2/24, 30/24, 109/24, 100/25 – Zkme-2 in 107/25)
- Zakon o rudarstvu (Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo in 61/17 – GZ, 54/22 IN 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 - ZIUOPZP, 131/23 - ZORZFS,

81/24)

- Zakon o planinskih poteh (Uradni list RS, št. 61/07 in 92/21)
- Zakon o Triglavskem narodnem parku (Uradni list RS, št. 52/10, 46/14 – ZON-C in 60/17, 82/20, 18/23 – ZDU-10 in 97/25 – ZON-F)
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT, 43/19, 121/21 – ZJN-3B in 78/23 – ZORR)
- Zakon o voznikih (Uradni list RS, št. 92/22 – uradno prečiščeno besedilo, 153/22 in 102/25)
- Uredba o izvajanju Uredbe (ES) o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi (Uradni list RS, št. 58/11)
- Zakon o izvajanju Uredbe (EU) Evropskega parlamenta in Sveta o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 200/20 in 16/23)

Evropska zakonodaja:

- Direktiva Sveta 91/676/EGS z dne 12. decembra 1991 o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (UL L št. 375 z dne 31. 12. 1991, str. 1), zadnjič spremenjeno z Uredbo (ES) št. 1137/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2008 o prilagoditvi nekaterih aktov, za katere se uporablja postopek, določen v členu 251 Pogodbe (UL EU L 375 z dne 31.12.1991, str. 1-8)
- Uredba Komisije (EU) 2015/262 z dne 17. februarja 2015 o določitvi pravil v skladu z direktivama Sveta 90/427/EGS in 2009/156/ES v zvezi z metodami za identifikacijo enoprstih kopitarjev (uredba o potnih listih za enoprste kopitarje) (UL EU št. L 59 z dne 03.03.2015, str. 1-53)
- Uredba (EU) št. 2016/1012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2016 o zootehniških in genealoških pogojih za rejo, trgovino s čistopasemskimi plemenskimi živalmi, hibridnimi plemenskimi prašiči in njihovim zarodnim materialom ter za njihov vstop v Unijo ter o spremembi Uredbe (EU) št. 652/2014, direktiv Sveta 89/608/EGS in 90/425/EGS ter razveljavitvi določenih aktov na področju reje živali (»Uredba o reji živali«) (UL EU št. L 171 z dne 29.06.2016, str. 66-143)
- Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L št. 327 z dne 22.12.2000, str. 1-73), zadnjič spremenjena z Direktivo Sveta 2013/64/EU z dne 17. decembra 2013 o spremembi direktiv Sveta 91/271/EGS in 1999/74/EC ter direktiv 2000/60/ES, 2006/7/ES, 2006/25/ES in 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta zaradi spremembe položaja Mayotta v razmerju do Evropske unije (UL EU št. L 353 z dne 28.12.2013, str. 1-73)
- Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008

o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL EU št. L 312 z dne 22.11.2008, str. 3-30)

- Uredba (ES) št. 1069/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1774/2002 (Uredba o živalskih stranskih proizvodih) (UL EU št. L 300 z dne 14.11.2009, str. 1-33)
- Uredba (EU) 2019/1020 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov ter spremembi Direktive 2004/42/ES in uredb (ES) št. 765/2008 in (EU) št. 305/2011 (UL EU št. L 169 z dne 25.06.2019, str. 1-44)
- Uredba (EU) 2019/1009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu, spremembi uredb (ES) št. 1069/2009 in (ES) št. 1107/2009 ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2003/2003 (UL EU št. L 161 z dne 16.06.2022, str. 121-121)
- Uredba (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmaceutskih sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (Uredba o uradnem nadzoru) (UL EU št. L 95 z dne 07.04.2017, str. 1-142)
- Uredba (EU) 2017/2394 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2017 o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov, in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 2006/2004 (UL EU št. L 345 z dne 27.12.2017, str. 1-26)
- Uredba (EU) 2019/515 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. marca 2019 o vzajemnem priznavanju blaga, ki se zakonito trži v drugi državi članici, in o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 764/2008 (UL EU št. L 91 z dne 29.03.2019, str. 1-18).

Inšpekcija za vinarstvo

Nacionalna zakonodaja:

- Zakon o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVVR, 111/13 in 27/17 – ZKme-1D)
- Zakon o hrani - ZHra (Uradni list RS, št. 100/25)
- Zakon o varni hrani in krmi - ZVHK (Uradni list RS, št. 100/25)
- Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR,

- 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22- ZPomK-2, 18/23, 78/23 in 100/25 – Zkmet-2)
- Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D in 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE, , 95/23 - ZIUOPZP, 131/23 - ZORZFS, 81/24 - ZORZFS-A, 100/25)
 - Uredba o sistemu dovoljenj za zasaditev vinske trte (Uradni list RS, št. 4/16 in 23/17)
 - Uredba o ureditvi trga z vinom (Uradni list RS, št. 6/12, 38/12, 24/13, 66/14, 38/16 in 14/17)
 - Uredba o izvajanju uredbe (EU) o uradnem nadzoru in drugih uradnih dejavnostih na področju živil, krme, zdravja in dobrobiti živali ter zdravja rastlin in fitofarmaceutskih sredstev, (Uradni list RS, št. 129/20, 32/24)
 - Uredba o izvajanju uredbe (ES) o aditivih za živila (Uradni list RS, št. 12/11, 87/12)
 - Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF, 17/14, 163/22, 18/23 – ZDU-10, 88/23, 95/23 – ZIUOPZP in 117/23 – ZIUOPZP-A)
 - Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno – ZPDZC-1 (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT, 43/19, 121/21 – ZJN-3B in 78/23 - ZORR)
 - Zakon o varstvu potrošnikov - ZVPot-1 (Uradni list RS, št. 130/22)
 - Zakon o gostinstvu - ZGos-1 (Uradni list RS, št.: 77/25)
 - Zakon o trošarinah - ZTro-1 (Uradni list RS, št. 47/16, 92/21, 192/21, 140/22 in 38/24)
 - Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF, 17/14, 163/22, 18/23 – ZDU-10, 88/23, 95/23 – ZIUOPZP in 117/23 – ZIUOPZP-A)
 - Uredba o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/15, 36/18, 151/22 in 4/25)
 - Pravilnik o označevanju in embalaži vina (Uradni list RS, št. 37/10 in 8/17)
 - Pravilnik o kletarski evidenci in spremnih dokumentih za promet z vinom (Uradni list RS, št. 96/09)
 - Pravilnik o vinu z oznako priznanega tradicionalnega poimenovanja - Bizeljčan (Uradni list RS, št. 22/09, 59/09)
 - Pravilnik o višini stroškov za izdelavo predhodnega mnenja o ustreznosti elaborata, ki določa naziv PTP, za spremljanje dozorevanja grozdja, za mnenje o ustreznosti količine in kakovosti grozdja za pridelavo vrhunskega vina ZGP, za izdelavo 3 izotopskih analiz in za dodatno izobraževanje pokuševalcev (Uradni list RS, št. 31/08, 104/09, 51/12, 32/13, 15/14, 17/15 in 29/16)
 - Pravilnik o vinu s priznanim tradicionalnim poimenovanjem Teran (Uradni list RS, št. 205/21)
 - Pravilnik o vinu s priznanim tradicionalnim poimenovanjem Metliška črnina in vinu s priznanim tradicionalnim poimenovanjem Belokranjec (Uradni list RS, št. 112/22)

- Pravilnik o seznamu geografskih označb za vina in trsnem izboru (Uradni list RS, št. 49/07, 26/21 in 15/22)
- Pravilnik o registru pridelovalcev grozdja in vina (Uradni list RS, št. 16/07, 62/09 in 4/16)
- Pravilnik o načinu jemanja vzorcev vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina ter vzorcev enoloških sredstev za analize in o postopku z odvzetimi predmeti (Uradni list RS, št. 94/05 in 105/06 – ZVin)
- Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati grozdje za predelavo v vino, o dovoljenih tehnoloških postopkih in enoloških sredstvih za pridelavo vina in o pogojih glede kakovosti vina, mošta in drugih proizvodov v prometu (Uradni list RS, št. 43/04, 127/04, 112/05 in 105/06-ZVin)
- Pravilnik o imenovanju pokuševalcev in pooblaščenih organizacij za preizkušanje pokuševalcev in organoleptičnih sposobnosti kmetijskih inšpektorjev (Uradni list RS, št. 69/01, 87/01 popr. in 105/06-ZVin)
- Navodilo o fizikalno kemijskih analizah grozdnega mošta in vina (Uradni list RS, št. 43/01, in 105/06 – ZVin)
- Pravilnik o postopku in načinu ocenjevanja mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina (Uradni list RS, št. 32/00, 99/01, in 105/06 – ZVin)
- Pravilnik o kontroli kakovosti grozdja v času trgatve (Uradni list RS, št. 68/99, 79/00, 69/01 in 105/06-ZVin)
- Uredba o izvajanju delov določenih uredb Skupnosti glede živil, higiene živil in uradnega nadzora nad živili (Uradni list RS, št. 72/10 in 129/20)
- Uredba o izvajanju uredbe (EU) o uradnem nadzoru in drugih uradnih dejavnostih na področju živil, krme, zdravja in dobrobiti živali ter zdravja rastlin in fitofarmacevtskih sredstev (Uradni list RS, št. 129/20 in 32/24)
- Pravilnik o registraciji in odobritvi obratov na področju živil (Uradni list RS, št. 96/14)
- Pravilnik o zdravstvenih zahtevah za osebe, ki pri delu v proizvodnji in prometu z živili prihajajo v stik z živili (Uradni list RS, št. 82/03 in 25/09)
- Uredba o sistemu dovoljenj za zasaditev vinske trte (Uradni list RS, št. 4/16, 23/17, 22/24 in 70/24)
- Odredba o zgornji meji količine vina za lastno rabo (Uradni list RS, št. 19/02 in 47/16 – Ztro-1)
- Pravilnik o vinu z oznako priznanega tradicionalnega poimenovanja – Ritoznojčan (Uradni list RS, št. 38/16)
- Uredba o izvajanju uredbe (ES) o aditivih za živila (Uradni list RS, št. 12/11, 87/12 in 100/25 – ZVHK)
- Specifikacija proizvoda »Cviček« v eAmbrosia (PDO-SI-A1561)

Evropska zakonodaja:

- Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi

uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL EU št. L 347 z dne 20.12.2013, str. 671-854)

- Uredba EU št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in svet z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004 (UL EU št. L 304 z dne 22.11.2011, str. 18-63)
- Delegirana uredba komisije (EU) 2019/33 z dne 17. oktobra 2018 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z vlogami za zaščito označb porekla, geografskih označb in tradicionalnih izrazov v vinskem sektorju, postopkom ugovora, omejitvami uporabe, spremembami specifikacij proizvoda, preklicem zaščite ter označevanjem in predstavitvijo (UL EU št. L 9 z dne 11.01.2019, str. 2-45)
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/34 z dne 17. oktobra 2018 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z vlogami za zaščito označb porekla, geografskih označb in tradicionalnih izrazov v vinskem sektorju, postopkom ugovora, spremembami specifikacij proizvoda, registrom zaščitenih imen, preklicem zaščite in uporabo simbolov ter Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z ustreznim sistemom pregledov (UL EU št. L 9 z dne 11.01.2019, str. 46-76)
- Uredba (EU) 2025/1143 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2025 o geografskih označbah za vino, žgane pijače in kmetijske proizvode ter zajamčenih tradicionalnih posebnostih in neobveznih navedbah kakovosti za kmetijske proizvode, spremembi uredb (EU) št. 1308/2013, (EU) 2019/787 in (EU) 2019/1753 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1151/2012 (UL EU št. L 2025/1143 z dne 23.04.2025)
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/934 z dne ,12. marca 2019, o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede vinorodnih območij, na katerih je mogoče delež alkohola povečati, dovoljenih enoloških postopkov in omejitev, povezanih s pridelavo in konzerviranjem proizvodov vinske trte, najmanjšega odstotnega deleža alkohola za stranske proizvode in njihovega odstranjevanja ter objave spisov OIV (UL EU št. L 149 z dne 07.06.2019, str. 1-52)
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/273 z dne 11. decembra 2017 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede sistema dovoljenj za zasaditev vinske trte, registra vinogradov, spremnih dokumentov in certificiranja, registra o prejemu in izdaji, obveznega prijavljanja, uradnega obveščanja in objavljanja sporočenih informacij ter o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede ustreznih preverjanj in kazni, spremembi uredb Komisije (ES) št. 555/2008, (ES) št. 606/2009 in (ES) št. 607/2009 ter razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št.

436/2009 in Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/560 (UL EU št. L 58 z dne 28.02.2018, str. 1-59)

- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2018/274 z dne 11. decembra 2017 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede sistema dovoljenj za zasaditev vinske trte, certificiranja, registra o prejemu in izdaji, obveznega prijavljanja in uradnega obveščanja ter Uredbe (EU) št. 1306/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede ustreznih preverjanj ter razveljavitvi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2015/561 (UL EU št. L 58 z dne 28.02.2018, str. 60-95)
- Uredba (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmaceutskih sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (Uredba o uradnem nadzoru) (UL EU št. L 95 z dne 07.04.2017, str. 1-142)
- Uredba (ES) št. 178/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane (UL EU št. L 31 z dne 01.02.2002, str. 1-24)
- Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 852/2004 z dne 29. aprila 2004 o higieni živil (UL EU št. 139 z dne 30.04.2004, str. 1-54)
- Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 314/2012 z dne 12. aprila 2012 o spremembi uredb (ES) št. 555/2008 in (ES) št. 436/2009 glede dokumentov, ki spremljajo prevoz proizvodov iz grozdja in vina, ter evidenc, ki se vodijo v vinskem sektorju (UL EU št. L 103 z dne 13.04.2012, str. 21-37)
- Uredba Komisije (ES) št. 555/2008 z dne 27. junija 2008 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 479/2008 o skupni ureditvi trga za vino glede podpornih programov, trgovine s tretjimi državami in obsega vinogradniških površin ter o izvajanju nadzora v vinskem sektorju (UL EU št. L 170 z dne 30.06.2008, str. 1-80)
- Uredba (EU) 2021/2117 Evropskega parlamenta in Sveta, z dne 2. decembra 2021 o spremembi uredb (EU) št. 1308/2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov, (EU) št. 1151/2012 o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov in živil, (EU) št. 251/2014 o opredelitvi, opisu, predstavitvi, označevanju in zaščiti geografskih označb aromatiziranih vinskih proizvodov in (EU) št. 228/2013 o posebnih ukrepih za kmetijstvo v najbolj oddaljenih regijah Unije (UL EU št. L 435 z dne 06.12.2021, str. 262-314)

- Uredba (EU) št. 251/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o opredelitvi, opisu, predstavitvi, označevanju in zaščiti geografskih označb aromatiziranih vinskih proizvodov in o razveljavitvi Uredbe Sveta (EGS) št. 1601/91 (UL EU št. L 84 z dne 20.03.2014, str. 14-34)
- Mednarodni sporazumi Evropske Skupnosti s tretjimi državami, ki urejajo zaščito poimenovanj vin in medsebojno priznavanje enoloških postopkov in sredstev
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/1149 z dne 15. aprila 2016 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede nacionalnih podpornih programov v vinskem sektorju in o spremembi Uredbe Komisije (ES) št. 555/2008 (UL EU št. L 190 z dne 15.07.2016, str. 1-22)
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2016/1150 z dne 15. aprila 2016 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede nacionalnih podpornih programov v vinskem sektorju (UL EU št. L 190 z dne 15.07.2016, št. 23-71)
- Uredba Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 396/2005 z dne 23. februarja 2005 o mejnih vrednostih ostankov pesticidov v ali na hrani in krmi rastlinskega in živalskega izvora ter o spremembi Direktive Sveta 91/414/EGS (UL EU št. L 70 z dne 16.03.2005, str. 1-16)
- Uredba (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o aditivih za živila (UL EU št. L 354 z dne 31.12.2008, str. 16-33)
- Uredba (ES) št. 1331/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o vzpostavitvi skupnega postopka odobritve za aditive za živila, encime za živila in arome za živila (UL EU št. L 354 z dne 31.12.2008, str. 1-6)
- Uredba (EU) 2017/1001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o blagovni znamki Evropske unije (UL EU št. L 154 z dne 16.06.2017, str. 1-99)
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/1007 z dne 18. junija 2021 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2018/274 glede analitične podatkovne banke izotopskih podatkov in pregledov v vinskem sektorju (UL EU št. L 222 z dne 22.06.2021, str. 8-11)

Inšpekcija za gozdarstvo

Nacionalna zakonodaja:

- Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS, 77/16 in 78/23 – ZUNPEOVE)
- Zakon o dodatnih ukrepih za odpravo posledic škode zaradi prenamnožitve populacije podlubnikov (Uradni list RS, št. 14/18 in 65/20)
- Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu (Uradni list RS, št. 58/02, 85/02 - popr., 45/04 - ZdZPKG in 77/11)
- Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS, št. 62/07 – UPB, 36/10 in 40/14 – ZIN-B in 21/18 – ZNOrg)
- Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno

- besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE)
- Zakon o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 45/08, 57/12, 90/12 – ZdZPVHVVR, 26/14, 32/15, 27/17, 22/18, 86/21 – odl. US, 123/21, 44/22, 130/22 – ZPOmK-2, 18/23 in 78/23)
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-1O in 97/25)
- Zakon o planinskih poteh (Uradni list RS, št. 61/07 in 92/21)
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE in 23/24)
- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22 in 158/22)
- Zakon o rudarstvu (Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo, 61/17 – GZ, 54/22, 78/23 – ZUNPEOVE in 81/24)
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (Uradni list RS, št. 32/14, 47/15 – ZZSDT, 43/19, 121/21 – ZJN-3B in 78/23 – ZORR)
- Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A)
- Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/11)
- Uredba o varstvu samoniklih gliv (Uradni list RS, št. 57/98, 56/99 – ZON, 41/04 – ZVO-1, 58/11 in 44/22 – ZVO-2)
- Uredba o izvajanju uredb (EU) o ukrepih varstva pred škodljivimi organizmi rastlin (Uradni list RS, št. 78/19 in 69/23)
- Uredba o varstvu samoniklih gliv (Uradni list RS, št. 57/98, 56/99 – ZON, 41/04 – ZVO-1, 58/11 in 44/22 – ZVO-2)
- Uredba o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Uradni list RS, št. 20/14)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih glivah (Uradni list RS, št. 58/11)

Evropska zakonodaja:

- Uredba (EU) 2023/1115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2023 o omogočanju dostopnosti nekaterih primarnih in drugih proizvodov, povezanih s krčenjem in degradacijo gozdov, na trgu Unije in njihovem izvozu iz Unije ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 995/2010 (UL EU št. L 150 z dne 09.06.2023, str. 206-247)
- Uredba EU št. 995/2010 o določitvi obveznosti gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg les in lesne proizvode z dne 20.10.2010 (UL EU št. L 295 z dne 12.11.2010, str. 23-34)
- Uredba (EU) 2016/2031 z dne 26. oktobra 2016 o ukrepih varstva pred škodljivimi organizmi rastlin, spremembi uredb (EU) št. 228/2013, (EU), št. 652/2014 in (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta, 69/464/EGS, 74/647/EGS, 93/85/EGS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES in 2007/33/ES (UL EU št. L 317 z dne 23.11.2016, str. 4-104)

- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/2072, z dne 28. novembra 2019 o določitvi enotnih pogojev za izvajanje Uredbe (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, kar zadeva ukrepe varstva pred škodljivimi organizmi rastlin, ter razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 690/2008 in spremembi Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2018/2019 (UL EU št. L 319 z dne 10.12.2019, str. 1-279)
- Uredba (EU) 2017/625 z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmacevtskih sredstvih, ter o spremembi uredb (ES) št. 999/2001, (ES) št. 396/2005, (ES) št. 1069/2009, (ES) št. 1107/2009, (EU) št. 1151/2012, (EU) št. 652/2014, (EU) 2016/429 in (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 1/2005 in (ES) št. 1099/2009 ter direktiv Sveta 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES in 2008/120/ES ter razveljavitvi uredb (ES) št. 854/2004 in (ES) št. 882/2004 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Sveta 89/608/EGS, 89/662/EGS, 90/425/EGS, 91/496/EGS, 96/23/ES, 96/93/ES in 97/78/ES ter sklepa Sveta 92/438/EGS (Uredba o uradnem nadzoru) (UL EU št. L 95 z dne 07.04.2017, str. 1-142)

Inšpekcija za lovstvo in ribištvo

Področje lovstva:

- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20, 97/20 – popr., 44/22, 158/22 in 28/25)
- Odlok o lovsko upravljavskih območjih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Uradni list RS, št. 110/04, 197/20, 58/22 in 137/22)
- Uredba o ustanovitvi lovišča s posebnim namenom Brdo pri Kranju (Uradni list RS, št. 114/04)
- Uredba o ustanovitvi lovišč s posebnim namenom v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 117/04, 38/14, 58/22, 137/22 in 162/22)
- Uredba o podelitvi koncesij za trajnostno gospodarjenje z divjadjo (Uradni list RS, št. 100/08)
- Odlok o loviščih v Republiki Sloveniji in njihovih mejah (Uradni list RS, št. 128/04, 38/14, 197/20, 58/22, 137/22 in 162/22)
- Pravilnik o vsebini in načinu vodenja katastra lovsko upravljavskih območij, lovišč in lovišč s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 8/05 in 80/12)
- Pravilnik o merilih za finančno ovrednotenje nalog lovskih organizacij (Uradni list RS, št. 14/23)
- Pravilnik o območnih združenjih upravljavcev lovišč in lovišč s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 62/06)
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20)

- Pravilnik o evidentiranju odstrela in izgub divjadi ter o imenovanju komisije za oceno odstrela in izgub v lovsko upravljavskem območju (Uradni list RS, št. 120/05 in 29/15)
- Pravilnik o vrstah in moči lovskega orožja, načinu zasledovanja ranjene ali obstreljene živali ter višini škode na divjadi, ki je povzročena s protipravnim lovom (Uradni list RS, št. 50/16)
- Uredba o določitvi divjadi in lovnih dob (Uradni list RS, št. 101/04 in 81/14)
- Pravilnik o polharski dovolilnici (Uradni list RS, št. 75/09)
- Pravilnik o minimalnih pogojih za zaščito posameznih ne lovnih površin pred škodo od divjadi (Uradni list RS, št. 42/16)
- Pravilnik o organizaciji lovsko-čuvajske službe, o vsebini in pogojih za opravljanje izpita za lovskega čuvaja ter obliki izkaznice in službenega znaka (Uradni list RS, št. 120/05, 79/06, 17/11 in 46/16)
- Pravilnik o pogojih za opravljanje lovskega izpita in obliki dokazila o opravljenem lovskem izpitu (Uradni list RS, št. 3/06 in 37/07)
- Pravilnik o lovski izkaznici (Uradni list RS, št. 4/12)
- Zakon o zaščiti živali (Uradni list RS, št. 38/13 – uradno prečiščeno besedilo, 21/18 – ZNOrg, 92/20, 159/21, 109/23 in 12/25 – odl. US)
- Pravilnik o izvajanju uredbe (ES) o zaščiti živali med prevozom (Uradni list RS, št. 1/24)
- Odredba o bivalnih razmerah in oskrbi živali prostoživečih vrst v ujetništvu (Uradni list RS, št. 90/01 in 46/14 – ZON-C)
- Uredba o zatočišču za živali prosto živečih vrst (Uradni list RS, št. 98/02, 46/04 in 39/08)
- Pravilnik o označevanju živali prostoživečih vrst v ujetništvu (Uradni list RS, št. 58/04)
- Zakon o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjemu prašiču (Uradni list RS, št. 200/20)
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNSPP in 18/23 – ZDU-10 in 97/25)

Področje sladkovodnega ribištva:

- Zakon o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS, št. 61/06 in 56/25)
- Uredba o pravilih ravnanja v zvezi z ukrepanjem ob poginih rib (Uradni list RS, št. 91/09)
- Uredba o ribjih vrstah, ki so predmet ribolova v celinskih vodah (Uradni list RS, št. 46/07)
- Uredba o določitvi meja ribiških območij in ribiških okolišev v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 52/07)
- Uredba o določitvi voda posebnega pomena ter načinu izvajanja ribiškega upravljanja v njih (Uradni list RS, št. 52/07)

- Uredba o koncesijah za izvajanje ribiškega upravljanja v ribiških okoliših v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 80/07 in 44/22 – ZVO-2)
- Pravilnik o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah (Uradni list RS, št. 99/07, 75/10)
- Pravilnik o podrobnejših pogojih za pridobitev dovoljenja za gojitev rib za poribljavanje (Uradni list RS, št. 61/10)
- Pravilnik o komercialnih ribnikih (Uradni list RS, št. 113/07 in 100/12)
- Pravilnik o načrtovanju in poročanju v ribištvu (Uradni list RS, št. 18/08)
- Pravilnik o ribiškem katastru in evidencah v ribištvu (Uradni list RS, št. 18/08)
- Pravilnik o obliki in vsebini značke in službene izkaznice ribiškega čuvaja ter poročanju in vodenju evidenc o opravljanju ribiško čuvajske službe (Uradni list RS, št. 85/08)
- Pravilnik o pogojih in načinu smukanja prostoživečih domorodnih ribjih vrst (Uradni list RS, št. 63/08)
- Pravilnik o odškodninskem ceniku za povračilo škode na ribah (Uradni list RS, št. 110/08)

Področje morskega ribištva:

- Zakon o morskem ribištvu (Uradni list RS, št. 115/06, 76/15, 69/17, 44/22 in 56/25)
- Pravilnik o prostočasnem ribolovu na morju (Ur. list RS 64/08)
- Odlok o morskem ribištvu (Uradne objave občin Ilirska Bistrica, Izola, Koper, Piran, Postojna in Sežana, št. 42/87 in 1/94, Primorske novice)
- Uredba o spremljanju ulova in prodaji ribiških proizvodov (Uradni list RS, št. 22/24)
- Uredba o izvajanju uredbe (EGS), uredb (ES) in uredb (EU) za določitev prekrškov in sankcij s področja skupne ribiške politike (Uradni list RS, št. 75/16 in 76/17)
- Uredba o izvajanju uredb (ES) o vzpostavitvi sistema Skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvrčanje od njega ter za njegovo odpravljanje (Uradni list RS, št. 50/16, 76/17 in 149/21)
- Uredba sveta (ES) št. 1224/2009 z dne 20. novembra 2009 o vzpostavitvi nadzornega sistema Skupnosti za zagotavljanje skladnosti s pravili skupne ribiške politike, o spremembi uredb (ES) št. 847/96, (ES) št. 2371/2002, (ES) št. 811/2004, (ES) št. 768/2005, (ES) št. 2115/2005, (ES) št. 2166/2005, (ES) št. 388/2006, (ES) št. 509/2007, (ES) št. 676/2007, (ES) št. 1098/2007, (ES) št. 1300/2008, (ES) št. 1342/2008 in razveljavitvi uredb (EGS) št. 2847/93, (ES) št. 1627/94 in (ES) št. 1966/200 (UL EU št. L 343 z dne 22.12.2009, str. 1-50)
- Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 404/2011 z dne 8. aprila 2011 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1224/2009 o vzpostavitvi nadzornega sistema Skupnosti za zagotavljanje skladnosti s pravili skupne ribiške politike (UL EU št. L 112 z dne 30.04.2011, str. 1-153)

- Uredba Komisije (ES) št. 1010/2009 z dne 22. oktobra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1005/2008 o vzpostavitvi sistema Skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvrčanje od njega ter za njegovo odpravljanje (UL EU št. L 280 z dne 27.10.2009, str. 5-41)
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2015/1962 z dne 28. oktobra 2015 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) št. 404/2011 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1224/2009 o vzpostavitvi nadzornega sistema Skupnosti za zagotavljanje skladnosti s pravili skupne ribiške politike (UL EU št. 287 z dne 31.10.2015, str. 6-51)
- Uredba (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ribiški politiki in o spremembi uredb Sveta (ES) št. 1954/2003 in (ES) št. 1224/2009 ter razveljavitvi uredb Sveta (ES) št. 2371/2002 in (ES) št. 639/2004 ter Sklepa Sveta 2004/585/ES (UL EU št. L 354 z dne 28.12.2013, str. 22-61)
- Uredba (EU) št. 1379/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ureditvi trgov za ribiške proizvode in proizvode iz ribogojstva in o spremembi uredb Sveta (ES) št. 1184/2006 in (ES) št. 1224/2009 ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 104/2000 Uredba (EU) št. 1627/2016 (UL EU št. L 354 z dne 28.12.2013, str. 1-21)
- Uredba (EU) 2023/2053 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2023 o vzpostavitvi večletnega načrta upravljanja za modroplavutega tuna v vzhodnem Atlantiku in Sredozemskem morju, spremembi uredb (ES) št. 1936/2001, (EU) 2017/2107 in (EU) 2019/833 ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2016/1627 (UL EU št. L 238 z dne 27.09.2023, str. 1-64)
- Uredba Sveta (ES) št. 1967/2006 z dne 21. decembra 2006 o ukrepih za upravljanje za trajnostno izkoriščanje ribolovnih virov v Sredozemskem morju, spremembi Uredbe (EGS) št. 2847/93 in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1626/94 (UL EU št. L 409 z dne 30.12.2006, str. 9-61)
- Uredba (EU) 2019/1241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o ohranjanju ribolovnih virov in varstvu morskih ekosistemov s tehničnimi ukrepi, o spremembi uredb Sveta (ES) št. 2019/2006, (ES) št. 1224/2009 ter uredb (EU) št. 1380/2013, (EU) 2016/1139, (EU) 2018/973, (EU) 2019/472 in (EU) 2019/1022 Evropskega parlamenta in Sveta ter o razveljavitvi uredb Sveta (ES) št. 894/97, (ES) št. 850/98, (ES) št. 2549/2000, (ES) št. 254/2002, (ES) št. 812/2004 in (ES) št. 2187/2005 Uredba sveta (ES) št. 1005/2008 (UL EU št. L 198 z dne 25.07.2019, str. 105-201)
- Uredba Sveta (ES) št. 1005/2008 z dne 29. septembra 2008 o vzpostavitvi sistema Skupnosti za preprečevanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova, za odvrčanje od njega ter za njegovo odpravljanje in o spremembi uredb (EGS) št. 2847/93, (ES) št. 1936/2001 in (ES) št. 601/2005 ter o razveljavitvi uredb (ES) št. 1093/94 in (ES) št. 1447/1999 (UL EU št. L 286 z dne 29.10.2008, str. 1-32)

- Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/2918 z dne 22. avgusta 2023 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z določitvijo izjeme de minimis za obveznost iztovarjanja za nekatere vrste pridenega ribolova v Jadranskem morju ter jugovzhodnem Sredozemskem morju (UL EU št. L 2023/2918 z dne 28.12.2023)
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/974 o podaljšanju odstopanja od Uredbe (ES) št. 1967/2006 glede najmanjše oddaljenosti od obale in najmanjše morske globine za ribolov s plovili z vlečnimi mrežami tipa »volantina« v teritorialnih vodah Slovenije
- Uredba Komisije (EGS) št. 3440/84 o pritrditvi naprav na vlečne mreže, danske potegalke in podobne mreže (UL EU L 318, z dne 7.12.1984)

Organizacijske in splošne zadeve

Organizacija inšpektorata

Na dan 31. 12. 2025 je IRSKGLR deloval na 22 lokacijah po Sloveniji, organiziran v uradu glavnega inšpektorja in 8 območnih enotah. V okviru inšpektorata so delovale 4 inšpekcije in centralno organizirana služba za skupne in pravne zadeve:

- Inšpekcija za kmetijstvo,
- Inšpekcija za gozdarstvo,
- Inšpekcija za vinarstvo,
- Inšpekcija za lovstvo in ribištvo,
- Služba za skupne in pravne zadeve.

Z enotnim kadrovskim načrtom MKGP za leto 2024 in 2025 številka 100-5/2024/1 z dne 06. 06. 2024 je bilo določeno, da je dovoljeno število zaposlenih v IRSKGLR na dan 31. 12. 2025, 87 oseb in 1 kvota za zaposlitev pripravnika. Na dan 31. 12. 2025 je bilo v IRSKGLR zaposlenih 87 javnih uslužbencev za nedoločen, od tega 5 javnih uslužbencev, ki so delala krajši delovni čas v skladu s predpisi o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in v skladu s predpisi o starševskem varstvu in družinskih prejemkih. Od 5 javnih uslužbencev, ki so delo opravljali s krajšim delovnim časom, je 1 javna uslužbenka delala 20 ur na teden, 2 javni uslužbenki 25 ur na teden ter 2 javni uslužbenki 30 ur na teden.

Struktura zaposlenih po delovnih mestih je bila naslednja:

- 71 inšpektorskih delovnih mest,
- 16 drugih uradniških in strokovno tehničnih delovnih mestih.

V letu 2025 je 8 javnih uslužbencev nastopilo z delom v IRSKGLR, delovno razmerje pa je prenehalo 3 javnim uslužbencem. Na dan 31. 12. 2025 je bilo v inšpektoratu zaposlenih 42 moških in 45 žensk. Povprečna starost zaposlenih je znašala 53,1 let.

Število zaposlenih po notranjih organizacijskih enotah (NOE) je razvidno iz preglednice 1.

Na kadrovskem področju so bile v letu 2025 izvajane in izvedene vse aktivnosti, določene z Zakonom o javnih uslužbencih, ki se nanašajo na karierni razvoj zaposlenih. V skladu s 105. členom Zakona o javnih uslužbencih, ki določa, da mora nadrejeni vsaj enkrat letno opraviti razgovor z vsakim javnim uslužbencem, so bili opravljeni letni razgovori z zaposlenimi.

Preglednica 1: Število zaposlenih po NOE na dan 31. 12. 2025.

Naziv NOE	Št. zaposlenih
Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo – UGI (Urad glavnega inšpektorja)	3
Inšpekcija za kmetijstvo	2
Inšpekcija za gozdarstvo	1
Inšpekcija za vinarstvo	1
Inšpekcija za lovstvo in ribištvo	1
Služba za skupne in pravne zadeve	9
Območna enota Celje	12
Območna enota Koper	12
Območna enota Kranj	5
Območna enota Ljubljana	11
Območna enota Maribor	10
Območna enota Murska Sobota	6
Območna enota Nova Gorica	5
Območna enota Novo mesto	9
SKUPAJ	87

Izobrazbena struktura zaposlenih je razvidna iz preglednice 2.

Preglednica 2: Izobrazbena struktura zaposlenih.

Stopnja izobrazbe	Odstotek
Doktorat	1
Magisterij	15
Univerzitetna, druga bolonjska	63
Visoka strokovna, prva bolonjska	14
Višja strokovna	5
Srednja	2
SKUPAJ	100 %

Izobraževanje

V letu 2025 je IRSKGLR izvajal izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje zaposlenih skladno s sprejetim Načrtom izobraževanja za leto 2025, pripravljenim na podlagi 103. člena Zakona o javnih uslužbencih.

Izobraževanja so bila usmerjena v:

- izvajanje obveznih strokovnih izpitov (za inšpektorje, upravni postopek, imenovanje v naziv),

- krepitev znanj s področja upravnega postopka, inšpekcijskega nadzora ter zakonodaje s posameznih delovnih področij,
- razvoj vodstvenih kompetenc,
- usposabljanja s področja informacijske varnosti, varstva osebnih podatkov in digitalnih kompetenc,
- strokovna srečanja in terenska usposabljanja po posameznih inšpekcijah,
- program uvajanja novo zaposlenih z mentorskim sistemom.

Poseben poudarek je bil namenjen internemu prenosu znanja, ki se je izkazal kot učinkovit in stroškovno racionalen način razvoja kompetenc. Izvedena so bila interna strokovna srečanja, vsebinska usposabljanja ter letno srečanje zaposlenih z izobraževalnim programom.

V okviru programov po posameznih inšpekcijah so bila organizirana strokovna terenska srečanja (kmetijska, gozdarska, vinarska, lovška in ribiška inšpekcija ter skupna služba), namenjena izmenjavi dobrih praks, obravnavi zakonodajnih novosti ter poglobitvi strokovnih znanj.

Zaposleni so se udeleževali tudi usposabljanj Upravne akademije ter drugih brezplačnih strokovnih dogodkov, zlasti s področja digitalizacije, umetne inteligence, informacijske varnosti in uporabe informacijskih sistemov.

Skupno je bilo v letu 2025 izvedenih 23 pedagoških ur usposabljanj na zaposlenega (skupaj 2014 pedagoških ur) v različnih oblikah (interna, plačljiva in brezplačna usposabljanja), pri čemer je bil pomemben delež realiziran v okviru internega prenosa znanja. Poraba sredstev za plačljiva usposabljanja je ostala v okviru načrtovanih finančnih sredstev.

Sistematično izvajanje izobraževanj prispeva k strokovnosti, zakonitosti, enotni praksi in učinkovitemu opravljanju nalog inšpektorata.

Finančni viri

Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo je neposredni proračunski uporabnik in je v celoti financiran iz sredstev Proračuna RS. Delno se za potrebe inšpekcije za morsko ribištvo, v okviru katere deluje tudi nadzorni center za morsko ribištvo, zagotavlja del opreme za nadzor morskega ribištva iz Evropskega sklada za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo (ESPRA), za obdobje 2021-2027, ki ga upravlja MKGP. V okviru izvajanja projekta Digitalni prehod na področju kmetijstva, prehrane in gozdarstva – NOO, NRP 2336-22-0001 IS učinkovitega inšpekcijskega nadzora – eFokus se zagotavljajo sredstva EU za povečanje učinkovitosti in zanesljivosti inšpekcijskega dela na terenu. Več o vsebini projekta je razvidno v poglavju Informatika.

Sprejeti in realizirani finančni načrt IRSKGLR je razviden iz preglednice 3.

Preglednica 3: Sprejeti in veljavni proračun IRSKGLR za leto 2025 z realizacijo.

Proračunska postavka	Naziv PP	Sprejeti proračun v €	Veljavni proračun na dan 31.12.2025 v €	Izplačila upravičencem v letu 2025 v €	Poraba glede na sprejeti proračun (%)
	IRSKGLR – Skupaj	5.733.000	5.215.548	5.036.390	87,85
221184	Plačilo DDV za NOO - IRSKGLR	84.000	82.734	81.355	96,9
261810	Certifikati, informatika, obrazci in registri	41.000	24.157	24.101	58,78
261910	Analize odvzetih vzorcev inšpekcije in izvedenci	175.000	174.448	171.970	98,27
452410	Materialni stroški	605.000	499.795	417.445	69,0
597010	Plače	4.724.000	4.342.291	4.282.746	90,66
677510	Izvršbe inšpekcijskih odločb	50.000	36.000	13.720	27,44
772010	Investicije in investicijsko vzdrževanje	50.000	48.298	45.054	90,11
774210	Prevozna sredstva – sredstva odškodnin	2.000	5.113	0	0
895900	Sredstva od prodaje državnega premoženja	2.000	2.712	0	0

Poraba finančnih sredstev v letu 2025 je glede na sprejeti proračun znašala 87,85 % celotne načrtovane porabe.

Obrazložitev porabe po posameznih proračunski postavkah:

Na PP 221184 so bila v letu 2025 načrtovana sredstva v višini 84.000 € za plačilo DDV v okviru izvajanja Projekta – Digitalni prehod na področju kmetijstva, prehrane in gozdarstva – NOO, NRP 2336-22-0001 IS učinkovitega inšpekcijskega nadzora - eFokus. Realizacija izplačil za DDV v okviru tega projekta je znašala 81.355 €, kar znaša 96,9% sprejetega proračuna na postavki. Sredstva so bila porabljenjena za plačilo DDV ob nakupu računalniške in programske opreme v skladu s projektom. Več o vsebini porabe sredstev iz te postavke in financiranja iz evropskih sredstev v okviru PP 221184 v povezavi s PP 221468 je razvidno v poglavju Informatika.

Na PP 261810 Certificati, informatika, obrazci in registri so bila sredstva porabljena v skladu z namenom postavke za potrebe informatike, in sicer nadaljevanje združevanja in posodabljanja poslovnih aplikacij za potrebe IRSKGLR. Realizacija je znašala 24.101 €. Več o vsebini porabe sredstev iz te postavke je opisano v poglavju Informatika.

Na PP 261910 Analize odvzetih vzorcev inšpekcije in izvedenci je bila poraba sredstev v skladu z načrtovano in je znašala 171.970 €. Sredstva so bila porabljena za izvedbo analiz odvzetih vzorcev v inšpekcijskih postopkih na področju kmetijstva in vinarstva. Več o vsebini porabe sredstev iz te postavke je razvidno v poglavjih po posameznih inšpekcijah.

Na PP 452410 Materialni stroški je bila poraba nižja od načrtovane v skupnem znesku 417.445 €. Sredstva zagotavljajo pogoje za delovanje organa in za ustrezne delovne pogoje za nemoteno delo uslužbencev. Namenjena so za pokrivanje stroškov kot so pisarniški in splošni material, posebni material in storitve, telekomunikacije, promocija zdravja na delovnem mestu, komunalne storitve, vzdrževanje službenih vozil, službena potovanja, tekoče vzdrževanje, poslovne najemnine, storitve prevajanja, povračila odvetniških stroškov in zagotavljanje zaščitne opreme za inšpektorje.

Na PP 597010 Plače je bila poraba nekoliko nižja od sprejetega proračuna in sicer je znašala 4.282.746 €. Sredstva na tej PP so namenjena plačam uslužbencev v skladu s kadrovskim načrtom in veljavnimi zakonskimi predpisi s tega področja.

Na PP 677510, ki je namenjena Izvršbam inšpekcijskih odločb po drugi osebi, je bila realizacija nižja od sprejetega proračuna in je znašala 13.720 €. Sredstva so bila porabljena za stroške izvršb inšpekcijskih odločb po drugi osebi na področju inšpekcije za kmetijstvo, lovstvo in gozdarstvo. Več o vsebini porabe sredstev iz te postavk je razvidno v poglavjih po posameznih inšpekcijah.

Na PP 772010 Investicije in investicijsko vzdrževanje je bila realizacija v skladu z načrtovano v višini 45.054 €. Iz sredstev na tej postavki sta bili kupljeni 2 službeni vozili, 23 mobilnih telefonov, pisarniške mize, omare ter druga oprema potrebna za delo inšpektorjev. Tekom leta sta bili prek skupnega javnega naročila, ki ga je izvedlo Ministrstvo za javno upravo (v nadaljevanju: MJU), nabavljeni 2 novi vozili in sicer 1-krat Dacia Duster v vrednosti 23.611 € in 1-krat Renault Clio 5 Evolution TCE 90 v vrednosti 14.687 €. Na dan 31.12.2025 je vozni park organa obsegal 43 vozil, od tega 21 manjših vozil, 14 vozil s povišanim podvozjem, 7 vozil na štiri kolesni pogon ter 1 električno vozilo. Povprečna starost vozil je znašala 6,3 let.

PP 774210 in PP 895900 sta namenski proračunski postavki. Realizacije na omenjenih postavkah v letu 2025 ni bilo. Več o prenosu sredstev iz leta 2024 je opisano v odstavku Obrazložitev prenosa neporabljenih namenskih sredstev iz preteklega leta v skladu s 44. členom Zakona o javnih financah (v nadaljevanju: ZJF).

V preglednici 4 je razviden prikaz načrtovanih sredstev iz NOO za leto 2025 z realizacijo.

V okviru izvajanja Projekta – Digitalni prehod na področju kmetijstva, prehrane in gozdarstva – NOO, NRP 2336-22-0001 IS učinkovitega inšpekcijskega nadzora - eFokus, je bil na PP 221468 v letu 2025 sprejeti plan porabe v višini 610.618 €. Dejanska realizacija glede na izvajanje projekta je znašala 373.704 €. Zaradi zamika v izvedbi javnih naročil iz leta 2024 v leto 2025 in spremembe programa CID za

doseganje ciljev, se je zamaknila tudi realizacija ciljev iz leta 2025 v leto 2026. Sredstva so bila porabljenjena za vzdrževanje licenčne programske opreme ESRI ArcGIS in za spletne in mobilne GIS rešitve ter pripravo dodatnih prostorskih slojev za digitalne karte za podporo terenskega inšpekcijskega dela. Več o vsebini porabe sredstev iz te postavke je opisano v poglavju Informatika.

Preglednica 4: Načrtovana sredstva iz NOO za leto 2025 z realizacijo.

Proračunski uporabnik/ Proračunska postavka	Naziv PP	Sprejeti plan v €	Veljavni proračun na dan 31.12.2025 v €	Izplačila upravičencem – realizacija v €
PU 1621/ 221468	C2K7IL Digitalni prehod na področju kmetijstva, prehrane in gozdarstva - eFokus	610.618	373.704	373.704

Obrazložitev večjih odstopanj med sprejetim in realiziranim finančnim načrtom

Večjih odstopanj med skupnim sprejetim in realiziranim finančnim načrtom ni bilo. Izvedena realizacija je bila 87,85 %. Do odstopanja realizacije je prišlo na nivoju posameznih proračunskih postavk.

Odstopanja so se pojavila na PP 261810 Certificati, informatika, obrazci in registri, kjer je bila predvidena poraba v višini 41.000 EUR, dejansko pa je prišlo do realizacije v višini 24.101 EUR, kar predstavlja 58,78 % sprejetega proračuna. Odstopanje je povezano z izvajanjem projekta 2336-22-0001, ki delno pokriva področje vzdrževanja in nadgradnje IT opreme. V letu 2024 je bila sklenjena pogodba za vzdrževanje aplikacije eNIS za obdobje dveh let. V letu 2025 je bil k pogodbi sklenjen Aneks št. 1, s katerim je bila veljavnost pogodbe podaljšana do 30.4.2026.

PP 677510, ki je namenjena Izvršbam inšpekcijskih odločb po drugi osebi, je bila realizacija nižja od načrtovane in sicer je znašala 27,44 % sprejetega proračuna. Navedeno je posledica dejstva, da inšpekcijski zavezanci ob ukrepu izvršbe inšpekcijske odločbe po drugi osebi, sami izvedejo kar jim je bilo naloženo pred rokom izvršbe, zato do dejanske izvedbe ne pride. Porabo na tej postavki je tudi sicer zelo težko načrtovati, ker je nemogoče napovedati potrebe po izvršbah drugih oseb v inšpekcijskih postopkih. Sredstva za izvajanje navedenega inšpekcijskega ukrepa pa morajo biti nujno zagotovljena, saj v nasprotnem primeru tovrstnih inšpekcijskih odločb ne bi bilo mogoče izvajati.

Realizacija je bila v primerjavi s sprejetim proračunom nižja tudi na postavki PP 452410 Materialni stroški in sicer je le-ta znašala 69%. Realizacija sredstev je bila nižja od

načrtovane predvsem zaradi racionalnejše porabe pisarniškega materiala ter večje uporabe elektronskega poslovanja, kar je zmanjšalo potrebo po nabavi papirja, tonerjev in drugega potrošnega materiala. Nižja realizacija je posledica racionalnejše uporabe najetih storitev in opreme. Tudi drugi operativni odhodki so bili nižji zaradi manjšega obsega nastalih operativnih stroškov v obravnavanem obdobju.

Obrazložitev prenosa neporabljenih namenskih sredstev iz preteklega leta v skladu s 44. členom ZJF

Sredstva na PP 774210 so nastala na podlagi izplačil odškodnin zavarovalnice ob škodnih dogodkih s prevoznimi sredstvi. Sredstva na PP 895900 so posledica prodaje odpisanih službenih vozil. Prenosa sredstev odškodnin zavarovalnice ob škodnih dogodkih s prevoznimi sredstvi iz leta 2024 na PP 774210 ni bilo. Ostanek namenskih sredstev od prodaje vozil iz leta 2024, v višini 2.000,03 EUR, na PP 895900, je bil prenesen v proračunsko obdobje 2025.

Javna naročila, izvedena v letu 2025

Pod okriljem Direktorata za javna naročila na MJU je bilo v okviru skupnih javnih naročil za državno upravo realizirano eno naročilo, in sicer:

- SJN1/2025 Nakup okoljsko manj obremenjujočih novih motornih vozil in električnih vozil, razen vozil za posebne namene ODVOZ-1/2025, št. 430-55/2025.

V letu 2025 je bilo izvedeno 1 JNMV (javno naročilo male vrednosti), 4 evidenčna javna naročila od vrednosti 10.000 € do 40.000 € za katere je bila sklenjena pogodba, 5 evidenčnih javnih naročil do vrednosti 10.000 €, za katerega je bila sklenjena pogodba, ostalo pa so bile izdane naročilnice, od tega 27 naročilnic za dobavljeno blago ter 64 naročilnic za opravljene storitve.

Informatika

Za informacijsko podporo zaposlenim na IRSKGLR deloma skrbita dva zaposlena inšpektorja, ki poleg ostalih nalog nudita pomoč pri uporabi informacijske tehnologije in namizne računalniške opreme. Skrb za informacijsko podporo IRSKGLR je z letom 2017 sicer prevzelo MJU, po reorganizaciji pa je to Ministrstvo za digitalno preobrazbo (v nadaljevanju: MDP).

MDP skrbi tudi zagotavlja podporo v primeru v primeru izpadov informacijskih sistemov, okvarah dotrajane namizne računalniške opreme in tiskalnikov, zato vse tovrstne dogodke prijavljamo na MDP. MDP zagotavlja centralno podporo uporabnikov preko pogodbenih izvajalcev, ki so izbrani v okviru postopkov javnih naročil.

Razreševanje servisnih zahtevkov je razmeroma dobro v primeru systemske opreme, večje so težave v primeru podpore pri namizni računalniški opremi, kjer večji del težav še vedno rešujemo sami, v primeru okvar ali drugih večjih težav z namizno IKT opremo pa tovrstni servisni postopki trajajo predolgo.

IRSKGLR je v sodelovanju z MDP v mesecu marcu 2024 uspešno izvedel postopek prehoda na centralno upravljanje namizne računalniške opreme in storitev podpore

uporabnikom. Centralizacija je potekala sočasno ob zamenjavi nove računalniške opreme. S tem so zaposleni dobili boljšo namizno računalniško in programsko opremo, ki omogoča boljše medsebojno sodelovanje in izmenjavo informacij med zaposlenimi in organi v državni upravi. Vsak uporabnik ima enoten uporabniški profil, s katerim se prijavlja na različne naprave, paket MS Office 365, vključno z MS Teams, ki omogoča različne vrste sodelovanja, tudi z delitvijo in skupnim delom na dokumentih preko SharePoint portala. V letu 2025 zato ni bilo potrebe po zagotavljanju dodatnih računalnikov, saj smo le-te načeloma zagotavljali z razdolžitvijo uporabnikov ob odhodih - upokojitvah ter predajo iste opreme novo zaposlenim uporabnikom.

Na področju tiskalniške opreme imamo po območnih enotah v najemu zmogljivejše večnamenske naprave (za tiskanje, kopiranje in skeniranje), ker je ta storitev za velike količine izpisov trenutno najbolj ekonomična. Manjše namizne in prenosne tiskalnike, za posamezne uporabnike in izpostave te zagotavlja MDP preko centralnih nabav.

Konec leta 2025 je bilo stanje namizne in prenosne IT opreme v uporabi IRSKGLR po podatkih iz aplikacije Maximo sledeče:

- 110 prenosnih računalnikov s priklopnimi postajami
- 52 tabličnih računalnikov
- 3 namizni računalniki
- 117 zaslonov
- 31 namiznih ter prenosnih tiskalnikov
- 4 skenerji
- 3 namizne večnamenske naprave

Pri sistemski opremi, na kateri tečejo poslovne aplikacijske rešitve IRSKGLR ni zaznati večjih težav. V letu 2025 so bile nadgrajene kapacitete centralnega diskovja, ker je primanjkovalo prostora za hranjenje podatkov. V primeru sistemske podpore IRSKGLR zgledno sodeluje z MDP, ki tudi proaktivno pristopa k razreševanju težav in k nadgradnjam operativnega systemskega okolja. Systemska oprema je razmeroma nova in je ustrezna, zato z nadgradnjo aplikacijskih rešitev in z diskovnimi kapacitetami trenutno ni težav.

Na področju telekomunikacijske opreme in mrežnih povezav MDP prav tako zagotavlja ustrezní nivo storitev, pri čemer gre pohvala sodelavcem MDP za proaktivni pristop na področju nadgradnje omrežnih povezav. Pri okvarah in izpadih povezav je podpora zmeraj hitro odreagirala.

V letu 2025 je IRSKGLR skrbel za nemoteno delovanje obstoječih poslovnih aplikacij in podatkovnih baz. Za storitve razvojnega vzdrževanja poslovne aplikacije Enotnega nadzornega informacijskega sistema (v nadaljevanju: eNIS) ima inšpektorat pogodbenega izvajalca, ki skrbi za razvojno vzdrževanje in za manjše vsebinske nadgradnje aplikacijskih vmesnikov in podatkovnih baz eNIS ob spremembah zakonodaje. Ta skrbi tudi za podatkovne integracije med eNIS in prostorskimi informacijskimi sloji, ki so vključeni v spletne in mobilne GIS rešitve, ki služijo za podporo terenskemu inšpekcijskemu delu.

Pri nadgradnjah poslovne aplikacije eNIS smo skrbeli predvsem za osnovno skladnost aplikacije s spremembami zakonodaje, spremembami izvornih evidenc in registrov in za izpolnjevanje obveznosti nacionalnega in mednarodnega poročanja, ki ga je iz leta v leto več. Z lastnimi kadri smo skrbeli za nujno nemoteno delovanje strežniške in druge systemske strojne opreme, na katerih tečejo poslovne aplikacije in za pomoč uporabnikom pri uporabi poslovnih aplikacij.

Pri nadgradnji aplikacijskih rešitev smo iskali rešitve za lažji in hitrejši vnos podatkov na več ravneh. Posodobljene so bile vnosne maske s kontrolo ob vnosu podatkov in logične kontrole pred zaključevanjem zadev, da se zagotovi kakovost podatkov vpisanih v podatkovne baze. Z nadgradnjo poročil in poizvedb smo razbremenili del ročnega poročanja inšpektorjev, poročila pa omogočajo poročanje po različnih kriterijih, tudi prostorskih.

Za potrebe učinkovitega nadzora na področju morskega ribištva smo konec leta začeli s posodobitvami modulov za nadzor morskega ribištva s prenovo podatkovne baze in vnosnih mask ribiških zapisnikov, ki so enotni za vse države članice EU. Prenavljamo sistem poročil iz tega naslova, modul za vodenje zavezancev nadzora, ocene tveganja in načrtovanja inšpekcijskih pregledov glede na oceno tveganja.

Pri nadzoru morskega ribištva uporabljamo še informacijski sistem z imenom Pelagus, ki ga je vzpostavila Uprava RS za pomorstvo in služi sprotnemu spremljanju ladijskega prometa. Znotraj tega imamo dostop do modula za nadzor ribiških plovil na morju, vključno z radarskim spremljanjem plovil. Prav tako imamo vzpostavljeno podatkovno povezavo med aplikacijo eNIS s podatki iz aplikacije InfoRib, da lažje preverjamo podatke o ulovu iz ribiških dnevnikov in inšpekcijskih zapisnikov, podatke o prvi prodaji rib, dovoljenja na področju gospodarskega ribolova in druge vsebine, ki so potrebne za pripravo in izdelavo ocene tveganja in navzkrižnih preverjanj, ki jih opravlja inšpekcija za morsko ribištvo. Navedene podatke uporabljamo pri analizi neskladij in pri navzkrižnem preverjanju teh v okviru Centra za nadzor morskega ribištva.

V letu 2025 smo nadaljevali tudi z izvajanjem projekta Zasnova in razvoj podpornega informacijskega sistema za učinkovit in transparenten inšpekcijski nadzor na terenu - eFokus, ki je financiran iz EU sredstev Mehanizma za okrevanje in odpornost »NextGenerationEU«. Projekt zagotavlja potrebno informacijsko infrastrukturo z vzpostavitvijo novih aplikacij in ustrezno računalniško opremo za digitalno terensko delo inšpektorjev na platformi ESRI ArcGIS Enterprise. S projektom Inšpektorat izboljšuje učinkovitost in zanesljivost inšpekcijskega terenskega dela na način, da ima inšpektor na terenu na voljo potrebne podatke v digitalni obliki, na različnih tipih naprav, vključno z mobilnimi telefoni. Tako na terenu lahko preveri potrebne prostorske podatke in sloje, tam opravi potrebna dejanja in ugotovitve, vključno z zapisnikom, posnetkom stanja, fotografijami in izjavami strank. Zajete podatke shrani v digitalni obliki in jih že iz terena posreduje v zaledni informacijski sistem IRSKGLR, eNIS. Ocenjena vrednost projekta znaša 1.281.120 € z DDV. Znesek v višini 1.050.098 € se financira iz EU sredstev Mehanizma za okrevanje in odpornost, medtem ko se DDV krije iz integralnega proračuna.

V letu 2025 smo iz projekta financirali storitve priprave novih prostorskih digitalnih slojev za pripravo tematskih spletnih in mobilnih kart za posamezne inšpekcije, ki

delujejo znotraj IRSKGLR, začeli pa smo tudi z vzpostavitvijo novih mobilnih prostorskih rešitev za mobilne inšpekcijske zapisnike, ki bodo integrirani s poslovno aplikacijo inšpektorata eNIS.

Aktivnosti na projektu eFOKUS tečejo v skladu z investicijskim načrtom.

V okviru projekta smo doslej implementirali rešitve za podporo terenskega inšpekcijskega dela. Inšpektorjem je bila zagotovljena kartografska podpora na mobilnih napravah, vzpostavljene so bile spletne GIS aplikacije, kjer so iste podlage in sloji inšpektorjem na voljo za dodatne analize, pripravo poročil na terenu zajetih podatkov, zagotovili smo integracijo prostorskih podatkov med poslovnim informacijskim sistemom eNIS in na novo vzpostavljenimi rešitvami. Tako imajo inšpektorji na terenu pregled, na katerih zemljiščih so bili že izvedeni kateri inšpekcijski in prekrškovni postopki in osnovne informacije o teh zadevah. Prav tako inšpektorji IRSKGLR na terenu lahko zajemajo osnovne prostorske podatke in fotografije, ki se iz terena neposredno pretakajo v zaledne sisteme IRSKGLR. Vzpostavljeno infrastrukturo smo dali v uporabo tudi Upravi za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin in Inšpektoratu za naravne vire in prostor.

Realizacija na projektu je ob zaključku leta 2025 znašala 68,77 % vrednosti projekta.

Pri svojem delu zaposleni IRSKGLR uporabljajo vse več aplikacij drugih državnih organov, kot so Zemljiška knjiga, aplikacije Zavoda za gozdove Slovenije, aplikacije Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, evidence in registre Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, Finančne uprave RS, MKGP, Ministrstva za notranje zadeve in nekaterih drugih organov, kot sta Uprava za javna plačila in Ministrstvo za finance, zato potrebujejo veliko znanja za poznavanje poslovne logike vsake aplikacije. Na eni strani s tem zaposleni pridobijo na času pri vpogledu v podatke iz uradnih evidenc in registrov, po drugi strani pa uporaba različnih aplikacij za njih pomeni vse večji tehnološki izziv in uporabniške veščine, saj je vsaka aplikacija napisana v drugačni tehnologiji, uporablja različne načine avtentikacije, ki so za navadne uporabnike velik tehnološki izziv. Tako imajo uporabniki za vsako izmed teh različna uporabniška imena in gesla, ponekod avtentikacija poteka z digitalnimi potrdili in različnimi rešitvami.

Zaposlenim smo za delo s službenimi aplikacijami omogočili varni oddaljeni VPN dostop do službenih aplikacij, da lahko delajo od doma ali iz terena, tudi inšpektorji, ki delo opravljajo na službenem plovilu ali v okviru za to opremljenih vozil, predvsem na področju nadzora morskega ribištva v pristaniščih in ribarnicah. Tehnična podpora uporabnikom je na tem področju potrebna ves čas, saj se tehnologije in rešitve ves čas posodablajo. Pri podpori uporabnikom na daljavo se poslužujemo sistema ISL light rešitve, ki je pohvale vredna za pomoč uporabnikom na različnih lokacijah in platformah, ki jih ima IRSKGLR v Republiki Sloveniji.

Od časa epidemije covida-19, ko smo začeli s spletnimi sestanki, se tega še naprej poslužujemo, da prihranimo na času službenih poti in stroških. Kot najboljša rešitev za naše potrebe se je izkazala aplikacija MS Teams, uporabljamo pa tudi Zoom in Webex.

DELO IRSKGLR PO INŠPEKCIJAH

PREGLED OPRAVLJENEGA DELA

Število postopkov po Zakonu o splošnem upravnem postopku in Zakonu o inšpekcijskem nadzoru

V preglednicah 5, 6, 7 in 8 je predstavljeno število postopkov, ki so bili izvedeni po Zakonu o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju: ZUP) in Zakonu o inšpekcijskem nadzoru (v nadaljevanju: ZIN) za zadnjih šest let.

Preglednica 5: INŠPEKCIJA ZA KMETIJSTVO

Leto/št.	Št. pregledov	Sklepov	Odločb	Opozoril	Skupaj ZUP/ZIN
2019	6782	483	1401	65	8731
2020	8778	684	968	144	10574
2021	7806	749	1104	290	9949
2022	7062	669	1037	200	8968
2023	5825	566	656	146	7193
2024	4454	699	576	56	5785
2025	5497	1145	683	31	7356

Preglednica 6: INŠPEKCIJA ZA VINARSTVO

Leto/št.	Št. pregledov	Sklepov	Odločb	Opozoril	Skupaj ZUP/ZIN
2019	2280	252	281	139	2952
2020	3636	201	283	212	4332
2021	4407	101	198	474	5180
2022	3332	129	165	403	4029
2023	2245	63	121	202	2631
2024	1937	95	109	52	2139
2025	1836	292	62	48	2238

Preglednica 7: INŠPEKCIJA ZA GOZDARSTVO

Leto/št.	Št. pregledov	Sklepov	Odločb	Opozoril	Skupaj ZUP/ZIN
2019	2657	150	165	203	3175
2020	2774	118	155	193	3240
2021	2926	157	177	206	3466
2022	2580	179	213	202	3174
2023	2253	233	373	131	2990
2024	2391	187	177	72	2827
2025	1764	366	95	70	2295

Preglednica 8: INŠPEKCIJA ZA LOVSTVO IN RIBIŠTVO

Leto/št.	Št. pregledov	Sklepov	Odločb	Opozoril	Skupaj ZUP/ZIN
2019	1313	76	135	38	1562
2020	919	109	201	51	1280
2021	1641	80	214	68	2003
2022	1298	64	201	57	1620
2023	1388	172	175	99	1834
2024	1010	69	111	24	1214
2025	1108	122	84	31	1345

Število postopkov po Zakonu o prekrških

V preglednicah 9, 10, 11 in 12 je razvidno število postopkov, ki so jih posamezne inšpekcije vodile po Zakonu o prekrških (v nadaljevanju: ZP-1) za obdobje zadnjih šestih let.

Preglednica 9: INŠPEKCIJA ZA KMETIJSTVO

Leto/št.	Opozorila ZP-1	Opomin ZP-1	Plačilni nalog-globe ZP-1	Odločbe-globe ZP-1	Skupaj ZP-1
2019	133	117	144	50	444
2020	167	88	122	36	413
2021	278	161	115	81	635
2022	334	91	84	47	556
2023	41	83	64	34	222
2024	75	86	42	32	235
2025	63	61	32	27	183

Preglednica 10: INŠPEKCIJA ZA VINARSTVO

Leto/št.	Opozorila ZP-1	Opomin ZP-1	Plačilni nalog-globe ZP-1	Odločbe-globe ZP-1	Skupaj ZP-1
2019	52	138	13	13	216
2020	191	84	11	2	288
2021	236	76	18	7	337
2022	132	119	13	16	280
2023	203	87	6	5	301
2024	100	62	6	3	171
2025	160	47	4	11	222

Preglednica 11: INŠPEKCIJA ZA GOZDARSTVO

Leto/št.	Opozorila ZP-1	Opomin ZP-1	Plačilni nalog-globe ZP-1	Odločbe-globe ZP-1	Skupaj ZP-1
2019	190	371	86	297	944
2020	255	352	77	266	950
2021	333	255	55	299	942
2022	263	330	65	319	977
2023	225	452	71	340	1088
2024	394	563	46	311	1314
2025	317	421	83	314	1135

Preglednica 12: INŠPEKCIJA ZA LOVSTVO IN RIBIŠTVO

Leto/št.	Opozorila ZP-1	Opomin ZP-1	Plačilni nalog-globe ZP-1	Odločbe-globe ZP-1	Skupaj ZP-1
2019	152	125	180	186	643
2020	177	139	142	197	655
2021	160	140	215	414	929
2022	71	80	51	474	676
2023	72	144	45	205	466
2024	42	68	40	152	302
2025	107	119	26	120	372

UGOTOVITVE IN VSEBINSKI KOMENTAR PO INŠPEKCIJAH

INŠPEKCIJA ZA KMETIJSTVO

Splošno

Naravne razmere za kmetijstvo v RS so neugodne. Zemljišča, primerna za kmetijstvo, so omejena, saj gozdovi pokrivajo več kot 60% ozemlja. Kmetijska zemljišča zavzemajo manj kot 30% vse površine, ta delež pa vztrajno pada zaradi zaraščanja, širjenja zazidalnih površin in nove prometne infrastrukture. Okoli 75% kmetijskih zemljišč je na območjih z neugodnimi razmerami za kmetovanje, večinoma v gorskih in gričevnatih predelih. Čeprav neugodne razmere povsem ne preprečujejo kmetovanja na teh območjih, pa je zaradi njih produktivnost nižja, izbor kmetijskih usmeritev omejen, proizvodni stroški pa višji. V strukturi kmetijske zemlje v uporabi prevladuje trajno travinje (okoli 60%). Negativne posledice se zato kažejo predvsem v živinoreji, kjer je prilagajanje aktualnim stanjem na trgu veliko počasneje. Le okoli 35% vseh kmetijskih zemljišč je namenjen pridelavi poljščin in vrtnin, preostalih 5% pa pokrivajo trajni nasadi. RS je glede površine njivskih površin na prebivalca na dnu EU, saj ta znaša le 800 m² *per capita*.

Pri svojem delu kmetijski inšpektorji ugotavljajo največ težav s postavitvijo nelegalnih objektov na kmetijskih zemljiščih, odstranitve katerih je v pristojnosti Inšpektorata za naravne vire in prostor ali občinske inšpekcije, pristojnost inšpekcije za kmetijstvo pa je zahteva po vzpostavitvi namenske rabe po odstranitvi objekta. Veliko je tudi primerov nenamenske rabe kmetijskih zemljišč za namene parkirišč, skladišč, deponij, oglaševanja in podobnih neskladij. Velik problem je zaraščanje kmetijskih zemljišč, tudi skladovih, saj na eni strani ni interesa mladih za prevzem kmetij, po drugi strani pa imamo ostarelo populacijo kmetov (Kozjansko, Haloze, Goričko, Tolminsko). Poseben problem predstavljajo nelegalni oglasni panoji na kmetijskih zemljiščih, pri čemer je bilo v letu 2025 obravnavanih 130 zadev. Postopki so zaradi slamnatih podjetij dolgotrajni in dostikrat povezani z upravnim sporom. Poseben problem predstavlja vročanje dokumentov strankam v tretjih državah, saj RS nima podpisanega protokola o vročanju pisemskih pošilk s temi državami. Gradbena podjetja z nelegalnimi posegi na kmetijskih zemljiščih so še posebej aktivna v mestnih občinah, na Obali pa je pritisk na kmetijska zemljišča velik zaradi gradnje vikend objektov. Zaradi povečanja staleža živali na kmetijskih gospodarstvih se kmetje soočajo z viški organskih gnojil, kar lahko vodi v kršitev nitratne uredbe.

Pričakujemo, da bodo ključne spremembe podzakonskih predpisov sprejete čim hitreje, saj na nekaterih področjih dela s sedaj veljavnimi zakonskimi predpisi kmetijski inšpektorji oteženo izvajajo inšpekcijski nadzor. Prav zato je bila na področju kmetijstva sprejeta sprememba Zakona o kmetijstvu, kjer so bile inšpekciji dodeljene nove pristojnosti in sicer glede možnosti ukinitve spletne strani v primeru zavajajočega oglaševanja porekla kmetijskih pridelkov in živil ter spremljanja pravnega vzorčenja tal pooblaščenih organizacij pri spremljanju sekvestracije ter založenosti organske snovi v tleh v luči podnebnih sprememb in toplogrednih plinov. Pojavlja se nov pojem

demonstracijske kmetije in s tem povezanim nadzorom, v mreži za podatke o trajnostnem kmetijstvu FSDN pa se po novem nadzirajo individualni računovodski podatki ter pogoji poslovanja računovodskih pisarn. Iz Zakona o kmetijstvu so bile v Zakon o hrani prenesene vsebine nadzora glede zelenega javnega naročanja ter financiranja humanitarnih organizacij s tehnično opremo. V Zakonu o živinoreji so se črtale določbe 23. in 24. člena o obveznem vpisu rejnih živali in čebeljih družin v registre, pri čemer so se pooblastila inšpekcije za kmetijstvo prenesle v 3. člen novega Zakona o zdravju živali. Žal pa pri tem niso bila prenesene tudi pristojnosti za ukrepanje v upravnem postopku. Pri tem Zakon o kmetijstvu celo ukinja veljavnost Zakona o živinoreji, razen pri izvajanju rejskih programov, zato bo potrebno pri določanju pristojnosti izhajati tudi neposredno iz evropske uredbe 625/2017 ter slovenske izvedbene uredbe. Sprejete so bile dopolnitve Zakona o kmetijskih zemljiščih, ki vključuje dodatno varovalko pred nenamensko rabo kmetijskih zemljišč in prostorskem načrtovanju, s tem ko zaenkrat omogoča postavitev fotovoltaičnih naprav le kot pilotne projekte. V pripravi so tudi podzakonski predpisi na področju Zakona o sredstvih za gnojenje predvsem glede registracijskih postopkov novih organskih gnojil ter imenovanje pooblaščenih laboratorijev.

Inšpekcija za kmetijstvo si je v letu 2025 pri svojem delu zastavila naslednje cilje:

- preprečevanje zaraščanja in degradacije kmetijskih zemljišč, tudi zemljišč v zakupu od Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov (SKZG)
- zagotavljanje finančne discipline in sledljivosti porekla pri prijavi pridelka z nadzorom registrov RKG in VOLOS,
- zagotavljanje zadostnega deleža lastnih surovin in surovin dokupljenih iz drugih kmetij ter opravljanje lastnih storitev s ciljem boljše rabe lastnih proizvodnih zmogljivosti in delovnih moči kmetije pri nadzoru dopolnilne dejavnosti na kmetiji,
- zagotavljanje dobre kmetijske prakse pri gnojenju s spoštovanjem kmetijsko okoljskih pogojev, še posebej na vodovarstvenih območjih,
- zagotavljanje plačevanja prispevkov za promocijo nekaterih kmetijskih pridelkov in živil v skladu s priporočili notranje revizijske službe MKGP,
- nadzor nad spoštovanjem deleža ekoloških živil in živil iz shem kakovosti pri zelenem javnem naročanju javnih zavodov,
- zagotavljanje pravilne prijave škode v kmetijstvu zaradi naravnih nesreč na podlagi nadzora,
- preprečevanje nepoštenih poslovnih praks, zlasti pri označevanju storitev kmetijske dejavnosti,
- preprečevanje sive ekonomije pri prometu s kmetijskimi pridelki in izdelki, kar smo poskušali doseči na tri načine:
 - o s poostrenimi nadzori v okviru obstoječe zakonodaje,
 - o z okrepljenim sodelovanjem z ostalimi inšpekcijami in organi, ki sodelujejo v Inšpekcijskem svetu (Policija, FURS, UVHVVR, TIRS) in
 - o z aktivnim sodelovanjem pri spremembah področne zakonodaje.

Organiziranost in kadrovska struktura

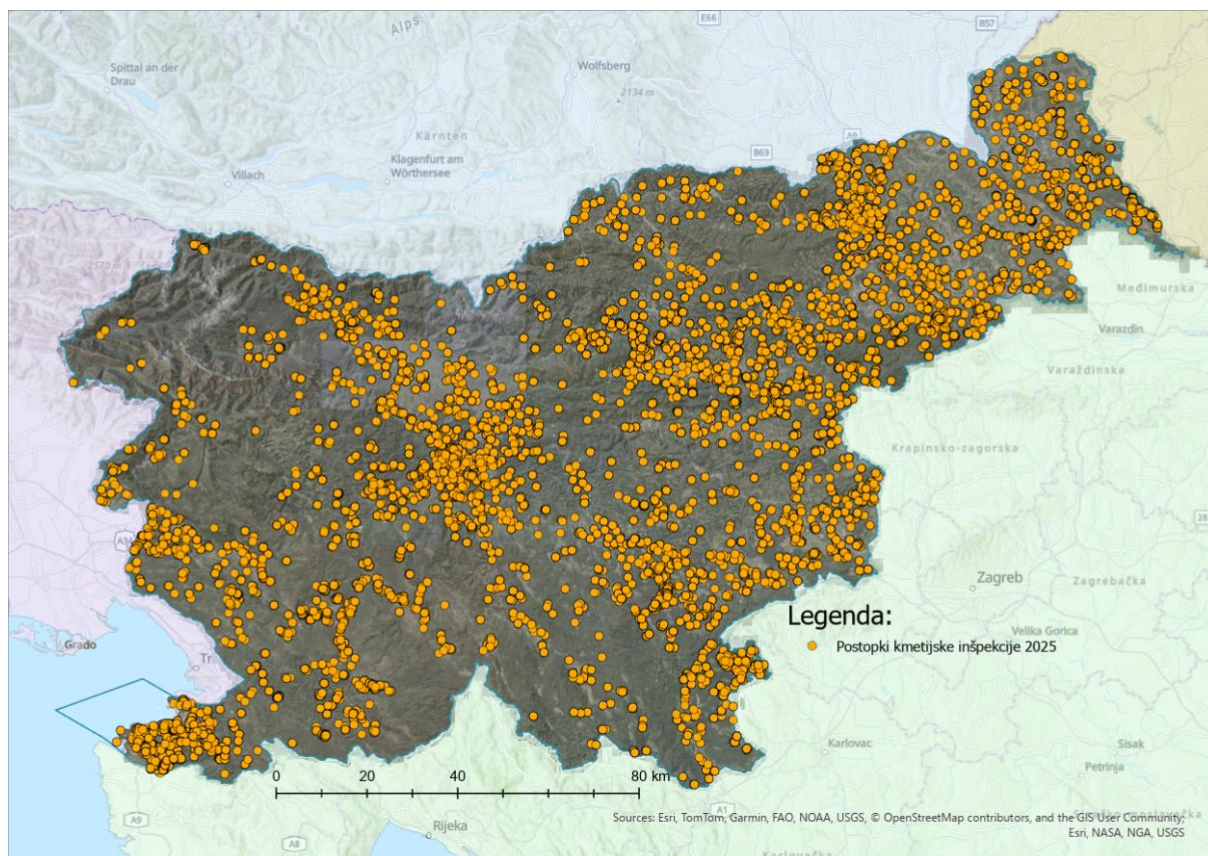
Inšpekcija za kmetijstvo opravlja nadzor nad 19 zakoni, 37 uredbami, 26 podzakonskimi akti, 9 uredbami EU in 3 direktivami EU. Nadzor nad izvajanjem določb zakonov in podzakonskih predpisov je v letu 2025 izvajalo 24 kmetijskih inšpektorjev (22,6 FTE) v 8 območnih enotah in 9 izpostavah Inšpektorata. Od tega je bila ena sodelavka zaposlena za krajši delovni čas, pet sodelavcev je opravljalo tudi naloge vodij območnih enot v Ljubljani, Mariboru, Kopru, Novi Gorici, Novem mestu in Celju.

Skozi celotno leto je bilo organiziranih več skupnih sestankov, usposabljanj in izobraževanj, ki so potekala v živo in virtualno. Na delovnih sestankih so se inšpektorji seznanili z novostmi na področju zakonodaje, izmenjali dobre prakse s ciljem, da se izboljša kakovost dela, prediskutirani so bili tudi primeri slabe prakse. Namen in cilj skupnih sestankov je bil tudi poenotenje inšpekcijskih postopkov. Ob tem je potrebno poudariti, da so se število in vrsta kršitve med posameznimi deli države zelo razlikovali, kar bo podrobneje obrazloženo in vizualno prikazano v nadaljevanju poročila.

Zaradi velikega obsega nalog in zakonskih predpisov, ki določajo pristojnost nadzora inšpekciji za kmetijstvo, se je pri določenih sezonsko vezanih vsebinah nadzor organiziral v manjših skupinah.

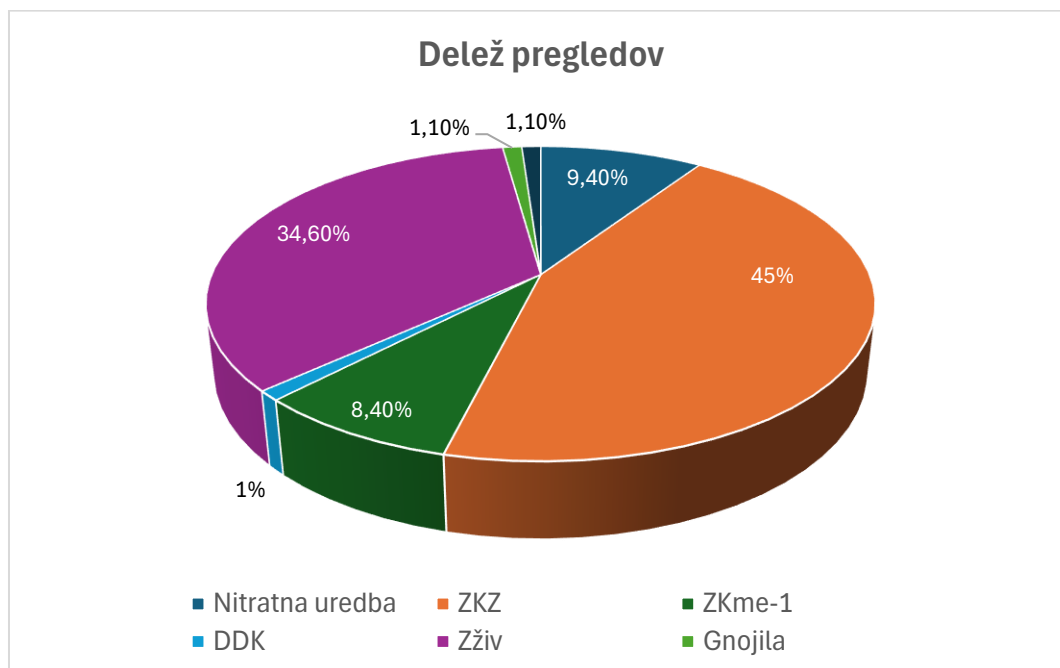
Inšpekcijski nadzor in ugotovitve po področjih nadzora

Kmetijski inšpektorji so v letu 2025 skupno uvedli 7356 postopkov po ZUP in ZIN. Ugotovili so 2643 nepravilnosti ter izdali 683 upravnih odločb, ki pa lahko tako kot pregledi vključujejo več različnih vsebinskih področij. V 492. primerih je bil upravni postopek ustavljen s sklepom na podlagi 135. člena ZUP-a pred izdajo odločbe, postopek je bil ustavljen v 754. primerih. V ostalih primerih se nadaljuje izvršilni postopek. Velik delež ugotovljenih nepravilnosti je posledica velikega števila utemeljenih prijav v tem letu (827), ki so se izkazale za utemeljene.



Slika 2: Pregledna karta s postopki inspekcije za kmetijstvo v letu 2025.

PRIMERJAVA PODATKOV PO VSEBINAH NADZORA ZA LETO 2025

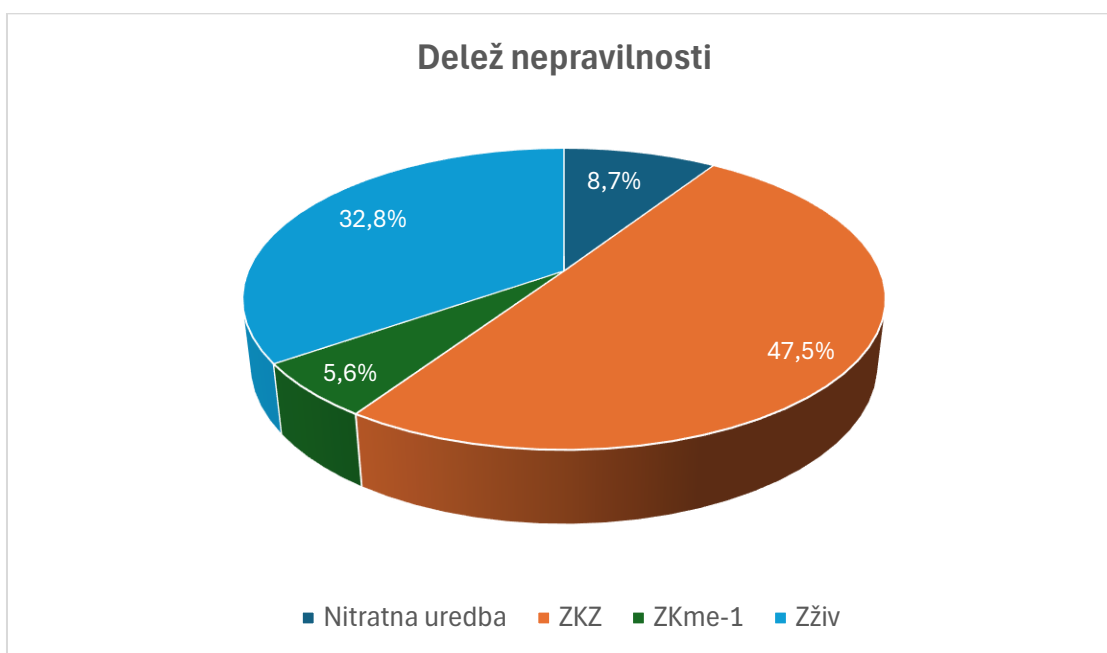


Slika 3: Delež inspekcijskih pregledov inspekcije za kmetijstvo v letu 2025 po vsebinskih področjih.

Iz slike 3 je razvidno, da največji delež obremenitev predstavlja Zakon o kmetijskih zemljiščih (v nadaljevanju: ZKZ) in sicer 45% pregledov v povezavi z zaraščanjem, nenamensko rabo kmetijskih zemljišč ter postavitvijo nelegalnih objektov kot so oglasni panoji. Sledi nadzor na podlagi Zakona o živinoreji (v nadaljevanju: Zživ) z 34,6 % vseh pregledov predvsem na račun sporočanja števila čebeljih družin v register čebelnjakov in stojišč. Nekoliko manjši odstotek pregledov predstavljata Nitratna uredba in Zakon o kmetijstvu (v nadaljevanju: ZKme).

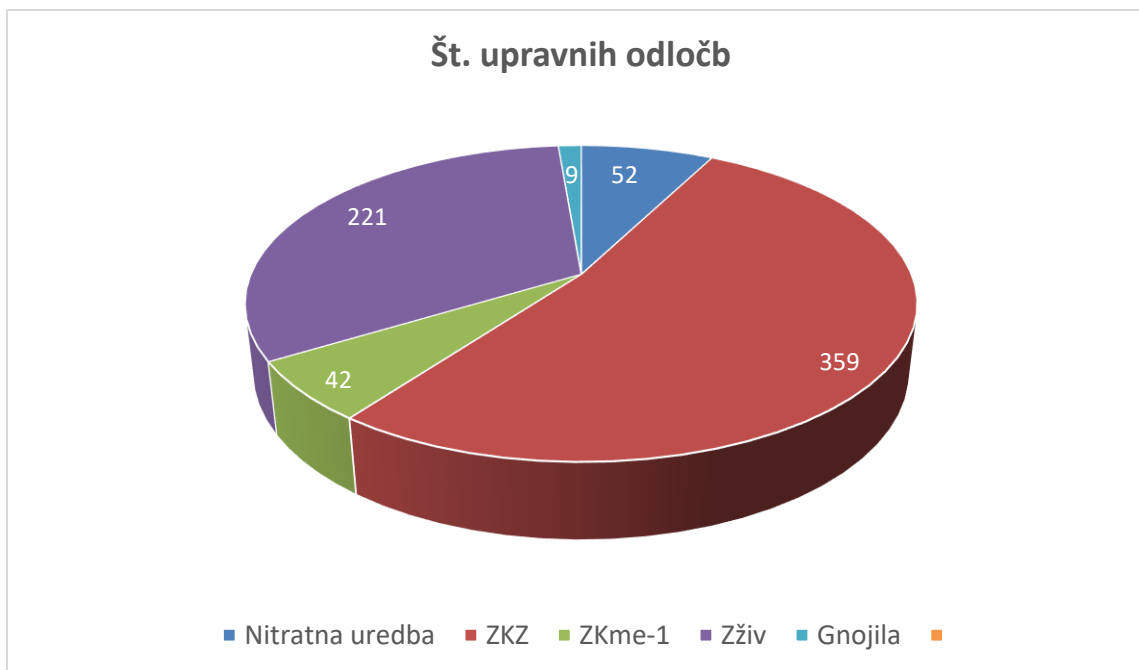
Nadzor na podlagi Uredb o vodovarstvenih območjih predstavlja 1,1% vseh pregledov, vendar temelji na vzorčenju tal, zato je nadzor nad izvajanjem dobre kmetijske prakse na teh območjih izrednega pomena za zagotavljanje varstva okolja in pitne vode.

Iz slike 4 je razviden prikaz skupnega števila nepravilnosti v letu 2025 po vsebinskih področjih.



Slika 4: Delež nepravilnosti v letu 2025 po glavnih vsebinskih področjih.

Največji delež ugotovljenih nepravilnosti je bil po ZKZ (47,5 %), saj je bilo največ prijav ravno zaradi nenamenske rabe in zaraščenosti kmetijskih zemljišč. Tudi pri podatkih o izdanih ureditvenih odločbah je na prvem mestu področje nadzora na podlagi ZKZ z 359. izdanimi odločbami ali 52 % vseh izdanih odločb, sledi nadzor po Zživ z 221 izdanimi odločbami (33 % vseh odločb), manj pa po ZKme-1 in nitratni uredbi.



Slika 5: Skupno število izdanih odločb inšpekcije za kmetijstvo v letu 2025 po vsebinskih področjih.

SKUPNO ŠTEVILO PREGLEDOV IN UPRAVNIH ODLOČB V LETU 2025

Iz podatkov o opravljenih pregledih v letu 2025 je razvidno, da je največ pregledov opravljenih na območjih z intenzivnim kmetijstvom, kjer je tudi največ prijav, manj pregledov pa je na območju TNP, dolenskega krasa, Zasavja, Jezerskega in obrobja Pohorja. Število samih pregledov je v primerjavi z letom 2024 ostali na isti ravni, število izdanih inšpekcijskih upravnih odločb pa se je povečalo za 21% (iz 574 v letu 2024 na 692 v letu 2025). Podrobni razlogi pri inšpekciji za kmetijstvo so:

- spremenjen način dela; v letu 2025 je bil večji poudarek na nadzoru zaraščanja kmetijskih zemljišč v povezavi z ukrepi odprave zaraščanja ter nadzoru kmetijskih zemljišč v zakupu, ki so v upravljanju Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov (v nadaljevanju: Sklad). Povečan je bil tudi obseg nadzorov, s tem pa tudi število upravnih odločb, izdanih zaradi ne-sporočanja števila čebeljih družin, premikov prašičev v Centralnem registru rejnih živali (drobnice);
- veliko število ciljno usmerjenih prijav, ki vplivajo na letni program dela - od skupno 1355 prijav na ravni IRSKGLR v letu 2025, jih inšpekcija za kmetijstvo obravnava 827 (61 % vseh prijav). Prijave se nanašajo predvsem na nenamensko rabo kmetijskih zemljišč (parkirišča, zaraščanje, oglasni panoji, nasutja z gradbenimi posegi ter nadzor nelegalnih peskokopov), postopki so v tem primeru dolgotrajni in se v več primerih zaključijo s sodbo Upravnega sodišča po preteku nekaj let;

IZVRŠILNI POSTOPEK Z DENARNO PRISLITVIJO IN PO DRUGI OSEBI

Inšpekcija za kmetijstvo se je osredotočala na izvršilne upravne postopke z denarno prisilitvijo zaradi neizvrševanja inšpekcijskih upravnih odločb. V izvršilnih postopkih so kmetijski inšpektorji izdali 170 sklepov o dovolitvi izvršbe ter 144 sklepov o izvršbi z denarno prisilitvijo ter 4 sklepe o izvršbi po drugi osebi in sicer v dveh primerih za odpravo zarasti, enkrat za odstranitev oglasnega panoja iz kmetijskega zemljišča ter enkrat za vzpostavitev zemljišče v kmetijsko rabo. Tako je bilo 131 sklepov o dovolitvi izvršbe izdanih zaradi nenamenske rabe in zaraščanja kmetijskih zemljišč, 12 sklepov o dovolitvi izvršbe izdanih na podlagi nitratne uredbe in neurejenih skladišč za živalska gnojila ter 24 sklepov po Zživ, največ zaradi neoznačenih čebelnjakov. Skupna višina izrečenih denarnih kazni v izvršilnih postopkih je znašala 126.882 €.

Ukrepi po Zakonu o prekrških v letu 2025

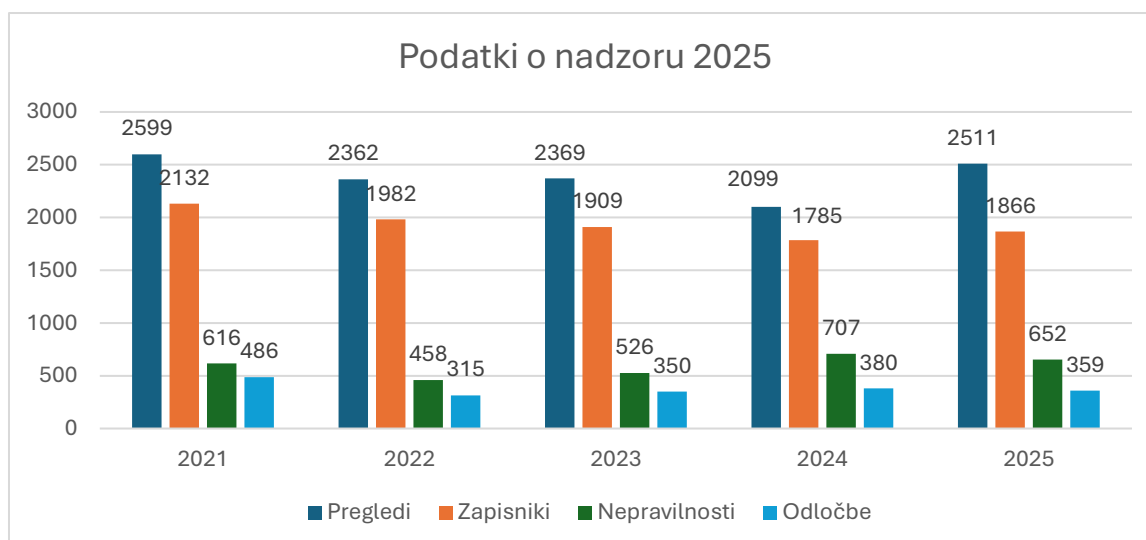
V letu 2025 je inšpekcija za kmetijstvo skupno izrekla 183 prekrškovnih ukrepov, od tega 32 plačilnih nalogov, 27 odločb z izrekom globe, 61 opominov in 63 opozoril. Podrobnejša razdelitev izrečenih ukrepov je narejena po posameznih vsebinah poročila. Skupna višina izrečenih glob je znašala 54.609 € in sodnih stroškov 7.155 €.

PREGLEDI PO ZAKONU O KMETIJSKIH ZEMLJIŠČIH

Ohranjanje kmetijskih zemljišč v kmetijski rabi je ena od prioritet kmetijske inšpekcije. Pravilna raba in obdelanosti kmetijskih zemljišč ter varovanje kmetijskih zemljišč mora biti poleg inšpekcijskih ukrepov, podkrepljeno tudi s sistemskimi rešitvami in zavedanjem ljudi, kako pomembna je ta dobrina. Pravilna interpretacija namenske rabe najboljših kmetijskih zemljišč je ključna za ohranjanje kmetijskih zemljišč, ki se bodo uporabljale izključno za pridelavo hrane in krme. Vse ostale dejavnosti, ki se izvajajo na kmetijskih zemljiščih pa večinoma predstavljajo nenamensko rabo in posledično izgubo kmetijskih zemljišč.

Inšpekcija za kmetijstvo je v letu 2025 v upravnih zadevah po ZKZ opravila skupaj 2.511 pregledov, izdelala 1.866 zapisnikov, ugotovila 652 nepravilnosti in izdala 368 inšpekcijskih odločb.

V prekrškovnih postopkih je inšpekcija za kmetijstvo izdala 14 odločb o prekrških z izrekom globe in 12 opominov po ZP-1. Skupna višina izrečenih kazni v prekrškovnem postopku je v letu 2025 znašala 19.900 € v obliki glob in 2.390 € v obliki sodnih taks. Primerjava opravljenih pregledov, zapisnikov, ugotovljenih nepravilnosti in izdanih upravnih odločb med leti 2021 in 2025 po ZKZ je razvidna iz slike 6.



Slika 6: Primerjava opravljenih pregledov, zapisnikov, ugotovljenih nepravilnosti in izdanih upravnih odločb med leti 2021 in 2025 po Zakonu o kmetijskih zemljiščih.

Obdelanost kmetijskih zemljišč in zaraščanje

Inšpekcija za kmetijstvo je po vsebini zaraščanja in neobdelanosti kmetijskih zemljišč v letu 2025 izvedla 2352 pregledov in ugotovila 519 nepravilnosti ter izdala 195 ureditvenih odločb.

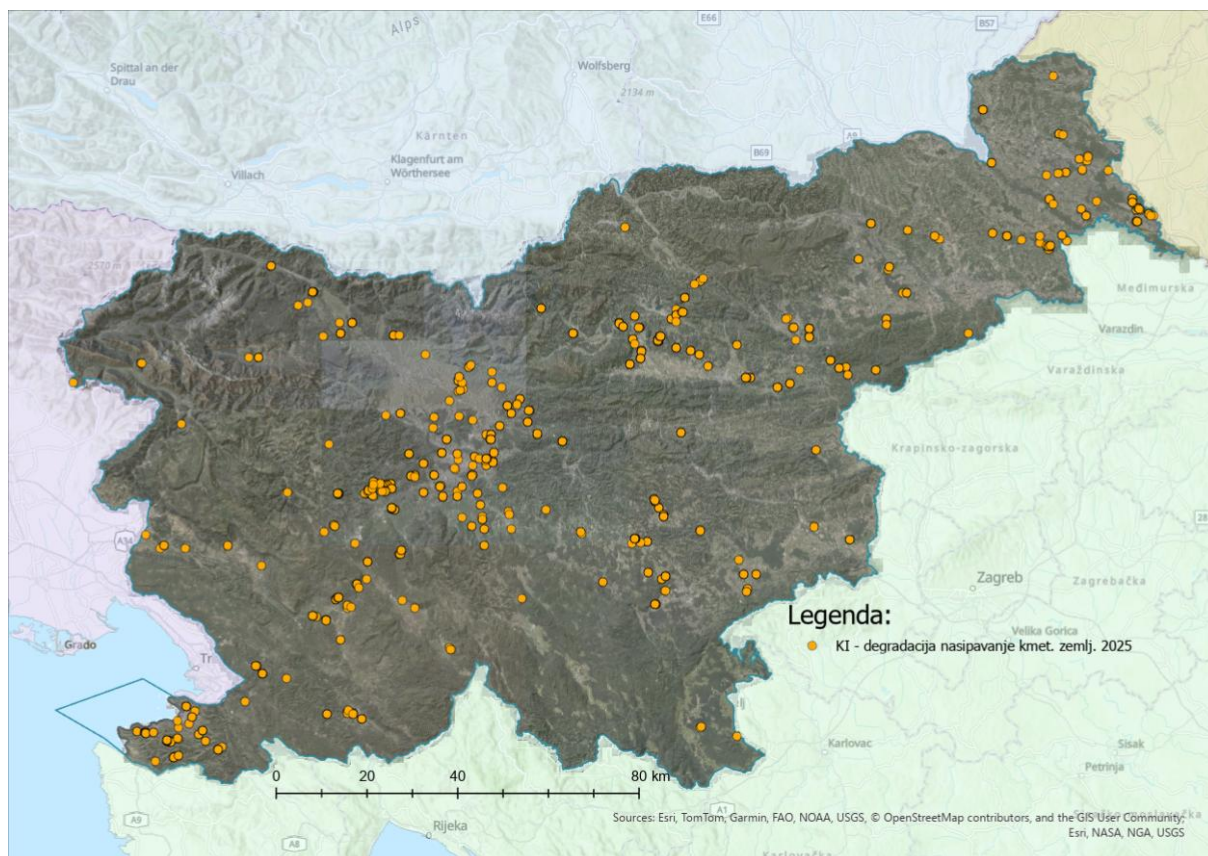
Število odločb ne prikazuje celotnega stanja na tem področju, saj je zaradi dolgotrajnih postopkov veliko nadzorov bilo opravljenih po izdanih ureditvenih odločbah in se postopki nadaljujejo z izvršbami.

Zaradi zaraščanja je še vedno veliko prijav tudi na zemljiščih v mešanem lastništvu Sklada kmetijskih zemljišč RS, v manjšem delu v lasti občin in fizičnih oseb.

Nenamenska raba kmetijskih zemljišč zaradi nasipavanj, izkopavanj in erozije

Na področju varstva, nasipavanja in izkopavanja kmetijskih zemljišč je bilo v letu 2025 skupaj opravljenih 1211 pregledov, ugotovljenih je bilo 241 nepravilnosti in izdane 102 ureditvene odločbe.

Pristojnosti za ukrepanje pri posegih na kmetijska zemljišča, kot so nasipavanja in izkopavanja ima poleg inšpekcije za kmetijstvo še inšpekcija za naravne vire in rudarstvo ter inšpekcija za okolje. Ker se pristojnosti zelo prepletajo, predvsem v primerih, kjer je za nasipavanje izdano ali zahtevano, pa ni izdano okoljevarstveno dovoljenje, je ukrepanje pri takšnih posegih na kmetijskih zemljiščih kompleksno. Inšpekcija za kmetijstvo svoje ukrepe utemeljuje na podlagi 4. in 107. člena ZKZ.



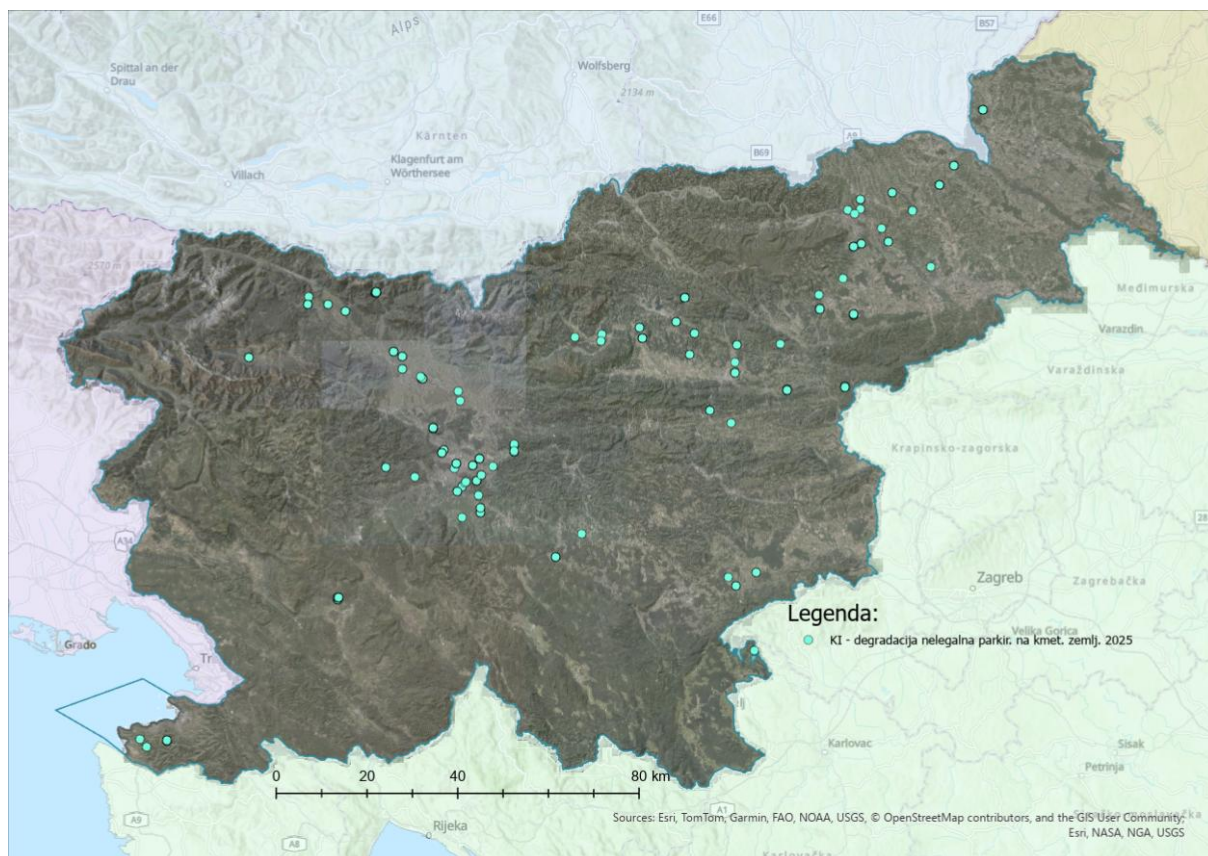
Slika 7: Pregledna karta obravnave inšpekcije za kmetijstvo po vsebini nasipavanja kmetijskih zemljišč v letu 2025.

Objekti na kmetijskih zemljiščih in nenamenska raba kmetijskih objektov ter uporaba kmetijskih zemljišč kot nelegalna parkirišča

Inšpekcija za kmetijstvo je v letu 2025 opravila 841 pregledov, pri čemer je ugotovila 166 nepravilnosti in izdala 42 ureditvenih odločb.

Inšpekciji za kmetijstvo pravno podlago za ukrepanje glede nenamenske rabe kmetijskega zemljišča in kmetijskih objektov določa ZKZ. Pristojnost za nadzor nad določbami ZKZ je urejena v 106. členu, ki določa, da izvajanje določb tega zakona in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, nadzorujejo kmetijski inšpektorji.

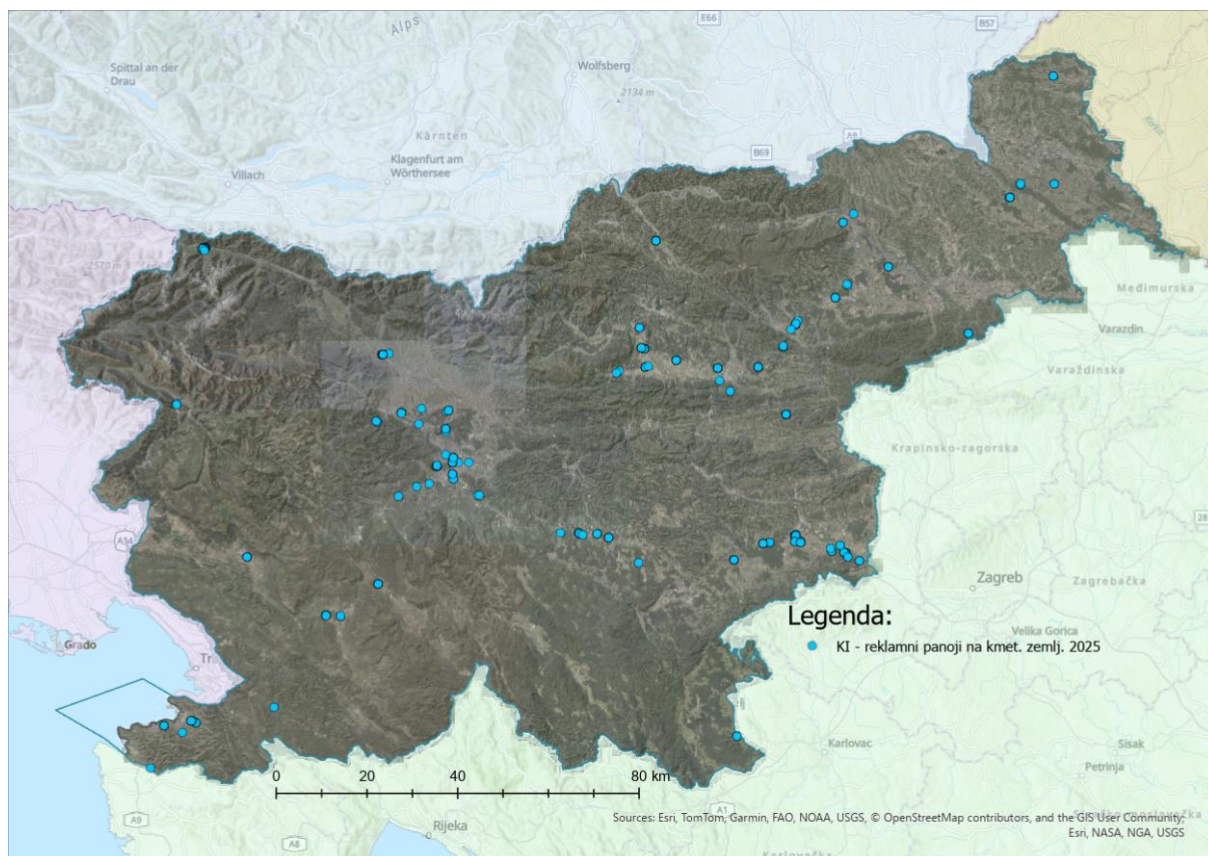
Glede nenamenske rabe kmetijskih objektov pa je treba upoštevati določilo desetega odstavka 3.ea člena ZKZ, ki določa, da je treba kmetijske objekte uporabljati le v kmetijske namene.



Slika 8: Pregledna karta obravnave inšpekcije za kmetijstvo po vsebini nelegalnih parkirišč na kmetijskih zemljiščih v letu 2025.

Postavitev oglasnih panojev na kmetijskih zemljiščih

V sklopu nadzorov nenamenske rabe kmetijskega zemljišča inšpekcija za kmetijstvo izvaja tudi nadzor postavitve oglasnih panojev, za katera ni potrebno pridobiti gradbenega dovoljenja. Tako je v letu 2025 inšpekcija za kmetijstvo izvedla 288 pregledov, pri katerih je bilo ugotovljenih 58 nepravilnosti in izdanih 22 ureditvenih odločb zaradi nelegalne postavitve oglasnih panojev. Število oglasnih panojev na kmetijskih zemljiščih, kljub nadzoru in ukrepanju, iz leta v leto povečuje. Tako kot nelegalna parkirišča so tudi oglasni panoji postavljeni ob vpadnicah v večja urbana središča in v turističnih centrih. Ob tem se poudarja, da je v primeru odstranjevanja oglasnih panojev inšpekcijski postopek dokaj kompleksen, saj v postopku nastopajo lastniki zemljišč, zakupniki ter tudi oglaševalska podjetja, ki z vsemi pravnimi sredstvi zavlačujejo inšpekcijski postopek. Slamnata podjetja v tretjih državah se spretno izogibajo vročitvi dokumentov, zato bi morali vprašanje vročanja nasloviti na spremembe Zakona o splošnem upravnem postopku, kjer bi se pisemska pošiljka ob prvi zavrnitvi štela za vročeno z javnim naznanilom, kljub temu, da je naslovnik v tretji državi znan.



Slika 9: Pregledna karta obravnave inšpekcije za kmetijstvo po vsebini nelegalnih oglasnih panojev na kmetijskih zemljiščih v letu 2025.

Odlaganje odpadkov

Na področju odlaganja odpadkov na kmetijskih zemljiščih je bilo v letu 2025 izvedenih 663 pregledov, ugotovljenih 175 nepravilnosti in izdanih 58 odločb v povezavi z nasipavanjem kmetijskih zemljišč. Odlaganje odpadkov, ravnanje s plodno zemljo ter s tem povzročanje degradacije kmetijskih zemljišč je še vedno običajna praksa, predvsem gradbenih podjetij in posameznikov, ki se z leti ne zmanjšuje. Kljub izvajanju nadzora na terenu, se taki dogodki vedno ponavljajo, predvsem na območjih z večjo gostoto prebivalstva oziroma urbanih območij, kjer je tudi največ gradbenih posegov.

Namakalni in osuševalni sistemi ter agromelioracije

Inšpekcija za kmetijstvo je v sklopu nadzorov agromelioracij opravila pregled terena pred začetkom izvedbe agromelioracije, potem opravi nadzor med izvajanjem agromelioracije, zadnji nadzor pa opravi, ko je agromelioracija zaključena oziroma, ko poteče rok iz izdane ureditvene odločbe MKGP.

Na podlagi nadzora agromelioracij je bilo izvedenih 254 pregledov, pri katerih je bilo ugotovljenih 45 nepravilnosti in izdanih 10 ureditvenih odločb.

Še vedno se pojavljajo nepravilnosti, predvsem pri izvedbi zahtevnih agromelioracij, saj se v večini primerov izvaja nasipavanje kmetijskih zemljišč z neprimernim materialom ali materialom, ki ga ne spremlja ustrezna dokumentacija.

Nadzor izvrševanja odločb o krčitvi gozda v kmetijske namene

V 2.a členu ZKZ je določeno, da po krčitvi gozda na zemljišču, za katero je izdano dovoljenje za krčitev gozda v kmetijske namene do 0,5 ha, lastnik zemljišča v roku 30 dni po izvedeni krčitvi obvesti Zavod za gozdove Republike Slovenije (v nadaljevanju: ZGS) o izvedeni krčitvi. Nato ZGS na podlagi obvestila o izvedeni krčitvi izda ugotovitveno odločbo, s katero ugotovi, da je bil gozd deloma ali v celoti izkrčen. Na podlagi tega inšpekcija za kmetijstvo opravlja nadzor ali so taka zemljišča res vzpostavljena za kmetijsko rabo.

Na podlagi navedene določbe je bilo izvedenih 235 pregledov, pri katerih je bilo ugotovljeno 10 nepravilnosti in izdanih 10 ureditvenih odločb.

NADZOR PO ZAKONU O MINERALNIH GNOJILIH IN SREDSTVIH ZA GNOJENJE

Nadzor poteka po trenutno veljavnem Zakonu o mineralnih gnojilih ter implementacijski Uredbi o izvajanju uredbe (EU) o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu. V letu 2022 je namreč v veljavo stopila Uredba (EU) 2019/1009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu (v nadaljevanju: Uredba EU), s katero se regulira trg večjega obsega sredstev za gnojenje z oznako CE, ki imajo prost pretok znotraj ES. Uredba (EU) razširja nabor sredstev po posameznih funkcionalnih skupinah. Tako opredeljuje sedem funkcijskih kategorij sredstev za gnojenje in sicer: anorgansko mineralna-organska gnojila, sredstva za apnenje, izboljševalce tal, rastne medije, inhibitorje, rastlinske bio-stimulante in mešanice teh sredstev za gnojenje. Predstavniki nadzornih organov so pri tem izrazili nezadovoljstvo, saj je na ta način težko voditi inšpekcijske postopke brez jasno opredeljenih pravil za določanje kakovosti, ki morajo biti v postopkih zavezujoča za stranko v postopku. Pri njenem izvajanju je namreč še vedno veliko nedorečenosti. Potrebno je namreč sprejeti Zakon o sredstvih za gnojenje ter Pravilnik o sredstvih za gnojenje. Inšpekcija za kmetijstvo ima še vedno precej težav zaradi zastoja sprejemanja omenjenih zakonskih predpisov, ne imenovanja priglasičenih organov za nadzor kakovosti – laboratorijev, zato se mora v letu 2026 pospešiti tudi delo za sprejetje Zakona o SZG.

V letu 2025 je bilo opravljenih 56 pregledov sredstev za gnojenje in mineralnih gnojil v prometu. Pregledi so se opravljali skladno z Uredbo o izvajanju uredbe (EU) o določitvi pravil o omogočanju dostopnosti sredstev za gnojenje EU na trgu 2019/1009 in Zakonom o mineralnih gnojilih. Večina pregledov se je nanašala na preverjanje pogojev in dovoljenj za promet, pravilne označenosti SZG v prometu, na označbe v

slovenskem jeziku, pravilne registracije ter ustrezne izjave o skladnosti. Izdanih je bilo 10 ureditvenih odločb v zvezi z ugotovljenimi nepravilnostmi. Izdani so bili trije sklepi o izvršbi z denarno prisilitvijo v višini 3.000 € ter en plačilni nalog zaradi neoznačenosti sredstev za gnojenje v višini 2.000 €.

V letu 2025 je kmetijska inšpekcija odvzela 24 vzorcev sredstev za gnojenje za kontrolo kakovosti, od tega 4 vzorci niso bili skladni, za vse je bila izdana odločba o umiku iz prometa in sklep o stroških postopka.

Inšpekcija za kmetijstvo sodeluje tudi v delovni skupini v Bruslju ADCO EU - Administrativni skupini za sodelovanje na področju gnojil. Gre za harmonizirano ureditev kakovosti in varnosti gnojil na notranjem trgu Skupnosti in izvajanje Uredbe (EU) 2019/1009, s katero se regulira trg večjega obsega sredstev za gnojenje z oznako CE, ki imajo prost pretok znotraj ES.

V okviru tega članstva se je kmetijska inšpektorica, ki vodi delovno skupino za SZG, udeleževala celoletnih sestankov preko spletne povezave. Ponovno je bil izpostavljen problem vnosa opravljenih nadzorov v skupni informacijski sistem za nadzor trga harmoniziranih proizvodov (v nadaljevanju: ICSMS), s katerim tudi drugi udeleženci sestanka še nimajo izkušenj in ga uporabljajo v zelo omejenem obsegu, zato je bila s tem namenom formirana posebna skupina, ki naj bi pripravila predloge prilagoditve sistema za vnos podatkov o nadzoru SZG na trgu.

S strani vodstva ADCO skupine je bil podan predlog za izdelavo navodil za doseganje dobre prakse pri nadzoru SZG na trgu EU, ki bi poenotila izvajanje pregledov. V skupino za pripravo navodil, je bila poleg petih sodelujočih, vključena tudi kmetijska inšpektorica iz RS.

Problem pri kriterijih za določanje skladnosti SZG predstavlja tudi dejstvo, da so ti kriteriji opredeljeni v CEN standardih, ki so preneseni tudi v naš SIST standardni sistem, ki bo po zagotovilih Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport v bodoče brezplačen za nadzorne organe. Glede uporabe CEN standardov je stališče Evropske komisije, da niso obvezni in da se (zaenkrat) lahko uporabljajo tudi druga EU pravila, zapisana v zakonodaji EU ali tudi države članice. Popolnega seznama vseh potrebnih standardov za določanje skladnosti vseh funkcijskih kategorij sredstev za gnojenje še ni, roki za sprejetje so še do konca leta 2027. Uredba (EU) št. 2019/1009 namreč opredeljuje sedem funkcijskih kategorij sredstev za gnojenje in sicer: anorgansko mineralna-organska gnojila, sredstva za apnenje, izboljševalce tal, rastne medije, inhibitorje, rastlinske bio-stimulante in mešanice teh sredstev za gnojenje. Predstavniki nadzornih organov so pri tem izrazili nezadovoljstvo, saj je na ta način težko voditi inšpekcijske postopke brez jasno opredeljenih pravil za določanje kakovosti, ki morajo biti v postopkih zavezujoča za stranko v postopku. Poudarjena je tudi problematika trženja preko velikih internetnih platform, pri čemer člani skupine za gnojila še nimajo izkušenj z nadzorom.

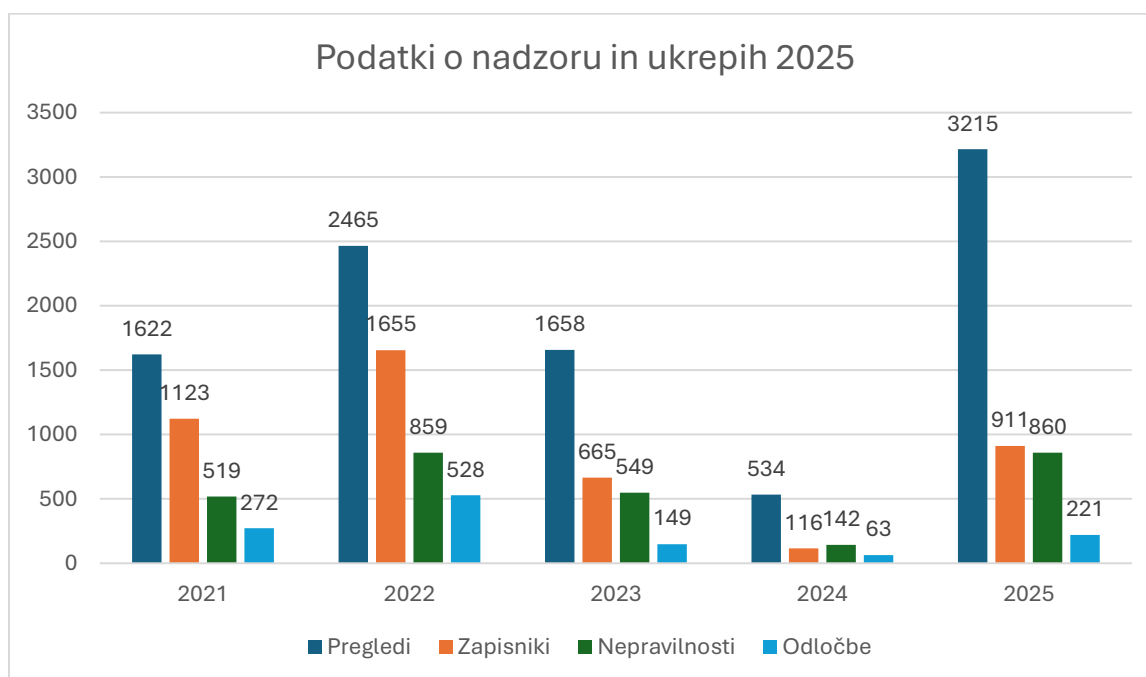
NADZOR PO ZAKONU O ŽIVINOREJI

Na področju ZŽiv je bilo opravljenih 3215 pregledov. Ugotovljenih je bilo 860 nepravilnosti ter na podlagi tega izdanih 221 ureditvenih odločb. V prekrškovnem postopku sta bila izdana 2 plačilna naloga ter 6 odločb o prekršku z izrekom opomina. Skupna višina izrečenih denarnih kazni je bila 208,65 € v obliki izrečenih glob ter 180 € v obliki izrečenih opominov.

Domače živali morajo biti označene in registrirane v predpisanih rokih in na predpisan način zaradi zootehniških in veterinarskih razlogov, izvajanja ukrepov kmetijske politike, prometa in sledenja domačih živali, zagotavljanja zadostne prireje živalskih proizvodov ter zagotavljanja kakovosti živalskih proizvodov. Za označitev domačih živali mora poskrbeti lastnik živali.

Rejci so dolžni voditi predpisano hlevsko knjigo in druge predpisane zbirke podatkov ter sporočati podatke na predpisan način.

Iz slike 10 je razvidna primerjava opravljenih pregledov, zapisnikov, ugotovljenih nepravilnosti in izdanih upravnih odločb po ZŽiv v obdobju 2021-2025.



Slika 10: Primerjava opravljenih pregledov, zapisnikov, ugotovljenih nepravilnosti in izdanih upravnih odločb po Zakonu o živinoreji v obdobju 2021-2025.

Inšpekcija za kmetijstvo opravlja usmerjene inšpekcijske preglede nadzora določenega vsebinskega področja, kamor spadata nadzor označevanja čebelnjakov in stojišč ter nadzor identifikacije in registracije prašičev, predvsem pri evidentiranju premikov. Nadzor identifikacije in registracije govedi ter drobnice pa poteka v sklopu ostalih nadzorov na kmetijskem gospodarstvu. V letu 2025 je kmetijska inšpekcija poseben poudarek namenila označevanju čebelnjakov in stojišč, v sklopu tega pa pravilnost sporočanja čebeljih družin za dva presečna datuma pri čemer je izvedla 2483 pregledov in izdala 195 ureditvenih odločb.

NADZORI PO DOLOČBAH ZAKONA O KMETIJSTVU

Na podlagi ZKme-1 je bilo v letu 2025 skupno opravljenih 589 pregledov, pri katerih je bilo ugotovljenih 61 nepravilnosti in izdanih 15 inšpekcijskih upravnih odločb. V štirih primerih so bile izdane ureditvene odločbe za obvezni vpis rabe kmetijskih zemljišč v register kmetijskih gospodarstev (RKG), dve odločbi zaradi omejevanja pravice do opravljanja kmetijskih opravil ter 6 odločb zaradi opravljanja dopolnilne dejavnosti brez dovoljenj oziroma hranjenja računov in dokazil o količinah, poreklu in količinah predelanih kmetijskih proizvodov. V izvršilnem postopku so bili izdani štirje sklepi o dovolitvi izvršbe ter 6 sklepov z denarno prisilitvijo v višini 4.350 € in sicer v štirih primerih zaradi ne sporočanja pridelka oljk in oljčnega olja v RKG ter v dveh primerih zaradi posredovanja neresničnih podatkov o rabi zemljišč v RKG. V 28. primerih so bile nepravilnosti odpravljene po 135. členu ZUP pred izdajo odločbe, v 14. primerih pa so bila izdana opozorila po 33. členu ZIN-a.

V prekrškovnem postopku je bilo izdanih 7 odločb brez obrazložitve, višina izrečenih glob je znašala 4.400 €, stroški za sodne takse pa so znašala 550 €. Zaradi opravljanja dopolnilne dejavnosti na kmetiji brez dovoljenj pri prodaji na tržnicah, hranjenja računov ter storitev s kmetijsko in gozdarsko mehanizacijo so bile izdane tri odločbe o prekrških, ena odločba zaradi prodaje jajc na tržnici brez registracije obrata. Pri tem se preverja tudi obseg primarne pridelave na podlagi evidence rabe kmetijskih zemljišč, pri čemer je bila izdane tri ureditvene odločbe zaradi vpisa podatkov v RKG ter ekološke in integrirane pridelave.

Nadzor izpolnjevanja pogojev v zvezi z zelenim javnim naročanjem

Določila o zelenem javnem naročaju, nadzoru ter ukrepih so opredeljena v Zakonu o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22, 74/22 – odl. US, 100/22 – ZNUZSZS, 28/23, 88/23 – ZOPNN-F in 83/25 – ZOUL), Zakona o hrani (Zoh) (Uradni list RS, št. 100/25) in Uredbe o zelenem javnem naročanju (Uradni list RS, št. 51/17, 64/19, 121/21, 132/23 in 43/25). V letu 20205 so bile pristojnosti za nadzor nad pogoji iz zelenega javnega naročanja določene v Zakonu o kmetijstvu

Zavezanci za spoštovanje določb so pravne osebe, ki objavijo javno naročilo, ki se nanaša na živila in sicer Šole (osnovne šole) – 448, Matični javni vrtci – 108, Bolnišnice – 24, klinike – 11, porodnišnice – 4, Domovi za starejše občane – 57, Dijaški domovi – 38, Zaporji in Državni zbor.

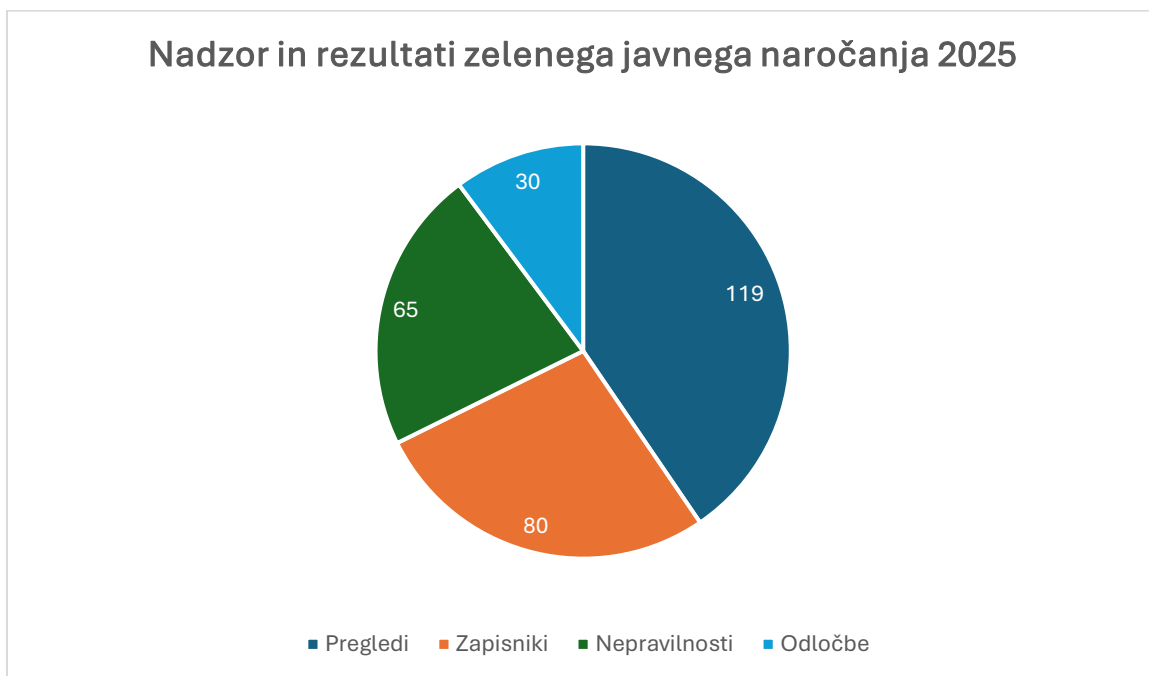
Najpomembnejše določilo, ki je predmet nadzora, je izpolnjevanje deleža ekoloških živil in živil iz shem kakovosti živil, ki jih je naročnik dolžan oddati v JN in hkrati delež, ki ga je potrebno realizirati pri samem naročanju:

- delež ekoloških živil znaša glede na celotno predvideno količino živil, izraženo v kilogramih, najmanj 15 %; (do 31. 12. 2024 je to 12%)
- delež živil iz shem kakovosti znaša glede na celotno predvideno količino živil, izraženo v kilogramih, najmanj 20 %;

Ob tem morajo zavezanci v treh mesecih po plačilu zadnjega računa, ki se nanaša na javno naročilo, pripraviti poročilo, iz katerega so za vsako leto izvedbe javnega naročila razvidne količine vseh prejetih živil ter količine prejetih ekoloških živil in živil iz drugih shem kakovosti. Končno poročilo naročniki objavijo na svojem spletnem mestu. Poročilo mora vsebovati naslednje podatke za vsako leto realizacije JN posebej:

- vsa prejeta živila v kg
- delež Ekoloških živil od vseh prejetih v kg
- delež živil iz shem kakovosti od vseh prejetih v kg

V letu 2025 je bilo pregledanih 40 javnih zavodov, in sicer 10 vrtcev, 27 osnovnih šol in 3 drugi javni zavodi, kot so dom starejših občanov ter dva zavoda za usposabljanje in izobraževanje otrok in odraslih. V sklopu navedenega nadzora je kmetijska inšpekcija ugotovila 65 nepravilnosti ter izdala 30 ureditvenih odločb.



Slika 11: Prikaz rezultatov nadzora zelenega javnega naročanja 2025.

Večina nepravilnosti se je ugotovila pri doseganju zahtevanih deležev za ekološka živila, sledijo pa nepravilnosti pri doseganju deležev za živila iz shem kakovosti.

Nadzor vsebnosti THC v industrijski konoplji

Za konopljo se štejejo sorte konoplje, ki so našteje v Skupnem katalogu sort poljščin (evropska sortna lista), objavljenem vsako leto v Uradnem listu EU.

Inšpekcija za kmetijstvo je v letu 2025 odvzela 50 vzorcev konoplje. Vsi vzorci konoplje so bili skladni z zakonskimi predpisi, razen v enem primeru in sicer v ljubljanski regiji, kjer je bila ugotovljena presežna vsebnost tetrahydrocannabinola (THC) v vrednosti 2,02 odstotka (merilna negotovost 0,1 odstotka) pri sorti Eletta Campana. Zaradi ugotovljenega preseganja dovoljene vrednosti THC je bil analizi izvid z inšpekcijskim zapisnikom posredovan Generalni policijski upravi v Ljubljani.

Posevki maka niso bili predmet kontrole.

VZORČENJE TAL NA OSTANKE FFS, NITRATE IN TEŽKE KOVINE NA VVO TER NA ONESNAŽEVALA V TLEH GNOJENIH Z DIGESTATOM

Vodovarstvena območja (v nadaljevanju: VVO) in njihov režim varovanja so trenutno urejeni s petnajstimi vladnimi uredbami, ki so citirane v pravnih podlagah inšpekcije za kmetijstvo v uvodu tega poročila.

Na VVO so določene različne stopnje varovanja, ki so odvisne od naravnih značilnosti in stopnje ogroženosti vodonosnikov oziroma površinskih voda. Uredbe predvidevajo tri stopnje varovanja oziroma razvrstitve vodovarstvenih območij, in sicer VVOI (najožja območja), na katerih velja najstrožji režim varovanja (prepovedana ali omejena raba mineralnih gnojil, gnojnice in gnojevke ter fitofarmacevtskih sredstev), VVOII (ožja območja) in VVOIII (širša območja).

Površina vodovarstvenih območij v RS je leta 2023 znašala 352.908 ha ali 17,4 % površine celotne države. Kmetijskih zemljišč v uporabi (v nadaljevanju: KZU) na teh območjih je bilo 93.973 ha, kmetovalci pa so na teh območjih prijavili 76.746 ha GERK KZU. Na območjih VVOI je bilo 2.665 ha KZU oziroma 2.262 ha GERK KZU.

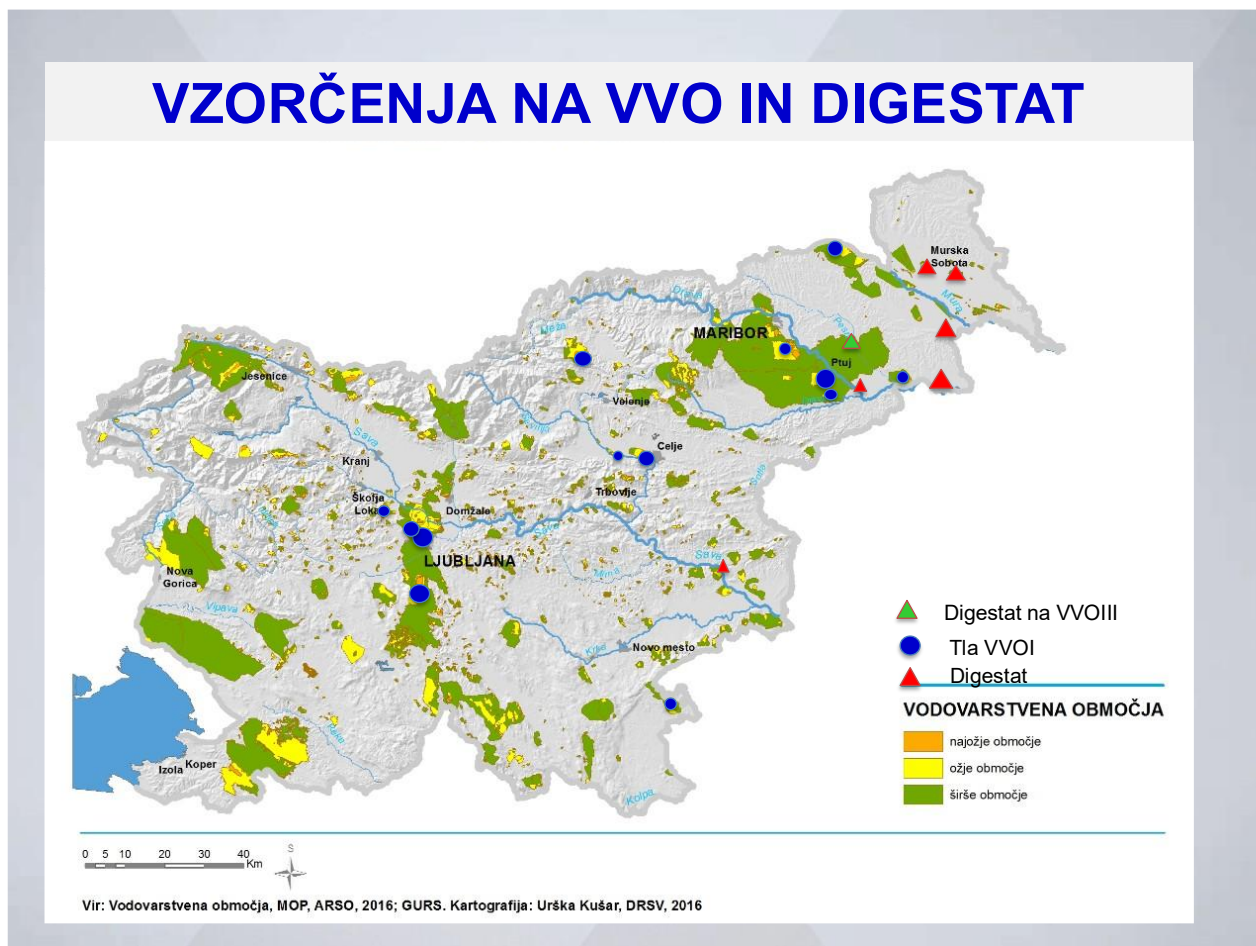
VVO, še posebej tista najožja z najstrožjim režimom varovanja so glede gradbenih posegov, industrijskih con, komunalne urejenosti in načina kmetovanja najbolj občutljiva glede ekološkega in kemičnega stanja podtalnice. Proces v podtalnici so namreč izredno dolgotrajni, če pride do onesnaževanja vodnih teles z različnimi polutanti, kontaminanti ali celo gnojili in pesticidi. Polutant lahko potuje do vodnjaka za zajem pitne vode preko talnega profila in vodnega telesa tudi več let, zato so tudi procesi očiščevanja dolgotrajni, v primerjavi z vodotoki, kjer je hitrost onesnaženja merjena v metrih na sekundo.

Zaradi vsega navedenega je pomembno, da inšpekcija za kmetijstvo izvaja nadzor dobre kmetijske prakse na vodovarstvenih območjih glede gnojenja in rabe fitofarmacevtskih sredstev (v nadaljevanju: FFS), saj na podlagi posamičnih in sporadičnih primerov dokazuje, da kmetijstvo ne more biti in ni vir pojava težkih kovin, obstojnih organskih onesnaževal, lahko pa bistveno prispeva k zmanjševanju nitratov na aluvijalnih vodonosnikih.

Vzorčenje in analiziranje nevarnih snovi v tleh inšpekcijskih vzorcev je v letu 2025 izvedel Kmetijski inštitut Slovenije v sodelovanju z Nacionalnim laboratorijem za zdravje, okolje in hrano. Oba laboratorija sta akreditirana za izvajanje analiz na podlagi odločbe o imenovanju. Vzetih je bilo 174 vzorcev tal na 47. različnih lokacijah, od tega

84 vzorcev na 28. lokacijah na najožjih vodovarstvenih območjih VVO I ter 52 vzorcev na 14. lokacijah na tleh gnojenih z digestatom iz bioplinarn (preglednica 13). Pomembno pa je tudi dejstvo, da je Ustavno sodišče z ustavno presojo odredilo prepoved rabe vseh FFS v 5 metrskem pasu okoli vseh vodarn (VVO 0), ki so določena z državnimi uredbami.

Prostorska razporeditev lokacij vzorčenja v letu 2025 je razvidna iz slike 12.



Slika 12: Prikaz lokacij vzorčenja v letu 2025.

Preglednica 13: Porazdelitev lokacij vzorčenja po posameznih uredbah o VVO.

Vrsta vzorčenja	Analizirani parametri	Število vzorcev	Predvideni čas vzorčenja
Tla – VVO I + (VVO II/III)	FFS (163 a.s.)	28 + (5)	2. - 21. Oktober 2025
	Dušik (skupni N) NH_4^+ , NO_3^-	33	2. - 21. Oktober 2025
	Težke kovine (Pb, Zn, Cd, Cu, Cr, Ni, Co, Mo, Hg, As)	33	2. - 21. Oktober 2025
Gnojene površine z digestatom*	N, težke kovine, PAH, PCB	14	2. - 21. Oktober 2025
* 3 vzorci digestata odvzeti na VVO III		$\Sigma = 47$	

Vzorčenje tal je bilo opravljeno med 2. in 21. oktobrom iz zgornjega (obdelovalnega) sloja tal (do 30 cm) enakomerno po celotnem obravnavanem kmetijskem zemljišču. Analize tal na vsebnost nitratnega dušika in težke kovine je opravil Kmetijski inštitut Slovenije, analize aktivnih snovi FFS, PCB in PAH pa Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, ki sta s strani IRSKGLR imenovana kot nacionalna akreditirana laboratorija za tovrstne analize.

Vzorci so bili analizirani na naslednje težke kovine:

- svinec (Pb), kadmij (Cd), cink (Zn), baker (Cu), krom (Cr), nikelj (Ni), kobalt (Co), molibden (Mo), živo srebro (Hg) in arzen (As).

V vzorcih so bile opravljene kemijske analize 163 ostankov aktivnih snovi, ki se nahajajo v FFS.

V okviru analiz PAH za digestat so bile analizirane naslednje spojine:

- Naftalen, Acenaften, Acenaften, Antracen, Benzo(a)antracen, Benzo(a)piren, Benzo(b)fluoranten, Benzo(ghi)perilen, Benzo(k)fluoranten, Dibenzo(a,h)antracen, Fenantren, Fluoren, Fluoranten, Indeno(1,2,3-cd)piren, Krizen, Piren.

V okviru analiz PCB so bile analizirane naslednje spojine:

- PCB-28, PCB-52, PCB-101, PCB-118, PCB-138, PCB-153, PCB-180.

Podlago za oceno obremenitve tal z nevarnimi snovmi v RS predstavlja Uredba o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (v nadaljevanju: uredba), ki velja za celotno območje RS ne glede na sestavo ali vrsto rabe tal. Uredba onesnaženost tal opredeljuje s tremi stopnjami:

- Mejna imisijska vrednost je gostota posamezne nevarne snovi v tleh, ki pomeni takšno obremenitev tal, da se zagotavljajo življenjske razmere za rastline in živali, in pri kateri se ne poslabšuje kakovost podzemne vode ter rodovitnost tal.

Pri tej vrednosti so učinki ali vplivi na zdravje človeka ali okolje še sprejemljivi.

- Opozorilna imisijska vrednost je gostota posamezne nevarne snovi v tleh, ki pomeni pri določenih vrstah rabe tal verjetnost škodljivih učinkov ali vplivov na zdravje človeka ali okolje.
- Kritična imisijska vrednost je gostota posamezne nevarne snovi v tleh, pri kateri zaradi škodljivih učinkov ali vplivov na človeka in okolje onesnažena tla niso primerna za pridelavo rastlin, namenjenih prehrani ljudi ali živali ter za zadrževanje ali filtriranje vode.

Na VVO I je poleg mejnih vrednosti nevarnih snovi, ki so določene za celotno ozemlje RS prepovedna tudi uporaba naslednjih aktivnih snovi, ki jih vsebujejo FFS:

- bentazon, s-metalaklor, terbutilazin, metamitron, izoproturon, mcpp, mcpp-p, mcpa, dimetenamid, kloridazon, tritosulfuron, nikosulfuron, rimsulfuron, flurokloridon, petoksamid, klopiraldid, dikloprop-p, matalaksil-m, metazaklor, dicamba, metribuzin, flufenacet, dimetaklor, klorotalonil, klorantraniliprol in triasulfuron.

Zaradi navedenega je bilo v primerih, ko je bil vzorec tal odvzet z VVO I, preverjeno tudi ali so lastniki kmetijskih zemljišč pri uporabi FFS upoštevali prepoved uporabe zgoraj navedenih aktivnih snovi na VVO I. Rezultate analiz v digestatu so na Kmetijskem inštitutu Slovenije vrednotili v skladu z Uredbo o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata.

TEŽKE KOVINE

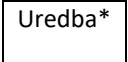
Presežene vrednosti težkih kovin so bile ugotovljene pri petih vzorcih. Štirje neskladni vzorci so se nahajali na VVOI od tega en na poplavljenih površinah iz avgusta 2023. Presežene so bile mejne ali opozorilne vrednosti As, Cd, Co, Zn, Pb in Cu. Povečane vrednosti Cr, Hg, Mo, Ni in Hg niso bile ugotovljene.

Podatki o vzorcih tal, v katerih so bile ugotovljene presežene vrednosti težkih kovin (v mg/kg suhe snovi) so predstavljeni v preglednici 14.

Preglednica 14: Rezultati vzorčenja težkih kovin, IRSKGLR 2025.

Zap. št.	IRSKGLR št.	Uredba o VVO	VVO	Raba tal 2025	TK	Meritev	Merilna negotovost	Uredba*					
10	10442913	Črnomelj	I	vinograd	Co	55,0	44,55-65,45	MV	20	OV	50	KV	240
					Cu	176,0	153,1-198,9	MV	60	OV	100	KV	300
11	10442906	Črnomelj	I	koruza	Co	46,0	37,26-54,74	MV	20	OV	50	KV	240
14	80205197	Ljubljansko barje	I	trava	As	28,0	23,5-32,5	MV	20	OV	30	KV	55
25	10449547	Celje	I	hmelj	Cd	2,10	1,55-2,65	MV	1	OV	2	KV	12
37	10443477	Dravsko-ptujsko polje	III	krompir	Cd	1,80	1,33-2,27	MV	1	OV	2	KV	12
					Pb	170,0	134,3-205,7	MV	85	OV	100	KV	530
					Zn	574,0	482,2-665,8	MV	200	OV	300	KV	720

- * MV - mejna imisijska vrednost
- * OV - opozorilna imisijska vrednost
- * KV - kritična imisijska vrednost

Legenda:  presežena mejna vrednost
 presežena opozorilna vrednost
 avgusta 2023 poplavljen KZ
 Uredba* Mejna (MV) in opozorilna (OV) imisijska vrednost v skladu z Uredbo o mejnih, opozorilnih in kritičnih imisijskih vrednostih nevarnih snovi v tleh (v mg/kg ss)

OSTANKI FFS NA VVOI

Ostanki nedovoljenih FFS v tleh so bili ugotovljeni v dveh primerih na dveh različnih lokacijah in sicer herbicid metolaklor v predhodnem posevku ogrščice na Ljubljanskem polju ter insekticid klorantraniliprol v vinogradu na vodovarstvenem območju Črnomlja.

V 11. vzorcih tal je bila ugotovljena prisotnost osmih aktivnih snovi FFS, ki niso prepovedane na VVO. To so herbicidi diflufenikan, klorotoluron in pendimetalin, presnovek herbicidov 2,6 diklorobenzamid ter fungicidni pripravki boskalid, fenpropidin, dimetomorf in mandipropamid.

Preglednica 15: Ugotovljeni ostanki FFS v vzorcih tal (v mg/kg suhe snovi).

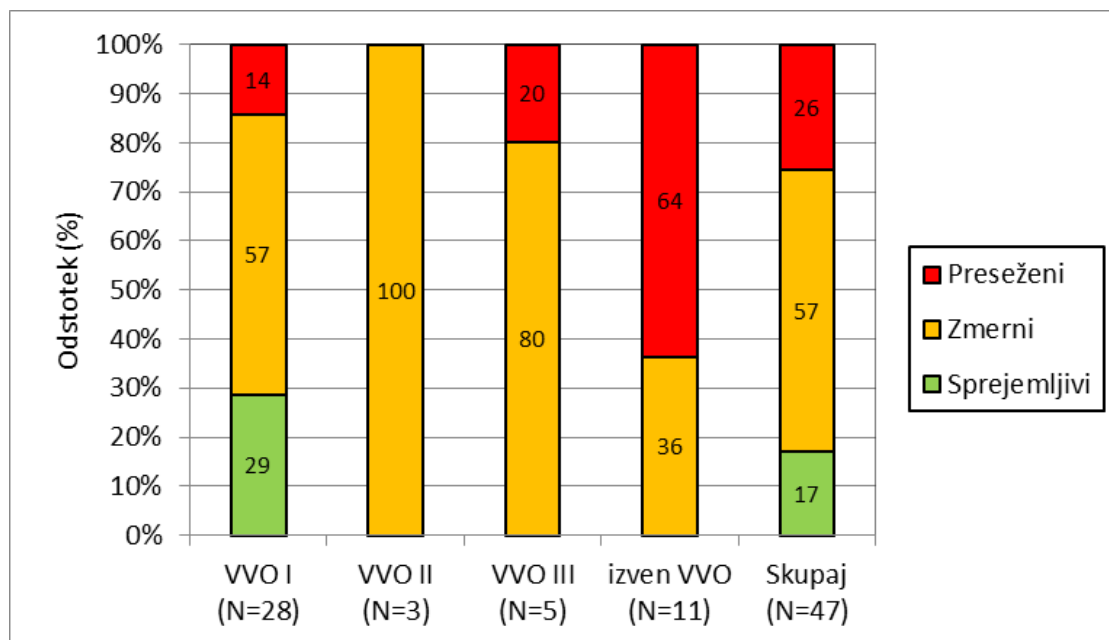
Uredba o VVO		Ljubljansko polje	Ljubljansko barje	Črnomelj	Celje	Celje	Celje
Raba tal 2025		ogrščica	trava	vinograd	koruza	trava	hmelj
VVO		I	III	I	I	I	I
Zaporedna številka		5	7	10	22	24	25
Aktivna snov	LOD	80205043	80205081	10442913	10449578	10449554	10449547
2,6-Diklorobenzamid	<0,001	-	0,0010	-	-	-	-
Boskalid	<0,003	-	-	0,0560	-	-	-
Dimetomorf	<0,001	-	-	0,0017	-	-	-
Fenpropidin	<0,001	-	-	-	-	0,0020	-
Klorantraniliprol	<0,001	-	-	0,0021	-	-	-
Mandipropamid	<0,01	-	0,0670	-	-	-	0,0210
Metolaklor	<0,001	0,0010	-	-	-	-	-
Pendimetalin	<0,001	-	0,0300	-	0,0016	-	-

Uredba o VVO		Dravsko-ptujsko polje	Dravsko-ptujsko polje	Dravsko-ptujsko polje	Dravsko-ptujsko polje	Ruše	Apaško polje
Raba tal 2025		koruza	ječmen	koruza	krompir	koruza	oljna repica
VVO		I	I	I	III	I A	I
Zaporedna številka		30	33	36	37	38	44
Aktivna snov	LOD	10443446	10443460	10443453	10443477	10443422	10443699
Diflufenikan	<0,001	0,0037	0,0014	0,0020	-	-	0,0036
Fenpropidin	<0,001	-	-	-	-	-	0,0012
Klorotoluron	<0,001	-	-	-	-	0,0013	-
Pendimetalin	<0,001	0,0028	-	0,0031	0,0034	0,0043	0,0018

 prepoved uporabe na VVO I
 avgusta 2023 poplavljen KZ

NITRATNI DUŠIK V TLEH

Sprejemljive ostanke $\text{NO}_3\text{-N}$ v tleh ($\leq 6 \text{ mg NO}_3\text{-N/kg}$) smo skupaj ugotovili na 17 % KZ, pri čemer so se vsa ta KZ nahajala na VVO I (29 % vseh KZ na VVO I). Največ ostankov (57 %) je bilo sicer zmernih (6–21 $\text{mg NO}_3\text{-N/kg}$), preseženih ostankov ($> 21 \text{ mg NO}_3\text{-N/kg}$) pa je bilo 26 %. Na VVO I so sicer prevladovali zmerno preseženi ostanki (57 %), izven VVO pa preseženi ostanki $\text{NO}_3\text{-N}$ (64 %).



Slika 13: Ostanki $\text{NO}_3\text{-N}$ v tleh (v %) (Opomba: Podatki za VVO I so seštevek podatkov za VVO I in VVO I A. Podatki za VVO II so seštevek podatkov za VVO II in VVO II A).

Enkratni vnos dušika z mineralnimi gnojili je bil torej presežen v treh primerih, ugotovljeno je bilo tudi gnojenje na VVOI v času prepovedi v enem primeru, v štirih primerih je bilo dognojevanje z mineralnimi gnojili izvedeno brez hitrega talnega nitratnega testa, izvajanje gnojenja brez gnojilnega načrta pa v štirih primerih. Inšpekcija je zoper kršitelje ukrepala in zaračunala stroške analiz.

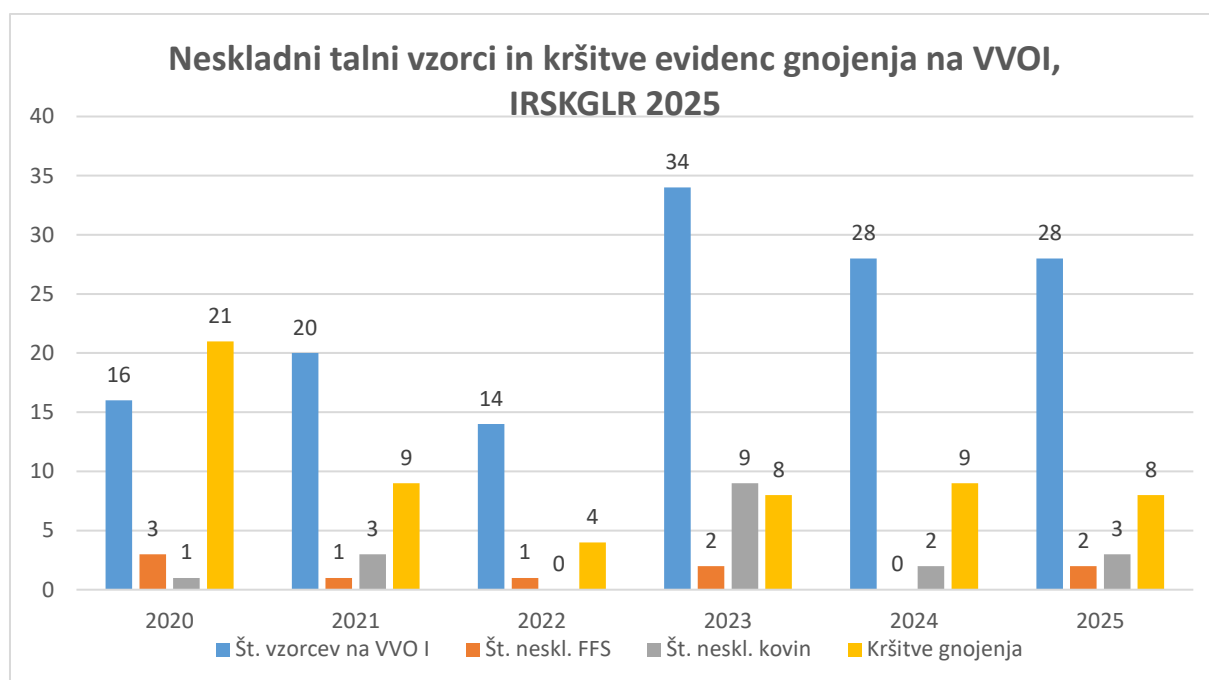
VZORCI DIGESTATA

V vseh obravnavanih 14 vzorcih tal, ki so bili odvzeti na kmetijskih zemljiščih, kjer je bil v rastni sezoni 2025 uporabljen digestat, prisotnost PCB in PAH ni bila ugotovljena.

Za 5 letno obdobje 2020-2025 lahko ugotovimo, da je število neskladnih vzorcev glede nedovoljene rabe FFS na VVOI iz leta v leto relativno majhno, kar kaže na dejstvo, da kmetovalci upoštevajo dobro kmetijsko prakso. So pa opazne administrativne kršitve glede vodenja gnojilnih načrtov in izvajanja hitrih talnih nitratnih testov. Kršitev zaradi prekomernega gnojenja na VVOI je relativno malo od ena do tri na leto. Presežene vrednosti kovin so posledica njihove naravne prisotnosti in preperevanja matične

podlage ter posledica industrijskega onesnaževanja tal v preteklosti. Vzročna povezava s kmetijsko dejavnostjo je težko dokazljiva.

Vsi neskladni vzorci glede preseženih opozorilnih vrednosti težkih kovin in nedovoljene rabe FFS na VVOI so bili posredovani tudi na Upravo za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin zaradi povezav tal z onesnaževali, ki lahko vstopajo v prehransko verigo živil in krme. Prav tako je bilo organizirano tudi posvetovanje za javno službo kmetijskega svetovanja pri KGZS.



Slika 14: Rezultati večletnih analiz tal na prepovedane FFS, težke kovine ter vsebnost dušika na VVOI v letu 2025.

VARSTVO VODA PRED ONESNAŽEVANJEM Z NITRATI IZ KMETIJSKIH VIROV

Ker ima RS intenzivno živinorejsko proizvodnjo, je nadzor pravilnega gnojenja in urejenosti skladiščnih kapacitet za živalska gnojila izrednega pomena, ne samo na občutljivih varovanih območjih kot so VVO, bližina vodotokov in območja slovenskega Krasa, temveč na vseh kmetijskih površinah.

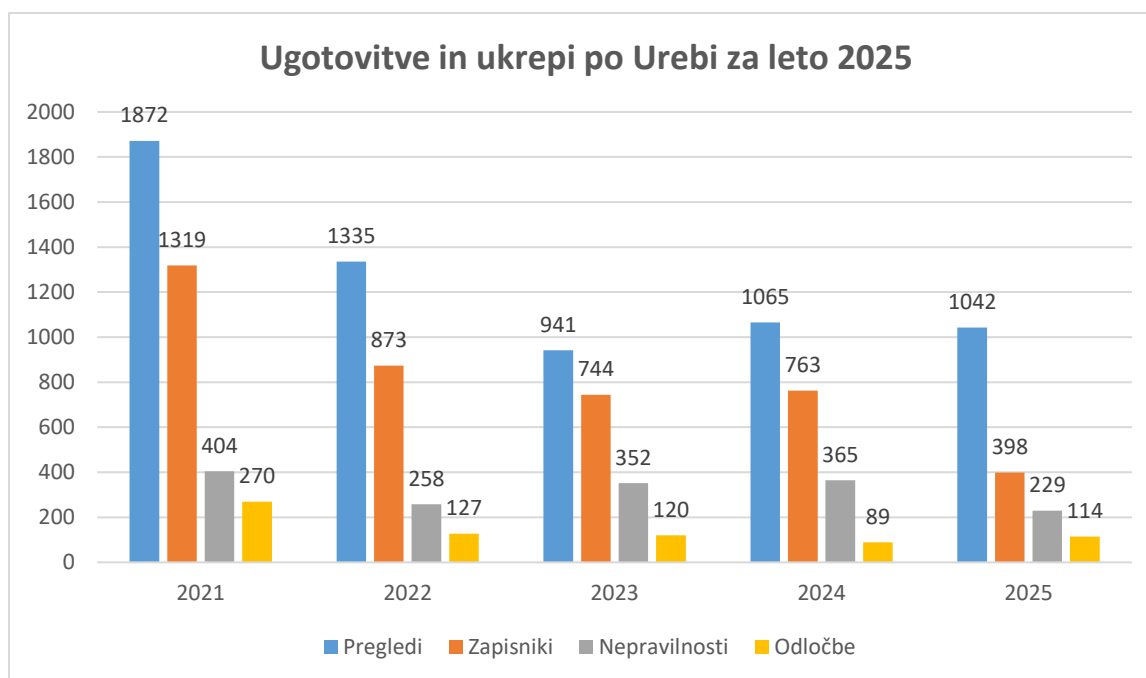
Med največjimi izzivi sodobnega kmetovanja je zagotoviti čim bolj učinkovito kroženje dušika v kmetijstvu. V RS so najpomembnejši vir dušika živalska gnojila (približno 30.000 ton letno), sledijo mineralna gnojila (približno 27.000 ton letno). Približno 2.000 ton dušika iz zraka vežejo metuljnice, 7.000 ton pa se ga iz zraka odloži na kmetijskih zemljiščih. Z zmanjšanjem uhajanja dušikovih spojin v vode in v zrak bi bilo mogoče brez posledic za pridelek kmetijskih rastlin porabo dušika iz mineralnih gnojil občutno zmanjšati. S tem bi lahko izboljšali tudi konkurenčnost kmetovanja.

Zaradi opisanega dejstva ter tudi zaradi prej omenjenih negativnih vplivov nitratov v pitni vodi na zdravje ljudi, je na ravni EU leta 1991 nastala nitratna direktiva, katere namen je preprečevanje in zmanjševanje obremenjevanja voda z nitrati, ki izvirajo iz kmetijstva.

Na podlagi Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov inšpekcija za kmetijstvo tako opravlja nadzor nad pravilno rabo organskih in mineralnih gnojil na kmetijskih zemljiščih, s katerim se preprečuje prekomerna obremenitev tal, podtalnice in vodotokov z nitrati, ki lahko izhajajo iz kmetijske dejavnosti. Poleg tega se vrši nadzor nad uporabo organskih gnojil na vodovarstvenih območjih, preverja se vodotesnost in primerno velikost skladiščnih kapacitet za živinska gnojila na kmetijskih gospodarstvih, omejitve gnojenja v času prepovedi ter oddaja organskih gnojil iz enega kmetijskega gospodarstva na druge. Rezultati nadzora nitratne uredbe v letu 2025 so razvidni v spodnji preglednici.

Preglednica 16: Rezultati nadzora nitratne uredbe v letu 2025.

	Pregledi	Zapisniki	Nepravilnosti	Odločbe	Pn vpisnik	Odločbe ZP-1	Globe, Skupaj EUR	Opomin	Opozorilo po ZP-1	Sodne takse, EUR
Letni vnos dušika iz živinskih gnojil v tla na nivoju kmetijskega gospodarstva (5.)	25	13	12	13	0	0	0	0	0	0
Ravnanje s presežki živinskih gnojil (6.)	7	5	7	7	0	0	0	4	0	120
Časovne omejitve gnojenja z gnojivko ali gnojnico (8.)	92	21	20	6	0	1	800	4	0	200
Časovne omejitve gnojenja s hlevskim gnojem (8.a)	73	20	17	10	4	0	2800	2	0	60
Splošne omejitve gnojenja z organskimi in mineralnimi gnojili (10.)	16	9	0	0	0	0	0	0	0	0
Splošne omejitve vnosa gnojil v tla (11.)	11	6	1	2	0	0	0	1	0	30
Omejitev gnojenja 100 m od objekta za zajem pitne vode (11./3)	33	8	24	4	0	0	0	4	0	120
Omejitev gnojenja ob vodotokih (11./4)	133	38	10	2	0	0	0	1	0	30
Skladiščni prostori za živinska gnojila (12.)	362	159	95	43	1	2	1800	7	0	340
Časovna omejitev odlaganja uležanega hlevskega gnoja (12./5)	143	63	15	12	0	1	800	0	0	80
Omejitev odlaganja uležanega hlevskega gnoja 25 m od voda (12./5)	22	8	4	3	0	0	0	2	0	60
Prepoved začasnega odlaganja uležanega hlevskega gnoja 100 m od objekta za zajem pitne vode (12./6)	5	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Pogoji skladoščenja hlevskega gnoja (12./12,13)	77	27	19	8	0	0	0	0	0	0
Skupni vnos dušika v tla (13.)	11	5	1	1	0	0	0	0	0	0
Evidence o presežkih dušika (13./4)	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0
Pisna dokazila o dokupljenih organskih gnojilih (6.a)	17	9	1	1	1	0	400	0	0	0
Raztrošenje mineralnih in organskih gnojil (14.)	7	3	2	1	0	0	0	0	0	0
Drugo	6	0	1	1	0	0	0	1	0	30
SKUPAJ	1042	398	229	114	6	4	6600	22	0	1070



Slika 15: Primerjava rezultatov nadzora iz nitratne Uredbe v obdobju 2021-2025.

Iz zgornje slike, ki prikazuje primerjavo rezultatov iz nitratne uredbe v obdobju 2021-2025, je razvidno, da je bilo število ugotovljenih nepravilnosti in izdanih ureditvenih odločb v letu 2025 večje kot preteklo leto, kar nakazuje, da so bili nadzori bolj ciljno usmerjeni.

BIOLOŠKO RAZGRADLJIVI ODPADKI, UPORABA KOMPOSTA ALI DIGESTATA

Pravna podlaga za izvedbo nadzora je Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov in Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata.

Inšpekcija za kmetijstvo je opravila 17 inšpekcijskih pregledov, kjer ni ugotovila nepravilnosti in posledično ni izdala nobene ureditvene odločbe.

NADZOR NA PODLAGI ZAKONA O PROMOCIJI KMETIJSKIH PRIDELKOV IN ŽIVIL

Dejavnosti skupne splošne promocije in promocije shem kakovosti za pospeševanje prodaje in porabe kmetijskih in živilskih proizvodov so ustaljena praksa javnih politik razvitih držav. To področje v RS ureja Zakon o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (v nadaljevanju: ZPKŽP). Ključni cilj ZPKŽP je promocija široko zastopane nacionalne sheme kakovosti »izbrana kakovost« ter tako označenih proizvodov. S pomočjo tovrstne promocije se potrošnika informira o pomenu in prepoznavnosti proizvodov iz shem kakovosti kot tudi o različnih načinih pridelave in predelave, prehranskih koristih in priporočeni rabi ter sledljivosti in zagotavljanju varnosti

kmetijskih in živilskih proizvodov. Poleg tega pa se s promocijo v širši javnosti in med potrošniki tudi ustvarja pozitivna podoba kmetijskega in živilskega sektorja.

Za učinkovito promocijo (oglaševanje, tiskani material, promocijske dogodke, itd.) je potrebno zagotoviti dovolj finančnih sredstev. V skladu z zakonskimi predpisi s področja državnih pomoči je potrebno del finančnih sredstev zagotavljati tudi s prispevkom pridelovalcev in predelovalcev iz posameznih sektorjev. ZPKŽP ureja načrtovanje in izvajanje skupne splošne promocije in promocije shem kakovosti kmetijskih in živilskih proizvodov v RS ter vzpostavlja temelje za evropsko primerljiv model izvajanja promocije in informiranja potrošnikov. Hkrati opredeljuje tudi način pobiranja prispevka za promocijo s strani zavezancev za plačilo v določenem sektorju.

Prav tako je v zakonskih predpisih opredeljen nadzor nad izvajanjem zahtev, predvsem na področju plačila prispevkov s strani zavezancev. Sektorji se preko svojih predstavnikov v Sektorskih odborih samostojno odločajo o vstopu v takšno »nacionalno« promocijo, vstopu v shemo »izbrana kakovost« kot tudi o višini prispevka za promocijo. Nato skupaj z ministrstvom pripravijo triletni Program promocije, ki opredeljuje cilje promocije in način njihovega doseganja na slovenskem trgu.

Prispevek za izvajanje promocije je obvezen za zavezance iz sektorjev, za katere se na podlagi strateškega načrta potrdi program promocije.

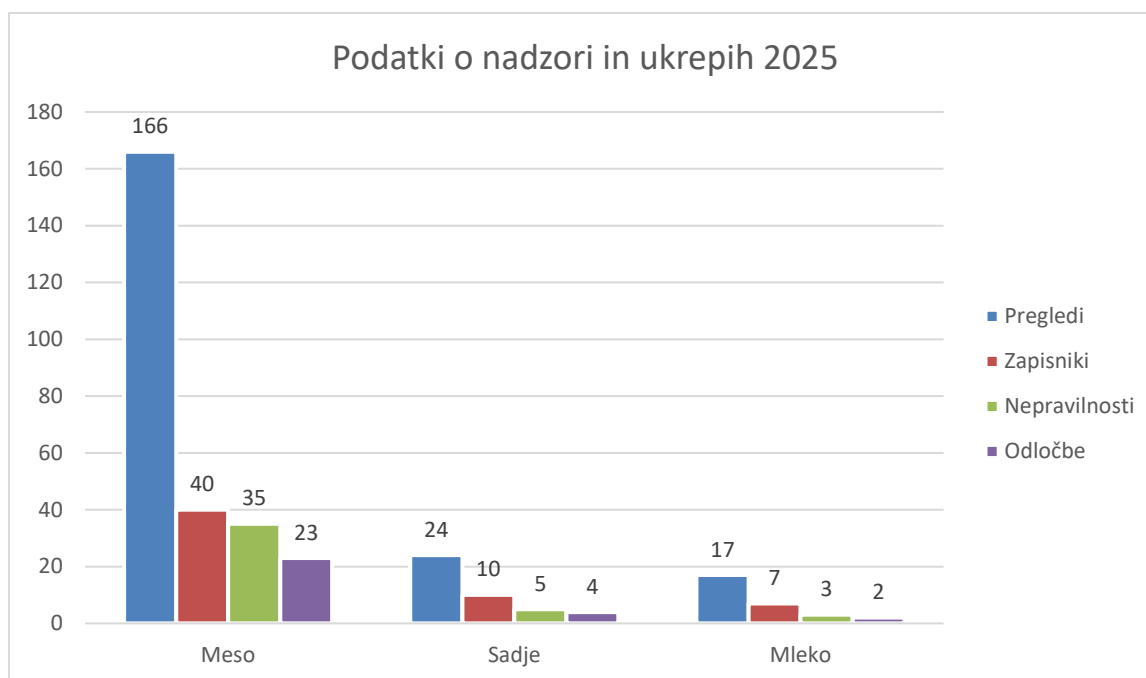
Odvajanje prispevka za mleko, goveje in perutninsko meso

Za potrebe nadzora MKGP, vsako leto pripravi seznam, v katerem je seznam neplačnikov ter seznam plačnikov. Na podlagi tega seznama kmetijska inšpekcija opravi nadzore pri vseh zavezancih, ki niso plačali prispevka za promocijo ter vzorec zavezancev, ki so plačali prispevek za promocijo.

Nadzor se izvaja za posamezen sektorju. Tako je v letu 2025 kmetijska inšpekcija izvedla 166 pregledov v sektorju mesa, ugotovila 35 nepravilnosti ter izdala 23 ureditvenih odločb, s katerimi se je zavezancu naložilo, da plača znesek za promocijo.

V sektorju mleka se je opravilo 17 pregledov, ugotovile tri nepravilnosti ter izdali dve ureditveni odločbi.

V sektorju sadja se je izvedlo 24 pregledov, ugotovilo pet nepravilnosti ter izdale štiri ureditvene odločbe.



Slika 16: Primerjava rezultatov nadzora odvajanja prispevka za promocijo 2025.

SPOROČANJE PODATKOV V TRŽNO INFORMACIJSKI SISTEM

Tržno informacijski sistem obsega zbiranje, obdelavo in objavljane podatkov o količinah in cenah določenih kmetijskih pridelkov ali živil in kmetijskih zemljišč ter gozdov na reprezentativnih trgih. Tržno informacijski sistem vodi ARSKTRP. Minister je tisti, ki določi reprezentativne trge kmetijskih pridelkov ali živil in kmetijskih zemljišč ter gozdov, fizične in pravne osebe, ki morajo posredovati podatke, in predpiše vrsto, obseg in pogostnost zbiranja podatkov.

Meso in jajca

Namen izvajanja tržno informacijskega sistema za trg govejega, prašičjega, ovčjega in perutninskega mesa ter jajc, je ugotavljanje tržne cene na reprezentativnem trgu. Tržna cena je osnova pri ukrepih intervencijskega odkupa in podpore skladiščenju.

Z letom 2021 je uvedeno novo poročanje pakirnih centrov o obsegu proizvodnje jajc v lupini po načinih reje. Nacionalno zbiranje podatkov o obsegu proizvodnje jajc v lupini je potrebno zaradi mesečnega poročanja Evropski komisiji, ki je 01.10.2019 sprejela Izvedbeno uredbo komisije (EU) 2019/1746 in z njo predpisala mesečno poročanje pakirnih centrov.

Skladno s to uredbo in Pravilnikom o tržno informacijskem sistemu za trge prašičjega mesa, ovčjega mesa ter perutninskega mesa in jajc, so zavezanci za mesečno poročanje obsega proizvodnje jajc v lupini po načinih reje vsi pakirni centri v RS. Pakirni centri so bili s stran ARSKTRP pisno obveščeni o obveznosti novega poročanja.

V letu 2025 je inšpekcija za kmetijstvo opravila nadzor pri 19. zavezancih.

USPOSABLJANJE ZA VARNO DELO S TRAKTORJEM IN TRAKTORSKIMI PRIKLJUČKI

Inšpekcija za kmetijstvo vrši nadzor nad usposabljanjem za varno delo s traktorjem in traktorskimi priključki. Za zagotovitev ustreznega usposabljanja je potrebno izvesti nadzor nad pooblaščenimi izvajalci usposabljanj tako glede izpolnjevanja predpisanih pogojev glede kadrov, opreme ter dokumentov in evidenc, kakor tudi nadzor nad samim izvajanjem usposabljanj. Pravno podlago za nadzor predstavljata Zakon o voznikih in Pravilnik o usposabljanju za varno delo s traktorjem in traktorskimi priključki.

Inšpekcija za kmetijstvo deluje v okviru delovne skupine za nadzor tečajev o varnem delu s traktorjem in traktorskimi priključki (VDT). V letu 2025 je opravila nadzore pri petih izvajalcih tega usposabljanja, pri čemer nepravilnosti niso bile ugotovljene.

GENSKO SPREMENJENI ORGANIZMI

Inšpekcija za kmetijstvo je v letu 2025 vzorčila pet posevkov koruze in dva posevka oljne ogrščice za ugotavljanje morebitne prisotnosti gensko spremenjenih organizmov na podlagi Zakona o soobstoju gensko spremenjenih rastlin z ostalimi kmetijskimi rastlinami na sedmih lokacijah. Vzorce je analiziral Nacionalni inštitut za biologijo, nepravilnosti niso bile ugotovljene.

NOVINARSKA VPRAŠANJA IN PRIJAVE

Inšpekcija za kmetijstvo je v letu 2025 odgovarjala na 47 novinarskih vprašanj povezanih s problematiko kmetijskih zemljišč in gnojenjem. Obravnavanih je bilo 829 prijav po uradno dolžnosti. Prav tako je bilo na inšpekcijo za kmetijstvo vloženih 12 zahtevkov za dostop do informacij javnega značaja.

Splošno

Vinogradniške površine v RS so v povprečju zadnjih let, po podatkih iz registra pridelovalcev grozdja in vina (v nadaljevanju: RPGV) pri MKGP, razporejene v naslednjem razmerju vinorodnih dežel: 40 % površin vinogradov v Podravju, 16 % v Posavju in 44 % na Primorskem. Na vinogradniških površinah v Sloveniji so po podatku SURS (november 2025) bele sorte zasajene na 9.629 ha, rdeče sorte pa na 4.258 ha.

V Prvi oceni stanja v kmetijstvu v letu 2025, ki so ga pripravili na Kmetijskem inštitutu Slovenije konec novembra 2025 (v nadaljevanju prva ocena statistike), je razvidno da se pridelek v letu 2025 prijavlja iz 13.887 ha, kar je za 3 % manj kot leta 2024 in velja za najmanjšo vinogradniško površino do sedaj. V RPGV je bilo na dan 31.12.2025 vpisanih 25.300 pridelovalcev, skoraj vsi so tudi pridelovalci vina, za stekleničenje je registriranih 2.660 pridelovalcev, od tega je 11 večjih (preko 500.000 litrov letno). Vremenski pogoji za pridelavo grozdja v letu 2025 so bili ugodnejši kot v preteklih letih, zato je bila napovedana odlična kakovost obranega grozdja ter s tem vrhunski letnik vina. Po prvih ocenah statistike je bil pridelek grozdja v letu 2025 mnogo boljši kot v letu prej in največji po letu 2020.

Leto 2025 je zaznamovala zlata trsna rumenica, njen izbruh je bil večji kot v preteklih letih. Bolezen se je pojavila v severovzhodni, delih jugovzhodne in v zahodni Sloveniji. Trgatev se je v letu 2025 v nekaterih delih začela že v prvih dneh avgusta, kar je še prej kot je bilo to običajno v preteklih letih. Pridelek grozdja je ocenjen na približno 89 tisoč ton, kar je za 33 % več kot v letu 2024 in največ v zadnjih petih letih (7% nad povprečjem obdobja 2020-2024). V primerjavi z letom prej so obrali za 34 % večji pridelek belih sort in za 26 % več grozdja rdečih sort. Glavnino pridelka predstavljajo kakovostna vina z zaščitenim geografskim poreklom (70 %). Ocenjuje se da je okoli 20 % pridelka grozdja namenjenega samooskrbi.

Na terenu se opaža opuščanje predvsem manjših vinogradov, kar izkazuje tudi statistični podatek o zmanjšanju vinogradniških površin iz RPGV. Po statistiki je povprečna površina vinogradov na kmetijsko gospodarstvo 0,55 ha. Značilna je velika razdrobljenost vinogradov, kar 85 % vinogradnikov obdeluje manj kot 0,5 ha vinogradov, velikost do 1 ha vinogradov pa predstavlja kar 91 % vseh pridelovalcev. Največja razdrobljenost pridelave (manj kot 0,5 ha) je prisotna na območju Dolenjske (95%), Prekmurja (95%) in Bele krajine (94%). Najmanjša razdrobljenost pridelave je na območju Goriških Brd, kjer 64 % pridelovalcev obdeluje več kot 1 ha vinogradov, 17 % jih obdeluje več kot 5 ha vinogradov. V tem vinorodnem okolišu je površina vinogradov po rabi kmetijskih zemljišč praktično enaka kot površina vpisana v register (95 %). Medtem, ko je v okoliših z največjo razdrobljenostjo ta delež ponekod tudi le 60 %. Razdrobljenost pridelave je razvidna iz spodnje preglednice.

Preglednica 16: Razdrobljenost pridelave (velikostni razredi glede na površino vinogradov, ki jih obdeluje posamezen pridelovalec; vir: RPGV, stanje 11. 9. 2023)

Velikostni razred	Površina vinogradov (ha)	Št. pridelovalcev
< 0,1 ha	875 (6 %)	12034 (47 %)
0,1 – 0,5 ha	2089 (15 %)	9688 (38 %)
0,5 – 1 ha	1125 (8 %)	1590 (6 %)
1 – 2 ha	1463 (10 %)	1035 (4 %)
2 – 5 ha	2390 (17 %)	760 (3 %)
> 5 ha	6371 (44 %)	453 (2 %)

Letno se obnovi ali na novo zasadi v povprečju dobrih 300 ha vinogradov, kar ne zadostuje za enostavno reprodukcijo. Posledično se slabša starostna struktura vinogradov: 16 % vinogradov je starejših od 40 let, medtem ko je bilo pred 20 leti takih le 4 %. Največji delež vinogradov (do 25 let) je na Primorskem (70 %), medtem ko jih je v Podravju in Posavju le polovica.

Na vinorodnem območju RS se prideluje 60 sort vinske trte, zastopanost glavnih sort je prikazana v spodnji preglednici. Povečuje se sajenje križancev tolerantnih sort na določenih geografskih območjih, saj je bila sprejeta dopolnjena sortna lista v letu 2021.

Preglednica 17: Zastopanost glavnih sort vinske trte na vinorodnem območju RS (vir RPGV, januar 2020).

Sorta	Delež in površina
Laški rizling	11 % (1570 ha)
Refošk	9 % (1230 ha)
Chardonnay	8 % (1120 ha)
Sauvignon	7 % (1060 ha)
Malvazija	7 % (990 ha)
Merlot	5 % (690 ha)
Žametovka	5 % (680 ha)
Rumeni muškat	5 % (670 ha)
Rebula	4 % (600 ha)
Modra frankinja	4 % (600 ha)
Sivi pinot	4 % (510 ha)
Renski rizling	3 % (470 ha)

Strmo narašča vključenost kmetijskih gospodarstev v ekološko pridelavo grozdja - v letu 2022 je bilo v ekološko pridelavo vključenih 955 ha vinogradov. Po podatkih MKGP

se povečuje količina pridelanega ekološkega grozdja (3.359 ton), ki je vključeno v evropsko shemo EKO in ima za to podeljen certifikat. Povečuje se tudi število ekoloških pridelovalcev vina (59 pridelovalcev) ter letna količina pridelanega ekološkega vina.

Po ocenah na podlagi modelnih kalkulacij so se stroški pri pridelavi grozdja v letu 2025 v povprečju zvišali za 4 % (predvsem na račun dražjih gnojil ter rasti cen materiala in storitev za napravo vinogradov).

Po trenutno objavljenih podatkih SURS je razpoložljiva količina vina za prehrano v opazovanem tržnem letu 2023/24 znašala 734.000 hektolitrov in se je v primerjavi s predhodnim tržnim letom povečala za 24 %. Belih vin je bilo 71 % oz. 518.000 hektolitrov. Povprečna poraba po statističnih podatkih je znašala 35 litrov na prebivalca, od tega je bilo 24 litrov belih vin.

Spremenjenim razmeram na trgu grozdja in vina sledi tudi delo inšpekcije za vinarstvo, ki temelji na učinkovitosti, kakovosti in odgovornosti. Za dosego zastavljenih ciljev so bili v okviru strategije dela inšpekcije za vinarstvo dodatno okrepljeni notranji nadzorni mehanizmi, večja pozornost pa je bila namenjena tudi nadzoru kakovosti vina s ciljem varovanja potrošnikov pred zavajajočimi in goljufivimi praksami. Posebna pozornost je bila namenjena nadzoru označevanja in oglaševanja vina, zlasti glede zaščitnih geografskih označb in tradicionalnih izrazov. V letu 2025 je inšpekcija za vinarstvo nadaljevala z uvajanjem digitalizacije inšpekcijskih postopkov preko projekta eFokus, ki povečuje učinkovitost inšpekcije. Inšpekcija za vinarstvo je v letu 2025 krepila tudi mednarodno sodelovanje z izmenjavo dobrih praks z inšpektorji iz drugih držav članic, kot je sodelovanje s hrvaško vinarsko inšpekcijo pri obveščanju o uvoženih in izvoženih pošiljkah vina, kar prispeva k izboljšanju nadzora in uvajanju novih zakonskih predpisov s področja vinarstva.

Osnova za delo inšpekcije za vinarstvo je Zakon o vinu (v nadaljevanju: ZVin), ki daje vinarskemu inšpektorju naslednje pristojnosti:

- dostopati in pregledovati vinograde, proizvodne obrate (kleti, polnilnice ipd.), skladišča, v katerih se skladiščijo grozdje, mošt, vino ali drugi proizvodi in enološka sredstva, stanovanjske prostore, v katerih se za promet namenjeni mošt, vino in drugi proizvodi pridelujejo ter v katerih se skladiščijo enološka sredstva, carinska skladišča v prisotnosti carinske službe, objekte, v katerih se grozdje, mošt, vino ali drugi proizvodi prodajajo končnemu potrošniku;
- pregledovati opremo za pridelavo grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov ter opremo za točenje vina;
- pregledovati grozdje, mošt, vino in druge proizvode v proizvodnem obratu, prevoznem sredstvu, prometu, vključno s ponudbo končnemu potrošniku, enološka sredstva, embalažo za mošt, vino in druge proizvode;
- pregledovati označbe na embalaži, ocene mošta, vina in drugih proizvodov, poročila pooblaščenih organizacij, analize izvide, listine in druge dokumente, ki spremljajo grozdje, mošt, vino in druge proizvode, namenjene za promet, kletarsko evidenco, podatke iz registra vinogradov in registra kmetijskih gospodarstev ter drugo dokumentacijo o grozdju, moštu, vinu in drugih

proizvodih pri pridelovalcih, predelovalcih, gostincih in trgovcih, vključno s promocijskim materialom;

- nadzirati izvajanje dela pooblaščenih organizacij;
- na stroške lastnika jemati vzorce grozdja, mošta, vina, drugih proizvodov in enoloških sredstev ter jih dati v analizo;
- organoleptično preizkusiti mošt, vino in druge proizvode.

Organiziranost in kadrovska struktura inšpekcije za vinarstvo

Zaposleni

Nadzor nad izvajanjem določb ZVin in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, je v letu 2025 izvajalo deset vinarskih inšpektorjev in inšpektorice (od tega sta dva pričela z nadzori spomladi, en pa v decembru 2025).

Povprečna starost vinarskih inšpektorjev v letu 2025 je visoka, in sicer dosega 55 let.

V letu 2025 je bilo na inšpekciji za vinarstvo 10 % več opravljenih pregledov glede na število planiranih inšpekcijskih pregledov. Glavni razlogi so:

- okrepitev števila operativnih vinarskih inšpektorjev s tremi novo zaposlenimi inšpektorji;
- vzpostavitev mentorskega sistema za uvajanje novo zaposlenih v hitrejšem samostojnem izvajanju nadzora;
- ponovna uvedba dvodnevne akcije nadzora prometa z vinom v gostinskih lokalih;
- racionalizacija delovnega časa s prerazporeditvijo obsega terena.

Dvojna pooblastila

Vinarski inšpektorji zaradi racionalizacije dela, na osnovi pooblastil v Zakonu o kmetijstvu (Zkme-2), opravljajo tudi nadzore na področju dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, kamor sodijo:

- turistična kmetija z nastanitvijo,
- izletniška kmetija,
- vinotoč,
- osmica.

Vinarski inšpektorji imajo tudi pooblastila za nadzor neobdelanih vinogradov na podlagi Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ).

Delo izven rednega delovnega časa

Izven delovnega časa je bilo po različnih vsebinah opravljenih več vrst nadzora, in sicer:

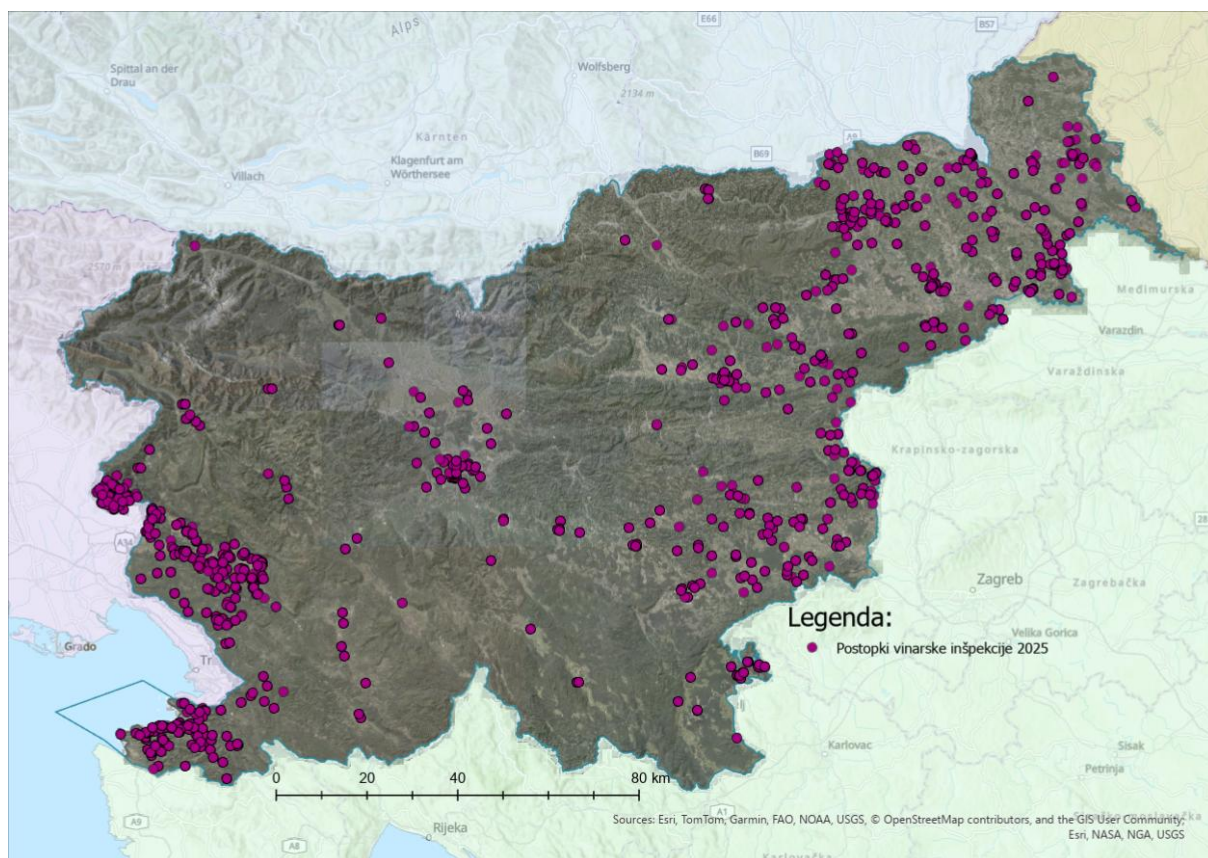
- nadzor prevoza grozdja in odkupa grozdja opravljenega v času trgatve;

- nadzor nosilcev dopolnilnih dejavnosti – turizem na kmetiji, ki opravljajo dejavnost predvsem ob koncu tedna;
- obravnavanje prijav oziroma pobud občanov, ki jih ni mogoče obravnavati v delovnem času;
- izvajanje izobraževanj s poudarkom na vinarskih vsebinah na sedežih Kmetijsko gozdarskih zavodov Slovenije.

Nadzor prometa z grozdom in odkupa grozdja je bil opravljen v času trgatve, ki se je v letu 2025 pričela v sredini avgusta in trajala do začetka oktobra.

Prijave so se izven delovnega časa obravnavale celo leto oziroma po potrebi.

Izven delovnega časa so potekala predavanja za vinogradnike na kmetijsko gozdarskih zavodih in društvih. Termine za predavanja določijo organizatorji (zavodi in društva) in jih prilagodijo slušateljem. To pomeni, da je bila večina predavanj izvedena v popoldanskih in večernih urah, pri čemer se je večina predavanj izvajala preko spletne aplikacije na daljavo.



Slika 17: Pregledna karta vseh postopkom inšpekcije za vinarstvo v letu 2025.

Inšpekcijski nadzor in ugotovitve po področjih nadzora

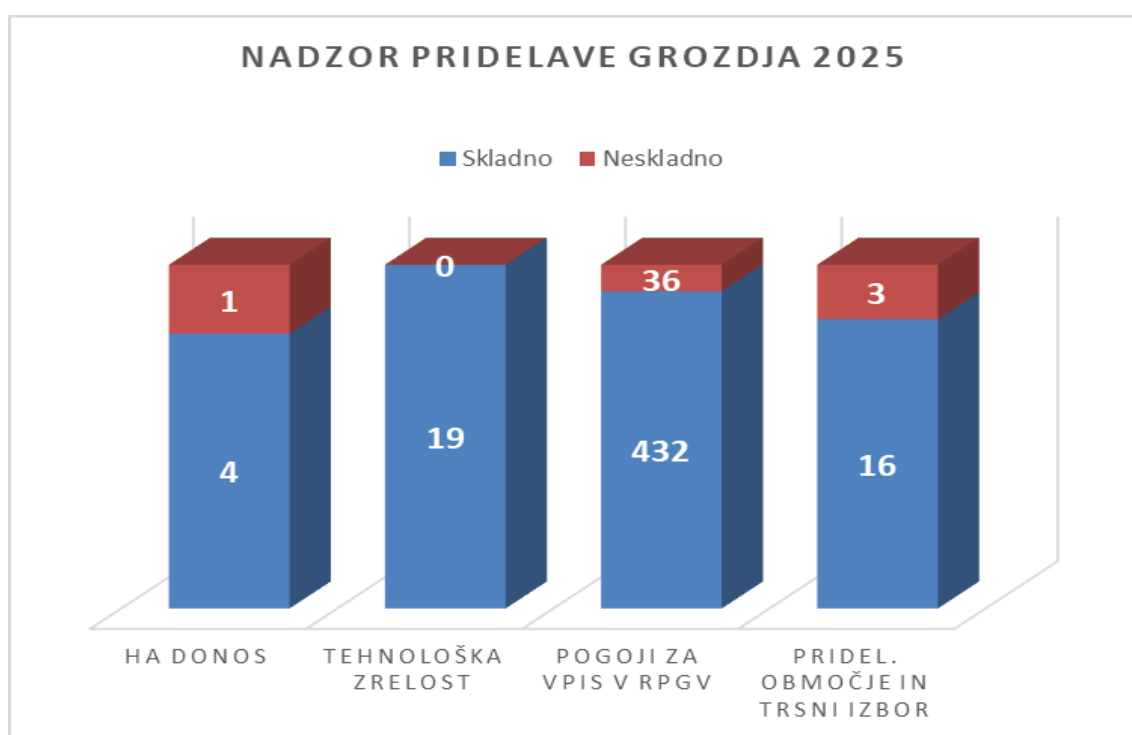
NADZOR PRIDELAVE GROZDJA IN VINA

Pridelava grozdja obsega vsa dela v vinogradu, vključno s trgatvijo grozdja.

Postopek pridelave vina se prične s pecljanjem in mletjem grozdja. Pri pridelavi rdečih vin sledi maceracija zmletega grozdja, pri pridelavi belih vin se drozga običajno takoj stisne in razsluzi. Sledi alkoholno vrenje.

PRIDELAVA GROZDJA IN VINA

Prikaz števila opravljenih nadzorov in ugotovljenih nepravilnosti po vrstah nadzora glede pridelave grozdja v letu 2025 je razviden iz slike 18.



Slika 18: Število opravljenih nadzorov in ugotovljenih nepravilnosti po vrstah nadzora glede pridelave grozdja v letu 2025.

Trsni izbor in pridelava grozdja

Zakonodajalec določi meje pridelovalnih območij in jih uvrsti na seznam geografskih označb na podlagi elaborata o pridelovalnih območjih, ki ga pripravi pooblaščen organizacija. Na podlagi utemeljenega predloga pridelovalcev se lahko določijo meje vinorodnih krajev in vinorodnih leg, ki se jih uvrsti na seznam geografskih označb. Iz predloga pridelovalcev mora biti razvidno, da obstaja zanimanje za uporabo določene geografske označbe ter da agrobiološki in drugi dejavniki za območje upravičujejo uvrstitev le-tega na seznam geografskih označb.

Zakonodajalec po uradni dolžnosti črta iz seznama geografskih označb vse vinorodne kraje in vinorodne lege, za katere ugotovi, da se v zadnjem petletnem obdobju niso uporabljali pri označevanju mošta, vina in drugih proizvodov.

Na vinorodnem območju RS se lahko sadijo le tiste sorte vinske trte *Vitis vinifera*, ki jih določa trsni izbor, ki je bil dopolnjen leta 2021 in 2022. Tega določi minister na podlagi elaborata o pridelovalnih območjih. Pooblaščen organizacija v tem elaboratu ugotavlja primernost posamezne sorte vinske trte za posamezno pridelovalno območje glede na ampelografske značilnosti sorte, značaj vina, pridelanega iz te sorte in tržne zanimivosti sorte.

Vrhunec vinogradniških del je trgategv grozdja, ki se lahko izvede ob tehnološki zrelosti grozdja, razen v primerih pridelave penečih in biser vin. Grozdje vsebuje med 150 in 250 gramov sladkorja na kilogram. Glavna sladkorja sta heksozi glukoza in fruktoza, majhen odstotek sladkorjev prispevajo pentoze (0,5 do 2,5 g/kg), ki ne fermentirajo. Ob zrelosti so najvažnejše sestavine grozdja: sladkor, kisline (vinska, jabolčna, citronska...), mineralne, dušične in pektinske snovi, vitamini, dišeče in aromatične sestavine ter taninske snovi in barvila.

Če pridelovalec ne izpolnjuje pogojev glede trsnega izbora in pridelave grozdja, ima vinarski inšpektor pooblastilo da:

- prepove sajenje in odredi uničenje trsov, ki niso v trsnem izboru;
- izloči iz prometa, zapleni, odredi predelavo ali odredi ustrezno označitev mošta, vina in drugih proizvodov:
 - če so pridelani iz grozdja vrst trte, ki niso *Vitis vinifera* ali ki niso križanec med *Vitis vinifera* in drugo vrsto rodu *Vitis*;
 - če so pridelani v RS iz grozdja medvrstnih križancev z vrsto *Vitis vinifera*;
 - katerih dejanske lastnosti oziroma geografsko poreklo ne ustrezajo označenim.

Pri nadzoru vsebin trsnega izbora ni bilo ugotovljenih nepravilnosti. Pri nadzoru vinogradov, ki niso vpisani v RPGV, so bile ugotovljene površine, zasajene s samorodnico. Te površine so pridelovalci evidentirali v RKG z vrsto rabe - drugi trajni nasadi.

Zaradi ekološke pridelave grozdja in posledično obdelave vinogradov v smislu »permakulture« se že pojavljajo težave, ki jih navajajo obdelovalci sosednjih intenzivnih vinogradov, ki se nanašajo predvsem na širjenje bolezni in škodljivcev.

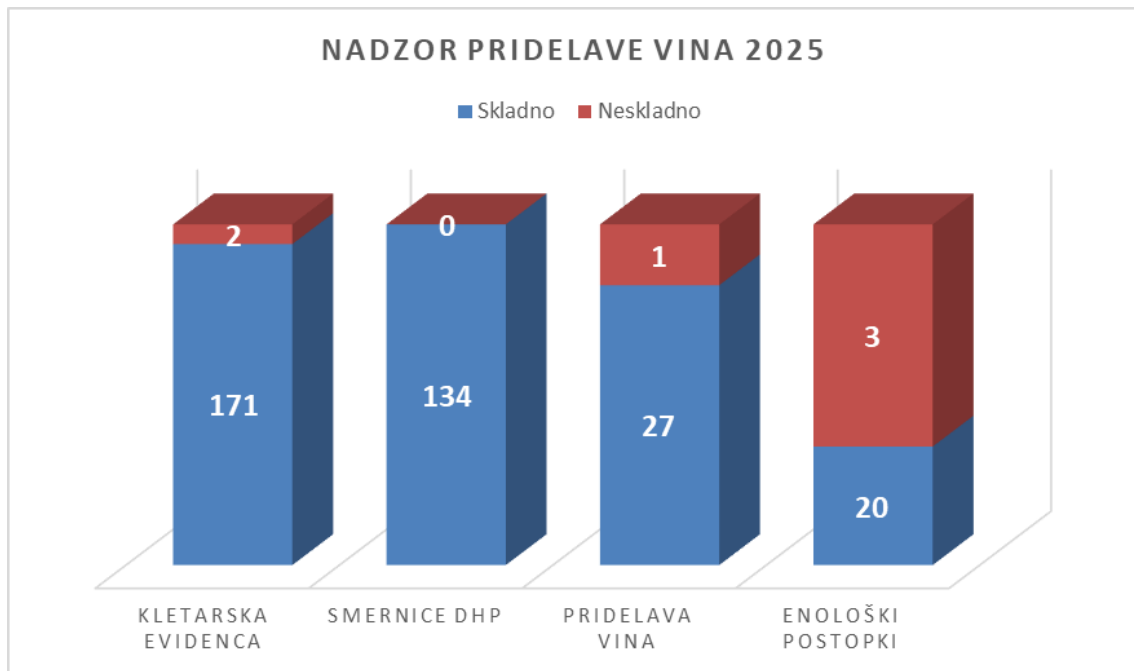
Po vsebinah pridelave grozdja je bilo opravljenih 564 pregledov in ugotovljenih 40 nepravilnosti. Vsebine nadzora pridelave grozdja so:

- omejitev največjega dovoljenega hektarskega pridelka grozdja: opravljenih je bilo 5 pregledov, ugotovljena je bila 1 nepravilnost;
- tehnološka zrelost in kakovost grozdja: opravljenih je bilo 19 pregledov, nepravilnosti ni bilo ugotovljenih;
- izpolnjevanje pogojev za vpis v RPGV: opravljenih je bilo 468 pregledov, ugotovljenih je bilo 36 nepravilnosti;

- pridelovalna območja in trsni izbor: opravljenih je bilo 72 pregledov, ugotovljene so bile 3 nepravilnosti.

Pridelava mošta, vina in drugih proizvodov ter uporaba enoloških postopkov in sredstev

Prikaz števila opravljenih nadzorov in ugotovljenih nepravilnosti po vrstah nadzora glede pridelave vina v letu 2025 je razviden iz slike 19.



Slika 19: Število opravljenih nadzorov in ugotovljenih nepravilnosti po vrstah nadzora glede pridelave vina v letu 2025.

Nadzor nad pridelavo in dodelavo grozdja, mošta in vina se vrši pri pridelovalcih oziroma na mestu pridelave ter obsega naslednje vrste nadzora:

- preverjanje kakovosti;
- nadzor varnosti (ostanki pesticidov, težkih kovin in nekovin, vsebnost prisotnost alergenov in mikrotoksinov);
- preverjanje geografskega porekla;
- ustrezna registracija pridelovalca – vpis v registre;
- sledljivost pridelave;
- sledljivost nabave enoloških sredstev, fitofarmacevtskih sredstev, čistil;
- sledljivost prodaje vina;
- nadzor vodenja evidenc (kletarska evidenca, uporaba enoloških sredstev, uporaba FFS, uporaba čistil);
- nadzor higienskih pogojev v kleti;
- nadzor tehničnih pogojev za predelavo grozdja v vino;

- obvladovanje kritičnih kontrolnih točk pri predelavi;
- umik/odpoklic nevarnega izdelka.

S ciljem, da se zajame čim širši spekter pridelovalcev, se nadzor nad pridelavo in dodelavo grozdja, mošta in vina razdeli med naslednje vrste pridelovalcev:

- *Pridelovalci, ki imajo dovoljenje za stekleničenje* in so si v zadnjem letu pridobili odločbe za ocenitev pridelanega vina.
- *Pridelovalci, ki imajo dovoljenje za stekleničenje* in si v zadnjem letu niso pridobili odločbe za ocenitev pridelanega vina. Ti pridelovalci lahko brez ocene tržijo samo vino brez geografskega porekla in navedbe sorte, ki se lahko daje v promet izključno kot originalno polnjeno vino. Pri teh pridelovalcih obstaja sum, da tržijo neocenjeno originalno polnjeno vino z navedenim geografskim poreklom ali celo navedeno sorto in/ali letnik.
- *Pridelovalci, ki nimajo dovoljenja za stekleničenje* in so si v zadnjem letu pridobili odločbe za ocenitev. Ti pridelovalci lahko tržijo samo neoriginalno polnjeno vino v svojem proizvodnem obratu ali na registrirani dodatni lokaciji vinske kleti ali dajo vino služnostno stekleničiti za to dejavnost registriranemu samostojnemu podjetniku ali pravni osebi.
- *Pridelovalci, ki nimajo dovoljenja za stekleničenje* in si v zadnjem letu niso pridobili odločbe za ocenitev. Pri teh pridelovalcih obstaja sum, da tržijo neocenjeno neoriginalno polnjeno vino.
- *Pridelovalci, ki so prijavili količino pridelka, ki odstopa od večletnega povprečja* (manj kot 5.000 kg grozdja na hektar ali več kot 16.000 kg grozdja na hektar). Pri teh pridelovalcih obstaja sum, da niso prijavili celotne količine pridelanega grozdja oziroma so kot svoj pridelek prijavili grozdje, ki ga niso pridelali sami.

Postopek pridelave vina se prične s pecljanjem in mletjem grozdja. Mletje ali drozganje se izvaja s posebnimi mlini, ki grozdnih jagod ne zmeljejo v celoti, temveč samo povzročijo, da jagodna kožica počí. Običajno se, predvsem v sodobni pridelavi vina, pri drozganju v pecljalniku ločijo jagode od pecljev. Pri pridelavi rdečih vin drozganju sledi maceracija zmetega grozdja. Maceracija omogoča podaljšan stik grozdnega soka s trdnimi deli grozdne jagode. Pri tem je posebej pomemben stik soka s kožico jagode, saj se pri tem izvaja ekstrakcija barve, arom, taninov in drugih snovi. Dolžina maceracije je odvisna od sorte grozdja in lahko traja več dni. Pri pridelavi rdečih vin se v postopku maceracije že začne alkoholno vrenje.

Pri pridelavi belih vin se drozga običajno takoj stisne, mošt, ki pri tem nastane, se praviloma še predbistri oziroma razsluzi. Z razsluzevanjem se odstranijo različne snovi, ki sedimentirajo in povzročajo preveliko motnost mošta. Pri pridelavi belih sort se maceracija izvaja pri proizvodnji t. i. oranžnih vin.

Mošt se nato pretoči v sode ali jeklene cisterne. Tu se običajno opravi tudi mlečnokislinska fermentacija ali razkis. S tem kletarji motečo jabolčno kislino v grozdu spremenijo v bolj prijetno mlečno, potem pa se prične končna fermentacija ali alkoholno vrenje. Ta faza predstavlja glavni del pridelave vina, v njej pa kvasovke, ki so iz grozdnih jagod prešle v drozgo in mošt ali naknadno dodane selekcionirane

kvasovke pretvarjajo sladkor v alkohol. Pri tem nastaja še vrsta stranskih produktov, ki kasneje vplivajo na aromo in značilnosti vina. Po končani fermentaciji, ko je večina sladkorjev pretvorjena v alkohol, se intenzivnost vrenja zmanjša, v vinu, ki nastane, pa vedno ostane nekaj ne povretega sladkorja.

Vse faze pridelave grozdja morajo slediti smernicam dobre higienske prakse (v nadaljevanju: smernice DHP). Naknadni nadzor nad dodelavo grozdja, mošta in vina se v fazi prometa z vinom opravi na podlagi nadzora evidence o uporabi FFS in nadzora kletarske evidence, kjer morajo biti zavedeni tudi vsi enološki postopki, ki so bili izvedeni pri pridelovalcih na mestu pridelave.

ZVin dovoljuje uporabo le predpisanih enoloških postopkov in enoloških sredstev pri pridelavi vina.

Glede vodenja kletarske evidence vinarski inšpektorji ugotavljajo, da jo dosledno vodijo predvsem večji pridelovalci, pri manjših pa se opažajo pomanjkljivosti, predvsem pri evidentiranju prodaje vina. Glede na to, da so pridelovalci vina, ki so fizične osebe, obdavčeni po katastrskem dohodku in niso zavezanci za izdajo računov, je otežen nadzor prodanih količin vina. Nadzor nad pridelanimi in prodanimi količinami omogočajo podatki o prijavi pridelka in zalog, podatek o stanju količin v kleti, razlika med pridelanimi količinami in stanjem v kleti, ob upoštevanju lastne porabe, je prodana količina vina, ki mora biti razvidna iz kletarske evidence.

Kletarska evidenca je sestavni del smernic DHP za predelavo grozdja v vino. Dobra higienska praksa za predelavo grozdja v vino vključuje vse faze od trgatve grozdja do prodaje vina in s tem zagotavlja visoko raven varovanja zdravja potrošnikov vina.

Z upoštevanjem Uredbe (ES) št. 178/2002 o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje se zmanjšujejo ovire za promet z vinom znotraj držav članic EU.

Po Uredbi (ES) št. 852/2004 o higieni živil je za zagotovitev varnosti hrane potreben celovit pristop od kraja primarne proizvodnje do vključno dajanja proizvodov v promet. Vsak nosilec živilske dejavnosti v živilski verigi mora zagotoviti, da varnost hrane ni ogrožena.

Za zagotavljanje varnih vinskih proizvodov ter obvladovanje dejavnikov tveganja za varnost vina so v celoti odgovorni izvajalci živilske dejavnosti. Smernice, ki so zasnovane na načelih HACCP (Hazard Analysis Critical Control Points = analiza tveganj in kritične kontrolne točke), spodbujajo uporabo ustreznih higienskih praks na kmetiji, zato pridelovalcem in predelovalcem svetujemo njihovo uporabo. Pridelovalci in predelovalci lahko vzpostavijo tudi lasten sistem nadzora nad dejavniki tveganja, ki ne nadomešča uradnega nadzora.

V kolikor kakšna od tradicionalnih metod proizvodnje, predelave, distribucije ali zaradi posebnih geografskih pogojev odstopa od ustaljene prakse, se zahteve lahko prilagodijo na nacionalnem nivoju.

Nosilci živilske dejavnosti vzpostavijo, izvajajo in vzdržujejo redne postopke, ki temeljijo na načelih HACCP ter vzpostavijo vodenje evidenc, sorazmernih z vrsto in velikostjo živilske dejavnosti, kar dokazuje učinkovito uporabo ukrepov. Evidence je

treba sproti posodabljati, hraniti predpisano obdobje ter jih na zahtevo vedno omogočiti pristojnemu nadzornemu organu.

Po vsebinah pridelave grozdja, mošta in vina je bilo opravljenih 358 pregledov in ugotovljenih 6 nepravilnosti:

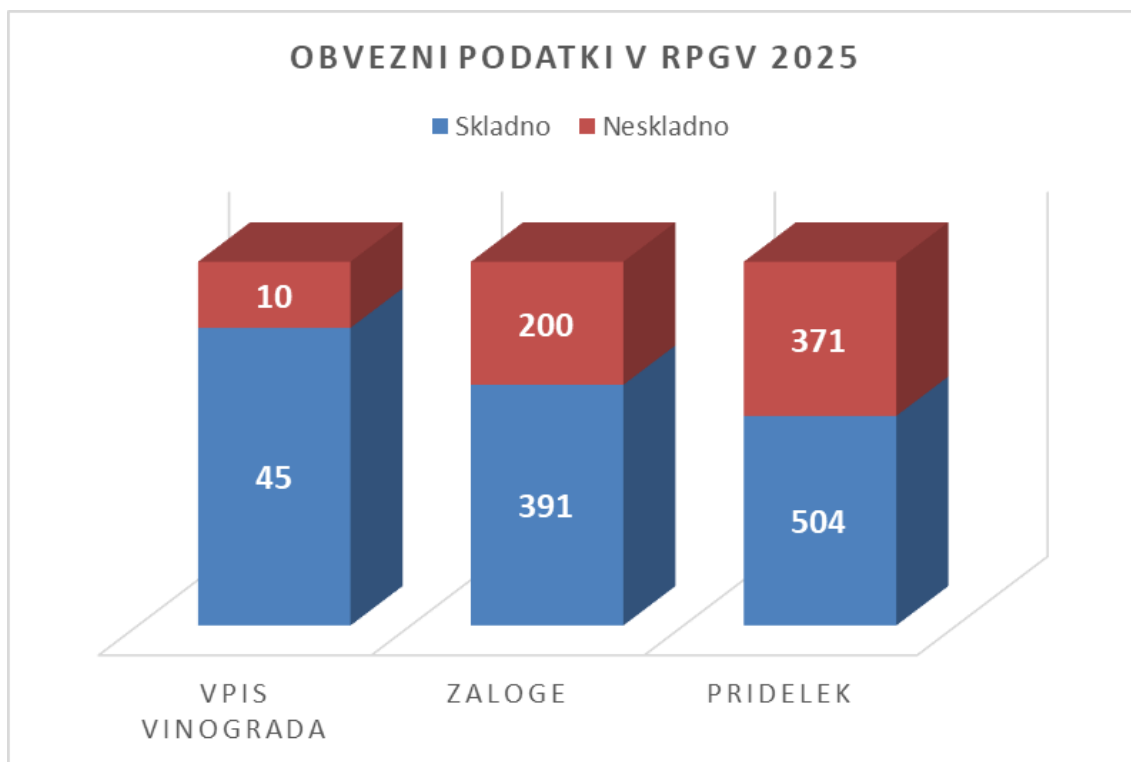
- vodenje kletarske evidence o pridelavi: opravljenih je bilo 173 pregledov, ugotovljene sta bile 2 nepravilnosti;
- smernice dobre higienske prakse: opravljenih je bilo 134 pregledov, ugotovljenih nepravilnosti ni bilo;
- postopki pridelave mošta, vina: opravljenih je bilo 28 pregledov, ugotovljena je bila 1 nepravilnost;
- nadzor uporabe enoloških postopkov in sredstev: opravljenih je bilo 23 pregledov, ugotovljene so bile 3 nepravilnosti.

REGISTER PRIDELOVALCEV GRODZJA IN VINA - RPGV

Inšpekcija za vinarstvo vrši administrativni nadzor podatkov o pridelovalcih in dodelovalcih grozdja in vina v RPGV, ki ga vodi MKGP. Preverja se podatke po različnih vsebinah, in sicer vsebine:

- izpolnjevanja pogojev za vpis pridelovalcev v register;
- izpolnjevanja pogojev za uporabo zaščitenih geografskih označb;
- izpolnjevanja pogojev za pridelavo grozdja in vina;
- pravilnosti vpisane sorte, števila trsov in sadilne razdalje;
- prijavljene zmanjšane količine pridelka;
- o izvedenih enoloških postopkih;
- o prijavi obveznih podatkov v RPGV (vpis vinograda, prijava zalog, prijava pridelka).

Skupno je bilo opravljenih 1.521 preverb podatkov v RPGV in ugotovljenih 581 nepravilnosti. Največji delež nadzora predstavlja nadzor vpisanih obveznih podatkov v registru, to je vpis vinogradniških površin nad 5 arov, vsakoletna prijava zalog vina in prijava pridelka grozdja, mošta in vina. Prikaz števila ugotovljenih skladnosti in neskladnosti po vsebinah obvezne prijave površin vinogradov, pridelka grozdja, mošta in vina, zalog vina ter ostalih obveznih podatkov v letu 2025 je razviden iz slike 20.



Slika 20: Število ugotovljenih skladnosti in neskladnosti po vsebinah obvezne prijave površin vinogradov, pridelka grozdja, mošta in vina, zalog vina ter ostalih obveznih podatkov v letu 2025.

Nadzor prijave obveznih podatkov v RPGV obsega nadzor:

- površine vinogradov, ki so večji od 5 arov in niso evidentirani v RPGV;
- prijave pridelka grozdja, mošta in vina;
- prijave zalog vina;
- hektarskih pridelkov letnika (nad/pod povprečjem);
- prijave enoloških postopkov;
- preverbe pogojev za uporabo geografskega porekla;
- pravilnosti prijave sorte in števila trsov.

Nadzor prijave obveznih podatkov v RPGV se vedno prične z administrativnim nadzorom, v primeru ugotovljenih nepravilnosti se po uradni dolžnosti izvede inšpekcijski ugotovitveni postopek ter prekrškovni postopek.

Podatke o pridelku grozdja, mošta, vina oziroma drugih proizvodov in zalog vina morajo upravni enoti sporočiti pridelovalci, ki:

- obdelujejo najmanj 0,1 ha (10 ar) vinogradov;
- del ali celoten pridelek grozdja, mošta, vina oziroma drugih proizvodov tržijo ne glede na površino.

Vpis vinogradov

V RPGV so se dolžni vpisati vsi pridelovalci, ki obdelujejo nad 0,05 ha (5 a) površine vinogradov.

Tako je v RPGV vpisanih 25.300 pridelovalcev grozdja in skoraj vsi so tudi pridelovalci vina. Za stekleničenje je registriranih 2.660 pridelovalcev.

Ocenjuje se, da je v RS nekaj manj kot 16.500 ha zasajenih vinogradov, v RPGV pa je vpisanih 13.887 ha. Glede razhajanja vrednosti o obdelanih površinah vinogradov in med površinami vinogradov, iz katerih se pridelek redno prijavlja, nastaja razlika površin, iz katerih pridelek ni evidentiran in lahko njegovo količino le ocenimo. Inšpekcija za vinarstvo na podlagi ZVin izvaja nadzor nad obvezo vpisa vinogradov v register. Ugotavlja se, da so vinogradi, ki niso vpisani v register, izredno majhni in razdrobljeni, zato njihovi obdelovalci niso zavezanci za vpis v RPGV. V naravi gre za vinograde, ki so manjši od 5 a ter so v naravi opuščene in zaraščene terase ali manjši vinogradi z večjo medvrstno razdaljo.

Vinarski inšpektorji pregledujejo podatke v registru na osnovi izpisov iz RKG in ortofoto posnetkov. V primeru nejasnosti glede opuščanja in zaraščanja pa se opravi tudi terenski ogled vinograda.

V Podravju se zaradi stečaja nekaj večjih vinarskih podjetij izredno povečuje obseg zapuščenih vinogradov. Neobdelani vinogradi so prav tako posledica neurejenega nasledstva gospodarjev vinogradniške kmetije in tudi zato, ker Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS težko najde novega zakupnika, ki bi obdeloval slabo vzdrževane vinograde.

Manjši vinogradniki krčijo vinograde, ob tem pa pozabijo na obveznost izbrisa vinogradniških površin oziroma vinograda iz RPGV in spremembo namenske rabe zemljišča v RKG.

Po vsebini nadzora obveznosti vpisa vinogradov v RPGV je bilo opravljenih 55 nadzorov in ugotovljeni 10 nepravilnosti.

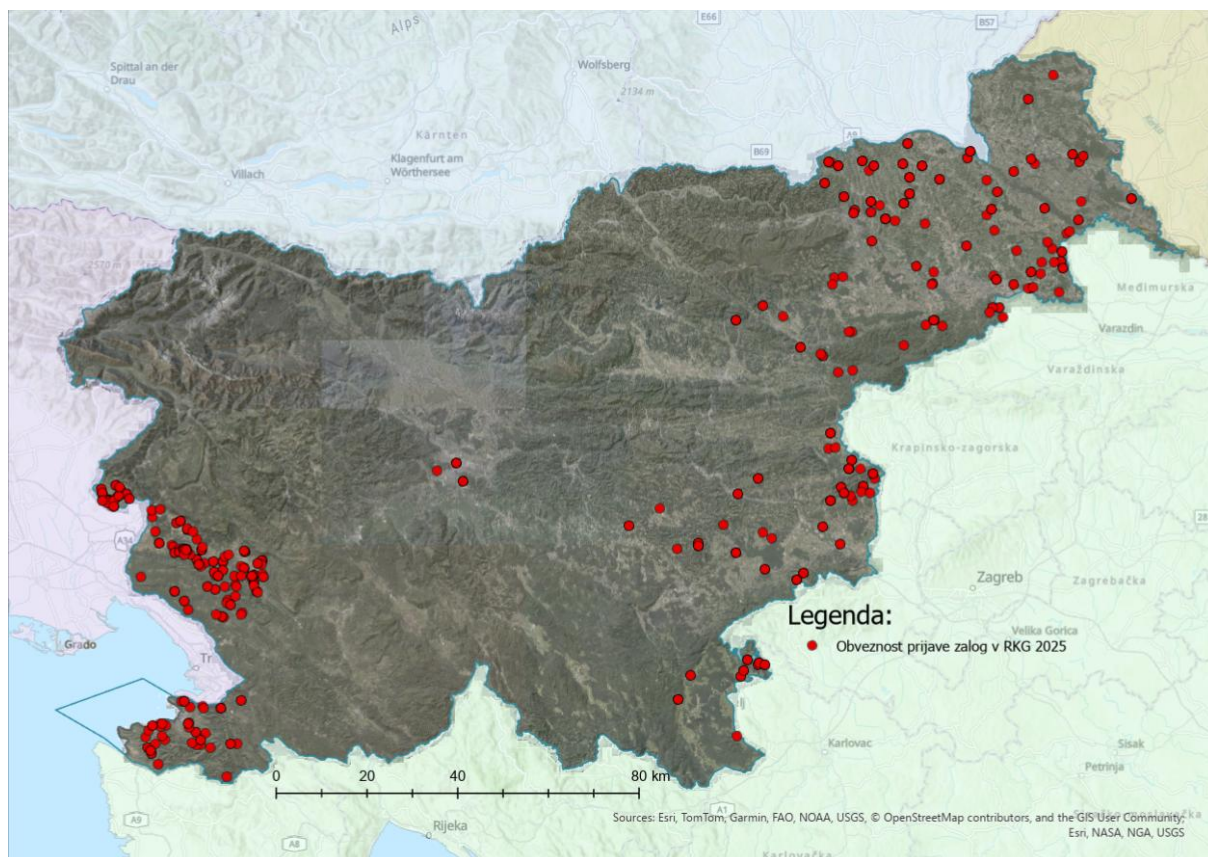
Prijava zalog vina

Namen nadzora prijave zalog vina je zmanjšati delež pridelovalcev, ki ne prijavijo zalog ter s tem preprečiti promet z grozdom in vinom brez ustreznih listih.

ZVin v 7. alineji prvega odstavka 15. člena določa, da se v RPGV vpišejo podatki o zalogah mošta, vina in drugih proizvodov. Pravilnik o registru pridelovalcev grozdja in vina v 17. členu določa, da mora pridelovalec do 7. septembra prijaviti zaloge vina na dan 31. julij v letu prijave.

Po vsebini obveznosti prijave zalog vina je bilo opravljenih 591 pregledov in ugotovljenih 200 nepravilnosti.

Pregledna karta prostorske razporeditve opravljenih nadzorov po vsebini obveznosti prijave zalog vina v Register pridelovalcev grozdja in vina v letu 2025 je razvidna iz slike 21.



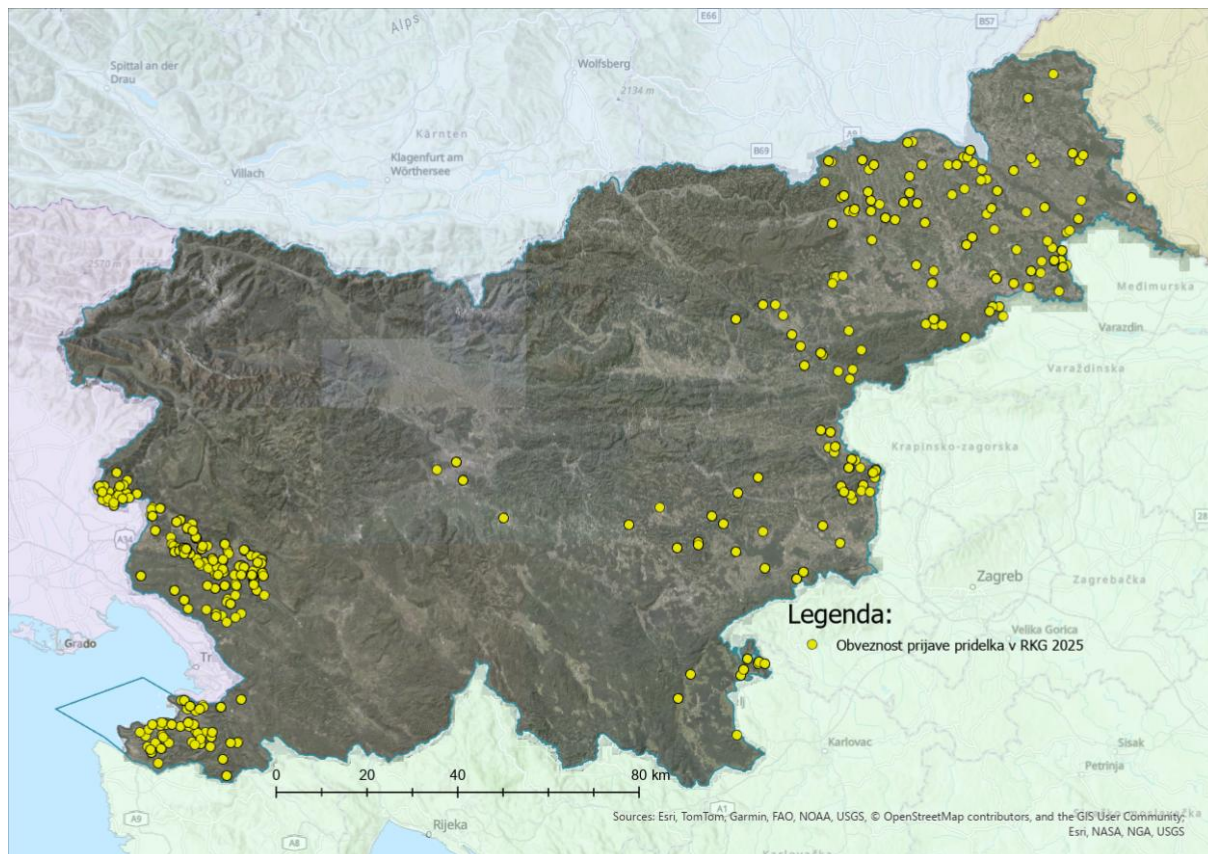
Slika 21: Lokacije opravljenih nadzorov po vsebini obveznosti prijave zalog vina v Register pridelovalcev grozdja in vina v letu 2025.

Prijava pridelka grozdja, mošta in vina

Namen nadzora prijave pridelka grozdja, mošta in vina je zmanjšati delež pridelovalcev, ki ne prijavijo pridelka grozdja, mošta in vina ter s tem preprečiti promet z grozdom in vinom brez ustreznih listih.

ZVin v 6. alineji prvega odstavka 15. člena določa, da se v RPGV vpišejo podatki o pridelku: količina pridelanega grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov po sortah vinske trte, geografskem poreklu, podatki o odkupljenih in prodanih količinah, o enoloških postopkih ter ocenah mošta, vina in drugih proizvodov, pri pridelavi vrhunskega vina z zaščitenim geografskim poreklom pa tudi sladkorna stopnja v grozdu ob trgatvi. Pravilnik o registru pridelovalcev grozdja in vina v 13. členu določa, da morajo pridelovalci vsako leto, najpozneje do 20. novembra v letu trgatve prijaviti celoten pridelek grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov, vključno s pridelkom, namenjenim za lastno porabo. Pridelek grozdja iz kasnejših posebnih trgateg, ki se zgodijo po 20. novembru, pa morajo pridelovalci priglasiti najkasneje dvajset dni po opravljeni trgatvi, ob predložitvi zapisnika o ogledu pooblašene organizacije.

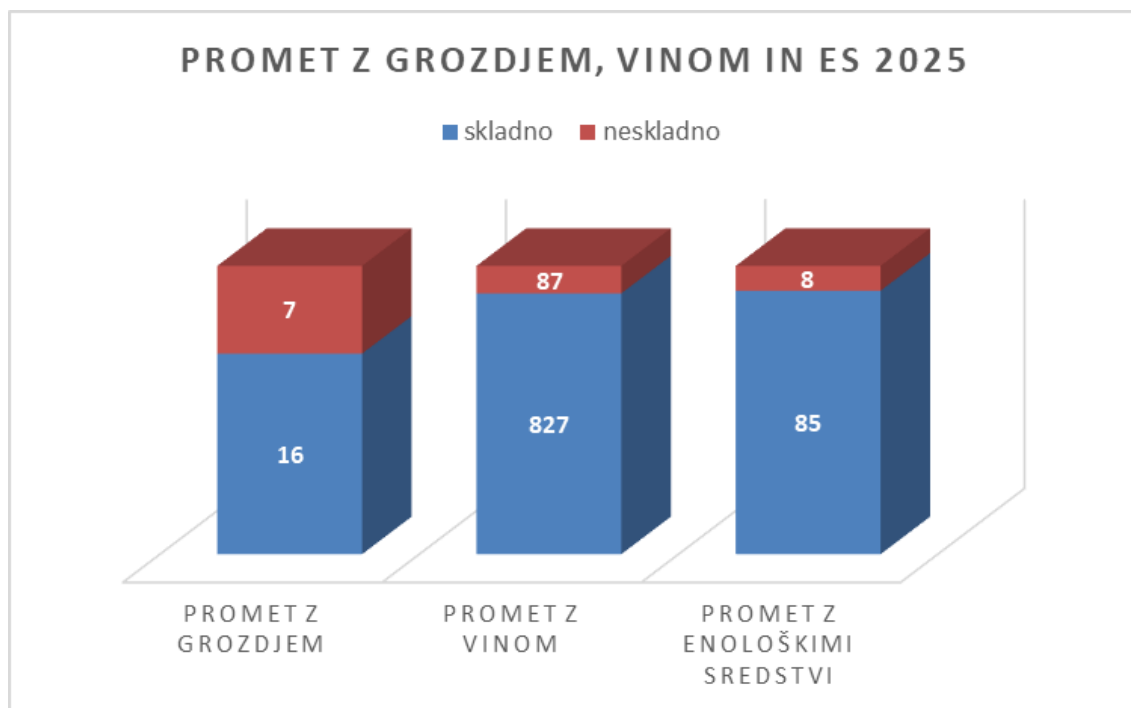
Po vsebini obveznosti prijave pridelka je bilo opravljenih 875 pregledov in ugotovljenih 371 nepravilnosti. Pregledna karta prostorske razporeditve opravljenih nadzorov po vsebini obveznosti prijave pridelka v Register pridelovalcev grozdja in vina v letu 2025 je razvidna iz slike 22.



Slika 22: Lokacije opravljenih nadzorov po vsebini obveznosti prijave pridelka v Register pridelovalcev grozdja in vina v letu 2025.

PROMET Z GROZDJEM, MOŠTOM IN ENOLOŠKIMI SREDSTVI

Število ugotovljenih skladnosti in neskladnosti po vsebinah prometa z grozdzem, vinom in enološkimi sredstvi v letu 2025 je razvidno iz slike 23.



Slika 23: Število ugotovljenih skladnosti in neskladnosti po vsebinah prometa z grozdzem, vinom in enološkimi sredstvi v letu 2025.

Promet z grozdzem

Nadzor prevoza grozdja se je opravljal z namenom povečanja deleža prijavljenega pridelka grozdja in omejevanja nelojalne konkurence registrirani pridelavi vina. Pri nadzoru sodelujejo predstavniki Policije ali FURS, ki ustavijo vozilo in legitimirajo voznika, saj vinarski inšpektorji nimajo pooblastil za ustavljanje vozil v prometu.

ZVin v drugem odstavku 45. člena določa, da morajo grozdje, mošt, vino in druge proizvode iz grozdja in vina v prometu spremljati predpisane listine. Te niso potrebne v primerih iz 9. člena Delegirane uredbe Komisije (EU) 2018/273 z dne 11. decembra 2017, in sicer če vinski proizvodi, ki se prevažajo od vinograda do prostorov za pridelavo vina, med prostoroma istega podjetja ali med prostori v lasti skupine pridelovalcev, brez spremembe lastnika, če se prevoz izvede za namene pridelave vina, predelave, skladiščenja ali stekleničenja, kadar celotna cestna razdalja ne presega 70 kilometrov in se prevoz izvede izključno na ozemlju ene same države članice ali ga odobrijo pristojni organi zadevnih držav članic. Pri razdalji nad 70 kilometrov ali če grozdje vozi kupec oziroma nekdo v njegovem imenu, pa mora prevoz grozdja obvezno spremljati spremni dokument.

Spremni dokument za prevoz grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov s poreklom v RS, ki se začne in konča na ozemlju RS, mora vsebovati podatke iz priloge V Delegirane uredbe Komisije (EU) 2018/273 z dne 11. decembra 2017 in je lahko:

- na obrazcu, ki je priloga Pravilnika o kletarski evidenci in spremnih dokumentih za promet z vinom,
- na obrazcu, ki je priloga Delegirane uredbe Komisije (EU) 2018/273,
- katerikoli drug dokument z zahtevanimi podatki, iz katerih je razvidno kdo, kdaj, kam, komu in koliko grozdja prevaža, katero grozdje in kdo je grozdje pridelal.

Spremni dokument izpolni pridelovalec sam in je sestavljen iz izvirnika in dveh kopij. Če je dokument potrjen s strani uradnega organa, služi tudi kot dokazilo o poreklu pridelka. Za namen prevoza pa imata uradno izdani izpolnjeni spremni dokument in dokument, z vsemi zahtevanimi podatki, ki ga izpolni pridelovalec sam, enako vrednost.

V primeru nakupa grozdja kopijo spremnega dokumenta obdrži pridelovalec, izvirnik kupec posreduje na upravno enoto, ki mu vpiše kupljen pridelek, drugo kopijo pa obdrži kupec.

V primeru prodaje končnemu potrošniku je potreben spremni dokument, ne glede na razdaljo. Kupec obdrži kopijo spremnega dokumenta, pridelovalec pa izvirnik posreduje na upravno enoto, ki mu razknjiži grozdje kot prodano končnemu potrošniku, drugo kopijo pa obdrži.

Izvod spremnega dokumenta mora imeti voznik pri sebi za vsak prevoz posebej.

Pri prevozu grozdja ali vina med državami je potreben spremni dokument na podlagi a) alineeje 1. odstavka 10. člena Delegirane uredbe Komisije (EU) 2018/273 z dne 11. decembra 2017.

Pravne osebe in samostojni podjetniki lahko kupijo grozdje za predelavo v vino in nadaljnje trženje. Fizične osebe ne smejo odkupovati grozdja, mošta in vina, izjemoma grozdje zgolj za lastno porabo in ne za nadaljnji promet z vinom.

V primeru naravne nesreče, ko je pridelek lastnega grozdja zmanjšan za več kot 60 % glede na triletno povprečje, je v četrtem odstavku 13. člena ZVin določeno, da lahko fizična oseba izvede dokup grozdja za nadaljnjo predelavo iz vinorodnega okoliša oškodovanega pridelovalca grozdja. V tem primeru se prijava grozdja opravi na ime pridelovalca, vino pa na ime kupca.

V letu 2025 so bili pregledi prevoza grozdja ter prometa z grozdom in moštom opravljeni v času trgatve na mestu odkupa grozdja, pri odkupovalcih vina, ki so praviloma večje kleti in izpolnjujejo pogoje za odkup grozdja za nadaljnjo predelavo.

Opravljenih je bilo 23 nadzorov pri pridelovalcih, ki so vršili promet z grozdom, pri čemer je bilo ugotovljenih 7 nepravilnosti.

Pri nadzoru prometa z grozdom v času trgatve je bilo ugotovljeno, da se je nedovoljen promet z grozdom med pridelovalci, ki opravljajo dejavnost kot fizične osebe, zmanjšal. Enako velja tudi za nedovoljen promet z grozdom med različnimi vinorodnimi okoliši za pridelavo kakovostnih vin, zmanjšal se je tudi delež prometa z vinom brez predpisanih listin, k čemur je prispevala tudi sprememba zakonskih predpisov v letu

2013, s katero se je omejil promet z neoriginalno polnjenim vinom. Promet z neoriginalno polnjenim vinom se lahko vrši samo pri pridelovalcu v njegovi kleti, na turističnih kmetijah z lastno pridelavo vina in na registriranih dodatnih lokacijah vinskih kleti.

Promet z vinom

Ob kontroli prometa z vinom se je izvajal poostren nadzor označevanja in oglaševanja, ki se je izvajal v trgovinah, vinotekah, veleprodaji, pri uvoznikih, na spletnih straneh, pri pridelovalcih in na njihovih dodatnih lokacijah ter v kmetijskih trgovinah, gostinskih objektih, na turističnih kmetijah, sejnih in prireditvah.

Na registriranih dodatnih lokacijah vinskih kleti se je ob nadzoru prometa z vinom hkrati preverjal vpis in delovanje dodatnih lokacij vinskih kleti, ki so registrirane na celotnem območju RS. V njih se lahko vrši tudi promet z neoriginalno polnjenim vinom v imenu pridelovalca.

V letu 2025 je bila večja pozornost namenjena nadzoru prometa z nizkocenovnim uvoženim vinom, ki se nahaja v različnih trgovskih verigah, po trgovskih centrih na območju celotne RS. Z vzorčenjem omenjenega vina se je preverjala kakovost in primernost za promet, hkrati pa tudi ustreznost označevanja vina.

Po vsebini nadzora prometa z vinom je bilo skupno opravljenih 914 nadzorov in ugotovljenih 87 nepravilnosti.

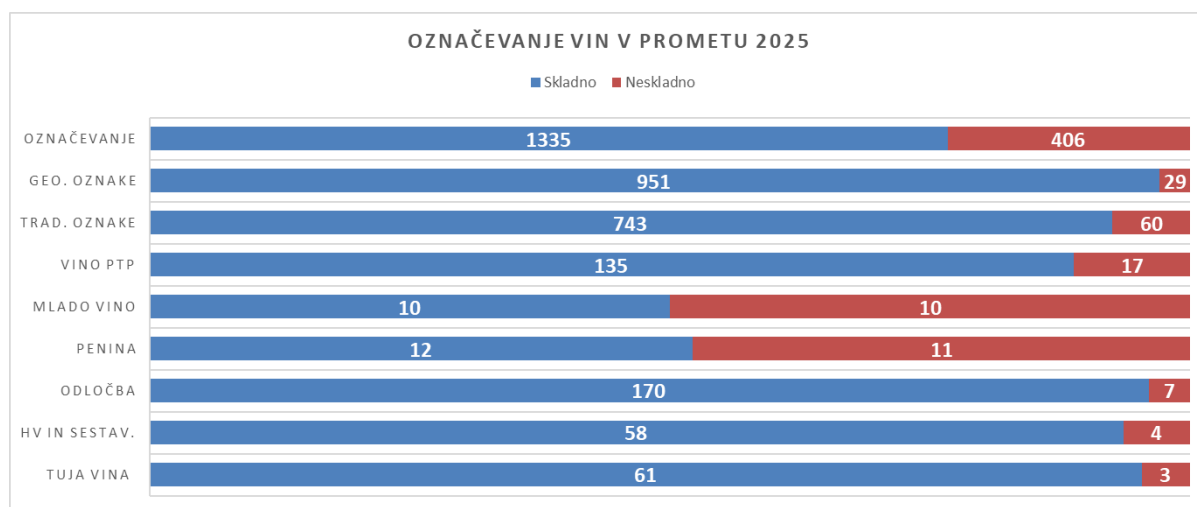
Promet z enološkimi sredstvi

Nadzor prometa z enološkimi sredstvi se je vršil v času tik pred trgatvijo. Vinarski inšpektorji so pregledovali pogoje za prodajo enoloških sredstev, opremljenost s predpisanimi deklaracijami in priloge ustreznih in jasnih navodil za uporabo v slovenskem jeziku. Vzorčili so ciljno izbrana enološka sredstva v prometu pri trgovcih in distributerjih z namenom nadzora nad morebitno vsebnostjo nedovoljenih snovi.

Opravljenih je bilo 93 pregledov, pri čemer je bilo ugotovljenih 8 nepravilnosti.

Označevanje vina in enoloških sredstev

Število nadzorov in število ugotovljenih nepravilnosti po vsebinah označevanja vina v letu 2025 je razvidno iz slike 24.



Slika 24: Podatki nadzora in število ugotovljenih nepravilnosti po vsebinah označevanja vina v letu 2025: geografske označbe, tradicionalni izrazi, vino PTP, mlado vino, penine, pregled deklaracije z izdano odločbo za promet, označevanje hranilne vrednosti in seznama sestavin ter tuja vina.

Z nadzori glede označevanja in oglaševanja vina se zagotavlja varovanje potrošnikov pred zavajajočim označevanjem in oglaševanjem (preverjanje geografskega porekla, izpisa deklaracije, prehranskih in zdravstvenih trditev, uporabo blagovnih znamk in podatkov), ki bi potrošnika zavajali ali spravili v zmotu.

Označevanje vina

Označevanje vina urejajo evropski predpisi o skupni ureditvi trgov kmetijskih proizvodov, med katere sodi tudi trg z vinom, in sicer *Uredba (EU) št. 1308/2013* ter *Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/33* v delih, ki niso urejeni s sektorskimi zakonskimi predpisi za vino, veljajo za označevanje vina in drugih proizvodov vinske trte horizontalni zakonski predpisi o označevanju živil in sicer *Uredba (EU) št. 1169/2011*.

ZVin določa, da se za označevanje mošta, vina in drugih proizvodov (na etiketah, embalaži, dokumentih in reklamnem gradivu, pri ponudbi končnemu potrošniku) lahko uporabljajo le predpisane označbe in embalaža. To dvoje potrošnika ne sme zavajati v zmotu glede geografskega porekla, kakovosti, sestavin, sort grozdja, morebitnih odlikovanj, pridelovalcev, posebnih postopkov pridelave ter drugih lastnosti mošta, vina in drugih proizvodov.

Z 8. decembrom 2023 so pričela veljati nova pravila označevanja v skladu z določili *Uredbe (EU) 2021/2117* Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o spremembi uredb (EU) št. 1308/2013, ki vključujejo vse kategorije proizvodov vinske trte in aromatizirane vinske proizvode iz *Uredbe (EU) št. 251/2014* Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o opredelitvi, opisu, predstavitvi,

označevanju in zaščiti geografskih označb aromatiziranih vinskih proizvodov. Obvezna je navedba sestavin in hranilne vrednosti ter poimenovanje kategorije proizvoda vinske trte, ki ga lahko spremlja izraz "dealkoholiziran" ali izraz "delno dealkoholiziran" in minimalni rok trajanja za dealkoholizirane ali delno dealkoholizirane proizvode vinske trte. Za večino slovenskih proizvajalcev je obveznost nastala z označevanjem vin letnika 2024, zaradi česar se je bistveno povečalo število prošelj za pregled osnutkov deklaracij za vina, ki jih pridelovalci posredujejo na Inšpekcijo za vinarstvo. Posamezni pridelovalci, še preden nudijo originalno polnjeno vino na tržišču, preverijo pravilnost in ustreznost izpisa deklaracije za vino tudi pri posameznih kontrolnih organizacijah (Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano, Bureaux Veritas in Kmetijsko gozdarski zavodi).

Spremembe obveznih označb vina so privedle do povečanja števila ugotovljenih nepravilno označenih vin na trgu, zlasti glede obveznih navedb seznama sestavin in hranilne vrednosti, geografskih označb in tradicionalnih izrazov ter glede navajanja nekaterih drugih obveznih oznak na vinski etiketi (npr. navajanje alergenov in lot).

Skladno z Zakonom o javni rabi slovenščine mora biti vino, pridelano izven RS, pri prodaji na območju RS, na etiketi označeno v slovenskem jeziku. Pri tem se na prodajnih policah opaža nepravilna navedba oznak kakovostnih stopenj tujih vin, saj distributerji tradicionalne izraze, ki so zaščiteni za vina pridelana v RS, uporabljajo tudi za tuja vina oziroma tradicionalne izraze na etiketah tujih vin direktno prevajajo v slovenski jezik.

Na področju označevanja vina je inšpekcija za vinarstvo opravila 2.656 pregledov in ugotovila 233 nepravilnosti. Od tega je bilo opravljenih 980 pregledov glede ustreznosti navajanja geografskih oznak in pri tem ugotovljenih 29 nepravilnosti. Glede uporabe tradicionalnih izrazov je bilo opravljenih 803 pregledov, ugotovljenih nepravilnosti s tega področja pa 60.

Inšpekcija za vinarstvo je pregledala 152 primerov uporabe priznanih tradicionalnih poimenovanj (PTP), in sicer pri CVIČEK, TERAN, METLIŠKA ČRNINA, BELOKRANJEC, BIZELJČAN, RITOZNOJČAN. Ugotovljenih nepravilnosti je bilo 17.

V prednovoletnem času je bil izveden poostren nadzor uporabe zaščenega tradicionalnega izraza PENINA, ker se lahko uporablja le za proizvode iz grozdja, za slovenska peneča vina in za peneča vina višjega kakovostnega razreda (kakovostno ali vrhunsko peneče vino z zaščitenim geografskim poreklom). Opravljenih je bilo 23 pregledov, ugotovljenih je bilo 11 nepravilnost.

Kontroliralo se je tudi označevanje TUJIH VIN, pri katerih se na deklaraciji dobesedno prevaja tradicionalne izraze, kar pa ni dovoljeno. Pregledanih je bilo 64 deklaracij, ugotovljenih nepravilnosti so bile 3.

V prometu se je kontroliralo tudi MLADO VINO, ki je lahko kot táko označeno v prometu do 31.01. po letu trgatve. Število pregledov označevanja mladih vin je bilo 20, ugotovljene nepravilnosti je bilo 10.

Pregledanih je bilo 62 deklaracij v zvezi z obveznim označevanjem hranilne vrednosti in seznama sestavin na deklaraciji vina. Ugotovljene so bile 4 nepravilnosti.

Nadzor se je vršil s pregledom deklaracije vin ter navzkrižno s podatki, ki izhajajo iz izdane odločbe za promet z vinom. Navzkrižno pregledanih je bilo 177 deklaracij, ugotovljenih je bilo 7 nepravilnosti.

Označevanje enoloških sredstev

Poleg označevanja vina je bil opravljen tudi nadzor označevanja enoloških sredstev. Opravljenih je bilo 24 pregledov, kjer je bilo zaznanih 6 nepravilnosti.

VZROČENJE VINA IN ENOLOŠKIH SREDSTEV

VZORČENJE VINA NA PARAMETRE KAKOVOSTI IN PRIMERNOSTI ZA PROMET: V začetku leta 2025 je inšpekcija za vinarstvo za izvajanje analiz na kakovostne parametre in ugotavljanje primernosti vina za promet povabila štiri akreditirane pooblaščen organizacije, in sicer dva zavoda Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije (KGZ Maribor in KGZ Nova Gorica), Kmetijski inštitut Slovenije in Fabijan Lab, Zvonko Fabijan, s.p.. Nosilec pogodbe je bil Fabijan Lab, Zvonko Fabijan, s.p, ki je z ostalimi tremi podizvajalci podpisal celoletno pogodbo za analizo kakovostnih parametrov: kemijske analize in organoleptične ocene za 181 inšpekcijskih vzorcev vina. Ugotovljeno je bilo, da se je odstotek neprimernih vin za promet znižal s 16 % v letu 2024 na 13,3 % v letu 2025. Znižal se je delež vin, ki jih je bilo potrebno izločiti iz prometa zaradi neustrezne kakovosti (napake ali bolezni) ali neustrezne predpisane kakovostnih parametrov (povišane vsebnosti elementov nad dovoljenimi vrednostmi). Zvišal se je delež vin, ki so bila izločena iz prometa zaradi neidentičnosti, kar pomeni, da se vino v embalaži ne ujema s številko odločbe, ki je navedena na deklaraciji.

VZORČENJE VINA NA VARNOSTNE PARAMETRE V VINU: Za analizo varnostnih parametrov v vinu je bil izbran Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano (v nadaljevanju: NLZOH). NLZOH je bil s strani IRSKGLR dne 19.04.2023, z odločbo št. 023-51/2023-8, na podlagi določb Uredbe o izvajanju uredbe (EU) o uradnem nadzoru in drugih uradnih dejavnostih na področju živil, krme, zdravja in dobrobiti živali ter zdravja rastlin in fitofarmacevtskih sredstev v povezavi z Uredbo (EU) 2017/625 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2017 o izvajanju uradnega nadzora in drugih uradnih dejavnosti, da se zagotovi uporaba zakonodaje o živilih in krmi, pravil o zdravju in dobrobiti živali ter zdravju rastlin in fitofarmacevtskih sredstvih imenovan za uradni laboratorij za izvajanje laboratorijskih analiz za potrebe uradnega nadzora varnosti vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, glede prisotnosti alergenov, kovin, mikotoksinov, umetnih barvil in ostankov fitofarmacevtskih sredstev za obdobje petih let, pod pogojem, da so ves čas izpolnjeni predpisani pogoji za določitev uradnega laboratorija. Odvzetih je bilo 17 vzorcev tujih vin in 12 vzorcev slovenskih vin. Iz rezultatov analiz za prejeta oziroma uvožena vina ter za slovenska vina bilo razvidno, da izmerjeni parametri analiziranih vin niso presegali zakonsko predpisanih vrednosti.

IZOTOPSKE ANALIZE: Za analizo 20 vzorcev vina na izotopske analize je bil izbran Kmetijski inštitut Slovenije. Ugotovljeno je bilo manjše odstopanje pri 5 vzorcih vina, vendar so bila vina še vedno v 95 % intervalu zaupanja za avtentične vzorce.

VZORČENJE ENOLOŠKIH SREDSTEV: Za analizo 15 vzorcev enoloških sredstev je bil izbran Kmetijski inštitut Slovenije. Pri vzorčenju enoloških sredstev ni bilo zaznanih vsebnosti nedovoljenih snovi, pri dveh enoloških sredstvih pa je bilo potrebno popraviti označevanje.

SINTETIČNI GLICEROL: Za analizo 20 vzorcev vina na prisotnost nedovoljene spojine sintetični glicerol je bil izbran akreditiran laboratorij Chelab iz Italije. Iz rezultatov je bilo ugotovljena uporaba nedovoljene enološke prakse dodajanja sintetičnega glicerola v dveh vzorcih vin.

IZVAJANJE URADNEGA NADZORA NA PODLAGI ANALIZE TVEGANJA: Ocena tveganja je osnovni kriterij in merilo za načrtovan odvzem vzorcev vina iz prometa ter enoloških sredstev. Namen uradnega nadzora je ugotavljanje kakovosti in primernosti za promet, varnostnih parametrov ter morebitnih goljufivih in zavajajočih praks. Analiza tveganja temelji na:

- ugotovljenih nepravilnostih v preteklem obdobju;
- velikosti proizvajalca ali pridelovalca (velikost vinograda, ki ga obdeluje pridelovalec oziroma količina odkupljenega grozdja pri polnilcih),
- obsegu proizvodnje;
- pridelavi vina z zaščitenim geografskim poreklom;
- številu opravljenih nadzorov v preteklem obdobju;
- sezonskemu in krajevemu pojavljanju v prometu;
- podatkih o novem pridelovalcu, proizvajalcu, polnilcu ali distributerju na slovenskem trgu;
- izvedenih enoloških postopkih ravnanja z vinom.

Pri spremljanju uvoza vina iz tretjih držav in prejema vina iz držav članic EU je ocena tveganja za odvzem vzorca sestavljena na osnovi:

- ugotovljenih nepravilnosti v preteklem obdobju;
- podatkov o novem uvozniku;
- večjega obsega uvoženih pošiljk vina;
- naključnega izbora za vzorčenje vina iz države EU in iz tretjih držav, ki vsebuje več kot 1.000 litrov, ne glede na obliko pakiranja (rinfuza ali polnjeno vino v predpisano embalažo).

Kakovostni parametri vina, identičnost z analizo in primernosti za promet

Inšpekcijski vzorci vina so bil odvzeti v skladu s Pravilnikom o načinu jemanja vzorcev vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina, tako da odvzeti vzorec predstavlja povprečen vzorec vina znotraj serije. Vzorčenje vina je strošek lastnika vina in je

potekalo v prisotnosti odgovorne osebe, pri čemer je v primeru jemanja vzorca iz večje posode bila uporabljena čista in predhodno ovinjena steklenica. Vzorec se odvzame v petih enotah po najmanj 0,75 L, nato ustrezno zapečati z uradnim pečatom. Dve enoti zapečatenega vzorca ostaneta v hrambi na lokaciji vzorčenja do rezultatov analiz, tri zapečatenene enote dostavi inšpektor v pooblaščen laboratorij v izvedbo analiz.

Z namenom kontrole kakovosti, primernosti za promet in skladnosti z analizo je bilo odvzetih 181 vzorcev vina, od tega 2 peneči vini, tako v prometu v gostinstvu in trgovini, kot tudi pri samih pridelovalcih. Število opravljenih analiz po parametrih kakovostih je razvidno iz spodnje preglednice.

Preglednica 18: Pregled števila opravljenih analiz po parametrih kakovosti v letu 2025.

PARAMETRI ANALIZE	Št. vzorcev
alkohol v vol. %	181
relativna gostota pri 20 °C	181
skupni sladkorji (glukoza+fruktoza) v g/l	181
skupni ekstrakt v g/l	181
ekstrakt brez sladkorja v g/l	181
skupna kislina, računana kot vinska kislina, v g/l	181
hlapna kislina, računana kot očetna kislina, v g/l	181
prosta žveplasta kislina v mg/l	181
skupna žveplasta kislina v mg/l	181
pH	181
Tlak CO ₂ pri 20°C	2

Rezultati:

Od odvzetih 181 vzorcev vina je bilo 24 izločenih iz prometa, kar predstavlja 13,3 % celotne količine (odstotek neskladnih je bil letu 2024 višji, 16,4 %). Od tega ni bilo primernih za promet 13 vzorcev:

- v 8 primerih je bil razlog previsoko skupno žveplo,
- v 4 primerih je bila ugotovljena napaka vina ali bolezen,
- v 1 primeru vino ni ustrezalo predpisanim kakovostim parametrom.

11 vzorcev ni bilo istovetnih z analizo pooblaščenega laboratorija.

Prikaz vzorčenja vin v prometu glede na kakovostne parametre in primernost vina za promet v letu 2025 je razviden iz spodnje slike.



Slika 25: Prikaz vzorčenja vin v prometu glede na kakovostne parametre in primernost vina za promet v letu 2025.

Vzorčenje vina glede varnostnih parametrov v vinu

Na parametre varnosti glede prisotnosti alergenov, kovin, mikotoksinov, umetnih barvil in ostankov fitofarmaceutskih sredstev je bilo analiziranih 17 vzorcev tujih vin in 12 vzorcev slovenskih vin.

Vino iz uvoza iz tretjih držav ter vnosa iz drugih držav članic

Na portalu eDavki inšpekcija za vinarstvo dnevno spremlja podatke o prispelih pošiljkah vina uvoza iz tretjih držav in iz držav članic na podlagi podatkov iz carinskega (SIAS) in trošarinskega (EMCS) informacijskega sistema.

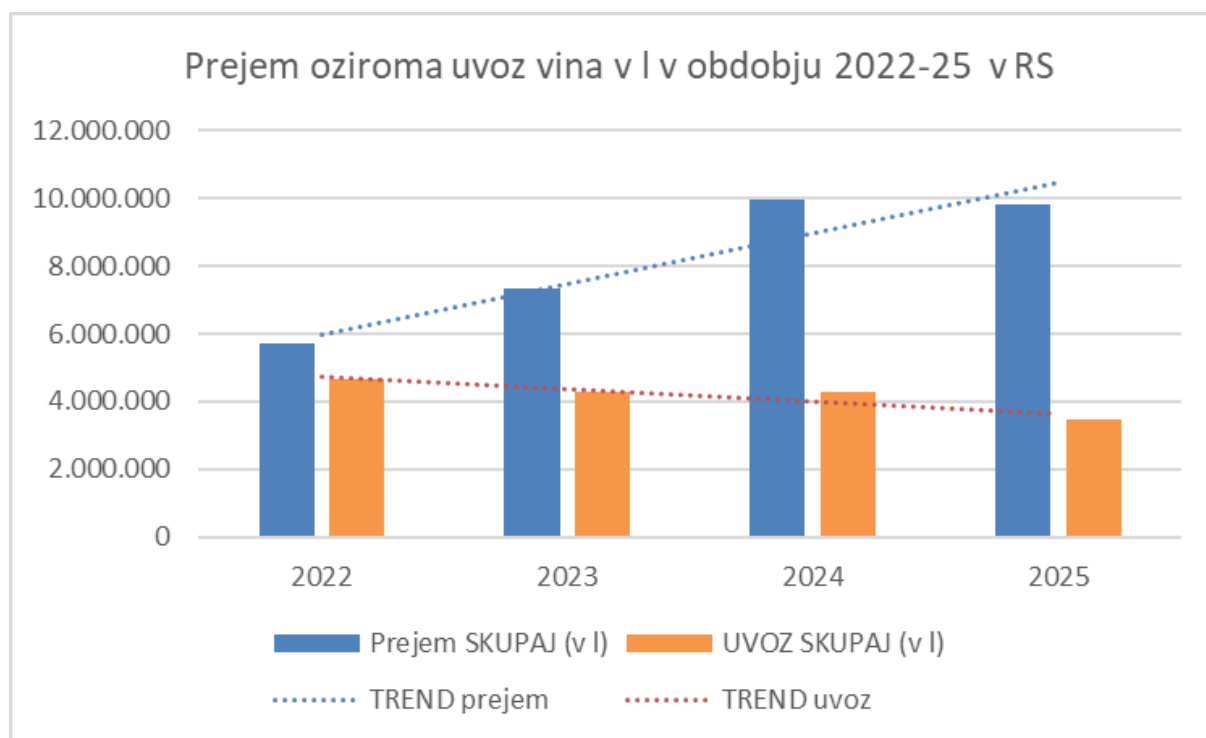
Prav tako inšpekcija za vinarstvo prejme osnovne podatke o pošiljki iz elektronskih sistemov SICIS in EMCS, in sicer s podatki o datumu odpreme in prejema, identifikaciji iz evidence, pošiljatelja in prejemnika blaga v RS, o količini in teži pošiljke ter načinu pakiranju. Vzorčenje pošiljk se opravi na podlagi ocene tveganja.

V deležu uvoza vina količinsko prevladuje vino brez označbe porekla in geografske označbe, ki ga glede na povpraševanje na trgu primanjkuje, izvaža pa se predvsem vino z označbo porekla, ki se ga tudi največ pridelava. Glavni izvozni trgi za slovensko

vino so ZDA, Hrvaška, Italija, Nizozemska in Avstrija. Največ vina v letu 2025 je bilo v RS pripeljanega iz Makedonije, Italije, Madžarske, Kosova, Španije in Nemčije.

V letu 2025 je v RS prispelo 9.835.957 litrov vina iz držav članic EU in 3.479.845 litrov vina iz uvoza iz tretjih dežel, v skupno 15.110 pošiljkah. Inšpekcija za vinarstvo je obravnavala zgolj pošiljke nad 1.000 litrov, kar količinsko pomeni 1.983 pošiljk vina v skupni količini 11.777.378 litrov (8.361.566 litrov iz prejema ter 3.415.813 litrov vina iz uvoza iz tretjih držav). V letu 2025 je inšpekcija za vinarstvo spremljala 447 različnih pošiljateljcev vina iz 19 držav članic EU in 103 uvoznikov vina iz 21 tretjih dežel.

Skupne količine pošiljk vina iz EU ter uvoza vina iz tretjih držav v litrih v obdobju 2022 – 2025 ter prikaz trenda prejema oziroma uvoza vina so prikazane s sliko 26.



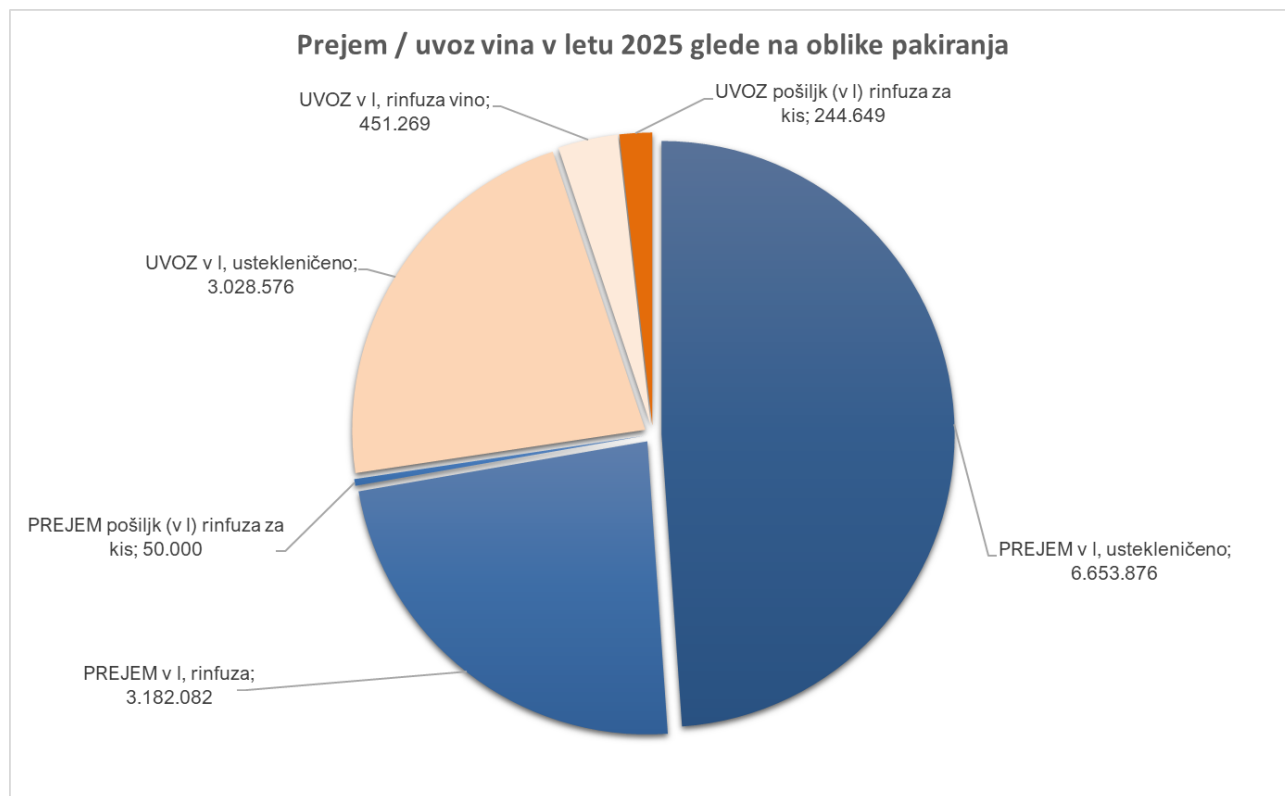
Slika 26: Prikaz skupnih količin pošiljk vina iz EU ter uvoza vina iz tretjih držav v litrih v obdobju 2022 – 2025 ter prikaz trenda prejema oziroma uvoza vina.

Spremljanje se izvaja z nadzorom sledljivosti in označevanja prejetega vina na trgu, kot tudi z vzorčenjem in analizami vin pri prejemnikih ter v prometu.

Količinsko obilnejša trgatve letnika grozdja 2025 se odraža tudi na rahlem znižanju prejetih količin neoriginalno polnjenega vina (večinoma 25.000 litrske cisterne) iz držav članic EU, se je pa na drugi strani povišalo razmerje med uvoženim neoriginalno polnjenim vinom in ustekleničenim vinom iz tretjih držav. Glede na podatke, ki jih inšpekcija za vinarstvo prejema preko sistema eDavki, je bilo v letu 2025 iz držav EU prejetega neustekleničenega vina v količini 3.182.082 litrov (v letu 2023 je bilo prejetega 1.392.282 litrov, v letu 2024 pa 3.517.649 litrov neustekleničenega vina), v tej količini je zajetih 50.000 litrov vina prejetega za namen nadaljnje predelave v kis in

ni bilo predmet vzorčenja. Količina neoriginalno polnjenega uvoženega vina v letu 2025 iz tretjih dežel je znašala 451.269 litrov (v letu 2023 je bilo uvoženih 190.232 litrov, v 2024 pa 230.636 litrov), v 9 pošiljkah, v celotni količini neustekleničenega vina iz tretjih dežel je zajeto tudi neoriginalno polnjeno vino (224.649 l), ki je bilo namenjeno nadaljnji predelavi v kis in prav tako ni bilo predmet vzorčenja.

Količine pošiljk vina iz EU ter uvoza vina iz tretjih držav v letu 2025 glede na obliko polnitve so prikazane s sliko 27.



Slika 27: Prikaz količin pošiljk vina iz EU ter uvoza vina iz tretjih držav v letu 2025 glede na obliko polnitve.

V letu 2025 je bilo skupaj na parametre varnosti vzorčenih 29 vin, od tega 17 tujih vin ter 12 vin slovenskih proizvajalcev iz različnih vinorodnih deželah.

Vzorčenih je bilo 10 različnih vin iz petih držav članic EU:

- država izvora in polnjenja Italija: 4 vzorcev.
- država izvora in polnjenja Španija: 1 vzorec.
- država izvora in polnjenja Madžarska: 3 vzorci.
- država izvora in polnjenja Hrvaška: 1 vzorec.
- država izvora in polnjenja Francija: 1 vzorec.

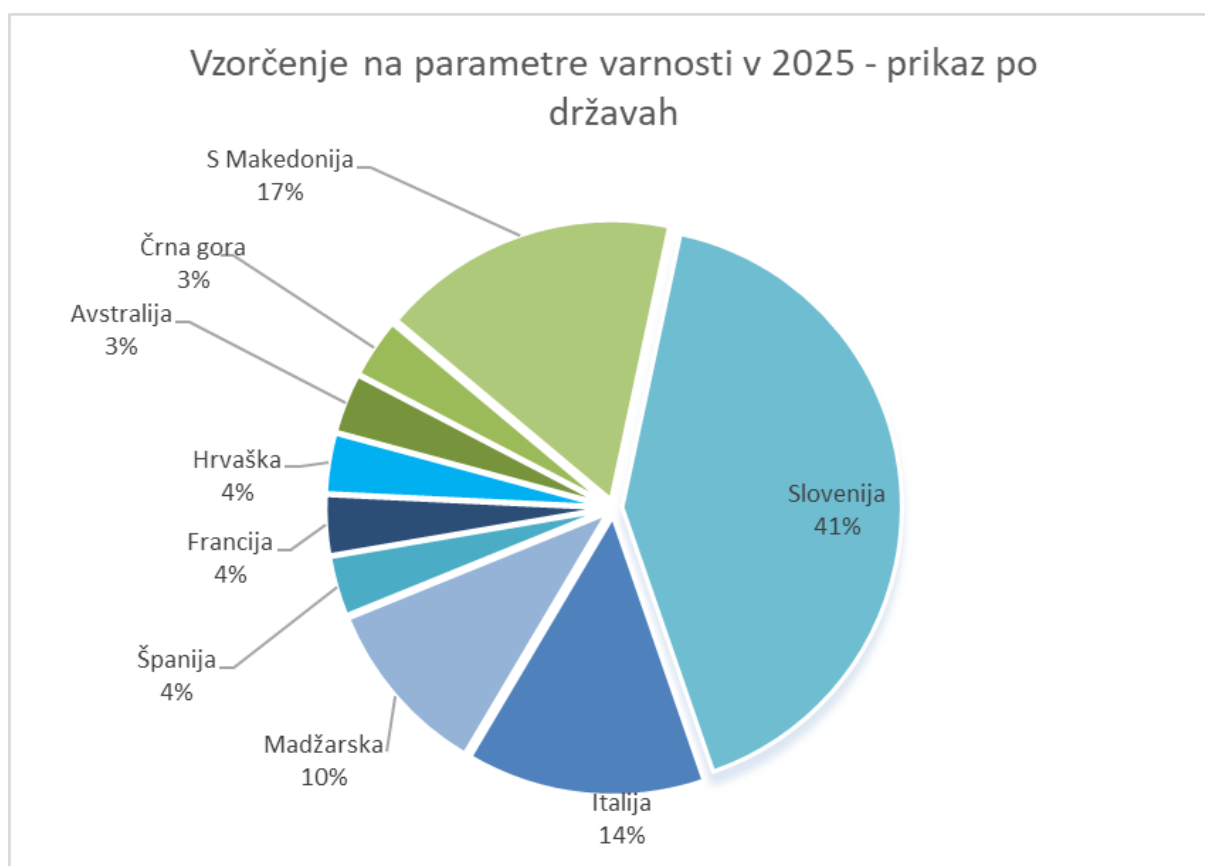
Vzorčenih je bilo 7 uvoženih vin iz treh tretjih dežel:

- Država izvora Črna gora: 1 vzorec.
- Država izvora Severna Makedonija: 5 vzorcev.
- Država izvora Avstralija: 1 vzorec.

Rezultati:

- 16 vzorcev tujih vin je bilo glede analiziranih onesnaževal v živilih v skladu z določili, vzorec španskega vina pa je presegal izmerjeno vsebnost svinca v vinu. Ker je vzorec bil ustekleničen v Sloveniji in namenjen izključno za prodajo v ZDA, kjer je izmerjena vsebnost svinca zakonsko ustrezna, ter ni bil sproščen v promet v Sloveniji, je inšpekcija sprožila preko sistema obveščanja RASFF obvestilo španskim pristojnim organom, da izvedejo preverbo na lokaciji nosilca dejavnosti.
- 12 vzorcev slovenskih vin je bilo glede analiziranih onesnaževal v živilih ocenjenih kot varni. Povečano število slovenskih vzorcev z namenom preverjanja varnostnih parametrov ter vsebnosti ostankov pesticidov je bilo odvzetih z namenom poročanja v bazo Evropske agencije za varnost hrane - EFSA DCF v začetku leta 2026.

Število vzorčenj tujih in slovenskih vin glede na varnost in poreklo v letu 2025 je prikazano s sliko 28.



Slika 28: Prikaz vzorčenja tujih in slovenskih vin glede na varnost in poreklo v letu 2025.

Pregled analiziranih parametrov v vinu po vsebinah varnosti je razviden iz preglednice 19.

Preglednica 19: Pregled analiziranih parametrov v vinu po vsebinah varnosti.

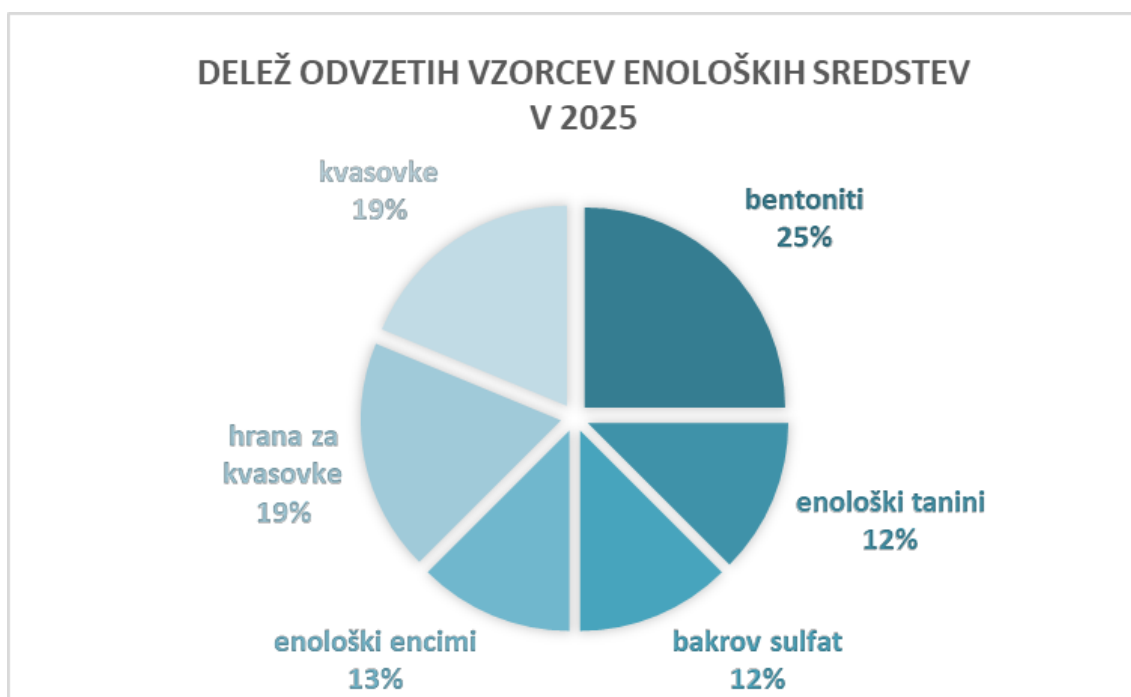
Skupine parametrov / parameter	Metodologija
Kovine in nekovine	
Pb	ISO 17294-2:2023
Pb, Cd, Sn, Cu, Br skupni, Ag, Zn, Al, As, B (kot element bor), Na Fe F	ISO 17294-2:2023 OIV-MA-AS321-03
Alergeni	
Mlečne beljakovine	ND-OVKŽ-005, izdaja 14.0
Lizocim	ND-OVKŽ-007, izdaja 04
Beljakovine jajčnega beljaka	ND-OVKŽ-001, izdaja 11
Umetna barvila	
Tartrazin, Kinolinsko rumeno, Oranžno, Azorubin, Amarant, Rdeče 4R, Košenil rdeče, Eritrozin, Alura rdeče, Patentno modro, indigotin, Briljantno modro, Zeleno, črno	ND-IV_ NLZOH -OKAMB-097, izdaja 9
Skupni žveplov dioksid	Ur.I.RS št. 43-2439/2011 točka X, 20. člen
Prosti žveplov dioksid	Ur.I.RS št. 43-2439/2011 točka X, 20. člen
Aflatoksini: Mikotoksini	SIST EN 17641-modif.: 2022

Vzorčenje enoloških sredstev

V letu 2025 je bilo odvzetih 16 vzorcev enoloških sredstev. Po trenutno veljavnih zakonskih predpisih s področja vinarstva se iz prometa izločijo enološka sredstva, ki vsebujejo nedovoljene snovi ter tiste, ki nimajo ustreznih in jasnih navodil v slovenskem jeziku. Skladnost vsebnost dovoljenih snovi z deklariranimi pa so se spremljale kot monitoring.

Države proizvajalke enoloških sredstev, ki so bila analizirana so bile Nemčija (3 vzorci), Italija (8 vzorcev) in Francija (3 vzorci) ter RS (1 vzorec) in Švica (1 vzorec).

Delež odvzetih vzorcev enoloških sredstev v letu 2025 je razviden iz slike 29.



Slika 29: Delež odvzetih vzorcev enoloških sredstev v letu 2025.

BENTONITI

V inšpekcijskih postopkih so bili v prometu odvzeti 4 vzorci bentonita različnih proizvajalcev. Vzorci so bili analizirani na naslednje parametre:

- vlaga (105°C, 4h),
- pH (bentonit/voda = 1/20 – največja dopustna vrednost za naravne kalcijeve bentonite znaša 6,5 do 8,5, za naravne natrijeve ali aktivirane kalcijeve bentonite znaša 8,5 do 10),
- kalcij,
- magnezij,
- kalcij + magnezij v mg/100g - največja dopustna vrednost znaša 100,
- natrij v g/kg - največja dopustna vrednost znaša manj kot 10g/kg za naravne bentonite in manj kot 35 g/kg za aktivirane bentonite,

- železo v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 600,
- arzen v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 2,
- svinec v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 5.

Rezultati: vrednosti analiziranih parametrov niso presegale največjih dopustnih vrednosti, navedenih v Mednarodnem kodeksu enoloških praks Mednarodne organizacije za trto in vino (OIV).

ENOLOŠKI TANINI

V inšpekcijskih postopkih sta bila v prometu odvzeta 2 vzorca enoloških taninov različnih proizvajalcev. Vzorca sta bila analizirana na naslednje parametre:

- vlaga (%) - največja dopustna vrednost znaša 10,
- pepel (% v s.s.) - največja dopustna vrednost znaša 4,
- železo v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 50 (oz. 200 za kostanj),
- arzen v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 3,
- svinec v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 5.

Rezultati: pri enem vzorcu so bile vrednosti analiziranih parametrov pod največjo dopustno vrednostjo iz Kodeksa OIV. Pri drugem vzorcu tanina je bilo potrebno preveriti sestavo tanina, če ta izvira iz kostanjevega lesa, saj je v tem primeru dovoljena višja vrednost železa po Kodeksu OIV. Pristojna vinarska inšpektorica je preverila tehnološki list, iz katerega je bil razviden izvor tanina iz kostanjevega lesa v manjšini poleg drugih taninov, ki izvirajo iz drugih botaničnih sort, zato je bila izdana odločba za izločitev vzorčene serije iz prometa.

BAKROV SULFAT (ANTI BEKSER)

V inšpekcijskih postopkih sta bila v prometu odvzeta 2 vzorca bakrovega pripravka (bakrov sulfat ali bakrov citrat). Vzorca sta bila analizirana na naslednje parametre:

- bakrov sulfat, bakrov citrat ali bakrov sulfat, vodna raztopina - 1 % ali 2 %.

Rezultati: pri enem vzorcu se je vrednost bakra ujemala z navedbo na embalaži, pri drugem vzorcu (derivat bakrovega citrata) je bila vrednost bakra tolikšna, da je lastnik proizvoda – prodajalec moral spremeniti vrednosti priporočljivega doziranja (2 do 10 g/100 l vina), saj pri doziranju nad 2,8 g/100 l vina, vrednost bakra v vinu preseže maksimalno dovoljeno količino. Po posredovanju pristojne vinarske inšpektorice je bila deklaracija urejena skladno z navodili iz tehnološkega lista, iz česar izhaja tudi pravilna navedba glede potrebne dodatne preverbe vrednosti bakra v vinu.

ENOLOŠKI ENCIMI

V inšpekcijskih postopkih sta bila v prometu vzeta 2 vzorca enoloških encimov. Vzorca sta bila analizirana na naslednje parametre:

- kadmij (Cd) v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 0,5,
- arzen (Ar) v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 3,

- svinec (Pb) v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 5.

Rezultati: vrednosti analiziranih parametrov niso presegale največjih dopustnih vrednosti, navedenih v kodeksu OIV.

HRANA ZA KVASOVKE

V inšpekcijskih postopkih so bili v prometu odvzeti 3 vzorci hrane za kvasovke različnih proizvajalcev.

Vzorci so bili analizirani na naslednje parametre:

- železo (Fe) v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 50,
- dušik (amonijev) v % - najmanjša dopustna vrednost znaša 25,
- arzen (As) v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 3,
- svinec (Pb) v mg/kg - največja dopustna vrednost znaša 5.

Rezultati: pri vseh vzorcih so bile vrednosti analiziranih parametrov pod največjo dopustno vrednostjo navedeno v kodeksu OIV, pri čemer skladnosti rezultata dušika kot NH₃, zaradi neznane točne sestave sredstva, pri obeh vzorcih ni bilo mogoče obravnavati.

KVASOVKE

V inšpekcijskih postopkih so bili v prometu odvzeti 3 vzorci kvasovk različnih proizvajalcev. Vzorci so bili analizirani na naslednje parametre:

- vlaga v % - največja dopustna vrednost znaša 8,
- arzen v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 3,
- kadmij v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 1,
- svinec v mg/kg s.s. - največja dopustna vrednost znaša 2.

Rezultati: vrednosti analiziranih parametrov niso presegale največjih dopustnih vrednosti, navedenih v kodeksu OIV.

Vzorčenje vina na izotopske analize

Izotopska analiza vina je pomembna metoda za preverjanje pristnosti in izvora vina ter za zaščito potrošnikov pred ponaredki. Z namenom ugotavljanja morebitnih potvorb vina, goljufije glede porekla, redčenja z vodo, mešanja različnih letnikov, se preverjajo naslednji parametri:

- razmerje stabilnih izotopov ogljika (¹³C/¹²C) v vinskem etanolu, kar pomaga določiti izvor sladkorjev, uporabljenih pri fermentaciji;
- razmerje stabilnih izotopov vodika (²H/¹H) v etanolu in vodi v vinu, kar omogoča preverjanje dodajanja vode ali drugih snovi;
- razmerje stabilnih izotopov kisika (¹⁸O/¹⁶O) v deležu vode v vinu, kar pomaga določiti geografski izvor grozdja;
- distribucija deuterija v etanolu (SNIF-NMR metoda), kar omogoča preverjanje pristnosti vina in odkrivanje morebitnih ponaredkov.

Odvzetih je bilo 20 vzorcev slovenskih kakovostnih vin ZGP. Nabor vzorcev za izotopske analize je bil v letu 2025 ciljno sestavljen iz pridelovalcev, ki odkupujejo in tržijo večje količine vina v vseh treh vinorodnih deželah. Pri 5 vzorcih kakovostnega vina ZGP so bila ugotovljena manjša odstopanja izotopa devterij ($(D/H)_{II}$) in kisika (izražen kot $\delta^{18}O$ v ‰), razlog za odstopanje je najverjetneje večja količina padavin v obdobju pred trgatvijo v letu 2024, vzorci teh vin so še vedno v 95 % intervalu zaupanja za avtentične vzorce.

Vzorčenje vina glede nedovoljenega dodajanja sintetičnega glicerola

V letu 2025 je bilo za ugotavljanje nedovoljene enološke prakse dodajanja sintetičnega glicerola ciljno zbranih 20 vzorcev belih vin z visoko vrednostjo ekstrakta brez sladkorja in nizko vsebnostjo ostanka sladkorja. Glicerol v vinu prispeva k polnosti, mehkobi in zaokroženem okusu vina. Za človekovo zdravje ni nevaren in ne velja za alergen. Dodajanje glicerola tehničnega oziroma sintetičnega izvora v vino ni dovoljeno, saj gre za nedovoljeno enološko prakso.

Rezultati analiz, so pokazali, da je bil v dveh vzorcih slovenskih vin iz vinorodnega okoliša Štajerska Slovenija prisoten sintetični glicerol (zaznana uradna markerja ciklični digliceridi in 3-metoksi-1,2-propandiol). Prisotnost teh spojin kaže na uporabo nedovoljenega enološkega sredstva, zato sta bili vini izločeni iz prometa, pri proizvajalcih pa je bil uveden nadzor.

Nadzor nad delom pooblaščenih organizacij

Vzorci vina, ki jih inšpekcija za vinarstvo v okviru svojih pooblastil, zakonskih določil in plana dela, vsako leto odvzame v prometu, se odda v analizo pooblašчени organizaciji, ki je bila izbrana za izvajanje uradnih analiz in izpolnjuje pogoje akreditacije standard EN ISO/IEC 17025. Analizirajo se določeni kemijski parametri, ki jih v zapisniku o vzorčenju določi vinarski inšpektor. Inšpektor vzame vzorec vina, ga odnese na pooblaščeno organizacijo, ki po opravljenih analizah poda izvedeniško mnenje, na podlagi katerega vinarski inšpektor ustrezno ukrepa. Če se stranka z mnenjem ne strinja, lahko zahteva superanalizo, kjer nato iste kemijske parametre v istem vinu analizira še druga pooblaščena organizacija, določena s strani MKPG.

V skladu z določili 10. člena Pravilnika o postopku in načinu ocenjevanja mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina so vinarski inšpektorji na pooblaščenih organizacijah nadzirali postopek in način ocenjevanja mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina ter analitiko in vse poti njihovega dela. Preverili so sestavo komisije (tripartitna), število vzorcev namenjenih ocenjevanju in sam potek ocenjevanja. Naknadno se preveri še sledljivost, od številke vzorca do pridelovalca samega. V RPGV se vrši tudi administrativni nadzor nad uradnimi degustatorji, ki sodelujejo v komisiji za ocenjevanje vina, če so ustrezno usposobljeni glede izobraževanja in preskusov, ki so predpisani.

Vino se ocenjuje z namenom pridobitve odločbe za promet z vinom. Če so analizirane vrednosti skladne s predpisanimi kemičnimi parametri in je vino organoleptično potrjeno kot primerno za promet ter mu je bilo potrjeno geografsko poreklo, se izda pozitivna odločba za promet.

Nadzor dela pooblaščenih organizacij se preverja na podlagi posameznih zaznanih neskladnosti v prometu, uporabe geografskih označb, zaščitene tradicionalnih izrazov ter dodatnih tradicionalnih izrazov in pravilnosti izpisov odločb skladno s kategorijami vinskih proizvodov in poreklom. Vršiti se nadzor nad izvedbo vzorčenja vin z zaščiteno označbo porekla.

Nadzor nad delom pooblaščenimi organizacijami obsega tudi preverjanje pri pridelovalcih in odkupovalcih grozdja. Nadzoruje se izdaja zapisnikov o pregledu ustreznosti opreme za prevzem grozdja, ki mora biti v skladu s predpisi s področja meroslovja.

Opravljenih je bilo 12 nadzorov nad delom pooblaščenih organizacij, od tega 9 nadzorov poteka uradnega ocenjevanja vina. Nepravilnosti ni bilo zaznanih.

Obogatitve drozge in mošta

V skladu z 11. členom Pravilnika o pogojih, ki jih mora grozdje izpolnjevati za predelavo v vino, o dovoljenih tehnoloških postopkih in enoloških sredstvih za pridelavo vina in o pogojih glede kakovosti vina, mošta in drugih proizvodov v prometu je obogatitev enološki postopek, s katerim povečamo volumenski delež alkohola v %.

Če klimatski pogoji ali zdravstveno stanje grozdja to narekujejo, lahko pooblaščen organizacija za spremljanje dozorevanja grozdja, imenovana na podlagi predpisa, ki ureja kontrolo kakovosti grozdja med trgatvijo, izda mnenje o obogatitvi pod predpisanimi pogoji.

Obogatitev se dovoli, če je volumenski delež naravnega alkohola najmanj toliko, kolikor je zahtevan minimalni volumenski delež naravnega alkohola za posamezno kakovostno stopnjo za posamezno vinorodno območje.

Mnenje o obogatitvi se izda za pridelovalno območje, ki je enako ali manjše od vinorodnega okoliša za posamezno sorto grozdja.

Pridelovalec, ki namerava obogatiti več kot 10.000 l pridelka ali obogatiti s postopkom z delnim zgoščevanjem, si mora predhodno pridobiti individualno dovoljenje za obogatitev pri pooblašteni organizaciji za spremljanje dozorevanja grozdja.

Po opravljenem postopku obogatitve mora vsak pridelovalec v skladu s predpisom, ki ureja RPGV in kataster vinogradov, zaprositi pooblaščen organizacijo za podajo mnenja o obogatitvi, na podlagi katere lahko pridobi dovoljenje za obogatitev. Pridelovalec mora po izvedbi enološkega postopka prijavo podati upravnim enotam.

Obogatitev se sme izvajati na istem pridelku le enkrat, in sicer:

- svežemu grozdju, vinskemu moštu in novemu vinu, ki še vre, je dovoljeno dodajanje saharoze, zgoščeni grozdni mošt (v nadaljevanju: ZGM) in rektificiran grozdni koncentrat (v nadaljevanju: RKT);

- grozdnemu moštu je dovoljeno dodajanje saharoze, ZGM in RTK ali ga obogatiti z delnim zgoščevanjem z uporabo reverzne osmoze;
- vinskemu moštu je dovoljeno dodajanje saharoze, ZGM in RTK;
- namizno vino obogatimo z delnim zgoščevanjem s hlajenjem.

Dovoljeno je dodajanje saharoze raztopljene v moštu, ki je predmet obogatitve, ni pa dovoljeno raztapljanje saharoze v vodi.

V letih, ko so klimatski pogoji izjemno neugodni, se lahko poveča volumenski delež naravnega alkohola največ za 3,5 %, vendar samo za tista vinorodna območja, ki ne sodijo v vinorodno deželo Primorsko. V teh primerih lahko dodajanje ZGM oziroma RTK poveča volumen največ za 11 %.

Postopek obogatitve se mora izvesti do 16. marca v letu po trgatvi, razen v vinorodni deželi Primorski, kjer mora biti izveden do 1. januarja v letu po trgatvi in to samo za pridelke letnika trgatve, ki je bila neposredno pred tem datumom.

Postopek obogatitve mora potekati znotraj vinorodne cone, kjer je bilo vino pridelano.

Vino se ne sme zgoščevati, če so bili pridelki, iz katerih je vino pridobljeno, že predhodno obogateni.

Inšpekcija za vinarstvo spremlja izdajanje odločb o dovoljenju za obogatitev drozge ali mošta od različnih pooblaščenih organizacij.

Dopolnilne dejavnosti – turizem na kmetiji

Vinarski inšpektorji nadzirajo izvajanje Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji, pooblaščen kot kmetijski inšpektorji:

- z administrativnim nadzorom (registracije dejavnosti, pridobljenih ustreznih dovoljenj, registri, priglasitev letnega dohodka, oglaševanje na socialnih omrežjih);
- z rednim ali izrednim inšpekcijskim pregledom na terenu.

Ob terenskem nadzoru se pregleda izpolnjevanje pogojev za opravljanje dejavnosti, in sicer prostorske kapacitete, količine, vrednosti in poreklo surovin s prejetimi računi ter evidence o lastnih pridelanih surovinah, izkaz evidence gostov, označbe o poreklu na vidnem mestu ter ostalo oglaševanje turistične kmetije.

S tem se zagotavlja, da turistične kmetije delujejo v skladu z zakonskimi predpisi in zagotavljajo kakovost svojih storitev in proizvodov.

Opravljenih je bilo 8 nadzorov po vsebini Turizem na kmetiji, od tega je bila ugotovljena 1 nepravilnost, predvsem glede zagotavljanja zadostnih lastnih surovin za pripravo obrokov, pomanjkljive evidence o lastnih pridelanih surovinah, zaradi česar je še dodatno otežkočen izračun deleža lastnih surovin. Zavajajoče označevanje z oznako KMETIJA za pravne osebe ni dovoljeno, zaradi česar je bilo v takem primeru zavezancu oziroma stranki naloženo, da odpravi pomanjkljivosti.

Ostale aktivnosti

Vinarski inšpektorji nadzirajo izvajanje zakonskih predpisov s področja vinarstva, ki določa pridelavo grozdja, mošta in vina ter promet z njimi in drugimi proizvodi iz grozdja, mošta in vina na celotni poti od vinograda do kozarca. Namen nadzorov je zmanjšanje tveganja za nepravilnosti pri pridelavi in prodaji vina ter drugih proizvodov iz grozdja, mošta in vina na področju varnosti, kakovosti, označevanja in zaščite geografskega porekla. V letu 2025 je bil poostren nadzor socialnih medijev, spletnih trgovin in ostalih spletnih aplikacij, ki vršijo promet ali oglaševanje z grozdom, vinom in drugimi proizvodi iz grozdja, mošta in vina ter prometa na tradicionalnih prireditvah. V letu 2025 je potekalo sodelovanje z evropskimi institucijami z namenom preprečevanja prometa z grozdom, moštom, vinom in drugimi proizvodi iz grozdja, mošta in vina, ki bi vsebovale zdravju škodljive snovi, ki bi bila potrjena oziroma bi vršili goljufivo prakso na področju vin.

SPREMEMBA ZAKONSKIH PREDPISOV: vinarski inšpektorji so aktivno sodelovali z MKGP pri pripravi predlogov sprememb nacionalnih zakonskih in podzakonskih predpisov v smislu delitev izkušenj s terena in poznavanju zakonodaje EU. V letu 2025 so vinarski inšpektorji na več medresorskih usklajevalnih sestankih s predstavniki MKGP, Gospodarske zbornice Slovenije, Kmetijsko gozdarskega zavoda Slovenije, pridelovalcev, pooblaščenih organizacij in strokovnjakov z univerz pripravljali vsebine sprememb ZVin, ki bo prinesel uskladitev z zakonodajo EU, ureditev in dosledno vodenje registra pridelovalcev grozdja in vina, jasnejša pravila pri zasaditvah vinogradniških površin, razmejitev pridelovalcev glede na velikost (najmanjši pridelovalec) ter s tem povezane spremembe sankcij, preprečevanje goljufivih praks in zavajanja potrošnika glede resničnosti navedb. Vinarskim inšpektorjem dodatno širi pristojnost za nadzor nad enološkimi sredstvi in aromatiziranimi proizvodi. Vinarska inšpekcija je sodelovala pri pripravi izhodišč za spremembo Zakona o varni hrani in krmi, ki ureja področje varnosti vin in enoloških sredstev ter registra živilskih obratov, Zakona o hrani, ki ureja področje geografskih označb in označb porekla za vina, sheme kakovosti ter definira certifikacijske organe za preverbo specifikacij ter Zakona o kmetijstvu in Zakona o kmetijskih zemljiščih, ki so bili v decembru 2025 objavljeni v Uradnem listu. Aktivno so bili vključeni v obveščanje in implementacijo Uredbe (EU) 2021/2117, ki je stopila v veljavo 8. decembra 2023 ter pri podajanju pobud pri spremembi specifikacije vina Cviček, ki je objavljena v uradnem registru EU eAmbrosia.

NADZORI V SODELOVANJU Z EU INSTITUCIJAMI: Goljufije na področju prometa z vinom so finančno motivirana kazniva dejanja, ki imajo lahko resne posledice za zdravje potrošnikov in tudi za gospodarstvo (pridelovalci in potrošniki).

Ponarejena vina ali vina slabe kakovosti lahko vplivajo na zdravje in varnost potrošnikov. V EU je vzpostavljena učinkovita pravna podlaga, ki zagotavlja varnost, kakovost in avtentičnost hrane, kar pa je močno odvisno od učinkovitega izvrševanja predpisanih norm. Primarna odgovornost za zagotavljanje skladnosti in varnosti živil je na strani odgovornih izvajalcev dejavnosti, naloga inšpekcijskih služb pa je preverjanje izpolnjevanja zahtev zakonskih predpisov. Goljufive in zavajajoče prakse se lahko zgodijo na katerikoli stopnji proizvodnje, predelave in trgovine, kupec, ki je žrtev goljufivih in zavajajočih praks, pa je lahko izvajalec dejavnosti in/ali končni potrošnik.

Vinarski inšpektorji aktivno sodelujejo z naslednjimi evropskimi delovnimi telesi:

- RASFF, dnevno spremljamo živila, ki vsebujejo zdravju škodljive snovi (zavajanje potrošnikov in zdravstvenega stanja vina),
- FOOD FRAUD: tedensko spremljanje in obveščanje o potvorjenih živilih in goljufijah pri prometu z živilom na portalu Food Fraud, sodelovanje na štirih sejah Medresorske delovne skupine (IRSKGLR, UVHVVR, ZIRS, TIRS in FURS) za preprečevanje goljufivih in zavajajočih praks v RS na področju agroživilske verige,
- OPSON operacija: ciljane akcije na področju goljufij z vinom in alkoholnimi pijačami, usmerjene s strani Delovne skupine Komisije za goljufije s hrano v sodelovanju z Interpolom.

NADZOR PRIREDITEV: Vinarski inšpektorji so v letu 2025 spremljali promet z vinom na sejmi, tradicionalnih prireditvah (martinovanje, božično-novoletni sejmi) in tržnicah. Na podlagi ugotovljenih nepravilnosti so izvedli natančnejše preglede pri pridelovalcih v kleti ter pri organizatorjih prireditev.

NADZOR MEDMREŽJA: Z letom 2025 so vinarski inšpektorji sistematično pristopili k poostrenem nadzoru promocije in oglaševanja vina na socialnih omrežjih ter prometa z vinom preko različnih aplikacij v medmrežju (npr. spletna trgovina). Na podlagi ugotovljenih nepravilnosti so bili izvedeni natančnejši pregledi pri pridelovalcih, ki so se neskladno oglaševali na medmrežju.

VZORČENJE VINA V TRANZITU S HRVAŠKIMI VINARSKIMI INŠPEKTORJI: Tekom leta 2025 je inšpekcija za vinarstvo ob pregledu podatkov o uvoženih pošiljkah vin (SIAS) zaznala pri novem uvozniku večji obseg uvoženih pošiljk vina, zato se je na podlagi ocene tveganja odločila za natančen pregled dokumentacije, iz katere je bilo razvidno, da gre za uvoznika, ki vino uvozi in takoj po carinjenju prepošlje na ozemlje Hrvaške. Ugotovljeno je bilo, da je na deklaraciji vina naveden drug poslovni subjekt, ki pa nima dovoljenja za uvažanje vin (davčna blokada), zato smo o ugotovitvah seznanili Finančni urad in pristojno vinarsko inšpekcijo Republike Hrvaške. Pristojni organ FURS je ugotovil pri obeh subjektih davčno utajo.

SPREMEMBA APLIKACIJE REGISTRA PRIDELOVALCEV GROZDJA IN VINA: V začetku leta 2024 je MKGP izvedlo prehod na novo spletno aplikacijo RPGV, ki je bila funkcionalno in vizualno spremenjena. Ob uporabi nove aplikacije je bilo zaznati nudenje slabše preglednosti nad podatki. Pomanjkljivosti in težave je inšpekcija za vinarstvo skupaj z MKGP ter programerji aktivno usklajevala in dopolnjevala po potrebah, ki so se pojavile med uporabo. Bistvena sprememba je nastala ob zaklepanju aplikacije za vnos o pridelku grozdja za Upravne enote v decembru 2025 ter zaklepanje odločb za promet z vinom v juliju 2025.

NOTRANJA PRESOJA: Obveznost izvajanja Notranjih presoj temelji na določilih iz Uredbe (EU) 625/2017 s ciljem zagotavljanja učinkovitega nadzora, ki določa, da

države članice zagotovijo izvajanje in nadzor živilske zakonodaje. Spremlja in preverja se nosilce živilske dejavnosti ter dejavnosti proizvodnje krme v vseh fazah pridelave, predelave in distribucije, ali izpolnjujejo ustrezne zahteve živilske zakonodaje. Inšpekcija za vinarstvo je imela v letu 2025 eno usposobljeno vinarsko inšpektorico za izvajanje notranjih presoj, ki tudi vodi skupino notranjih presojevalcev IRSKGLR, v načrtu pa imamo usposabljanje še ene dodatne osebe iz vrst vinarskih inšpektorjev. Vodja notranje presoje pripravlja letni plan notranjih presoj, izvaja presoje pri posameznih vinarskih inšpektorjih in pripravi poročilo o izvedenih presojah, morebitnih korektivnih ukrepih in nadaljnjem ukrepanju. Kriteriji notranjih presoj obsegajo:

- skladnost vodenja postopkov in ukrepanja z zakonskimi predpisi;
- skladnost vodenja postopkov in ukrepanja z internimi navodili;
- upoštevanje navodil in ugotovitev iz preteklih presoj.

IZVEDBA PREDAVANJ ZA DELEŽNIKE: Izvajajo se predstavitve zakonskih vsebin s področja vinarstva, vinogradništva ter dopolnilnih dejavnosti na kmetiji kot gostinske dejavnosti v okviru izobraževanj na Kmetijsko gozdarskih zavodih in Gospodarski zbornici Slovenije.

DVODNEVNA AKCIJA: Namen poostrenega nadzora med organizirano dvodnevno akcijo je bil preveriti promet z vinom v gostinskih lokalih ter odvzeti vzorce vina za ugotavljanje njihove primernosti za promet, določitev kakovostnih parametrov ter preverjanje identičnosti vina na deklaraciji steklenice. Ob nadzoru se je preverjala tudi ustreznost embalaže, deklaracij, označevanja, načinov skladiščenja vina ter sledljivost njegove nabave. Nadzor je bil izveden v 28 gostinskih lokalih, pri čemer je bilo odvzetih 16 vzorcev originalno polnjenih vin za preverjanje njihove primernosti za promet, določitev kakovostnih parametrov ter skladnosti z navedbami na etiketi. Ugotovljeni sta bili dve nepravilnosti na področju embaliranja (promet z neoriginalno polnjenim vinom), ena nepravilnost pri oglaševanju (nepravilna uporaba zaščenega tradicionalnega izraza »penina« pri vinih, ki ne izpolnjujejo pogojev za uporabo zaščenega izraza) ter ena nepravilnost pri označevanju (neskladno navajanje sort na deklaraciji). Analizni izvidi pooblaščenice organizacije potrjujejo, da so bili vsi vzorci skladni; vina so ustrezala fizikalno-kemijskim zahtevam pravilnika o kakovosti in so bila senzorično primerna za promet, hkrati pa kemijsko istovetna analizi navedeni na deklaraciji.

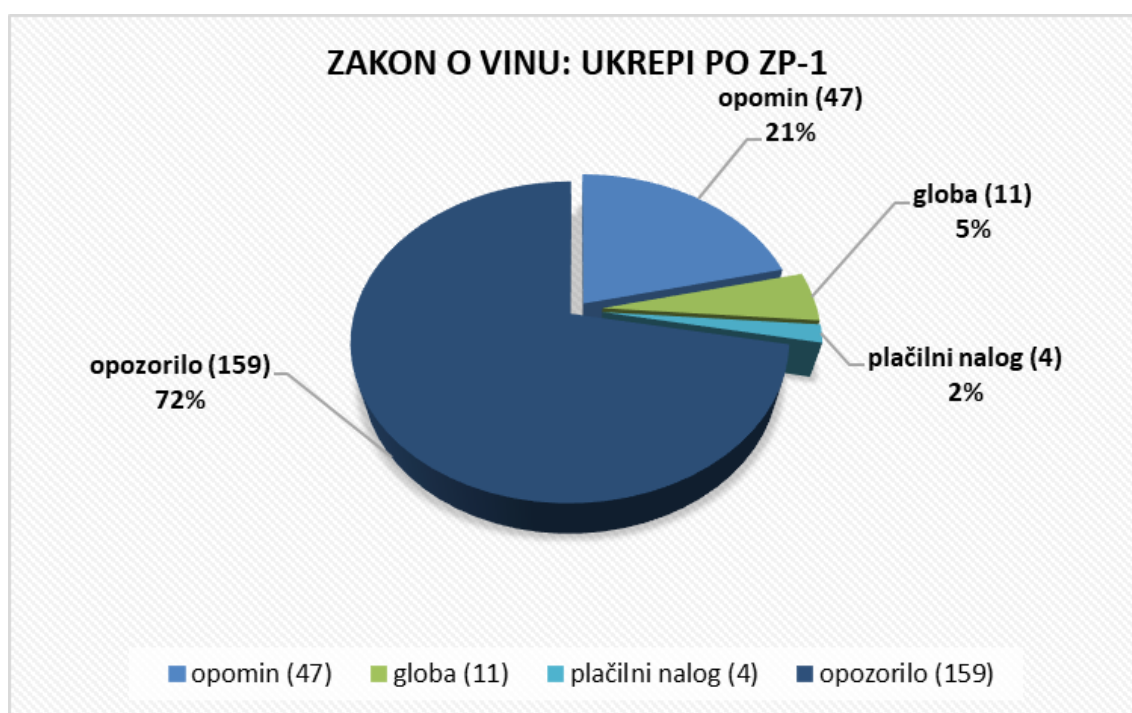
KONFERENCA MEDNARODNE ORGANIZACIJE ZA TRTO IN VINO (OIV): predstavnica inšpekcije za vinarstvo je na povabilo v začetku marca 2025 preko videokonference spremljala strokovna srečanja OIV, ki so potekala v Dijonu, s poudarkom na temah o spremembah vinarske zakonodaje in označevanja vina. Na konferenci so se mednarodni strokovnjaki ukvarjali predvsem s trajnostjo v vinogradništvu in vinarstvu, poudarek pa je bil na zmanjševanju okoljskega odtisa, metodah izračuna vodnega odtisa ter protokolih za obračunavanje emisij toplogrednih plinov. Predstavljeni so bili tudi pristopi vključevanja ogljičnih ciljev v nabavne postopke, kar postaja pomemben

element dostopa na tuje trge. Na področju enologije je bil dosežen napredek pri oblikovanju globalnih standardov za dealkoholizirana in delno dealkoholizirana vina, kar bo poenotilo regulativo in označevanje na mednarodni ravni. Poleg tega so bili imenovani novi vodje strokovnih skupin, med njimi predsednik skupine za specifikacije enoloških izdelkov ter podpredsednik skupine za zakonodajo in informiranje potrošnikov. Srečanja so osvetlila ključne izzive industrije – od podnebnih sprememb in trajnostnih praks do inovacij v enologiji ter harmonizacije standardov, ki vplivajo na proizvodnjo, označevanje in trgovanje z vinom.

VINARSKI PRIROČNIK: v jeseni leta 2025 se je ustanovila ožja delovna skupina za pripravo vinarskega priročnika, katerega namen je poenotenje meril nadzora med posameznimi vinarskimi inšpektorji in inšpektoriciami. Cilj priročnika bo vzpostaviti enotne protokole nadzora in poročanja, ki bodo jasno opisani v priročniku Inšpekcije za vinarstvo. Delovna skupina načrtuje, da bo priročnik dokončan v prvi polovici leta 2026, ko je predviden tudi sprejem novega Zakona o vinu.

Izrečeni ukrepi v skladu z določili Zakona o prekrških

Vsi izdani ukrepi po ZP-1 glede na vsebine ZVin so prikazani v sliki 30.



Slika 30: Prikaz vseh izdanih ukrepov po ZP-1 glede na vsebine ZVin v letu 2025.

Ukrepi so bili izrečeni po 26 različnih področjih nadzora, in sicer po vsebinah RPGV, pridelave in prometa z grozdom, moštom, vinom in drugimi proizvodi iz grozdja, kakovosti mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina v prometu, označevanja mošta, vina in drugih proizvodov ter označevanja in prometa z enološkimi sredstvi.

Skupno je bilo po teh vsebinah izrečenih 221 ukrepov po ZP-1, od tega 11 odločb z globo določeno v Zvin skladno z določili ZP-1, 47 odločb z opominom po ZP-1, 4 plačilnih nalogov z globo določeno v Zvin skladno z določili ZP-1 in 159 opozoril po ZP-1.

Skupna višina izrečenih glob je znašala 13.530 € ter sodnih taks 2.643 €.

Register pridelovalcev grozdja in vina

Po vsebini RPGV so bile ugotovljene nepravilnosti po naslednjih vsebinah:

- pridelovalec ni prijavil prijave zalog v RPGV;
- pridelovalec ni prijavil prijave pridelka v RPGV;
- izpolnjevanje pogojev za vpis pridelovalca v RPGV;
- pravilnost prijave sorte v RPGV.

Izrečenih je bilo 209 ukrepov, in sicer 24 odločb z opominom po ZP-1, 183 opozoril po ZP-1 in 2 plačilna naloga z globo določeno v Zvin skladno z določili ZP-1.

Pridelava mošta, vina in drugih proizvodov

Po vsebini pridelave mošta, vina in drugih proizvodov so bile ugotovljene po naslednjih vsebinah:

- vodenje predpisane kletarske evidence o pridelavi in prometu z grozdom, moštom, vinom in ostalimi proizvodi;
- omejitve hektarskega pridelka.

Izrečena sta bila dva ukrepa, in sicer 1 odločba z globo določeno z Zvin in skladno z določili ZP-1 in 1 opozorilo po ZP-1.

Promet z grozdom, moštom, vinom in drugimi proizvodi iz grozdja in vina

Po vsebini prometa z grozdom, moštom, vinom in drugimi proizvodi iz grozdja so bile ugotovljene nepravilnosti po naslednjih vsebinah:

- pridelovalec je dal v promet mošt, vino in druge proizvode, ki za to niso primerni ali niso istovetni z listinami, ki ga spremljajo;
- pridelovalec je dal v promet mošt, vino in druge proizvode, za katere se zahteva obvezna ocenitev pred oddajo v promet, a niso ocenjeni;
- pridelovalec je dal v promet mošt, vino in druge proizvode, ki ne bi smeli biti v prometu (napaka, so pomanjkljivi, ne ustrezajo predpisani kakovosti);
- pridelovalec je izven svojega proizvodnega obrata dal v promet vino, ki ni originalno polnjeno.

Izrečenih je bilo 11 ukrepov, in sicer 3 odločbe z globo določeno z Zvin in skladno z določili ZP-1, 5 odločb z opominom po ZP-1 in 3 opozorila po ZP-1.

Kakovost mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina v prometu

Po vsebini kakovosti mošta, vina in drugih proizvodov je bilo izrečenih 27 ukrepov, in sicer 8 odločb z globo določeno z Zvin in skladno z določili ZP-1, 12 odločb z opominom po ZP-1 in 7 opozoril po ZP-1 po naslednjih vsebinah:

- mošt, vino in drugi proizvodi niso vsebovali predpisane vsebnosti snovi;
- proizvod je vseboval napako (zaradi fizikalno-kemičnih procesov ali sprejema tujih snovi);
- proizvod je bil pomanjkljiv (prenizka ali previsoka vsebnost sestavin);
- proizvod ni ustrezal predpisani kakovosti.

Označevanje mošta, vina in drugih proizvodov iz grozdja in vina

Po vsebini označevanja mošta, vina in drugih proizvodov je bilo izrečenih 47 ukrepov, izdanih je bilo 7 odločb z globo določeno v Zvin skladno z določili ZP-1, 22 odločb z opominom po ZP-1 in 18 opozoril po ZP-1 po naslednjih vsebinah:

- pridelovalec je uporabil geografsko označbo, tradicionalni izraz in dodatni tradicionalni izraz, čeprav ne izpolnjuje predpisanih pogojev;
- pridelovalec je v nasprotju z veljavno zakonodajo uporabil geografsko označbo, tradicionalni izraz ali dodatni tradicionalni izraz na proizvodih;
- pridelovalec je v nasprotju z veljavno zakonodajo uporabil označbo vino PTP;
- pridelovalec je nepravilno označil izvor mošta, vina in drugih proizvodov;
- pridelovalec je opremil ali dal v promet mošt, vino in druge proizvode z označbami, ki niso predpisane.

Označevanje in promet z enološkimi sredstvi

Po vsebini označevanja in prometa z enološkimi sredstvi so bili izrečeni 3 ukrepi, in sicer je bila izdana 1 odločba z globo določeno v Zvin skladno z določili ZP-1 in 2 opozorili po ZP-1 po naslednjih vsebinah:

- prometa z enološkimi sredstvi, ki jim niso priložena ustrezna in jasna navodila za uporabo v slovenskem jeziku;
- prometa z enološkimi sredstvi, ki imajo preseženo vsebnost snovi od predpisanih.

Predlogi za izboljšanje dela

Pri ocenjevanju oranžnih vin, penečih vin pet-nat, vin iz ekološke ter biodinamične pridelave se ugotavlja, da so ta vina kot osnovni vzorec ocenjena kot primerna za promet, kot inšpekcijski vzorec pa jih pooblašcene organizacije zaradi motnosti pogosto izločijo iz prometa. Menimo, da bi se glede na dejstvo, da je takih vin vedno več v prometu, morali zakonski predpisi čimprej uskladiti z dejanskimi potrebami in željami pridelovalcev in potrošnikov. V bazi podatkov GERK bi bilo potrebno ažurirati površine z vrsto rabe tal. Te površine na podlagi izsledkov inšpekcijskih pregledov ne izkazujejo dejanskega stanja v naravi.

Nadzore prevoza grozdja v času trgatve bi bilo smotrno združiti z nadzorom poteka prevzema grozdja pri pridelovalcih, ki odkupujejo grozdje ter s kontrolo izpolnjevanja pogojev za odkup grozdja za pridelavo vrhunskega vina pri odkupovalcih. Nadzor spremnih dokumentov za prevoz grozdja in neoriginalno polnjenega vina v prometu lahko opravi Policija ter v primeru ugotovljenih nepravilnosti zadevo odstopi inšpekciji za vinarstvo. Inšpekcija za vinarstvo podaja pobudo k sodelovanju Policiji, da v času trgatve okrepijo nadzor prevozov pridelkov grozdja, mošta in vina ter pregled obveznih spremnih dokumentov. Ugotovitve ob nadzoru posredujejo inšpekciji za vinarstvo.

V letu 2025 so se povečala finančna sredstva za odvzem vzorcev za 38%, tako je lahko inšpekcija za vinarstvo vzela več vzorcev uvoženih vin, vzorcev za izotopske analize in določanje sintetičnega glicerola v vinu. Zagotovljena večja finančna sredstva za odvzem vzorcev vina so dolgoročni cilj inšpekcije za vinarstvo.

Zaradi vse širšega obsega pristojnosti, ki izhaja iz več zakonskih podlag in zajema vedno več vsebinskih področij, so za učinkovitejši nadzor na Inšpekciji za vinarstvo nujne tako kadrovske kot digitalne okrepitve. Poleg tega je za izboljšanje delovanja inšpekcije potrebna tudi okrepitev usposabljanj ter svetovanj, ki jih izvajajo strokovnjaki z ministrstva, fakultet in javne kmetijske svetovalne službe pri KGZS.

Splošno

Slovenija je dežela gozdov, saj pokrivajo 58 % naše domovine. Po gozdnatosti smo na tretjem mestu v Evropski uniji, za Švedsko in Finsko. Po podatkih Zavoda za gozdove Slovenije je 77 % gozdov v zasebni lasti, 20 % gozdov je v lasti države ter 3 % v lasti občin. Večje in strnjene gozdne posesti omogočajo lažje, kakovostno, strokovno in ekonomično gospodarjenje z gozdom. Zasebna gozdna posest je zelo razdrobljena, saj povprečna posest obsega okoli 3,2 ha in je pogosto nadalje razdeljena na več med seboj ločenih parcel. Po zadnjih podatkih je tako v Sloveniji že 282.500 gozdnih posesti, ki jih ima v lasti kar 409.000 gozdnih posestnikov. Takšna velika razdrobljenost, število lastnikov in solastnikov gozdov, otežuje strokovno delo in optimalno izrabo lesa v zasebnih gozdovih. Slovenske gozdove je v zadnjih letih prizadelo več naravnih ujm. Gozdove prizadete z žledom in vetrolomi nato ogrožajo še smrekovi podlubniki. V prvih osmih mesecih leta 2025 je bilo zaradi prenamnožitve podlubnikov potrebno posekati več kot 400.000 m³ lesa, kar presega mejo, ki je po zakonu opredeljena kot naravna nesreča. Prav zato je, tako kot že nekaj zadnjih let, prva prioriteta dela gozdarske inšpekcije še vedno nadzor nad izvajanjem sanitarne sečnje in preventivnih varstvenih del.

Organiziranost in delovanje inšpekcije za gozdarstvo

Gozdarska inšpekcija, ki deluje v Inšpektoratu RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (v nadaljnjem besedilu IRSKGLR), je v letu 2025 štela 17 gozdarskih inšpektorice in inšpektorjev (v nadaljevanju inšpektorjev) vključno z direktorico gozdarske inšpekcije. V letu 2025 smo zaposlili enega nova sodelavca, ki opravlja inšpekcijski nadzor na izpostavi Kočevje. Sedež inšpektorjev je v 8 območnih enotah in izpostavah inšpektorata. Območja delovanja inšpektorjev so v večini omejena z mejami gozdnogospodarskega območja, vendar se zaradi pomanjkanja kadra občasno spreminjajo. Če inšpektorji nadzirajo samo posamezno gozdnogospodarsko enoto, imajo tako celosten pregled nad gozdarstvom v določenem gozdnogospodarskem območju. V kolikor občasno prestopajo meje enot, lahko dobijo širši pogled na problematiko slovenskih gozdov in gozdarstva.

Inšpekcijski postopki zahtevajo od inšpektorjev poleg strokovnega znanja tudi večšine obvladovanja konfliktnih situacij, ki so sestavni del inšpekcijskega nadzora. Povsem izogniti se jim ni mogoče in vsako leto beležimo odkrite in prikrite grožnje, grožnje po telefonu, nadlegovanja po telefonu in podobno. Inšpektorji vsako tako grožnjo zabeležijo, v nekaterih primerih o tem obvestijo tudi policijo.

Delo izven rednega delovnega časa

Gozdarska inšpekcija vsako leto opravlja delo izven rednega delovnega časa. Na tak način gozdarski inšpektorji sledijo cilju, da je potrebno v času pričakovanih kršitev poostriti nadzor, ne glede na to ali je to v delovnem času ali izven njega.

V obravnavanem letu so inšpektorji predvsem v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije ter Policijo, izven rednega delovnega časa večinoma opravljali nadzor vožnje

z vozili v naravnem okolju, nabiranja gob, nadzor izvajalcev del v gozdovih ter prevozov lesa. Skupaj so 21-krat ob koncih tedna opravili 162 ur nadzora. Skupni nadzori predstavljajo tudi možnost izmenjave izkušenj med različnimi organi in so na terenu deležni pozitivnega odziva obiskovalcev gozdov, ki niso kršitelji predpisov.

Sestanki in izpopolnjevanje

Gozdarska inšpekcija je v tem letu imela 4 sestanke in sicer 11. 3., 3. 6., 9. 10. in 9. 12. 2025. Namenjeni so bili predvsem pregledu opravljenega dela, usmeritvam dela za naslednje razdobje, novo sprejetim predpisom in aktualnim informacijam.

Preglednica 20: Pregled pomembnejših izpopolnjevanj in usposabljanj v letu 2025.

Tema – vrsta izobraževanja	Udeleženci / število	Skupno število ur
Helikoptersko spravilo (13.1.2025)	11	4
Digitalna pismenost 2 (17. 2. 2025)	1	6
15. Državno gozdarsko tekmovanje Slovenije na Hipodromu Šentjernej (7.03.2025)	1	8
Poslovne priložnosti v gozdarstvu: od certificiranja do digitalne preobrazbe (16.04.2025)	1	4
Usposabljanje za varno delo in varstvo pred požarom (22.04.2025)	1	4
Varstvo gozdov (Črna na Koroškem, 7.05.2025)	8	6
Usposabljanje s področja varovanja tajnih podatkov (12.06.2025)	1	4
Generativna umetna inteligenca v praksi – uporaba Copilot Chat-a pri delu v javni upravi (25.09.2025)	1	2
Načrtovanje tehnologij in presoja kakovosti izvajanja del v podporo biogospodarstvu (30.09.2025)	5	4
Afriška prašičja kuga (6.10.2025)	2	4
Teorija in praksa situacijskega redčenja (Kočevje 8. in 9.10.2025)	12	8
Strokovni izpit za fitosanitarne in gozdarske inšpektorje (10., 14. in 22.10.2025)	1	14
Načrtovanje tehnologij in presoja kakovosti izvajanja del v gozdovih (30.10.2025)	1	8
Uporaba strojne sečnje pri redčenjih v bukovih sestojih v GGE Trnovo (4.11.2025)	4	5
Gozdarski študijski dnevi (19. in 20.11.2025)	5	13
Delo s preglednicami – osnovna raven (10.12.2025)	1	5
Delo s preglednicami – nadaljevalna raven (11.12.2025)	1	4

V Mali Nedelji smo se v okviru IRSKGLR 27. in 28. novembra 2025 izobraževali na teme: Novosti eFokus in Enisa, načrt integritete, novosti ZUP-a, primeri dobrih praks, ter ugotovitev upravne inšpekcije.

Sodelovanje z drugimi inšpekcijskimi službami in izvajanje 32. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru - odstopi zadev drugim inšpekcijskim organom

V gozdarski inšpekciji se zavedamo, da je za učinkovito delo zelo pomembno sodelovanje znotraj inšpekcije, med posameznimi inšpekcijami znotraj IRSKGLR in predvsem z drugimi organi nadzora. Pri tem mislimo na sodelovanje z vsemi inšpekcijskimi in drugimi službami, ki delujejo v gozdu in gozdnem prostoru oziroma so zadolženi za upravljanje ali nadzor gospodarjenja z gozdovi v najširšem smislu. Zato smo pogosto pobudniki takega sodelovanja ali pa se na pobude za sodelovanje od drugod takoj odzovemo. Še posebej smo zadovoljni, ko različne inšpekcijske službe sodelujemo pri obravnavanju konkretnih zadev. Na terenu vzpostavljeno sodelovanje se je pokazalo za učinkovito. Ugotavljamo tudi, da je sodelovanje boljše v tistih predelih in med tistimi inšpekcijami, ki imajo prostore na isti ali sosednji lokaciji, saj se inšpektorji med seboj osebno poznajo in lažje dogovorijo za formalno in neformalno sodelovanje in si medsebojno pomagajo.

Tako kot v preteklih letih, smo tudi letos z Inšpektoratom za delo i (IRSD) zvedli skupno akcijo nadzora nad izvajalci del v gozdovih skupaj. V 14 terenskih dneh smo pregledali izvajalce pri njihovem delu v gozdu in se dogovorili, da akcijo ponovimo tudi v prihodnjem letu. Pri nadzoru izvajalcev del v gozdovih, prevozih lesa in nadzoru Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, po katerem opravlja posredni nadzor tudi gozdarska inšpekcija, se je vzpostavilo zelo dobro sodelovanje s FURS.

Tradicionalno dobro je sodelovanje s Policijo pri nadzoru voženj z vozili v naravnem okolju, pri nabiranju gozdnih dobrin in kot pomoč pri nadzoru drugih kršiteljev v gozdu, kjer inšpektorji pričakujejo odpor. Policisti k učinkovitejšemu delu inšpektorjev pripomorejo že s svojo prisotnostjo v uniformi in tako predstavljajo tudi dodatno varnost za inšpektorje na terenu.

Inšpektorji so na terenu sodelovali s Finančno upravo RS pri nadzoru knjigovodskih listin in pri nadzoru dela na črno.

Na posameznih območnih enotah je vzpostavljeno tudi sodelovanje z Medobčinskimi inšpekcijami, nekoliko slabše pa z Inšpektoratom za naravne vire in prostor. To sodelovanje je onemogočeno predvsem zaradi njihovega sistema obravnav primerov, ki je odvisen od rangiranja prijav.

Kot dobro lahko ocenimo tudi sodelovanje z ZGS. Ob nepravilnostih, ki jih ob svojem delu ugotovi ZGS, nam ob terenskih nadzorih nudijo vso potrebno podporo in podatke, ki jih posedujejo. Na vprašanja in zahteve po podatkih, ki jih potrebujemo v inšpekcijskih postopkih, se odzivajo hitro. Posamezni inšpektorji so vodstvom območnih enot ZGS v začetku leta predstavili ugotovitve in ukrepe v inšpekcijskih postopkih v predhodnem letu. V letu 2025 je ZGS še intenzivneje kot prej izvajal tudi gozdni nadzor. V okviru gozdnega nadzora smo z njihove strani prejeli številne

predloge za uvedbo prekrškovnih postopkov, ki so se v večini nanašale na vožnjo v naravnem okolju in nespoštovanje režima uporabe gozdnih prometnic.

Gozdarska inšpekcija mora v skladu s 23. členom ZUP ves čas postopka paziti na stvarno pristojnost in če spozna, da ni pristojna za določeno upravno zadevo, jo mora v skladu s 65. členom ZUP nemudoma odstopiti pristojnemu organu. V 3. odstavku 32. člena ZIN je določeno, da mora inšpektor, ki ugotovi kršitev zakona ali drugega predpisa, za katerega ni stvarno pristojen, ugotoviti dejansko stanje, sestaviti zapisnik in ga posredovati pristojni inšpekciji. V odstopih drugim pristojnim organom, gozdarski inšpektorji tudi zapišejo, da prosijo za odgovor v zvezi z izvedenimi ukrepi. V mnogih postopkih je namreč po tem, ko drugi organ že opravi svoje delo, naloga gozdarske inšpekcije ali ZGS, da ukrepa še v skladu z ZG.

V letu 2025 je gozdarska inšpekcija odstopila 103 primere različnim inštitucijam. Največ odstopov se je nanašalo na neposredno na terenu zaznane primere nelegalno odloženih odpadkov v gozdu, na nezakonite gradnje, na nenamensko rabo kmetijskega zemljišča, poseg v vodno zemljišče, na neusposobljenost izvajalcev del na področju usposobljenosti za varno in zdravo delo delavca, delovne opreme in osebne varovalne opreme, delo na črno, ugotovljenih nepravilnosti pri namestitvah hišnih predalčnikov in posledično težav z osebnim vročanjem pošte ter pritožb nad delom Zavoda za gozdove Slovenije.

Preventivno delovanje inšpekcije za gozdarstvo

Dolžnost preventivnega delovanja inšpekcijskim službam določata 6. in 33. člen ZIN. S preventivnim delovanjem inšpektorji opozarjajo potencialne kršitelje na posledice ravnanja v nasprotju s predpisi. V gozdarski inšpekciji uresničujemo preventivno delovanje na več načinov: z obveščanjem javnosti preko medijev in spletne strani inšpektorata, z odgovori na vprašanja in z obveščanjem javnosti o predpisih, o dovoljenem pravnem ravnanju, o najpogostejših kršitvah predpisov in o načrtovanih akcijah nadzora. V praksi najpogosteje odgovarjamo na vprašanja posameznikov po telefonu in elektronski pošti, pošiljamo dopise potencialnim kršiteljem, odgovarjamo na vprašanja medijev ter pripravljamo predavanja za ciljne skupine. V akcijah nadzora voženj v naravnem okolju in voženj v nasprotju z režimom uporabe smo razdelili veliko zgibank o gozdnem bontonu in obvestil o pravilih vožnje v naravnem okolju. Na tak način obiskovalce gozdov opozarjamo na pravilno vedenje v gozdnem prostoru in hkrati opozarjamo na prisotnost nadzora. V letu 2024 je bil zaradi številnih tujih obiskovalcev v gozdu preventivni dopis Vožnja in nabiralništvo v slovenskih gozdovih, preveden v italijanski in angleški jezik. Preventivni dopis, ki ga inšpektorji na terenu lahko izročijo tujim obiskovalcem se je že izkazal za zelo dobro potezo, ki prispeva k boljšemu informiranju tudi tujih obiskovalcev naših gozdov.

Gozdarska inšpekcija se odziva na različna vprašanja novinarjev. 11 pisnih odgovorov smo posredovali 9 različnim medijem, tako lokalnim kot tudi nacionalnim. Medije so zanimali predvsem predpisi in ukrepi ter nadzori s področja nabiranja gob in drugih gozdnih sadežev, gozdnega bontona in izvajanja sečenj oz. informacije o konkretnih inšpekcijskih postopkih.

S preventivnimi dopisi poskušamo potencialne kršitelje odvrniti od protipravnih dejanj. V letu 2025 je bilo teh preventivnih dejanj več kot 750. Večina preventivnih dopisov je lastnike gozdov opozarjala na podatek, da se bo rok za izvedbo sanitarne sečnje kmalu iztek. Na ta način konec zime skušamo vzpodbuditi lastnike gozdov, ki morajo v spomladanskem času izvesti sanitarne sečnje, da se le teh lotijo brez odlašanja. Gozdarski inšpektorji so opozarjali tudi na posege v gozd, na manjše nedovoljene sečnje, na opremljenost skladišč z lovni pastmi, na nevarna drevesa, na pravilno rabo gozdov in na pravila vožnje v naravnem okolju.

Ocenjujemo, da je preventivno delovanje gozdarske inšpekcije dobro sprejeto in učinkovito, zato mu bo tudi v prihodnjem letu posvetili ustrezno pozornost.

Sanitarna sečnja v letu 2025

Prenamnožitev podlubnikov v letu 2025 je posledica naravnih ujm predhodnih let, ter izredno sušnih in vročih poletij. Dodatno so pozimi gozdove poškodovali in oslabili tudi močni vetrovi, ki predstavljajo zelo primerne pogoje za prenamnožitev populacije podlubnikov na poškodovanem območju. Napad podlubnikov je bil tako kot v preteklih letih najbolj izrazit v GGO Slovenj Gradec, Bled, Kočevje, Novo mesto, Kranj in. ZGS je na podlagi podatkov iz evidence izdanih odločb o poseku v obdobju od 1. 1. 2025 do 10. 9. 2025 ugotovil, da je bilo treba zaradi podlubnikov v letu 2025 posekati 409.916 m³ iglavcev, kar se v skladu z Zakonom o dodatnih ukrepih za preprečitev širjenja podlubnikov šteje za naravno nesrečo.

Preglednica 21: Obseg sanitarne sečnje v letih po žledolomu – vir ZGS.

Vrsta sečnje	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Sanitarna sečnja(m ³)	4.207.376	3.941.808	3.768.894	2.505.729	4.043.917	2.788.002	1.757.167	1.041.582	1.398.221	1.815.231	2.091.126	1.320.709
Druga sečnja (m ³)	2.142.360	2.089.234	2.333.736	2.478.906	2.017.042	2.499.860	2.470.308	3.033.86	3.172.756	2.485.429	2.513.762	2.806.509
SKUPAJ (m ³)	6.349.736	6.031.042	6.102.630	4.984.635	6.060.959	5.287.862	4.227.475	4.075.451	4.570.977	4.300.660	4.604.888	4.127.215

Gozdarska inšpekcija je v desetletju po žledolomu vse svoje sile usmerila v to, da bi s svojimi ukrepi pospešila sanacijo v ujmah poškodovanih gozdov. Zakon o gozdovih določa, da mora lastnik gozda izvesti oz. zagotoviti izvedbo sanitarne sečnje in preventivna varstvena dela v roku, ki jih z odločbo določi ZGS. V kolikor sanacija ni opravljena v določenem roku mora ZGS zagotoviti tudi izvršbo. Neizvršitev odločbe v postavljenem roku je po določbah Zakona o gozdovih prekršek, ki se kaznuje z globo. ZGS je tisti, ki mora v upravnih postopkih zagotoviti, da se sanitarne sečnje izvedejo. Ugotavljamo, da ZGS evidenc o izvedbi sanitarnih sečenj ne vodi ažurno, prav tako ob neizvedbi striktno ne vodi izvršilnih postopkov. Naloga gozdarske inšpekcije na tem področju je vodenje prekrškovnih postopkov zoper tiste lastnike gozdov, ki sanacije ne izvedejo pravočasno. V veliko pomoč inšpektorjem pri svojem delu je možnost vpogleda v evidence ZGS. Ne le v izdane odločbe, temveč tudi podatke o spremljanju izvrševanja odločb s kontrolami revirnih gozdarjev. Ugotavljamo, da že seznanitev

kršitelja s prekrškom in poziv k izjavi vzpodbudi lastnike gozdov k sanaciji. Odziv kršiteljev s takojšnjo realizacijo gozdarski inšpektorji upoštevajo kot olajševalno okoliščino in kršitelju lahko namesto globe izrečejo milejši ukrep. Podoben učinek bi dosegel ZGS z doslednimi izvršilnimi postopki.

Zakon o gozdovih določa, da na posamičnem gozdnem drevju v naseljih gozdarska inšpekcija zagotavlja izvajanje varstvenih del. Tako je bilo v letu 2025 izdanih 25 inšpekcijskih odločb o izvedbi sanitarnih sečenj v naseljih, kar je 73% manj, kot leto poprej. En zavezanec je svojo obveznost izvršil še pred izdajo inšpekcijske odločbe. V 4 primerih je bilo ugotovljeno, da zavezanci v inšpekcijskih postopkih svojih obveznosti niso realizirali v roku, zato so inšpektorji uvedli izvršilne postopke. V enem primeru je bila izvršba tudi izvršena po drugi osebi, v treh pa z denarno prisilitvijo.

Zaradi težav, ki jih podlubniki povzročajo v gozdovih, je nadzor nad izvajanjem sanitarne sečnje in preventivnih varstvenih del že nekaj let v programu dela gozdarske inšpekcije prva prioriteta. Gozdarska inšpekcija deluje tako preventivno, z opozarjanjem lastnikov gozdov na spoštovanje rokov za izvedbo sanitarne sečnje s preventivnimi dopisi, kot represivno in sicer z vodenjem prekrškovnih postopkov proti lastnikom, ki po preteku roka določenega v odločbi ZGS še niso pričeli z delom ali pa so z izvršitvijo odločb močno zamujali.

Ker v poletnem času, ko je problematika sanitarnih sečenj najbolj žgoča in izvajalcev del v gozdovih močno primanjkuje, ima gozdarska inšpekcija kot pomoč pri iskanju usposobljenih izvajalcev del v gozdovih javno objavljen seznam izvajalcev, ki so v času inšpekcijskega nadzora izpolnjevali pogoje strokovne usposobljenosti ter upoštevajo predpise, ki urejajo varnost in zdravje pri delu za delavce, delovno opremo in osebno varovalno opremo.

Preglednica 22: Prekrškovni ukrepi zaradi neizvedbe sanitarnih sečenj v določenih rokih.

Leto	Št. uvedenih prekrškovnih postopkov	Št. izrečenih ukrepov v prekrškovnih postopkih			Skupaj izrečeni prekrškovni ukrepi	Poslani preventivni dopisi
		opozorilo	opomin	globo		
2015	364	56	162	77	295	507
2016	1.363	260	646	271	1.177	2.200
2017	524	92	352	191	635 *	566
2018	563	45	262	178	485	755
2019	327	69	202	76	347*	281
2020	329	47	158	86	291	494
2021	108	75	34	29	138*	62
2022	283	95	140	71	306*	99
2023	532	96	301	165	562*	596
2024	614	207	378	130	715	686
2025	228	124	139	74	337	663

* Opomba: število izrečenih ukrepov v letu je večje od števila uvedenih postopkov, ker se ukrepi nanašajo tudi na postopke, ki so bili začeti v predhodnem letu.

Za učinkovitejše spopadanje z nepravočasnimi sanacijami lubadarskih žarišč bi bilo potrebno učinkovitejše delo Zavoda za gozdove Slovenije, saj se le z represivnimi ukrepi gozdarskih inšpektorjev te problematike ne da rešiti. Na nekaterih območnih enotah ZGS še vedno, glede na število kršitev, izdajo zelo malo sklepov o izvršbi. Izvršilni postopki se ne dokončajo z izvršbo, kot je to zakonsko določeno.

Ker tudi v prihodnjem letu ni pričakovati izboljšanja razmer na tem področju, bo nadzor nad izvajanjem sanitarne sečnje in preventivnih varstvenih del ostal prioriteta v programu dela gozdarske inšpekcije, saj menimo, da naši ukrepi pripomorejo k hitrejšemu odzivu lastnikov gozdov, ki jim je ZGS izdal odločbo o izvedbi sanitarne sečnje.

Inšpekcijski postopek

V inšpekcijskem postopku, določenem v ZIN in subsidiarno ZUP, opravljajo inšpektorji temeljno poslanstvo svojega poklica. Inšpekcijski postopek je tisti, v katerem je moč z odločbami doseči vzpostavitev zakonitega stanja s prepovedjo ali zapovedjo. Glavno poslanstvo inšpekcijskih služb je, da v primerih kršitev z inšpekcijskimi postopki zagotovijo izvrševanje predpisov. Poleg tega inšpekcijske službe s svojimi poročili, pobudami in predlogi sporočajo izvršilni veji oblasti o stopnji izvrševanja posameznih predpisov in predlagajo njihove spremembe. Na ta način so pripravljavci predpisov seznanjeni z učinkovitostjo predpisov in stopnjo njihovega uresničevanja.

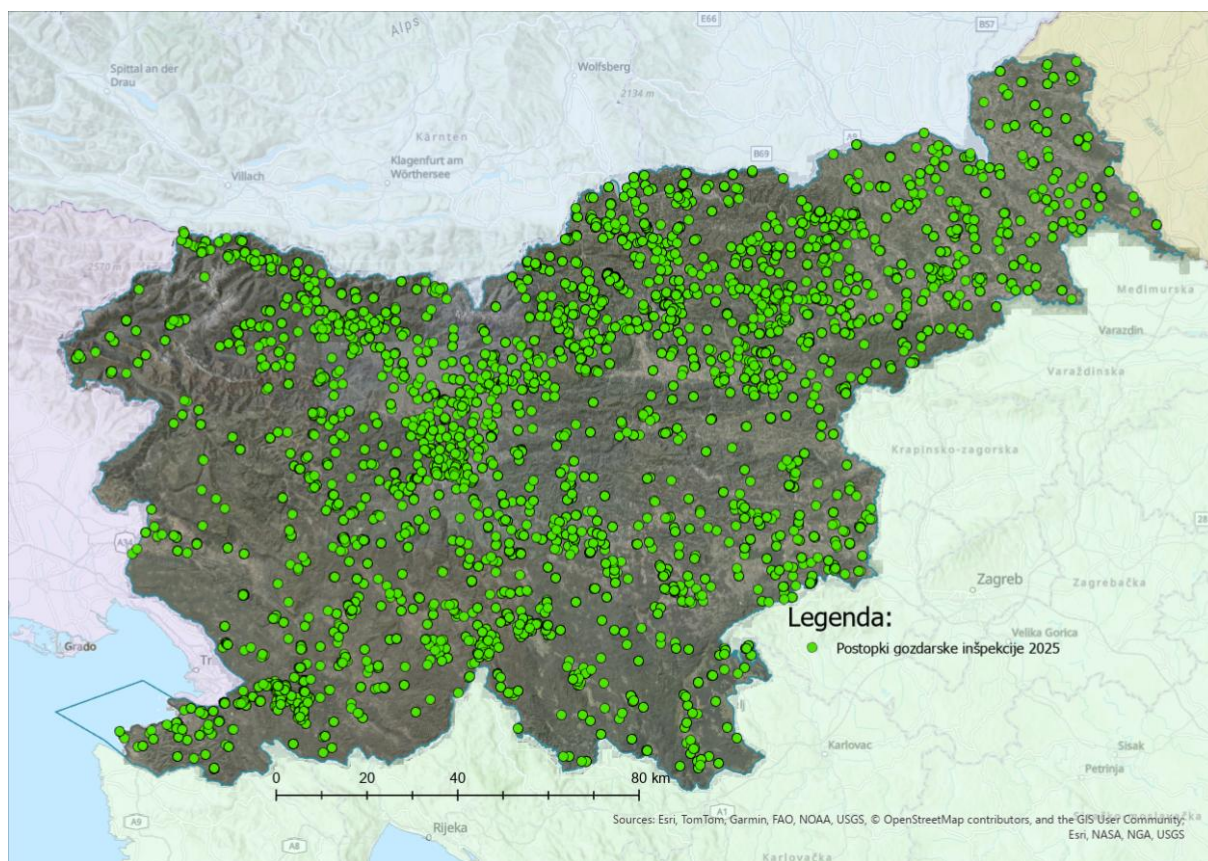
V preteklem letu so gozdarski inšpektorji opravili 1740 pregledov, izdali so 94 odločb v inšpekcijskem postopku in 240 sklepov v zvezi s temi postopki. V 22 izvršilnih postopkih je bila zavezancem za neizvršitev inšpekcijske odločbe večinoma zagrožena izvršba z denarno prisilitvijo. Ta način izvršbe odrejenih obveznosti se uporablja zaradi tega, ker je ta način izvršbe v večini primerov ustrežnejši, saj je cenejši, hitrejši in predstavlja manjši pritisk na zavezanca. Včasih pa izvršba po drugi osebi tudi ni mogoča. Izdano je bilo tudi 13 sklepov o izvršbi in prav toliko sklepov o ustavitvi izvršilnega postopka. Izdano je bilo tudi 69 opozoril po 33. členu ZIN, s katerimi se ob ugotovljenih manjših nepravilnostih zavezanca opozori na nepravilnosti ter na njihove posledice in določi rok za njihovo odpravo.

Gozdarski inšpektorji so na izdane inšpekcijske odločbe prejeli 11 pritožb. Zaznali smo, da je pritožbeni organ v letošnjem letu pritožbe reševal hitreje, kot v preteklih letih, kar pripomore k hitrejšemu reševanju zadev. Prejeli smo 8 odločb drugostopenjskega organa. V 5 primerih je MGKP pritožbo zavrnilo, v 1 primeru so zavezancu delno ugodili, v 1 primeru odpravili inšpekcijsko odločbo in v 1 primeru vrnili zadevo v ponovno odločanje.

Vsi inšpekcijski postopki se vodijo po uradni dolžnosti. Pričnejo se na osnovi lastnih ugotovitev, ugotovljenih nepravilnosti, ki jih pri svojem delu zazna ZGS in na osnovi drugih podatkov o nepravilnostih, ki jih bodisi prejmemo od kvalificiranih prijaviteljev

bodisi iz drugih prijav. V tem letu je gozdarska inšpekcija prejela 312 prijav fizičnih oseb in 256 prijav s strani ZGS. 33 primerov so nam odstopili v obravnavo drugi organi.. Vedno več je prijaviteljev, ki svoje medosebne spore skuša namesto v pravnem postopku, reševati preko inšpekcijskih služb in težko sprejmejo dejstvo, da se inšpekcijski postopki vodijo po uradni dolžnosti in v javno korist, ter da prijavitelj nima položaja stranke v postopku. Vedno manj postopkov se prične na osnovi letnega načrta dela, ki predvideva tudi nadzor načrtovanja, gojenja gozdov ter v zvezi z njim obseg financiranja in sofinanciranja del. Inšpekcijski postopki niso enostavni in hitri, saj ugotavljanje kršitev in odgovornosti zanje običajno zahtevajo terenski ogled, zaslišanje zavezancev in prič, izrekanje ukrepov in spremljanje izvršitve le teh. Po opozorilih upravne inšpekcije smo v večji meri beležili obvestila prijaviteljem o prejeti prijavi in v 43 primerih prijavitelje o svojih ukrepih tudi obvestili.

Podrobnejši pregled opravljenega dela po posameznem predpisu je razčlenjen v nadaljevanju.



Slika 31: Prostorski pregled inšpekcijskih postopkov inšpekcije za gozdarstvo v letu 2025.

ZAKON O GOZDOVIH (ZG)

Splošno

Zakon o gozdovih ureja varstvo, gojenje, izkoriščanje in rabo gozdov ter razpolaganje z gozdovi kot naravnim bogastvom s ciljem, da se zagotovijo trajnostno, sonaravno ter večnamensko gospodarjenje v skladu z načeli varstva okolja in naravnih vrednot, trajno in optimalno delovanje gozdov kot ekosistema ter uresničevanje njihovih funkcij. To je tudi zakon, na podlagi katerega gozdarski inšpektorji opravijo največ inšpekcijskih nadzorov. Konec leta 2025 je bila sprejeta novela zakona, ki ni prinesla želenih velikih sprememb. Na predlog inšpekcije so se globe zvišale za 50%, iz definicije gospodarjenja z gozdovi se je črtala raba gozdov, trajna skladišča so postala gozdna infrastruktura, spremenila se je definicija varstvenih del, določilo se je ravnanje s sečnimi ostanki, nacionalna gozdna infrastruktura, razširila se je možnost ograditve vojaških in policijskih objektov, redefiniralo se je področje varstva gozdov in obveznost lastnikov gozdov o poročanju o sanitarni sečnji pred izdajo odločbe s strani ZGS. Skladišča morajo biti že 1. marca opremljena s kontrolno lovnimi pastmi in drugače je urejena uporaba kemičnih in fitofarmaceutskih sredstev. Člen zakona, ki govori o vožnji in ježi v gozdu je spremenjen in določeno je, da je lastnik vozila odgovoren za storjeni prekršek. Kljub nasprotovanju naše inšpekcije gozdarski nadzorniki niso več prekrškovni organ, temveč ob ugotovljenih kršitvah vlagajo predloge za uvedbo prekrškovnih postopkov.

Povsem v vrhu števila kršitev predpisov je še vedno posek brez ali v nasprotju z izdano odločbo ZGS. Zakon o gozdovih namreč določa, da ZGS lastniku gozda na podlagi gozdnogojitvenega načrta po predhodnem svetovanju in skupni izbiri dreves za možni posek izda odločbo v upravnem postopku. ZGS evidentira količino in strukturo drevja, ki je posekan brez ali v nasprotju z izdano odločbo, podatek vpiše v ustrezne evidence in o tem obvesti gozdarsko inšpekcijo. V skladu z analizo tveganja je potrebno pri nedovoljenih posekih preverjati, če so bili nelegalno pridobljeni gozdni lesni sortimenti dani tudi na trg.

Nadzor nad izvajanjem sečnje je nemalokrat otežen zaradi nepravilnega označevanja izbranih dreves. Opažamo, da revirni gozdarji izbrana drevesa označijo le z barvno piko na drevesu in ne dodajo žiga na koreničniku. S takim načinom označitve drevja za posek se oteži ali pa celo onemogoči obravnavanje nedovoljenega poseka dreves oziroma sečnje dreves v nasprotju z izdano odločbo ZGS. V skladu s pravilnikom o izvajanju sečnje se mora sečnja dreves izvesti tako, da ostane oznaka vidna na panju tudi po poseku drevesa.

Gozdarska inšpekcija prejme obvestila o poseku brez odločbe od ZGS oz. si podatke o nedovoljenih sečnjah pridobi z neposrednim vpogledom v njihove evidence, vendar vseh kršitev zaradi velikega števila ne more obravnavati. V primerih nedovoljenega poseka le nekaj dreves, gozdarska inšpekcija običajno pošlje lastniku gozda opozorilni dopis, v katerem ga pouči o zakonskih določilih glede sečnje dreves. Lani je bilo poslano 67 takih dopisov. Prijave fizičnih oseb, ki se nanašajo na posek brez odkazila, imajo pogosto izvor v medsosedskih ali družinskih sporih. Proti kršiteljem, ki so posek

izvedli brez ali v nasprotju z izdano odločbo je gozdarska inšpekcija prekrškovno ukrepala.

Drugi najpogostejši razlog inšpekcijskega ukrepanja so posegi v gozd brez soglasja ZGS oziroma sum kršitev 21. člena ZG. Sem po vsebini sodijo tudi krčitve gozdov v kmetijske namene brez dovoljenja ZGS. Inšpektorji so sestavili 144 zapisnikov zaradi suma kršitev zakonskih določb, ki se nanašajo na posege v gozd brez soglasja ZGS in 21 zapisnikov, ki se nanašajo na krčitve gozdov v kmetijske namene. Posegi v gozd se izvajajo najpogosteje za namene gradnje objektov, pogostokrat tudi za to, da kršitelji te površine uporabljajo za različne druge namene, kot na primer motokros poligon, kolesarski poligon, poligon za paintball, prostor za parkiranje ali kampiranje. Problem postaja iz leta v leto večji. Kadar gre za gradnje objektov v gozdu ali za navažanje odpadnega materiala v gozd in gozdni prostor, so ukrepi gozdarske inšpekcije odvisni tudi od tega ali bosta gradbena in okoljska inšpekcija opravili inšpekcijske postopke s področja njihove pristojnosti. Problem pri teh kršitvah so izjemno dolgotrajni postopki, v katerih zavezanci uporabijo vsa pravna sredstva, da bi lahko čim dlje časa obdržali in uporabljali stanje v nasprotju s predpisi. Posegi v gozd in gozdni prostor so tudi težko popravljivi, če sploh so in zahtevajo znatna finančna sredstva, običajno precej večja, kot so bila potrebna za sam poseg.

Gozdarska inšpekcija je v lanskem letu, podobno kot v zadnjih letih, posebno pozornost namenila nadzoru nad izvajanjem določb ZG s področja varstva gozdov oziroma predpisanih ukrepov za preprečitev in zatrtje rastlinskih bolezni in prenamnoženih populacij žuželk, ki lahko porušijo biotsko ravnovesje v gozdu, ter za preprečitev druge škode v gozdovih. V primeru neizvedbe sanitarne sečnje v gozdovih so bili vodeni predvsem prekrškovni postopki na podlagi podatkov ZGS. Posebno pozornost so inšpektorji v letu 2025 namenili izvajanju varstvenih del na posamičnem gozdnem drevju v naseljih. Za odstranitev predvsem s podlubniki napadenih dreves v naseljih je bilo izdanih le 25 inšpekcijskih odločb, kar je bistveno manj kot v preteklih letih.

V preteklem letu je bilo izvedeno 219 inšpekcijskih pregledov zaradi suma kršitev določil 1. odstavka 18. člena ZG, to je zmanjševanje ravnosti in rodovitnosti rastišč, stabilnosti ali trajnosti gozda oziroma ogrožanje funkcij gozdov. Običajno gre po obsegu za manjše posege v gozd in gozdni prostor zaradi odlaganja ali odvzemanja materiala, postavitve začasnih objektov in za primere, ko je zaradi poseka drevja prišlo do zmanjševanja funkcij gozdov. Pojavljati pa so se začeli tudi obsežni navozi izkopnega materiala pri gradnji večjih objektov v gozd in odlaganje izkopnega materiala iz strug rek.

Precej inšpekcijskega dela se je nanašalo tudi na nepravilnosti, v zvezi z gradnjo in vzdrževanjem gozdnih prometnic. Zaradi nepravilnosti pri gradnji in vzdrževanju gozdnih vlak je bilo izdanih 9 ureditvenih odločb.

Zakon omogoča, da ZGS skupaj z lastniki gozdov gozdnim cestam določi režim uporabe. Nadzor nad spoštovanjem režima uporabe gozdnih cest je nadzirala tako gozdarska inšpekcija, predvsem pa ZGS v okviru gozdnega nadzora. S strani ZGS, Medobčinskih inšpekcijskih služb in Policije smo prejeli kar 342 predlogov za uvedbo prekrškovnih postopkov zaradi kršitev režima uporabe gozdnih cest. Redkejši so

primeri obravnavanja prekomerne uporabe gozdnih cest, zaradi česar na gozdni cesti ostanejo posledice take uporabe.

18 inšpekcijskih pregledov se je nanašalo na ograditve posameznih delov gozda v nasprotju s predpisi. Gre za primere ograjevanja svoje lastnine, pogosto se gozdna površina stika z zazidljivo ali pa gre za ograditev gozda ob pašniku, pa tudi za ograje obor za rejo divjadi. V inšpekcijskem postopku se zavezanec seznanil z možnostjo pridobitve soglasja za postavitve ograje, če to ni možno, se odredi odstranitev.

Paša v gozdu je v splošnem prepovedana. Izjemoma je na podlagi kriterijev, določenih v predpisu o varstvu gozdov, paša lahko dovoljena z gozdnogojitvenim načrtom. 7 pregledov je se je nanašalo na nadzor nedovoljene paše v gozdu. Prav tako so bili na nedovoljeno pašo pozorni gozdarji ZGS, ki so nepravilnosti opazili v okviru gozdnega nadzora.

Nadzor porabe proračunskih sredstev, namenjenih subvencioniranju gojitvenih in varstvenih del

Inšpekcija za gozdarstvo ima v skladu z Zakonom o gozdovih pristojnost, da nadzira porabo proračunskih sredstev RS, namenjenih za financiranje in sofinanciranje vlaganj v gozdove ter da odredi vračilo sredstev, ki so bila neupravičeno obračunana in izplačana, v proračun RS.

Pri tem inšpekcija za gozdarstvo nadzira delo Zavoda za gozdove Slovenije, katerega naloga je v skladu s 50. členom Zakona o gozdovih, da načrtuje in usmerja gospodarjenja z gozdovi in prevzema dela, ki so bila opravljena v gozdovih, v kolikor so bila sofinancirana iz proračuna RS. Inšpekcija za gozdarstvo pri nadzoru izhaja iz določil Zakona o gozdovih in Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.

V spodnji preglednici je navedeno število pregledanih obračunov gojitvenih in varstvenih del s strani inšpekcije za gozdarstvo, ki jih je ZGS prevzel v letu 2025 in lastnikom gozdov namenil subvencije za gojitvena in varstvena dela. Navedena je skupna površina vseh gojitvenih in varstvenih del ter skupna obračunana vrednost za posamezno izvedeno delo, vrednost izdanih materialov pri izvedenih sadnjah, zaščitah,... Celotna obračunana vrednost pri nadzoru gojitvenih in varstvenih delih skupaj z materiali je razvidna iz tabele kot seštevek obračunane vrednosti del in materialov ter znaša skupaj **58.055,32**.

Število pregledanih obračunov gojitvenih in varstvenih del	Količina pregledanega	obračunana vrednost (EUR)
4 x priprava površin za obnovo	1,3 ha	471,85
1 x priprava tal za sadnjo (ujma)	1,11 ha	314,9
13 x sadnja	5,56 ha	1.920,00

1 x sadnja (ujma)	1,11 ha	470,00
1 x sadnja plodonosnih dv	25 kos	45,50
2 x obžetev	4,25 ha	1.403,75
3 x zaščita mladja z ograjo	1.183 tm	8.543,78
1 x zaščita s tulci	730 kos	1.372,20
1 x nega mladja	0,4 ha	190,00
1 x nega gošče	1,35 ha	395,94
2 x nega drogovnjaka	0,7 ha	579,19
nega obnovljenih površin na požarišču s sadnjo	6 ha	3.000,00
45 x vzdrževanje protipožarnih presek	52.610 m	30.291,75
2 x dopolnilna sadnja	1,3 ha	475,14
Sadike	200 kos	156,00
Sadike + različni materiali za zaščito	2450 kos	8.425,32
	SKUPAJ:	58.055,32

Pri nadzoru porabe proračunskih sredstev za gojitvena in varstvena dela je bilo na območju Haloz ugotovljeno, da so pri posameznih ukrepih površine posameznih ukrepov napačno določene, da gre v nekaterih primerih za premajhno intenziteto ukrepanja, da načrtovani ukrepi niso v skladu z gozdnogospodarskim načrtom GGE, da v zvezi z ukrepi na ZGS nimajo izdelanih veljavnih gozdnogojitvenih načrtov ali pa so ti pomanjkljivo izdelani. Pri nekaterih nadzorih, predvsem sadnje, inšpekcija za gozdarstvo ugotavlja, da upravičenost in strokovnost izvedbe del, za katere bi moral poskrbeti ZGS, v več primerih nista zagotovljeni. Ugotovljene so bile napake tudi pri zaščiti z ograjo, saj je bila v ugotovljenem primeru ograja postavljena v sestoj še pred izvedbo končnega poseka.

V zvezi s sadnjo je bil ZGS s strani inšpekcija za gozdarstvo opozorjen tudi na druge napake, npr. sadnja pod zastorom, obračun prevelike površine gojitvenega ukrepa, slab uspeh sadnje v državnih gozdovih...

Ugotovljena je bila nestrokovna izvedba sadnje tudi v državnih gozdovih (preplitve sadilne jamice, poškodbe koreninskega sistema sadik zaradi izvedbe, neustrezne sadike glede njihove višine, neustrezna zaščita sadik s količki, neustrezno nameščeni zaščitni tulci, uporaba neustreznega lesa pri postavitvi ograje).

Pri nadzoru vzdrževanje 45 protipožarnih presek je bilo ugotovljeno, da so bila dela izvedena skladno z odločbami ZGS in izdelanimi elaborati za vzdrževanje protipožarnih presek. Izvedena so bila obsekavanja s procesorsko glavo, ročna sečnja, dvostransko

mulčenje, nasutje materiala, profiliranje, komprimiranje vozišča ter izdelava prečnih kanalov in proračunska sredstva so bila v celoti izplačana.

Nadzor porabe proračunskih sredstev – vzdrževanje gozdnih cest

V skladu z Zakonom o gozdovih je predmet nadzora gozdarske inšpekcije vzdrževanje gozdnih cest, ki spada med dela, ki se sofinancirajo iz sredstev proračuna RS po Pravilniku o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove.

Nadzor porabe proračunskih sredstev pri vzdrževanju gozdnih cest inšpekcije za gozdarstvo poteka na ZGS, kjer inšpekcija za gozdarstvo pregleda vso razpoložljivo dokumentacije v zvezi z vzdrževanjem gozdnih cest na naključno izbranih gozdnih cestah (pogodba o izvedbi vzdrževalnih del med občino, ZGS in izbranim izvajalcem, letni oz. operativni program vzdrževalnih del po posameznih cestah in morebitno dodatno dokumentacijo, ki se da izvajalcu vzdrževanja ob oddaji del, aneks v primeru spremembe programa, usklajen in potrjen s strani občine, zapisnike ZGS o tekoči spremljavi in nadzoru izvajanja vzdrževanja gozdnih cest, potrdilo o legalnem izvoru in primernosti nasipnega materiala, zapisnik o prevzemu vzdrževalnih del z navedenimi podatki glede količin, kakovosti, vzrokov v primeru odstopanja od programa, pomanjkljivosti, rok odprave ter na koncu potrjena situacija, opravi pa tudi terenski ogled posameznega odseka gozdne ceste, ki je bila vzdrževana v tekočem letu).

Pri terenskem delu inšpekcija za gozdarstvo preveri količino opravljenega dela (po posameznih vrstah del), kakovost opravljenih del ter ugotavlja morebitne nepravilnosti in pomanjkljivosti.

V primeru zadnjih inšpekcija za gozdarstvo izreka ukrepe za odpravo pomanjkljivosti.

Pri ugotovljenih hujših nepravilnostih (predvsem glede kršitev pogodbe) pa inšpekcija za gozdarstvo obvesti naročnika – občino.

Inšpekcija za gozdarstvo je na ta način v letu 2025 opravila nadzor vzdrževanja gozdnih cest in porabe proračunskih sredstev, namenjenih za vzdrževanje gozdnih cest s podatki navedenimi v naslednji preglednici:

Število pregledanih odsekov cest	obračunana vrednost (EUR)
41	118.790,64

Ugotovljeno je bilo, da je bilo vzdrževanje gozdnih cest opravljeno skladno s programom vzdrževanja, kvalitetno, strokovno, v predpisanih rokih, ob dobrem sodelovanju ZGS z naročniki in izvajalci, po ustaljenem sistemu ter da so bila vzdrževalna dela ustrezno prevzeta s strani ZGS in občin. V večini primerov nadzora inšpekcija za gozdarstvo torej ni ugotovila nepravilnosti. V primeru ene od občin je inšpekcija za gozdarstvo ugotovila, da ZGS ni bil obveščen o tripartitni pogodbi, zato je gozdarski inšpektor opozoril občino o pravilnosti postopanja in pozval k

vnaprejšnjem boljšem sodelovanju. Inšpekcija opazuje tudi, da v večini primerov plan za vzdrževanje gozdnih cest odstopa od realizacije, saj se tekom leta zaradi različnih predvsem vremenskih dejavnikov plani lahko delno spreminjajo, sredstva pa ostanejo enaka.

Označevanje gozdnih cest

Inšpekcija za gozdarstvo je v preteklosti zaznala nepravilnosti in nedoslednosti pri označitvi gozdnih cest, kar se je pokazalo kot težava pri ukrepanju zoper uporabnike gozdnih cest. Predpogoj za uspešno ukrepanje inšpektorjev na gozdnih cestah je namreč pravilna in nedvoumna označitev le teh v skladu z zakonodajo, zato je bilo v letu 2025 posebna pozornost posvetila pravilnemu in jasnemu označevanju gozdnih cest. Zakon o gozdovih v 39. členu določa, da gozdne ceste praviloma lahko uporabljajo tudi drugi uporabniki, morajo pa biti označene, da so gozdne ceste in da jih drugi uporabniki uporabljajo na lastno odgovornost. 20. člen Pravilnika o gozdnih prometnicah natančno določa, da mora biti gozdna cesta označena najmanj z opozorilno tablo, ki je postavljena na začetku ceste ali omrežja gozdnih cest, da se vsebina table glasi »GOZDNA CESTA, uporaba na lastno odgovornost« in da je določena širina table 50 cm, višina pa 30 cm.

V zvezi z označevanjem gozdnih cest je bilo ugotovljeno, da številne gozdne ceste niso označene, da so gozdne ceste, da so označene z neprimernimi ali poškodovanimi znaki, da so označbe so postavljene na neprimernih mestih, da so označeni režimi za uporabo gozdne ceste, režim pa sploh ni sprejet.

V zvezi z ugotovitvami glede označevanja je inšpekcija za gozdarstvo tekom leta opozarjala ZGS na nepravilnosti. ZGS je zagotovil, da se bodo označitve na gozdnih cestah s strani ZGS detajlno pregledale, nepravilnosti popravile, poškodovani znaki nadomestili z novimi in da se bodo znaki tam kjer manjkajo v naslednjem letu tudi na novo postavili. ZGS je v nekaterih primerih navedel, da se znaki na gozdnih cestah ponekod tudi uničujejo ali celo odtujijo.

Nekateri gozdarski inšpektorji so že ob zaključku leta 2025 ugotovili izboljšanje stanja na tem področju.

Spremljanje izvajanja gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov

Gozdarska inšpekcija je v letu 2025 na podlagi Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20) izvedla 4 preglede načrtov gozdnogospodarskih enot glede izpolnjevanja evidenc in vodenja gozdne kronike. Posamezni inšpektorji so pripravili pripombe na osnutke GGN ali pa so svoje pripombe podali na javnih razgrnitvah. Gozdnogojitvene načrte gozdarski inšpektorji pregledujejo ob nadzoru gojitvenih in varstvenih del in kadar ugotovijo nepravilnostih pri gradnji gozdnih vlak. Elaborat gozdnih vlak je namreč predpogoj za izdelavo gozdnih vlak in je del gozdnogojitvenega načrta. Ugotavljajo, da so gozdnogojitveni načrti velikokrat zastareli in pomanjkljivi, na kar redno opozarjajo tudi ZGS.

Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo v 56. členu določa, da je preseganje možnega poseka za 30 odstotkov na ravni oddelka mogoče na podlagi komisijskega ogleda, pri katerem mora biti navzoč tudi pooblaščen predstavnik ministrstva. V začetku leta 2025 je MKGP izdalo sklep s katerim je gozdarske inšpektorje in inšpektorice imenovala za pooblašcene predstavnike ministrstva pri komisijskih ogledih za določitev presežka dopustnega odstopanja od možnega poseka. V letu 2025 je bilo tako opravljenih 12 ogledov.

Nadzor izvajalcev glede izpolnjevanja pogojev za opravljanje del v gozdovih

Dela v gozdu lahko skladno z 2. odstavkom 19. čl. ZG opravljajo za ta dela registrirane fizične ali pravne osebe, ki izpolnjujejo predpisane pogoje. Inšpekcija za gozdarstvo opravlja nadzor izvajalcev skladno s pooblastilom na osnovi 7. alineje prvega odstavka 77. člena ZG, ter Pravilnika o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih. Prvi Pravilnik je bil sprejet leta 1994 in predpisuje minimalne pogoje, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih.

Zakon o kmetijstvu pooblašča inšpekcijo za gozdarstvo tudi za nadzor nad dopolnilnimi dejavnostmi na kmetiji, ki se nanašajo na gozdarske dejavnosti in izvajanjem storitev z gozdarsko mehanizacijo v okviru strojnih krožkov.

Poleg dokazil o strokovni usposobljenosti ob pregledu gozdarski inšpektorji preverijo tudi ali ima izvajalec urejeno dokumentacijo s področja Zakona o varnosti in zdravju pri delu in sicer:

- izdelano Izjavo o varnosti z oceno tveganja,
- opravljen zdravniški pregled pri pooblaščenem zdravniku specialistu medicine dela,
- izdelano zdravstveno oceno delovnega mesta,
- opravljen teoretičen in praktičen preizkus iz varnosti in zdravja pri delu,
- pregledano in preizkušeno delovno opremo in
- vodeno evidenco osebne varovalne opreme, ki jo uporablja pri delu.

Na nekaterih OE dokumentacijo s področja varstva in zdravja pri delu (v nadaljevanju: VZD) pregledajo pristojni inšpektorji za delo, kar bistveno olajša in izboljša delo pri nadzoru. Ugotavljamo, da imajo le redki izvajalci del že na začetku postopka zbrano vso potrebno dokumentacijo. Najbolj pomanjkljiva je potrebna dokumentacija iz področja VZD (največkrat manjka izdelano zdravstvena ocena delovnega mesta). Kadar izvajalci nepravilnosti v zvezi z VZD ne odpravijo v roku določenem z opozorilom po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru, inšpekcija za gozdarstvo zadevo odstopi inšpektorjem za nadzor VZD.

Na spletni strani <https://spletni2.furs.gov.si/GOZD/GozdZav.asp> je objavljen seznam izvajalcev del v gozdovih, ki so ob inšpekcijskem pregledu ustrezali predpisanim pogojem. Na tem seznamu je bilo do konca leta 2025 uvrščenih 1.216 izvajalcev (18 manj kot leta 2024), za sledeče dejavnosti:

- sečnja: 1.170
- spravilo: 961

- gojenje: 429
- žičničarsko spravilo: 74
- strojna sečnja: 84

Povečal se je delež pregledanih izvajalcev za strojno sečnjo, žičničarsko spravilo in gojenje, zmanjšal za sečnjo in traktorsko spravilo. Pregledani izvajalci imajo registriranih več dejavnosti, tako jih je za sečnjo in spravilo registriranih 913, za sečnjo, spravilo in gojenje 394, za sečnjo, spravilo gojenje in žičničarsko spravilo 38. Trenutno je registriranih 16 izvajalcev, ki so registrirani za vse navedene dejavnosti.

Gozdarski inšpektorji so v letu 2025 obravnavali 146 inšpekcijskih zadev (4 manj kot leta 2024), ki so se nanašale na nadzor izvajalcev del. Do konca leta 2025 je bilo še 39 zadev nerešenih.

Preglednica 23: Ugotovitve nadzora usposobljenosti izvajalcev del v gozdovih v letu 2025.

Skupaj		Število pregledanih subjektov		Ukrepi inšpekcije za gozdarstvo (število)			
		Ne-registrirani *	Registrirani	Opozorilo ZIN	Odločba prepoved dela	Odstop **	Postopek o prekršku (ZG)
Število	142	4	142	1	9	5	10
Delež (%)	100	3	97	0	6	3	7

*Neregistrirani = delo na črno + medsosedska pomoč + strojni krožki + delo v lastnem gozdu

**Število odstopljenih zadev: IRSD – 5.

V prekrškovnih postopkih smo obravnavali 10 zadev, vse zaradi nedoseganja predpisanih pogojev glede strokovne usposobljenosti. Izdali smo 5 glob fizičnim osebam, 1 globo odgovorni osebi, en plačilni nalog, 2 opomina fizični osebi in 1 opomin odgovorni osebi. Nekatere odločbe o prekršku so bile izdane tudi v steku. Vsi postopki so vodeni zaradi kršenja 19. člena ZG in storitve prekrška po 7. točki prvega odstavka. 79. člena ZG.

Izdana je tudi ena odločba o prekršku zaradi opravljanja gozdarskih del kljub izdani odločbi o prepovedi.

Gozdarski inšpektorji so opravili 22 pregledov izvajalcev na terenu, ostalo v pisarni (pregled dokumentacije). V sodelovanju s IRSD je bilo realiziranih 14 dni skupnih pregledov. V zadevah nadzora usposobljenosti izvajalcev je bilo izdano:

- 17 Sklepov o ustavitvi postopka (135. čl. ZUP);
- 10 Sklepov o ustavitvi postopka (28. čl. ZIN);
- 7 Sklepov o podaljšanju roka;
- 156 Zapisnikov – splošnih;
- 62 Zapisnikov + Sklep ZIN 28 čl.;

- 11 Zapisnikov + Sklep ZUP 135 čl;
- 8 Zapisnikov z opozorilom;
- 43 Zapisnikov pregled – ogled;
- 32 ostalo.
- 13 Zapisnikov – o zaslišanju;
- 24 Zapisnikov – ostalih.

V zadevah nadzora izvajalcev inšpektorji največkrat sodelujejo s FURS in IRSD. Z IRSD, smo na terenu pregledali 22 izvajalcev. Prav tako se izvajajo skupne akcije inšpektorjev, tako so v maju 2025 4 GI (v skupini po 2) opravljali istočasni terenski nadzor sečišč na območju ZGS OE Kočevje.

V letu 2025 pri nadzoru izvajalcev izpostavljam še.

- več zavezancev kljub več pozivom ne posreduje zahtevane dokumentacije v zahtevanem roku;
- izvajalci del v glavnem sami podajo zahtevo za pregled dokumentacije;
- pregled izvajalcev na zahtevo državnega tožilstva, zaradi dveh smrtnih nezdod pri delo v gozdu;
- pri pregledu delovišč so ponekod izvajalci del na deloviščih sami, kar ni v skladu s Pravilnikom o varstvu pri delu v gozdarstvu, ki pravi, da morata biti pri opravljanju del v gozdu z večjo nevarnostjo za poškodbe in zdravstvene okvare, na delovišču vsaj dva delavca v vidni ali slišni oddaljenosti;
- izvajalci si o inšpekcijskih nadzorih izmenjujejo informacije o lokacijah nadzora in posledično hitro zapustijo delovišča in se s tem izognejo nadzoru.

Menimo, da bi morali organizirano sodelovanje z IRSD na področju skupnih terenskih nadzorov izvajati tekom celega leta in ne le v jesenskem času. Lažja bi bila koordinacija in usklajevanje med inšpektorji, povečala bi se učinkovitost in realizacija.

Nadzor knjigovodskih listin

Na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gozdovih iz leta 2016 morajo gozdne lesne sortimente (GLS), ki so naloženi na vozilo ali se prevažajo po cesti, zaradi spremljanja sledljivosti prometa z gozdnimi lesnimi sortimenti in izvajanja nadzora v skladu s tem zakonom, spremljati knjigovodska listina (KI). Le ta vsebuje podatke o lastniku gozdnega drevja ali gozdnih lesnih sortimentov, pošiljatelju, prevozniku, prejemniku, vrsti in količini gozdnih lesnih sortimentov ter času in kraju nakladanja in razkladanja. Za nadzor knjigovodskih listin sta poleg gozdarskih inšpektorjev pristojni tudi finančna uprava in policija. Gozdarska inšpekcija ne more ustavljati vozil v prometu, zato nadzor običajno vrši ob sodelovanju s Policijo in Finančno upravo, samostojno pa pri nalaganju gozdnih lesnih sortimentov ter ob pregledovanju dokumentacije pri pošiljateljih, prevoznikih in prejemnikih lesa, običajno skupaj z nadzorom sistema potrebne skrbnosti po določbah Uredbe (EU) 995/2010.

Opravljen je bilo 28 nadzorov knjigovodskih listin tako pri prevoznikih, prejemnikih kot tudi pri pošiljateljih. Prevozniki so že dodobra seznanjeni s predpisi na tem področju, zato večjih nepravilnosti ni bilo ugotovljenih.

Prevozniki lesa so seznanjeni z zahtevami zakonodajalca na tem področju, vendar pri izpolnjevanju knjigovodskih listin niso dovolj natančni. Še vedno pa jim razlikovanje med pojmi pošiljatelj in prejemnik ter pošiljatelj in lastnik dreves povzroča nemalo težav. Ugotovljene nepravilnosti so bile obravnavane v 11 prekrškovnih postopkih, v nekaterih primerih so bili le ti uvedeni na podlagi predlogov za uvedbo prekrškovnih postopkov, ki jih je odkrila Policija sama.

Nadzor pridobivanja, prevoza in prodaje okrasnih rastlin ali njihovih delov namenjenih za okras in praznovanje

ZGS vsako leto v začetku decembra javnost obvesti o pravilih pridobivanja, prevoza in prodaje okrasnih drevesc. Okrasna drevesa, ki so pridobljena v slovenskih gozdovih, morajo biti pri prevozu in prodaji opremljena s plombo, ki je vsako leto druge barve. Gozdarska inšpekcija ob koncu vsakega leta izvede nadzor predvsem nad prodajo okrasnih dreves. Nadzor se opravlja na standardnih lokacijah (kmetijske zadruge, vrtnarije, tržnice in večji trgovski centri), kjer okrasna drevesca že vrsto let prodajajo isti prodajalci, ki so s predpisi na tem področju že dodobra seznanjeni. Opravljenih je bilo 23 nadzorov, nepravilnosti niso bile ugotovljene. Inšpektorji ugotavljajo, da je prodaja domačih okrasnih drevesc v upadu. Vse več se ljudje odločajo za nakup gojenih, predvsem tujerodnih okrasnih drevesc (npr. kavkaška jelka), opažamo tudi uvoz na plantažah pridobljenih smrečic iz Hrvaške in Madžarske, ki jih z nalepkami ni potrebno opremiti, ter prodajo okrasnih drevesc v loncih. Največ prodajnih mest se beleži v obmorskih krajih, kjer poleg okrasnih drevesc v tem času prodajajo še mah in belo omelo.

NADZOR DOLOČB UREDBE (EU) 995/2010

Konec maja 2023 sprejeta Uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov (EUDR), je razveljavila Uredbo 995/2010 o določitvi obveznosti gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg les in lesne proizvod. Uredba (EU) 2025/2650 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 19. decembra 2025 o spremembi Uredbe (EU) 2023/1115 glede nekaterih obveznosti gospodarskih subjektov in trgovcev je še enkrat odložila začetek uporabe Uredbe o deforestaciji za srednja in velika podjetja na 30.12.2026 in za mikro in mala podjetja ter fizične osebe na 30. 6. 2027. Namen odloga je zagotoviti več časa za prilagoditev držav članic, tretjih držav, podjetij ter informacijske infrastrukture. Uredba (EU) št. 995/2010 se razveljavi z učinkom od 30. decembra 2026.

Uredba (EU) 995/2010 določa, da je dajanje nezakonito pridobljenega lesa ali proizvodov iz takega lesa na trg prepovedano. Gozdarska inšpekcija je tudi leta 2025 sledila programu dela in preverjala, če subjekti, ki dajejo les ali lesne proizvode na trg ravna s potrebno skrbnostjo. Zato morajo imeti vzpostavljen sistem potrebne

skrbnosti (SPS). Trgovci z lesom in lesnimi proizvodi morajo biti v celotni dobavni verigi sposobni navesti dobavitelje in kupce proizvodov.

Preglednica 24: Izrečeni ukrepi pri nadzoru subjektov, ki dajejo les prvič na trg po posameznem zavezancu.

	Vrsta kršitve	Opozorilo ZIN	Inšp. odločba	Opozorilo ZP	Opomin	Globa
1	nima SPS	3		7	4	15
2	dajanje nezakonito posekanega lesa na trg	0	1	4	7	22

Nadzor subjektov, ki dajejo na trg gozdne lesne sortimente, se opravlja po sprejetem načrtu pregledov. Naključno se po posameznem GGO izbere 2 lastnika, ki sta v preteklem letu izvedla sečnjo. Podatke si pridobimo iz zaključenih odločb Zavoda za gozdove Slovenije. Po pregledu njihovih SPS se opravi še pregled 1 trgovca, ki so mu les prodali. Pri pregledu trgovca se izbere še 5 lastnikov, ki so trgovcu prodali les v tekočem letu in se jih pozove k predložitvi SPS. Nadzor SPS se opravlja tudi ob drugih kršitvah določb Zakona o gozdovih. Nadzor je bil opravljen pri 187 subjektih, tako pri fizičnih, kot tudi pri pravnih osebah.

Pri nadzoru SPS so bila izdana 3 opozorila po ZIN z rokom za odpravo pomanjkljivosti, v prekrškovnih postopkih so bili kršiteljem izrečeni, ker niso imeli vzpostavljenega sistema potrebne skrbnosti, sledeči ukrepi: 7 opozoril po ZP, 4 opomini in 15 odločb o prekršku z izrekom globe.

Lastniki gozdov ZGS običajno ne sporočajo količine in strukture dodatno posekanih dreves, kar smo opazili ob razkoraku med podatki, ki so navedeni na dovoljenju za posek in količino prodanih gozdnih lesnih sortimentov. Iz podatkov, ki nam jih predložijo zavezanci (predvsem iz dokazil o odvozu lesa) pa ugotavljamo, da ZGS zaključuje sečišča še preden je les iz gozda odpeljan.

Uredba (EU) 995/2010 prepoveduje dajanje nezakonito posekanega lesa na trg. V preteklem letu je gozdarska inšpekcija ukrepala tudi na tem področju. Gozdarska inšpekcija večinoma obravnava dajanje nezakonito posekanega lesa na trg, ko sta odvoz in prodaja lesa že izvršena. V enem primeru je bila izdana odločba o prepovedi dajanja nezakonito posekanega lesa na trg.

ZAKON O GOZDNEM REPRODUKCIJSKEM MATERIALU TER ZAKON O ZDRAVSTVENEM VARSTVU RASTLIN

V Sloveniji se lahko za obnovo gozdov uporablja izključno gozdni reprodukcijski material (v nadaljevanju: GRM), ki ustreza pogojem, ki jih določa zakonodaja s področja zagotavljanja kakovostnega in rastišču prilagojenega GRM in hkrati zakonodaja s področja zdravstvenega varstva rastlin. Uradni nadzor obeh področij poteka celostno in istočasno.

Zakon o gozdnem reprodukcijskem materialu (v nadaljevanju: ZGRM) velja za drevesne vrste in umetne križance, ki so vključeni v Odredbo o seznamu drevesnih vrst in umetnih križancev (Uradni list RS, št. 4/2010 z dne 22. 1. 2010). Na seznam vpliva tudi Odločba Evropske Komisije (v nadaljevanju: Komisija) številka 2005/871/EC z dne 6. december 2005. Namen ZGRM je zagotoviti pridelovanje in trženje kakovostnega in rastišču prilagojenega GRM, ki omogoča trajno in optimalno delovanje gozdnih ekosistemov, njihovo obnavljanje in varstvo gozdnih genskih virov. GRM lahko trži le dobavitelj, ki je vpisan v register dobaviteljev v skladu z ZGRM in je hkrati vpisan v register izvajalcev poslovnih dejavnosti (FITO – register) ter ima dovoljenje za izdajanje rastlinskih potnih listov (v nadaljevanju: RPL) za GRM, vključno dobavitelji, ki niso pridelovalci in imajo dovoljenje za izdajanje RPL. Register dobaviteljev GRM vodi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Dobavitelj mora najpozneje do 30. 1. na MKGP posredovati letno poročilo o trženju GRM v preteklem koledarskem letu. Do 30. 4. mora prijaviti obseg in lokacijo pridelave pristojnim fitosanitarnim inšpektorjem ali pooblaščenim organom za fitosanitarni nadzor - za GRM je to Gozdarski inštitut Slovenije (v nadaljevanju: GIS). Fitosanitarne, prav tako kot splošne in zdravstvene preglede, opravlja v gozdarskih drevesnicah gozdarski inšpektor v sodelovanju z Gozdarskim inštitutom Slovenije dvakrat letno.

Zakon o zdravstvenem varstvu rastlin (v nadaljevanju: ZZVR-1) določa zdravstveno varstvo rastlin in organe, ki so odgovorni za njegovo uresničevanje, inšpekcijsko nadzorstvo ter ureja ukrepe in obveznosti v zvezi s pojavom, preprečevanjem vnosa in širjenja ter zatiranjem škodljivih organizmov na rastlinah, rastlinskih proizvodih in nadzorovanih predmetih. Namen ZZVR-1 je zagotoviti varstvo rastlin in rastlinskih proizvodov pred škodljivimi organizmi v najširšem pomenu besede, torej ugotavljanje, določanje, preprečevanje vnosa in širjenje ter zatiranje škodljivih organizmov. Uredbe (EU), Delegirane uredbe Komisije (EU) in izvedbene uredbe Komisije, ki zadevajo zdravje rastlin in varstvo pred škodljivimi organizmi rastlin se uporabljajo neposredno, saj njihova vsebina ni prenesena v našo zakonodajo. Po zakonodaji s področja zdravstvenega varstva rastlin morajo biti rastline in rastlinski proizvodi določenih vrst pri premeščanju oziroma v prometu opremljene z RPL. GRM mora biti fitosanitarno pregledan, da se ugotovi zlasti, da ni okužen s karantenskimi in nadzorovanimi nekarantenskimi škodljivimi organizmi. RPL izdajajo dobavitelji, ki imajo za to dovoljenje in sicer za tiste rastline za katere jim to na zapisniku potrdi GIS. Kdor ima dovoljenje za izdajanje RPL potrebuje tudi načrt za ukrepanje v primeru pojava ali odkritja škodljivih organizmov kar preveri Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (v nadaljevanju: Uprava) v postopku izdaje dovoljenja za izdajanje RPL. Zaradi zagotavljanja sledljivosti reprodukcijskega materiala za katerega je bilo izdano glavno spričevalo o istovetnosti in zaradi zagotavljanja njegove istovetnosti v vseh fazah pridelovanja in trženja, dobavitelj za vsako količino reprodukcijskega materiala, ki se trži ali premešča med posameznimi enotami pridelave, izda dobaviteljev dokument. RPL je uradna etiketa, ki spremlja pošiljke rastlin. Brez RPL ni premeščanja GRM. RPL mora biti fizično nameščen na prodajno enoto GRM od drevesnice do posamičnega mesta razkladanja. Običajno je to krajevna enota Zavoda za gozdove

Slovenije (v nadaljevanju: ZGS). Prodajna enota je lahko del partije ali celotna partija. V praksi to pomeni, da mora biti RPL pritrjen vsaj na enega izmed šopov iste partije GRM že v drevesnici torej tudi med prevozom in razkladanjem sadik na mestu, kjer ZGS sadike prevzame. Razen sadilnega materiala vseh gozdnih drevesnih vrst, ki mora biti pri premeščanju oziroma v prometu opremljen z RPL, slednjega potrebuje tudi les platane, oreha in oreškarjev pri premeščanju znotraj EU.

V času od 18. do 30. septembra 2024, je bila v Sloveniji izvedena presoja Komisije glede sistema RPL oziroma njegove skladnosti z EU zakonodajo s tega področja. Večjih nepravilnosti ni bilo ugotovljenih, le manjše pomanjkljivosti, ki po mnenju Komisije ne predstavljajo pomembnejšega tveganja za zdravje rastlin v EU, vendar kljub temu slabijo sicer dober sistem RPL v Sloveniji. Priporočila Komisije za odpravo teh pomanjkljivosti so se dosledno upoštevala:

- preverjalo se je ali imajo izvajalci poslovnih dejavnosti (v nadaljevanju: IPD) znanje, potrebno za izvajanje pregledov v zvezi s karantenskimi škodljivimi organizmi(v nadaljevanju: KŠO). Pristojni gozdarski inšpektorji so tekom inšpekcijske pregleda dosledno preverjali ali drevesničarji še vedno posedujejo znanje za izvajanje pregledov rastlin in praks, ukrepov in drugih dejavnosti, potrebnih za preprečevanje navzočnosti in širjenja nadzorovanih škodljivih organizmov. Znanje je bilo zadovoljivo, zato s tem v zvezi inšpektorji niso odredili nobenih ukrepov.
- preverjalo se je vodenje evidence o zdravstvenih pregledih in sicer ali se rezultati pregledov, ki jih opravljajo IPD, beležijo in hranijo vsaj 3 leta, kot je zahtevano v členu 87(3) točka (d) Uredbe (EU) 2016/2031. O vizualnih pregledih je namreč treba voditi posebno evidenco, iz katere so razvidni podatki o času, kraju in obsegu pregleda ter ugotovljenih dejstvih. Če vizualne pregleda opravlja še kdo drug kot oseba z znanjem, mora biti to razvidno iz evidenc.
- preverjalo se je ali IPD svojemu osebju, vključenemu v preglede po potrebi nudijo redno usposabljanje v skladu s členom 90 (2) Uredbe (EU) 2016/2031. O tem se mora namreč voditi ustrezna evidenca.
- tekom inšpekcijskih pregledov se je preverjalo, če IPD ustrezno nameščajo RPL na prodajne enote GRM, kot je to določeno v 88. členu Uredbe (EU) 2016/2031.

Inšpekcija za gozdarstvo izvaja nadzor GRM na več nivojih. Krajevno pristojni gozdarski inšpektor opravi nadzor, ki predstavlja prvi, drugi in tretji kontrolni nivo. Na prvem nivoju gozdarski inšpektor zapisniško preveri izpolnjevanje pogojev dobaviteljev GRM za vpis v register na MKGP. Na drugem nivoju gozdarski inšpektor pri dobavitelju, ki je že vpisan v register (in ob spremembah pomembnih za vpis v register), med drugim preveri ali je MKGP dobavitelju izdalo odločbo o vpisu v register dobaviteljev GRM ali je Uprava izdala odločbo, ki predstavlja dovoljenje za izdajo RPL. Na tretjem nivoju gozdarski inšpektor najmanj enkrat letno preveri ali dobavitelji izpolnjujejo obveznosti iz 25. člena ZGRM. Na četrtem nivoju vsi gozdarski inšpektorji preverjajo in nadzirajo razdeljevanje GRM, ki poteka širom po Sloveniji (država iz sredstev proračuna lastnikom gozdov financira ali sofinancira stroške vlaganj v gozdove). Gozdarski

inšpektor sodeluje ob strokovnem, zdravstvenem in fitosanitarnem pregledu GRM pri dobavitelju.

Teme pregledov:

- izpolnjevanje pogojev dobaviteljev grm za vpis v register na MKGP;
- izpolnjevanje pogojev dobaviteljev GRM pri prvem pregledu po vpisu v register in ob spremembah pomembnih za vpis v register;
- obveznosti dobaviteljev iz v registra dobaviteljev na MKGP in FITO register pri UVHVVR (letni pregled);
- sodelovanje pri strokovnem, zdravstvenem in fitosanitarnem pregledu;
- nadzor dobave sadilnega materiala iz drevesnic (nadzirajo vsi GI)
- kontrolni pregled.

Gozdarski inšpektorju smo v letu 2025 izvedli 32 nadzorov s področja ZGRM in 9 nadzorov s področja ZZVR. Nadzor uresničevanja določb ZGRM in ZZVR smo izvajali čez vso leto: v marcu, aprilu, juniju, oktobru in decembru. V primerjavi s predhodnim letom je bilo v letu 2025 ugotovljenih bistveno manj nepravilnosti:

- IPD ne izpolnjuje pogojev za vzgojo GRM: nima ustreznih dovoljenj UVHVVR
- ne hrani RPL za vnesene sadike iz tujine (Madžarske)
- IPD pri razdeljevanju ni imel obrazca evidence porabe po zalogah.

Pri drevesnicah, ki so že vpisane v register smo izvedli prve preglede po vpisu v register dobaviteljev in preverili, ali izpolnjujejo obveznosti iz 25. člena ZGRM.

Nadzora nabiralništva, voženj in požarov

Obseg nadzora nad pravili nabiranja gob je odvisna od tega, kako bogata je gobarska sezona. Obiskovalci gozdov se ob intenzivni rasti gob težko držijo količinske omejitve, kljub temu, da jo poznajo. Letošnjo sezono bi lahko na severnem delu Slovenije opisali kot zelo dobro, to pa pomeni tudi večje število usmerjenih nadzorov in ukrepov gozdarskih inšpektorjev. V letu 2025 je bilo izvedenih 37 nadzorov nabiranja gob in pri tem zaradi kršitev določb Uredbe o varstvu samoniklih gliv in Zakona o gozdovih, ki določata pravila nabiranja in omejujeta količino nabranih gob, izrekla 10 opozoril, izdala 2 plačilna naloga, 10 odločb o prekršku z izrekom opomina in 2 odločbi z izrekom globe.

Nadzor nabiranja gob je težaven, saj je potrebno kršitelja ujeti pri samem dejanju, običajno v gozdu, daleč od poti. Prepričani smo, da ob dobrih pogojih za rast gob odkrijemo le manjši del kršiteljev. Do kršitev predpisov o nabiranju samoniklih gliv prihaja predvsem v času njihove intenzivne rasti, ki je sezonska ter časovno in krajevno nepredvidljiva.

Pomembnejša od kaznovalne je preventivna nota takšnih nadzorov. Gre za razgovore z nabiralci in širjenje informacij s pomočjo opozorilnih dopisov glede rabe gozda in vožnje v gozdu ter zloženek o gozdnem nadzoru, ki jih puščamo na vetrobranskih steklih parkiranih vozil. Nadzor nabiralništva in voženj se izvaja običajno sočasno v paru ali v sodelovanju s Policijo in ZGS, tudi ob koncih tedna, ko je pritisk na gozdni prostor največji. Dvakrat sta inšpektorja ukrepala tudi zaradi prekomernega nabiranja mahu.

Nadzor vožnje v gozdovih urejata tako Zakon o ohranjanju narave kot Zakon o gozdovih, vendar je bila s spremembo Zakona o ohranjanju narave Inšpekcija za gozdarstvo iz tega nadzora izvzeta. Oba zakona sta močno dvignila predpisane globe za vožnjo v naravnem okolju oz. izven cest in sicer je za fizično osebo predvidena najmanjša globa 1000 evrov. Nadzor je po izkušnjah učinkovit le takrat, kadar se izvaja ob pomoči Policije in takrat, kadar je pričakovati največ kršitev. To pa je izven rednega delovnega časa in ob koncu tedna. Gozdarski inšpektorji nadzor vožnje v gozdovih običajno vršijo hkrati z nadzorom nabiranja gozdnih sadež in plodov. Problem nedovoljene vožnje je tudi področje, ki širšo javnost in medije zelo zanima. Kršitelja je potrebno zalotiti ob dejanju prekrška, kar predstavlja kar nekaj težav. Vsa vozila, ki kršijo pravila vožnje namreč niso registrirana. Izkušnje učijo, da je zavest kršiteljev zelo nizka in da včasih ne zadošča niti prisotnost Policije, saj kršitelji, opremljeni z zaščitnimi čeladami in z neregistriranimi vozili, tudi ob prisotnosti Policije svojih vozil nočejo ustaviti.

V letu 2025 je gozdarska inšpekcija izvedla 42 nadzorov vožnje v naravnem okolju. Nadzori so potekali tudi izven rednega delovnega časa ob koncih tedna ali v poznih popoldnevih med tednom. Nadzori so potekali tudi v sodelovanju s Policijo in Zavodom za gozdove Slovenije. Ob teh nadzorih so bili izrečeni številni prekrškovni ukrepi.

Vse več prijav se nanaša na kršitev voženj v gozdovih, ki jih prijavitelji zaznajo na družbenih omrežjih. 2 inšpekcijska postopka sta se pričela tudi na podlagi televizijskih prispevkov. Dokazovanje teh prekrškov ni enostavno, pri lociranju kršitev pa nam zelo pomaga terenski kader Zavoda za gozdove Slovenije. S pomočjo njihovih informacij lažje izpeljemo tako inšpekcijske, kot prekrškovne postopke. Pri tem pa nam je v pomoč določilo Zakona o gozdovih, ki je v zadnji spremembi prinesel člen, da se v primeru, ko je storjen z vozilom, pa ni mogoče ugotoviti, kdo je storilec, kaznuje za prekršek lastnik ali imetnik pravice uporabe vozila, razen če dokaže, da tega prekrška ni storil.

Od Policije, občinskih redarstev in Zavoda za gozdove Slovenije je gozdarska inšpekcija prejela tudi 396 predlogov za uvedbo prekrškovnih postopkov, kar je 2,5 krat več kot leto poprej. V večini primerov so se predlogi nanašali na kršenje režima uporabe gozdnih cest, vožnjo izven gozdnih cest in na kurjenje v naravnem okolju. V skladu z Zakonom o prekrških je bilo zaradi uporabe gozdnih cest v nasprotju z določenim režimom uporabe izdanih 51 opozoril, 111 odločb o prekršku z izrekom opomina, 58 plačilnih nalogov in 87 odločb z izrekom globe. Zaradi vožnje izven gozdnih cest razen za namene gospodarjenja z gozdovi in reševanja izdano še 18 opozoril po ZP-1, 21 odločb o prekršku z izrekom opomina, 1 plačilni nalog in 10 odločb z izrekom globe. Zaradi nedovoljene vožnje s kolesom izven gozdnih cest so bili uvedeni trije prekrškovni postopki.

UGOTOVITVE IN PREDLOGI ZA SPREMEMBE

Gozdarska inšpekcija je v letu 2025 delala pretežno na področju pravočasnega izvajanja sanitarnih sečenj, nedovoljene sečnje, nedovoljenih posegov v gozdove, nadzora izvajalcev del v gozdovih, sledljivosti lesa, nedovoljene vožnje v gozdovih in obravnave prijav, za katere je presodila, da so utemeljene. Podali smo predloge za spremembo Zakona o gozdovih, ki se je spremenil leta 2025, prav tako smo podali pripombe na predlog Zakona o ohranjanju narave.

Navajamo še zmeraj aktualne pripombe iz prejšnjih let:

1. Ker Uredba o varovalnih gozdovih nima nadzornega in prekrškovnega dela, ni podlage za ukrepanje v primeru kršitev določb omenjene uredbe, zato je potrebna njena dopolnitev.
2. Če je les nezakonito posekanega drevja še v gozdu, gozdarska inšpekcija z odločbo prepove dajanje tega lesa na trg. Problem nastane kadar gre za poskus kraje. V tem primeru je lastnik dvojno kaznovan, les so mu posekali in še prodati ga ne sme. Poiskati je potrebno ustrezno zakonsko podprto rešitev, ki bo lastniku omogočala prosto razpolaganje s takim lesom.
3. Prenoviti je potrebno Pravilnik o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati izvajalci del v gozdovih.

V izobraževalne programe dodiplomskega izobraževanja gozdarstva je nujno potrebno uvesti osnove Zakona o splošnem upravnem postopku, prav tako je potrebno zagotoviti nenehno izpopolnjevanje o splošnem upravnem postopku zaposlenih v ZGS.

Delo inšpekcije za gozdarstvo kot prekrškovnega organa

Pregled izrečenih ukrepov

Število izrečenih ukrepov v prekrškovnih postopkih je bilo v letu 2025 za 12 % manjše kot v predhodnem letu. Nekoliko manjše je število izrečenih opozoril in odločb z izrekom opomina, precej pa se je povečalo število izdanih plačilnih nalogov. Od skupno 1134 ukrepov je bilo izrečeno 317 opozoril, 83 glob s plačilnim nalogom, 420 odločb z izrekom opomina ter 314 odločb z izrekom globe.

Skupaj je bilo v letu 2025 podanih 22 napovedi zahtev za sodno varstvo in 14 zahtev za sodno varstvo. Za razliko od preteklih let tokrat kršitelji zahtev za sodno varstvo zoper odločbe o prekršku, kjer jim je bila namesto globe izrečen opomin, niso podali.

Podano je bilo 164 predlogov za prisilno izterjavo neplačanih terjatev (tako glob kot stroškov postopka).

Preglednica 25: Število ukrepov v prekrškovnih postopkih.

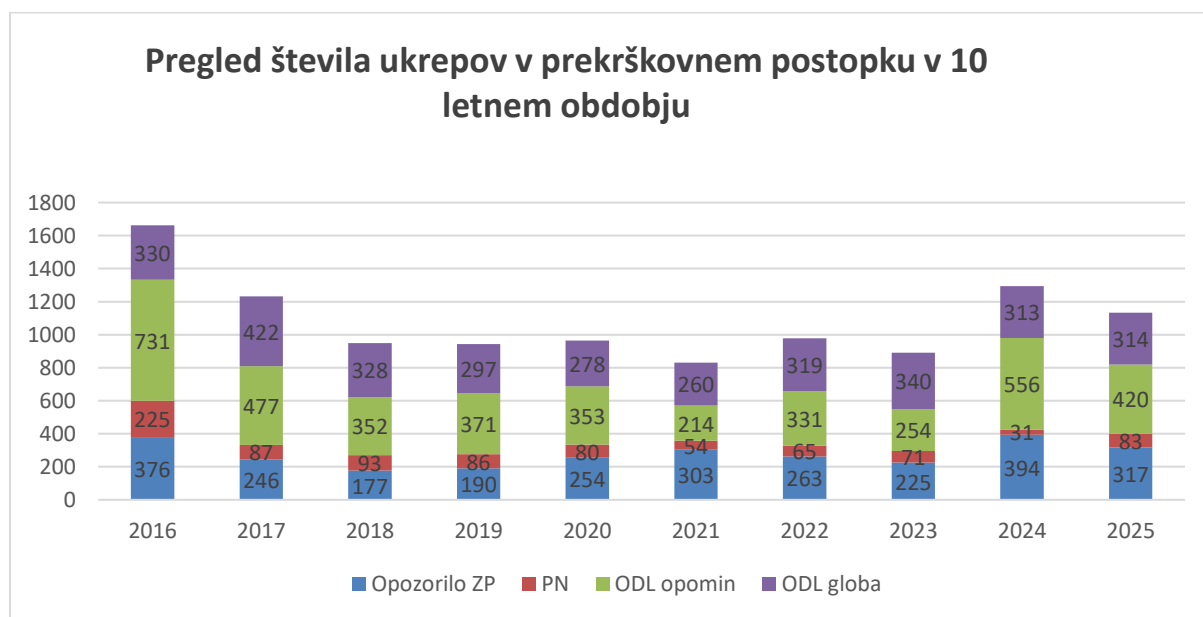
Število		Globa €		Stroški postopka €		Zahteva za sodno varstvo		Predlogi za izterjavo	
		izrečeno	plačano	izrečeno	plačano	število	delež	število	Delež
Skupaj	1135	180.570	76.810	35.404	26.790	22	1,9	164	14,5

Opomba: Plačani zneski so nižji kot izrečeni zaradi izterjav, pri globah pa lahko storilci v 8 dneh po pravnomočnosti plačajo polovico izrečene globe.

S sodišč smo prejeli 15 sodb, ki so se nanašale na zahteve za sodno varstvo, ki so bile vložene v preteklih letih. V 1 primeru primer zastaral, v 5 primerih je odločbe odpravilo, v 5 zavrnilo ZSV, pri štirih odločbah je spremenilo višino sankcije, v večini primerov iz globe v opomin.

Velika večina zadev v gozdarski inšpekciji je zaključena na prvi stopnji. V zadnjem letu je bilo zahtev za sodno varstvo zoper izdane odločbe o prekršku le v obsegu 1,9 % prekrškovnih sankcij. Število zahtev za sodno varstvo in pregled odločitev sodišč, ki so odločala v zahtevah za sodno varstvo pokaže, da je kakovost pripravljenih ukrepov gozdarske inšpekcije na visoki strokovni ravni in da je le nekaj primerov, ko so sodišča odpravila odločbe prekrškovnega organa. Seveda bi si želeli, da se postopki na sodiščih hitro rešijo in da se s tem postopki zaključijo.

Število sodb, s katerimi sodišča spreminjajo odločbe o prekrških z izrekom globe v odločbe o prekrških z izrekom opomina, je še vedno pogosto. Analiza prekrškovnih ukrepov zadnjih nekaj let je pokazala, da se gozdarski inšpektorji le v 1/3 prekrškovnih postopkov odločijo za izdajo odločbe z izrekom globe. V primerih, ko smo resnično prepričani, da ni druge možnosti. Zato nas naraščajoče število sodb, ki naše odločbe o prekrških z izrečenimi globami spreminjajo v opomine upravičeno skrbi. Spreminjanje glob v opomine vzpodbuja storilce k vlaganju zahtev za sodno varstvo, saj je velika verjetnost, da jim uspe izogniti se plačilu kazni.



Slika 32: Pregled števila ukrepov v prekrškovnem postopku po vrsti izrečenega ukrepa.

V večini izrečenih prekrškovnih ukrepov so storilci z dejanjem storili en prekršek. V 75 primerih so gozdarski inšpektorji izdajali odločbe v steku in sicer v večini za dva prekrška hkrati, v enem celo za pet prekrškov. V največji meri so se v steku izdane

odločbe nanašale na posek dreves brez odločbe in kršitev Uredbe o lesu in v primerih več nepravčasno izvedenih sanitranih sečenj.

V letu 2025 je bilo izdanih tudi 7 odločb o prekršku z izrekom globe v razponu, kot obteževalna okoliščina je bilo predvsem upoštevano, da je šlo za povratnike.

V letu 2025 je gozdarska inšpekcija Okrožnemu državnemu tožilstvu v Kranju podala 1 predlog ovadbe zaradi suma storitve kaznivega dejanja in sicer uničenja gozda po 340. členu KZ-1. Pri gradnji večstanovanjskega objekta je prišlo tudi do uničenja varovalnega gozda.

Ugotovitve o izvajanju Zakona o prekrških

Zakon o inšpekcijskem nadzoru določa, da če inšpektor pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora ugotovi, da je kršen zakon ali drug predpis, katerega izvajanje nadzoruje, ima poleg pravice in dolžnosti, da odredi ukrepe za odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti tudi dolžnost, da izvede postopke v skladu z Zakonom o prekrških.

Število prekrškovnih postopkov, ki jih vodi gozdarska inšpekcija, je zelo visoko. Ob spremembi zakonodaje smo razmišljali, če so vsi danes opredeljeni prekrški v zakonih, ki jih nadzira gozdarska inšpekcija tako družbeno in ekosistemsko škodljivi, da jih je potrebno sankcionirati. Spremembe Zakona o gozdovih pa so količino prekrškov le še dodale. Podali smo številne pripombe na osnutek Zakona o gozdovih, vendar vse niso bile upoštevane. Predvsem zavrnitev možnosti, da bi Policija lahko nadzirala tudi kršitve režima uporabe gozdnih cest, nas je razočarala. Kljub temu, da Zakon o prekrških navaja, da se o prekrških odloča po hitrem postopku, prekrškovne postopke na prvi stopnji težko imenujemo hitri. Postopki so dolgotrajni, vse več kršiteljev v postopkih zastopajo odvetniki. Še zlasti so zahtevni in dolgotrajni prekrškovni postopki zoper pravne in njihove odgovorne osebe. V prekrškovnem postopku je potrebno dokazati, da je konkretna oseba s svojim dejanjem (storitvijo ali opustitvijo) pri opravljanju dejavnosti pravne osebe kršila določbe materialnega predpisa. Zakon o prekrških bi bilo potrebno spremeniti tako, da je za prekršek vedno odgovorna oseba zakoniti zastopnik pravne osebe, saj je za zakonitost poslovanja pravne osebe prvi odgovoren. Tako bi olajšali delo prekrškovnih organov, ki navsezadnje po svoji profesiji niso pravniki, temveč univerzitetno diplomirani gozdarski inženirji. Podali smo številne predloge za spremembo Zakona o prekrških, ki je bil sprejet v začetku leta 2026, vendar tudi tokrat pripombe niso bile upoštevane.

Splošno

Pestrost avtohtonih prostoživečih vrst, njihova številčnost in raznolika življenjska okolja so izjemna vrednota in pomembno naravno bogastvo RS. Zato je upravljanje z divjadjo izjemno pomembno področje. Upravljanje z divjadjo obsega načrtovanje, ohranjanje, trajnostno gospodarjenje in spremljanje stanja divjadi. To zagotavlja ekološke, socialne in gospodarske funkcije divjadi ter njenega življenjskega okolja. Nosilci trajnostnega gospodarjenja z divjadjo pa so upravljavci lovišč s podeljeno koncesijo in upravljavci lovišč s posebnim namenom. Upravljavci lovišč so organizirani v lovskih družinah in so člani Lovski zveze Slovenije, takih upravljavcev lovišč je v RS več kot štiristo, lovišč s posebnim namenom je v RS dvanajst, z desetimi gospodari ZGS, ki je tudi nosilec načrtovanja na področju lovstva, eno lovišče s posebnim namenom je v sestavi Triglavskega narodnega parka in eno lovišča v sestavi protokolarnega objekta Brdo.

Ribištvo je pomembna tradicionalna dejavnost v RS, ki je še posebej na obalnem območju močno prepletena z drugimi sektorji, zlasti turizmom.

Slovensko ribiško floto sestavljajo pretežno stara plovila dolžine do 6 metrov oziroma 6 do 12 metrov. Leta 2025 je bilo v RS registriranih 125 ribiških plovil, ki so imeli dovoljenje za izvajanje gospodarskega ribolova, skupni ulov rib v letu 2025 je bil slabih 92 ton. Plovila se uporabljajo predvsem za mali priobalni ribolov na pridnene (bele) ribe. Najpogostejša ribiška oprema so stoječe mreže, ki se uporabljajo predvsem za lov pridnenih rib.

Športni ribolov ribiči izvajajo s predpisano ribiško opremo na podlagi letnega dovoljenja za športni ribolov do dovoljene količine dnevnega ulova.

Z vidika ribiškega upravljanja so celinske vode v RS razdeljene na 12 ribiških območij, ta pa na 67 ribiških okolišev. V ribiških okoliših izvajajo ribiško upravljanje izvajalci, ki so na podlagi javnega razpisa dobili koncesijo za izvajanje ribiškega upravljanja v posameznem ribiškem okolišu. Upravljavci so organizirani v ribiških družinah, ki so članice Ribiške zveze Slovenije.

V vodah posebnega pomena ribiško upravljanje izvaja Zavod za ribištvo Slovenije.

Organiziranost in kadrovska sestava

Inšpekcijski nadzor na področju lovstva in ribištva je v letu 2025 poleg vodje inšpekcije za lovstvo in ribištvo opravljalo 12 inšpektorice in inšpektorjev (v nadaljevanju: inšpektorjev), ki so organizirani v šestih enotah inšpektorata.

Neposredni nadzor na področju lovstva je poleg vodje inšpekcije za lovstvo in ribištvo opravljalo 6 inšpektorjev.

Na področju sladkovodnega ribištva so opravljali nadzor 3 inšpektorji, ki so opravljali inšpekcijski nadzor tudi na področju prodaje rib in ribiških proizvodov.

Na področju nadzora morskega ribištva so nadzor vse leto opravljali trije inšpektorji, vključno z ribiško inšpektorico, ki je opravljala delo v Centru za spremljanje ribištva.

Zaradi značilnosti dela inšpekcije za lovstvo in ribištvo je obseg dela izven običajnega delovnega časa zelo visok, inšpektorji ga opravijo pretežno s prerazporeditvijo delovnih ur, delno pa tudi z opravljanjem plačanih nadur (ponoči, čez vikend), kadar prerazporeditev ur ni več mogoča.

V letu 2025 je bilo pri lovski in ribiški inšpekciji odprtih 633 inšpekcijskih in 315 prekrškovnih zadev. Število rešenih inšpekcijskih zadev v letu 2025 je bilo 625 in 343 rešenih prekrškovnih zadev. Skupno je bilo v lovski in ribiški inšpekciji opravljenih 1.108 pregledov, izdanih je bilo 681 zapisnikov ter 84 inšpekcijskih odločb ter 239 prekrškovnih odločb. Število zadev lovske in ribiške inšpekcije prikazuje tudi spodnja slika.

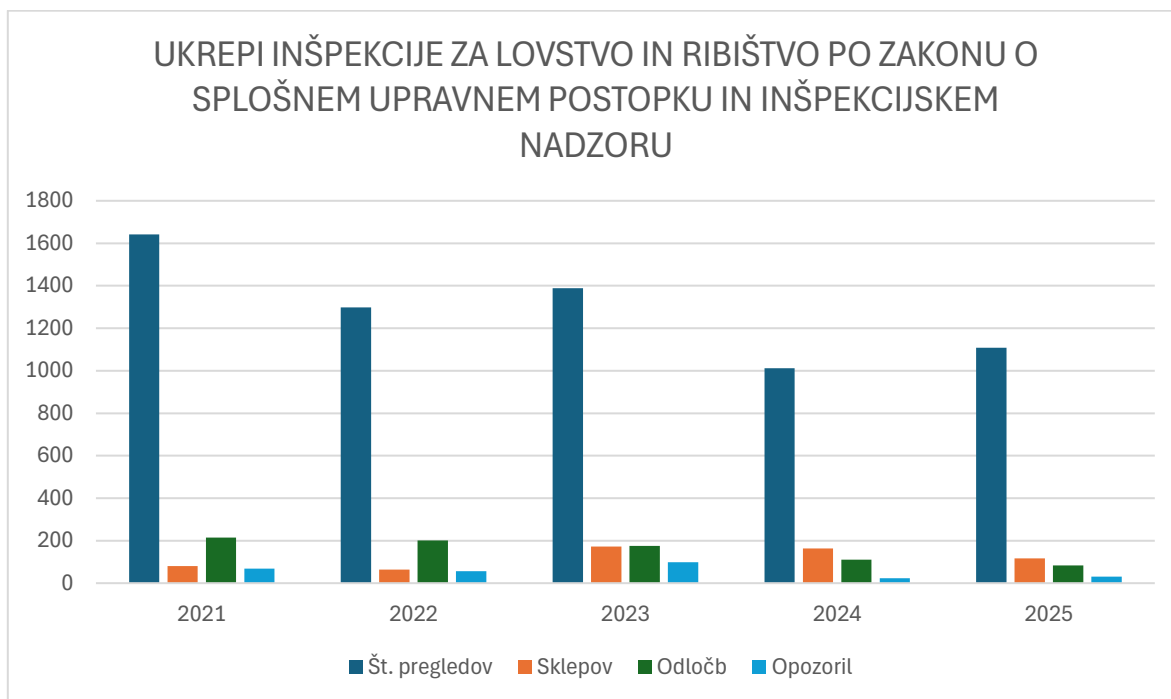


Slika 33: Obseg dela lovske in ribiške inšpekcije v letu 2025.

Pregled opravljenega dela

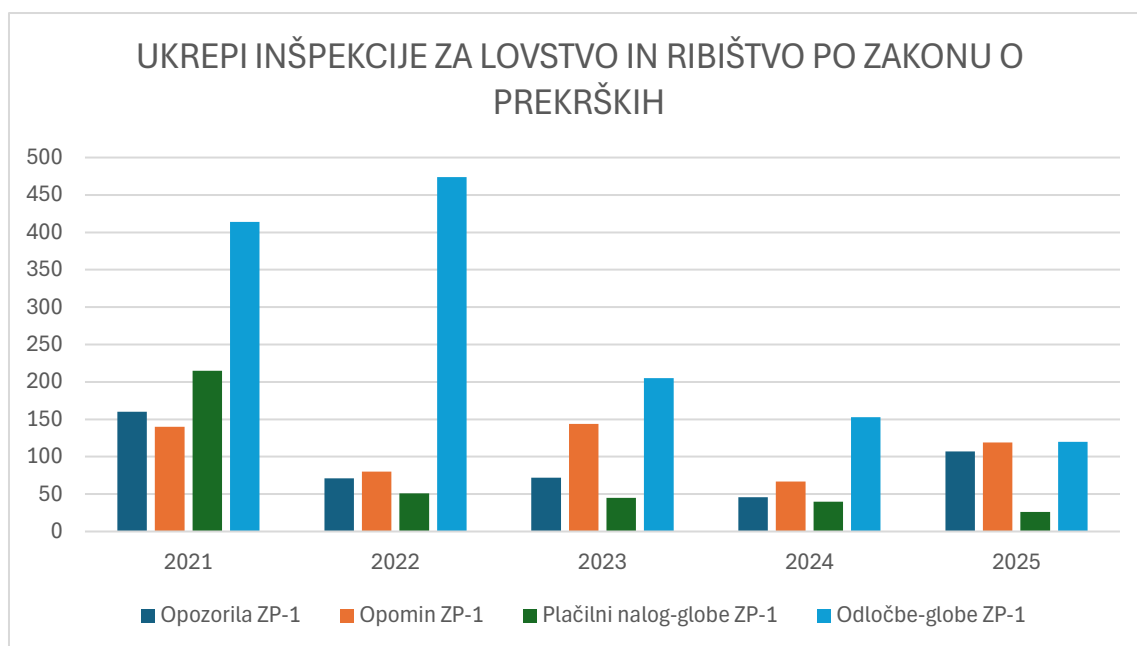
Delo inšpekcije za lovstvo in ribištvo v letu 2025 je bilo izvedeno v skladu z letnim programom dela.

Obseg dela po ZIN in ZUP je razviden iz slike 34 in 35.



Slika 34: Grafični prikaz upravnih ukrepov inšpekcije za lovstvo in ribištvo v pet letnem obdobju.

Inšpekcija za lovstvo in ribištvo je v letu 2025, v skladu z ZP-1 izrekla 372 ukrepov. Število ukrepov po ZP-1 se na petletni ravni zmanjšuje kar nakazuje na to, da je bilo delo inšpektorjev v preteklih letih dobro in da so bili izrečeni ukrepi učinkoviti.



Slika 35: Grafični prikaz prekrškovnih ukrepov inšpekcije za lovstvo in ribištvo v pet letnem obdobju.

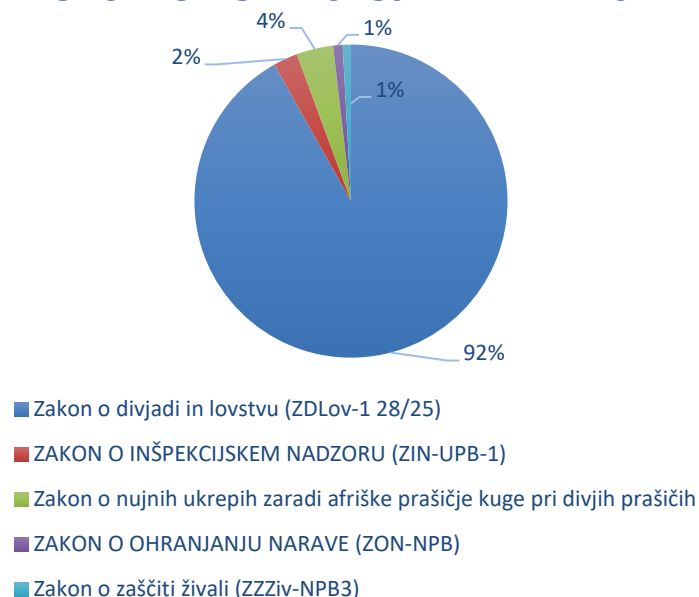
Inšpekcija za lovstvo

Pregled kršitev posameznih zakonskih določil

Pri nadzoru izvajanja materialnih predpisov je bilo v skladu z ZUP in ZIN izvedenih 557 inšpekcijskih pregledov (zapisniki in uradni zaznamki o pregledih). Število pregledov se je v letu 2025 povečalo zaradi novo zaposlene lovske inšpektorice ter rednega nadzora nad krmišči pri vseh upravljavkah lovišč.

Največ pregledov in ukrepov je bilo izrečenih po Zakonu o divjadi in lovstvu, saj je to krovni zakon, ki ureja področje lovstva. Pri rednem opravljanju svojega dela pa nadziramo tudi Zakon o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjadih prašičih, Zakon o ohranjanju narave ter Zakon o zašiti živali. Obseg ukrepov po pristojnih predpisih inšpekcije za lovstvo je razviden iz slike 36.

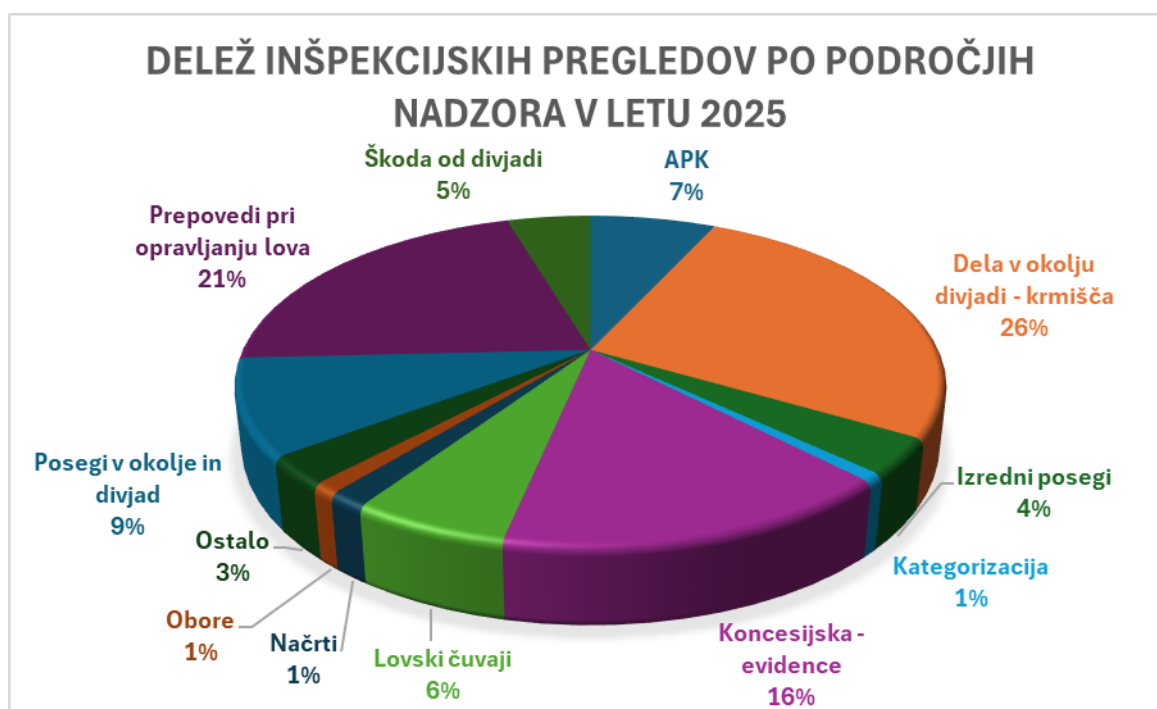
DELEŽ PREGLEDOV IN UKREPANJ INŠPEKCIJE ZA LOVSTVO PO PRISTOJNIH PREDPISIH



Slika 36: Delež pregledov in ukrepanj inšpekcije za lovstvo po pristojnih predpisih.

Redni nadzori v letu 2025

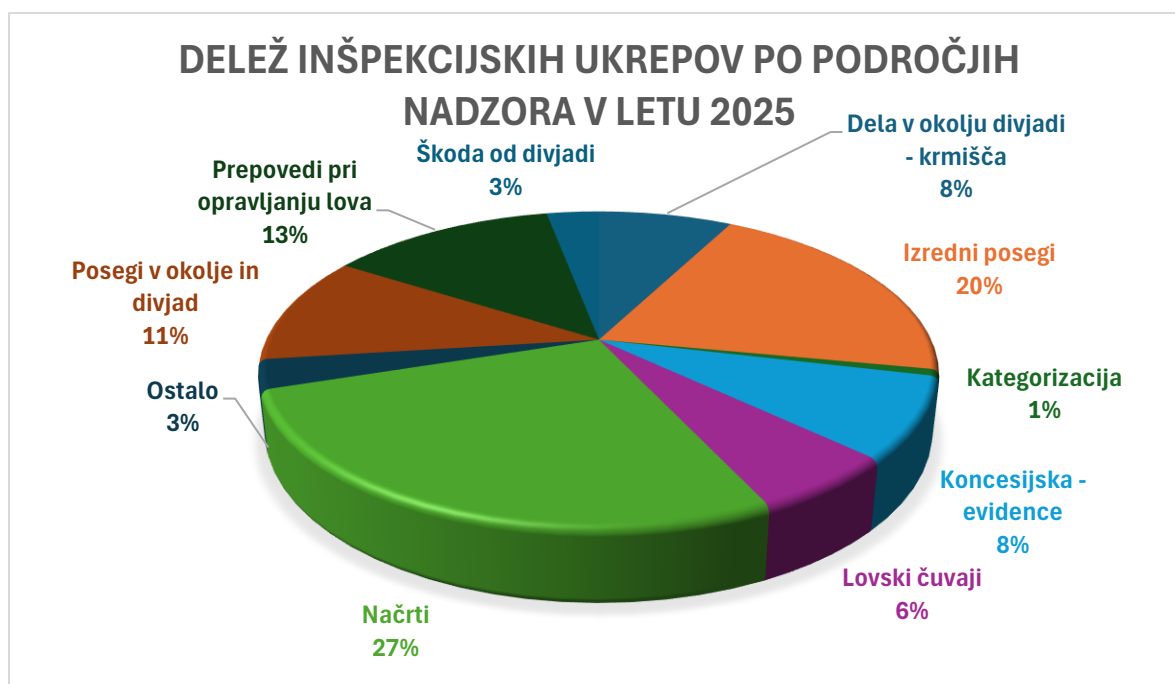
V letu 2025 je inšpekcija za lovstvo največ pregledov opravila na področju del v življenjskem okolju divjadi, saj je bil to tudi glavni poudarek po letnem planu dela. Delež teh pregledov je znašal 26%. Sledijo nadzori prepovedi pri opravljanju lova, v katerega so zajeti: dovoljen lov tujim lovskim gostom v nasprotju s predpisi, kontrola lovskih izkaznic, kontrola veljavnosti lovske izkaznice ali izkaznice lovskega čuvaja pri izvajanju lova, lov divjad v primerih, ko je snežna odeja višja kot 40 cm ali poledenela, lov divjadi iz motornih ali zračnih vozil, železnic, žičnic ali motornih čolnov in drugih prevoznih sredstev, lov divjadi na ograjenih nelovnih površinah brez pisnega dovoljenja lastnika oziroma upravljavca, lov divjadi na površinah, ki so izločene iz lovne površine lovišča, lov divjadi ponoči, lov divjadi, ki se ne lovi, lov divjadi izven lovne dobe, lov s pastmi v skladu z uredbo o lovni dobi, lov zavarovanih ptic, opustitev uporabe lovskih psov v nasprotju s predpisom ministra, opustitev upoštevanja osnovnih načel in načinov izvajanja lova, opustitev zasledovanja ranjene ali zastreljene živali s psom krvoslednikom v nasprotju s predpisom ministra, uporaba orožja na zračni ali plinski pritisk in avtomatskega orožja pri lovu, uporaba polavtomatskega orožja, katerega nabojnik je mogoče napolniti z več kot dvema nabojema, uporaba umetnih virov svetlobe pri lovu, uporaba žive živali pri učenju lovskega psa ter zaseg ulovljene ali prilaščene poginule divjadi ali njenih delov (trofeje) ali drugega proizvoda iz lovišča ter sredstva in predmete, s katerimi so bila storjena protipravna dejanja. Delež teh nadzorov je znašal 21%.



Slika 37: Delež inšpekcijskih pregledov po posameznih področjih nadzora v letu 2025.

Sledijo še nadzori koncesijskih pogodb upravljavk lovišč ter vodenje predpisanih evidenc o odstrelu in izgubah divjadi, le ti so bili izvršeni v obsegu 16%. Ostala področja, ki so tudi bila nadzirana so škode po divjadi, spoštovanje določil Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjemu prašiču, izredni posegi, nadzor nad delom komisij za oceno odstrela in izgub po lovsko upravljavskih območjih, nadzor lovskih čuvajev, nadzor nad izvrševanjem lovsko upravljavskih načrtov pri odvzemu divjadi, posegi v okolju divjadi (čiščenje zaradi od 1. marca do 1. avgusta, vznemirjanje divjadi, zadrževanje divjadi v ujetništvu, spuščanje psov brez nadzora v prosto naravo, vožnja z vozili v naravnem okolju). Delež vseh ukrepov po področjih je razviden iz slike 37.

Pri opravljanju nadzora je inšpekcija za lovstvo v letu 2025 ukrepala kjer so bile ugotovljene nepravilnosti. Največ ukrepov pri ugotovljenih nepravilnostih je v letu 2025 izrekla na področju izvajanja načrtovanega odvzema divjadi v skladu z načrti upravljanja z divjadjo, saj je bil v začetku leta 2025 izveden nadzor dvoletnega izvrševanja odvzema za leti 2023 in 2024 glede na Dvoletne načrte lovsko upravljavskih območij. Več o tem v poglavju spodaj. Sledijo ukrepi zaradi izrednih posegov, ki so tudi podrobneje opisani v spodnjih poglavjih. Kar 13% ukrepov je bilo izrečenih v zvezi z prepovedmi pri opravljanju lova, 11% pri posegih v okolju divjadi ter 8% pri delih v življenjskem okolju divjadi – krmišča. Delež vseh ukrepov je razviden iz slike 38.



Slika 38: Delež inšpekcijskih ukrepov po posameznih področjih v letu 2025.

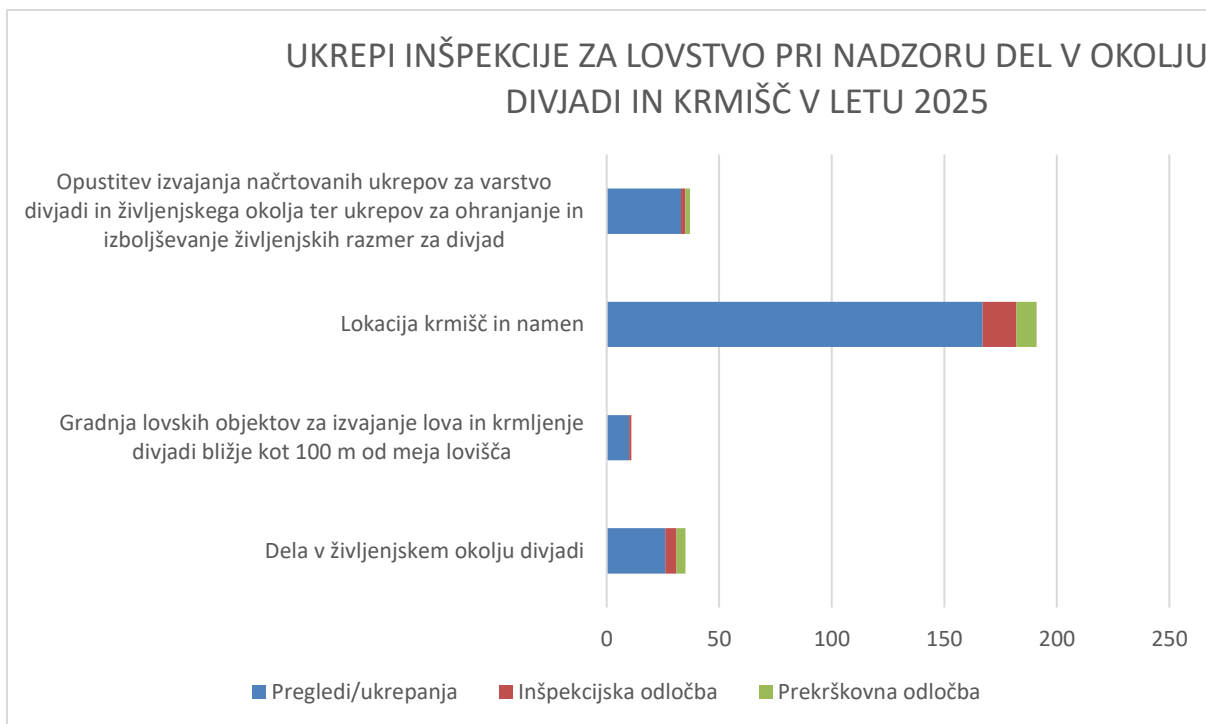
Kakšen delež ukrepov po posameznih področjih je inšpekcija za lovstvo v letu 2025 izrekla po Zakonu o prekrških je razvidno iz slike 39.



Slika 39: Delež najpogostejših ukrepov po posameznih področjih po Zakonu o prekršku v letu 2025.

- Nadzor biotehniških del – krmišč

V letu 2025 je bil poudarek lovske inšpekcije na nadzoru krmišč. Najprej so bila administrativno pregledana vsa krmišča v letnih načrtih lovišč ter v dvoletnih načrtih lovsko upravljaljskih območij z namenom ugotovitve ujemanja njihovih lokacij. Lokacije krmišč, ki se z načrti niso ujemale so bile preverjene tudi na terenu. Ugotovljeno je bilo, da se lokacije krmišč v večini primerov ujemajo z načrti, so pa bila pri nekaterih krmiščih ugotovljena manjša odstopanja v parcelnih številkah (sosednje parcele) ali napačnega vnosa parcelnih številke v načrte, zato so bile izdane ureditvene odločbe. Za lokacije krmišč, ki jih načrt ne predvideva so bili uvedeni prekrškovni postopki, saj gre v tem primeru za krmljenje divjadi v nasprotju z lovsko upravljaljskimi načrti. Delo inšpekcije za lovstvo pri nadzoru dela v okolju divjadi in krmišč prikazuje tudi slika 40.



Slika 40: Ukrepi inšpekcije za lovstvo pri nadzoru del v okolju divjadi in krmišč v letu 2025.

- Nadzor izvajanja načrtovanega odvzema divjadi v skladu z načrti upravljanja z divjadjo

Nadzor izvajanja načrtovanega odvzema divjadi v skladu z načrti upravljanja z divjadjo se opravi po koncu načrtovalskega obdobja. Na podlagi dvoletnih načrtov za posamezno lovsko upravljavsko območje je bil zato v začetku leta 2025 opravljen nadzor izvajanja odvzema divjadi v skladu z načrti za vse upravljavke lovišč v Sloveniji. Po opravljenem nadzoru izvrševanja načrtovanega odvzema divjadi so bila ugotovljena večja odstopanja na nivoju LUO in lovišč, ki niso v skladu z Dvoletnimi načrti LUO. Ugotovljena so bila večja odstopanja pri upravljanju z divjadjo vrste srna, gams, muflon, jelen, siva vrana in šakal na nivoju lovsko upravljavskih območij. Na podlagi 2. odstavka, 87. člena Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanja z divjadjo (Ur. L. RS, št. 91/10 in 200/20, v nadaljevanju Pravilnik) je lovška inšpekcija, Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano poslala poziv, da se opravi strokovno presojo izvrševanja načrtovanih ukrepov za leti 2023 in 2024 zaradi ugotovljenih večjih odstopanj od Dvoletnih načrtov lovsko upravljavskih območij (LUO). Po prejeti strokovni presoji, ki jo je opravilo ministrstvo je lovška inšpekcija ukrepala pri tistih upravljavkah lovišč, kjer s strokovno presoji ni bilo ugotovljenih objektivnih razlogov za opustitev izvajanja načrtovanega odvzema divjadi. V ta namen je bilo izdanih 39 odločb o prekršku ter 41 opozoril po ZP-1.

- Nadzori kategorizacij

Inšpekcija za lovstvo je tudi v letu 2025 izvedla nadzor dela komisij za ocenitev odvzema divjadi v loviščih in nadzor upravljavcev lovišč v zvezi s posredovanjem materialnih dokazov o odstrelu in izgubah za preteklo leto. Lovski inšpektorji

ocenjujejo, da je delo komisij za ocenitev odvzema dobra, delo poteka tekoče, utečeno in na strokovno visoki ravni. Poudarek dela inšpektorjev se je nanašal na kontrolo posredovanja materialnih dokazov komisijam za ocenitev odvzema divjadi. Uničenje materialnih dokazov je potekalo na kraju samem, razen v nekaj primerih, kjer je bilo zaradi izredno velikega števila čeljustnic uničevanje na kraju samem praktično nemogoče, v tem primeru so se materialni dokazi shranili v zapečatenih vrečah do komisijskega uničenja, ki ga je naknadno izvedla posamezna komisija v prisotnosti lovskega inšpektorja. Glede na ugotovitve inšpekcije za lovstvo pri nadzoru komisij za oceno odvzem se ocenjuje, da ni potrebno posvečati večje pozornosti nadzoru na tem področju in da se nadzor lahko izvaja naključno.

- Vzorčenje spola pri srnjadi

Za potrebe nadzora pravilnosti vpisanih spolov pri srnjadi je bilo v letu 2025 odvzetih 116 vzorcev spodnjih levih čeljustnic pri petih upravljavkah lovišč. Odvzamejo se vse spodnje leve čeljustnice dvo in več letnih srn za potrebe DNK analize spola. Pri 116 odvzetih čeljustnicah je bilo 13 čeljustnic negativnih, kar pomeni, da so za 13 osebkov upravljavke lovišč v evidence vpisale ženski spol, dejansko pa je DNK analiza pokazala, da so te čeljusti pripadale dvo in več letni srnjadi moškega spola. Delež pozitivnih vzorcev tako znaša 88,79%, kar pomeni, da je bilo 11,21% vpisanih kosov srnjadi napačno vpisan spol. Pri vseh so bili izpeljani prekrškovni postopki.

- Nadzor izpolnjevanja pogojev koncesijske pogodbe in vodenja predpisanih evidenc

Redno lovska inšpekcija nadzora tudi izpolnjevanje pogojev koncesijske pogodbe. Pri teh nadzorih se nadzora ali upravljavke lovišč izpolnjujejo vse zahtevane pogoje, ki jim jih nalaga koncesijska pogodba. V to je zajet nadzor organiziranosti lovsko čuvske službe, zagotavljanje prostorov za opravljanje administrativnih zadev, zagotavljanje ustreznega prostora za pregled uplenjene divjadi v skladu z veterinarskimi predpisi, zagotavljanje usposobljene osebe za pregled trupov divjadi ter zagotavljanje računalniške opreme in organiziranosti, ki omogoča dostop do baze lovskih podatkov ter pravilnost vodenja predpisanih evidenc o odstrelu in izgubah divjadi. Opravljenih je bilo 17 nadzorov koncesijskih pogodb. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so bile izdane 3 inšpekcijske odločbe. Lovska inšpekcija redno nadzira tudi vodenje predpisanih evidenc, tako je bilo tudi v letu 2025 v katerem je bilo opravljenih 22 nadzorov in izdanih 19 odločb po ZIN in ZP-1. Vodenje predpisanih evidenc lovske družine vodijo pod pogoji javne službe, zato je nadzor nad njimi vedno potreben. Največ kršitev je ugotovljenih nad opustitvijo vodenja evidenc ali pa opustitve izmere predpisanih podatkov, ki jih te evidence zahtevajo.

- Nadzor skupnih lovov

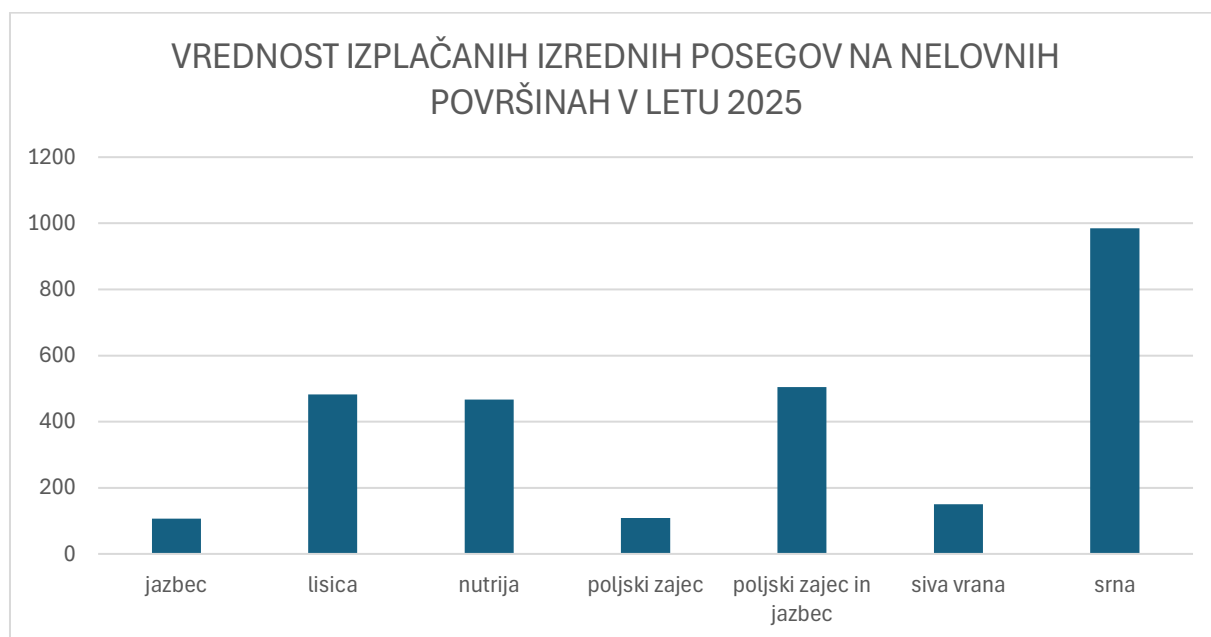
V letu 2025 so bili izpeljani nadzori skupnih lovov skupaj z Urdom za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. Nadzori so zajemali spoštovanje zakonskih določil v zvezi z lovsko izkaznico, uporabo lovskega orožja, lovskih psov ter spoštovanje biovarstvenih ukrepov za preprečevanje afriške prašičje kuge pri divjih prašičih. Opravljenih je bilo 21 nadzorov skupnih lovov, izrečeno je bilo 1 opozorilo po ZP-1, 4 globe ter 1 opozorilo po ZIN. Nepravilnosti so bile ugotovljene pri lovu brez veljavne lovske izkaznice, uporaba polavtomatskega orožja katerega nabojnik je mogoče

napolniti z več kot dvema nabojem ter strokovnemu spremstvu lovskih gostov. Ugotovljeno pa je bilo, da upravljavke lovišč spoštujejo določila Zakona o nujnih ukrepih zaradi afriške prašičje kuge pri divjih prašičih, saj biovarstvene ukrepe pred in po lovu dosledno upoštevajo.

Divjad na ne lovni površinah / izredni posegi

Tudi v letu 2025 je inšpekcija za lovstvo zaradi vedno večjega pojavljanja divjadi v urbanem okolju nadaljevala z izrednimi posegi. Del izrednih posegov, ki jih je odredila inšpekcija za lovstvo, je bil stroškovno ovrednoten in izplačana so bila finančna nadomestila upravljavcem lovišč, ki so imeli z izvajanjem izrednih posegov dodatne finančne obveznosti. Število izrednih posegov v skupnem številu se je v letu 2025 občutno zmanjšalo zaradi sodelovanja inšpekcije za lovstvo zgolj pri izrednih posegih, ki so bili težje rešljivi in izključno na nelovnih površinah. V skladu z Zakonom o divjadi in lovstvu (v nadaljevanju: ZDlov-1) namreč lahko upravljavci lovišč v določenih primerih sami odločajo o izvedbi izrednega posega, pri čemer so se v letu 2025 v 68 primerih za to odločili in izvedli izredni poseg.

Vrednost izplačil izrednih posegov po vrstah divjadi v letu 2025 je razvidna iz slike 41.



Slika 41: Slika 9: Vrednost izplačil (v eurih) izrednih posegov po vrstah divjadi v letu 2025.

Lovski inšpektorji so izdali 47 ureditvenih odločb za ureditev razmer, ki so bila uspešno izvršene. Izplačanih je bilo skupaj 2.803,38 evrov sredstev za povračilo stroškov intervencije upravljavcem lovišč.

Delež odrejenih izrednih posegov po vrstah divjadi v letu 2025 je razviden iz slike 42.



Slika 42: Delež odrejenih izrednih posegov po vrstah divjadi v letu 2025.

Mednarodno sodelovanje

Lovska inšpekcija se je v letu 2025 udeležila izobraževanja v okviru projekta Life z naslovom Wildlife crime Academy (WCA: [WildLIFE Crime Academy - Fighting wildlife crime, together!](#)) v Španiji. Izobraževanja sta se udeležila dva lovška inšpektorja, ki sta skupaj z predstavnico iz Doppsa ter predstavnikom oddelka za patologijo Veterinarske fakultete v Ljubljani predstavljala slovensko ekipo.



Izobraževanje poteka v treh nivojih. Dva nivoja smo opravili v letu 2025, tretji in zadnji nivo pa nas čaka v novembru 2026. Izobraževanje se udeležujejo države iz EU in izven, kot so Francija, Španija, Italija, Portugalska, Ciper, Srbija, Črna Gora in jih zastopajo predstavniki iz organizacij policije, tožilstva, forenzikov, naravovarstvenih nadzornikov ter inšpekcij. Namen WCA je, da se v državah članicah in izven vzpostavijo nacionalne skupine in nacionalne strategije za boljši in učinkovitejši nadzor v primeru kriminala nad prostoživečimi živalmi. Službena pot je bila za delo lovskih inšpektorjev izjemno koristna. Pridobljene kompetence in praktične izkušnje predstavljajo pomembno nadgradnjo obstoječih znanj ter bodo v veliki meri pripomogle k večji učinkovitosti pri nadzoru in obravnavi kaznivih dejanj zoper prostoživeče živali. Znanja so uporabna

tako v samostojnih postopkih kot tudi pri sodelovanju v interdisciplinarnih preiskovalnih skupinah.

Z udeležbo na usposabljanju smo pridobili:

- Boljše razumevanje preiskovanja kaznivih dejanj nad prostoživečimi živalmi, s poudarkom na nezakonitem lovu in zastrupitvah
- Praktične izkušnje pri obravnavi kraja zločina in ustreznemu zbiranju in dokumentiranju dokazov
- Znanje o forenzičnih tehnikah, ki so relevantne pri obravnavi poginov zaščitene vrste
- Poznavanje postopkov in spretnosti za sodelovanje s forenzičnimi laboratoriji in tožilstvom
- Osnove prepoznavanja orožja, znakov zastrupitev in nevarne infrastrukture
- sodelovanja s policijo, tožilstvom in laboratoriji.

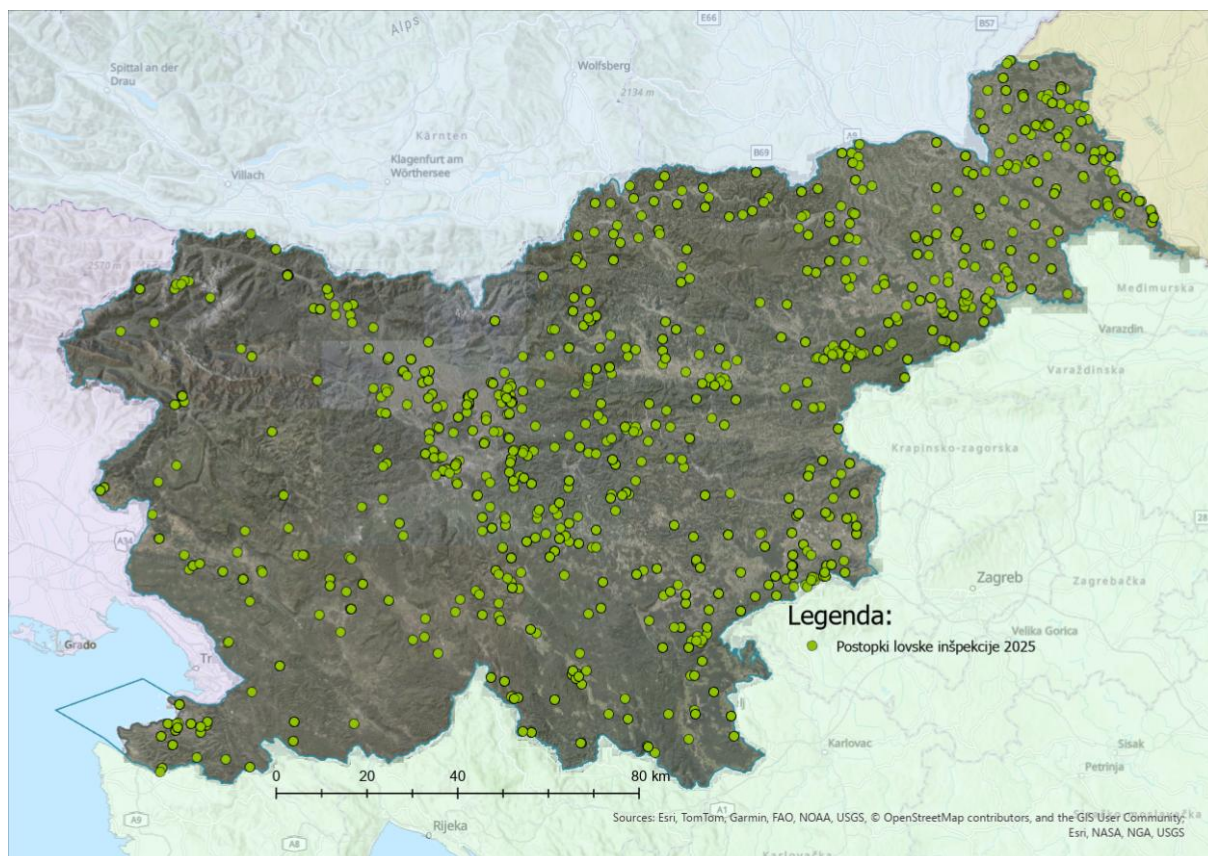
To znanje bo pomembno prispevalo k izboljšanju preiskovalnih postopkov v domačem okolju, še posebej v okviru primerov suma nezakonitega lova, zastrupitev ali trkov ptic z električnimi vodi.

Ostalo

Lovski inšpektorji so pripravili izobraževanje za lovske čuvaje, kjer je bilo obravnavano izpolnjevanje obveznosti lovskih čuvajev pri vpisu opazanj o nadzoru v lovsko čuvajske dnevnike. Veliko vprašanj se je nanašalo tudi na vedno bolj razširjeno prakso v loviščih, to je postavitve kamer. Lovski čuvaji so bili seznanjeni, da morajo biti kamere označene v skladu z Zakonom o varstvu osebnih podatkov. Delo pa je potekalo v obliki delavnic, kjer smo lahko lovskim čuvajem na praktičnih primerih pokazali, kako se pravilno postopa in kaj vse lahko lovski čuvaj v okviru svoje službe ugotovi in posreduje pristojnim organom.

Veliko dela je bilo v letu 2025 namenjeno tudi pripravi novih pravilnikov zaradi spremembe Zakona o divjadi in lovstvu. V delovni skupini za pripravo pravilnikov sta sodelovala dva lovska inšpektorja, pripraviti pa je bilo potrebno 4 nove pravilnike. Nova lovska zakonodaja namreč precej spreminja dosedanja sistem evidentiranja divjadi, uvaja t.i. vezice, podrobneje določa postopek izrednega posega na nelovnih površinah, uvaja dovolilnice za lovske goste ter dopolnjuje določila v zvezi z delom lovskih psov v loviščih. Delo lovske inšpekcije v letu 2026 bo zato osredotočeno na nadzor novih zakonskih določil.

Pregledna karta prostorske razporeditve opravljenih inšpekcijskih postopkov inšpekcije za lovstvo v letu 2025 je razvidna iz slike 43.

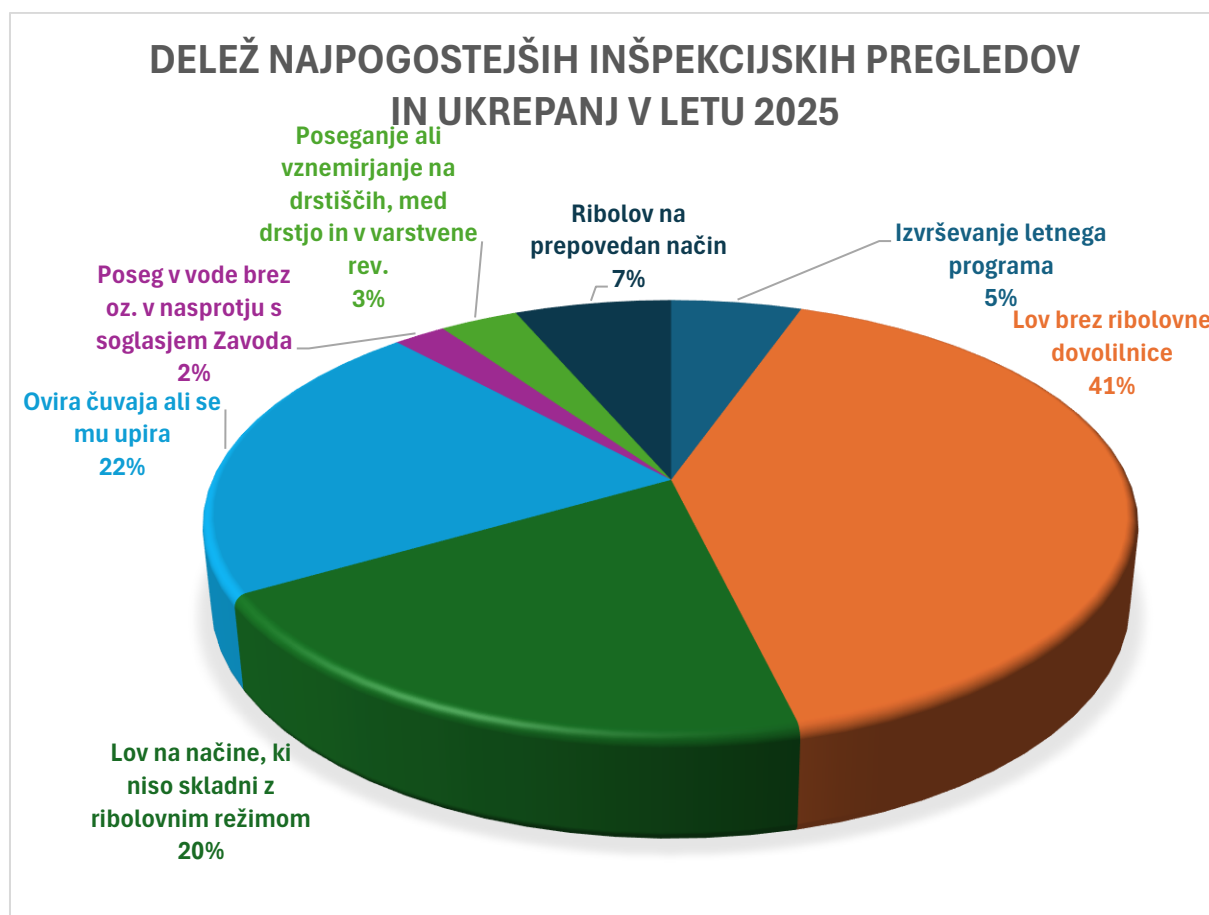


Slika 43: Pregledna karta z lokacijami nadzora in ukrepov inšpekcije za lovstvo v letu 2025.

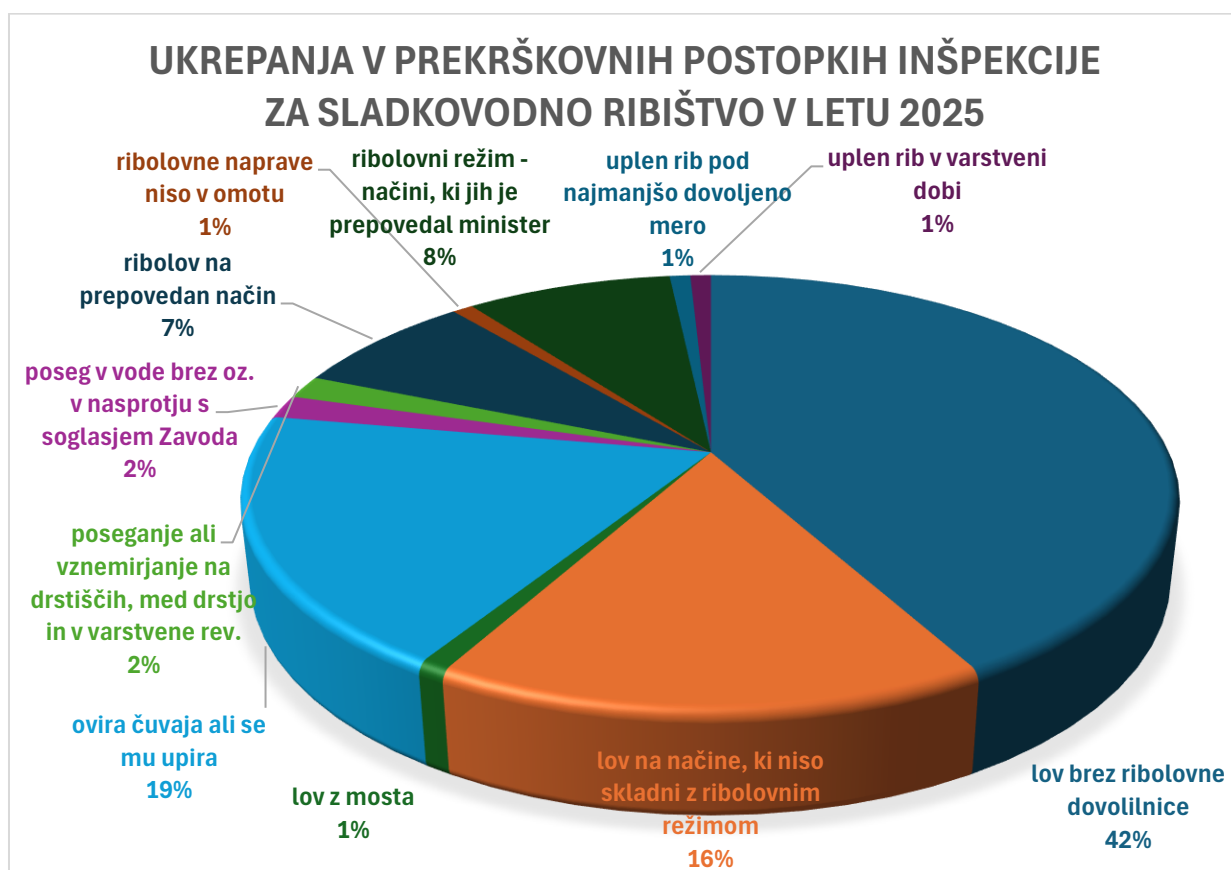
Inšpekcija za ribištvo - sladkovodno ribištvo

Na področju sladkovodne ribiške inšpekcije opravljajo delo trije ribiški inšpektorji, ki opravljajo nadzor tudi na področju morskega ribištva. Ribiški inšpektorji imajo med seboj razdeljene nadzore ribiških družin po pripravljenem seznamu. Inšpektorji obravnavajo tudi predloge za uvedbe postopka glede na dodeljeno ribiško družino. Delo na področju sladkovodnega ribištva zajema preglede izpolnjevanja programov ribiških družin, koncesijskih pogodb, posegov v vodotoke, ki imajo status varstvenih revirjev, ter vodenje prekrškovnih postopkov, ki so uvedeni na podlagi predlogov ribiških čuvajev.

Zaznane nepravilnosti, ki jih pri izvajanju upravljanja storijo ribiške družine so, da v program Rib-Kat (ribiški kataster) ne zabeležijo ustrezno število ribolovnih dni oziroma ustrezno prilagodijo predvidene ribolovne dni s številom izrabljenih dni, na kar morajo biti pozorni, da ne prihaja do večjih obremenitev voda. Vse več ribiških družin se odloča za elektronsko prodajo ribolovnih dovolilnic ter elektronsko vodenje obhodov ribiških čuvajev. Elektronsko vodenje omogoča večjo preglednost v realnem času in lažjo pripravo poročil ribiške družine, ki jih potrebuje ZZRS, kot tudi ribiška inšpekcija.



Slika 44: Delež najpogostejših inšpekcijskih pregledov in ukrepanj inšpekcije za sladkovodno ribištvo v letu 2025.



Slika 45: Ukrepi inšpekcije za sladkovodno ribištvo v prekrškovnih postopkih v letu 2025.

Delovanje in sodelovanje ribiških družin je v veliki večini zgledno. Dobro je tudi sodelovanje Zavoda za ribištvo Slovenije z ribiški družinami pri oddaji poročil in programov. Čuvajske službe v ribiških družinah so ustrezno organizirane, k čemur pripomore redno pregledovanje pogodb, zavarovanj in mesečnih poročil ribiških čuvajev. Ribiški čuvaji so nenehno v kontaktu z inšpektorji za sladkovodno ribištvo, kar je zelo pomembno pri podajanju predlogov za uvedbo postopka o prekršku. Pregledane ribiške družine imajo nezgodno zavarovane čuvaje in z njimi sklenjeno pogodbo o opravljanju ribiško-čuvajske službe. Vsako leto je zaznati več tujcev, ki izvajajo ribolov na nezakonit način, saj pri ribolovu uporabljajo več ribolovnih priprav, kot je dovoljeno. Ribolov izvajajo na ribolovne vrste, ki so v varstveni dobi. Pri identifikaciji tujcev pa so ribiški čuvaji primorani poklicati asistenco policije.

Prekrškovni postopki na področju sladkovodnega ribištva so še vedno v večini primerov uvedeni na podlagi predloga za uvedbo postopka, ki ga poda ribiški čuvaj. Največ kršitev je na področju ribolova brez veljavne ribolovne dovolilnice in na načine, ki so prepovedani. Kršitelji so v veliko primerih socialni problemi, saj imajo zakonsko prebivališče na centrih za socialno delo, kar nam otežuje vročanje pošte. Prekrškovni postopki pa se posledično v veliko primerih zaključijo z izterjavo. Predlogi za uvedbo postopkov so tudi v primeru kršitev tujih državljanov. Vročanje pošiljk je dolgotrajno,

so pa tudi primeri, kjer moramo za pomoč pri vročanju zaradi sprememb naslovov kršiteljev zaprositi veleposlaništva držav.

Skrben nadzor izvajamo tudi na področju posegov v vodotoke, ki niso skladni s soglasjem-mnenjem Zavoda za ribištvo Republike Slovenije (v nadaljevanju ZZRS) ali pa ga sploh nimajo. Sodelovanje z ZZRS smo okrepili s posredovanimi pozitivnimi soglasji-mnenji o posegih, ki jih sprotno pregledujemo. Obveščajo nas tudi o morebitnih kršitvah pri delih v vodotokih, ki niso v skladu s podanimi smernicami.

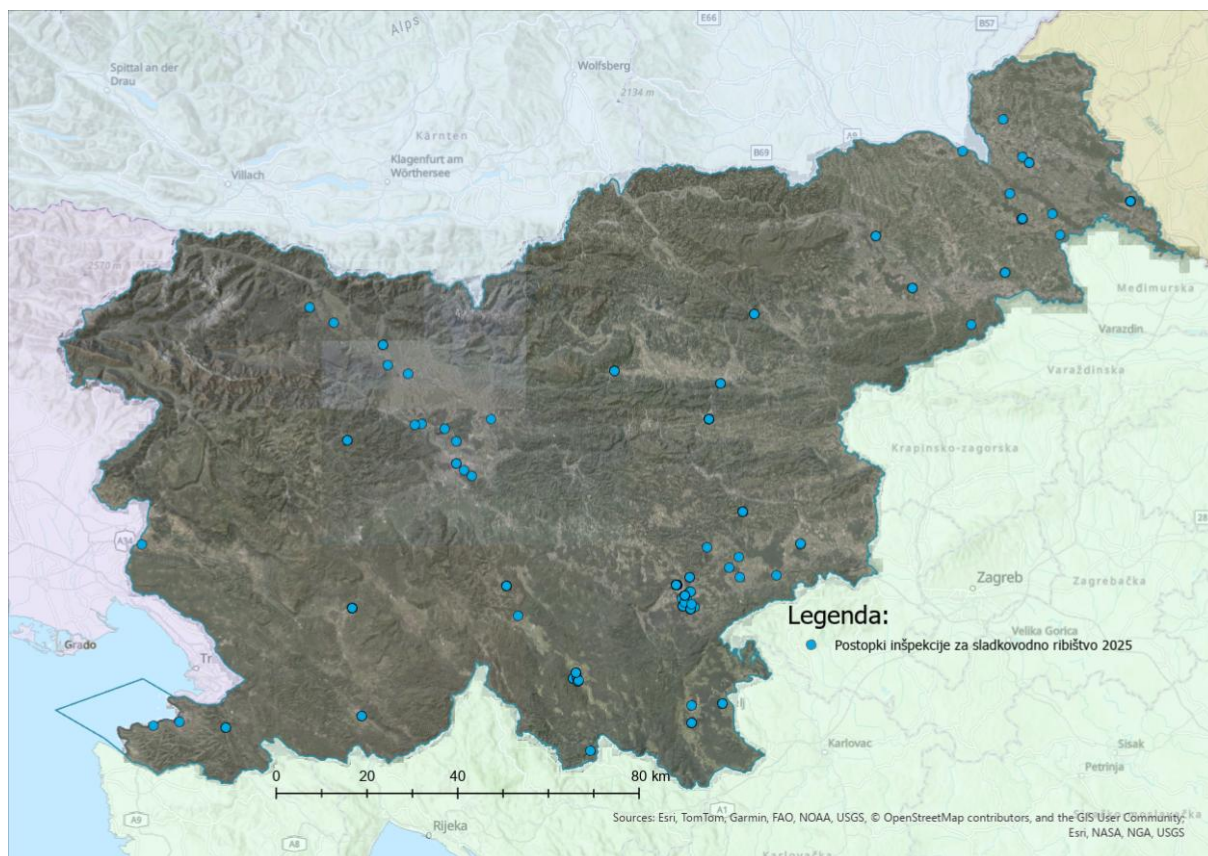
V letošnjem letu je bilo obravnavanih več primerov kršitev glede vznemirjanja rib v varstvenih potokih kot tudi posegov v in ob strugah varstvenih potokov. Posledično je s tem ogrožen ves ribji življenjski cikel v vodi, ker posegi pogosto povzročajo kaljenje vode.

Novela Zakona o sladkovodnem ribištvu (Ur. list RS 61/06 in 56/25, v nadaljevanju ZSRib) nam je prinesla nujno potrebne spremembe, ki nam bodo pomagale pri delu in ukrepanju ob morebitnih kršitvah. Najbolj nam bo pripomogla kazenska določba, ki se nanaša na primere nenačrtovanih posegov v ribiški okoliš. Pred novelo smo bili omejeni samo na posege v varstvenih revirjih ter na posege, ki niso imeli soglasja Zavoda za ribištvo oziroma če poseg ni bil v skladu s tem soglasjem.

Sodelovali smo z Upravo za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin in skupaj opravili nadzor ribogojnice, ki je v postopku zapiranja. Z Inšpektoratom za naravne vire in prostor pa smo skupaj opravili nadzor zapiranja jezov, ki onemogoča dotok vode v varstveni potok.

Vključujemo se tudi v področje izobraževanja ribiških čuvajev. Ribiška zveza nas dvakrat letno povabi kot predavatelje novim kandidatom za ribiške čuvaje. Omenjenih predavanj se udeležimo, saj s tem lažje predstavimo delo ribiške inšpekcije, njihove naloge, ki jim jih nalaga ZSRib, ter podatke, ki jih potrebujemo ob uvedbi postopka o prekršku. Ribiškim čuvajem smo vedno dostopni za vprašanja, saj na tem temelji ustrezna zaščita voda in ribjega življenja.

Pregledna karta prostorske razporeditve opravljenih inšpekcijskih postopkov inšpekcije za sladkovodno ribištvo v letu 2025 je razvidna iz slike 46.



Slika 46: Pregledna karta inšpekcijskih postopkov inšpekcije za sladkovodno ribištvo v letu 2025.

Inšpekcija za ribištvo – morsko ribištvo

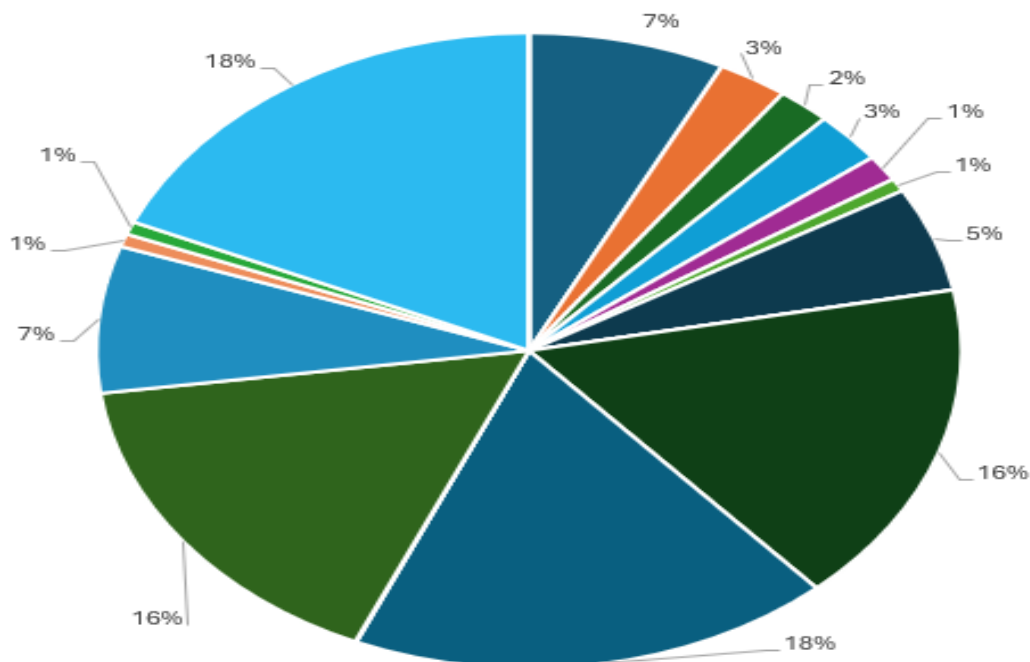
Opravljeni inšpekcijski pregledi

V letu 2025 so se skladno z letnim planom in analizo tveganja opravili pregledi, in sicer:

- v ribarnicah (1x/leto),
- v ribjih restavracijah na obali (1x/leto),
- pri grosistih na obali (1x/leto),
- iztovor plovil s stoječimi mrežami v pristaniščih Koper, Izola, Piran (naključno),
- kontrola vseh ribičev z globinsko vlečno mrežo najmanj 1x letno (nekateri tudi večkrat)
- naključna kontrola ribičev s stoječimi mrežami,
- naključna kontrola športnih ribičev,
- kontrole po prispelih prijavah drugih državnih organov (policija, URSP, Krajinski parki,...)
- nadaljevanje kontrole hrvaških ribičev v Piranskem zalivu (v manjšem obsegu kot predhodnja leta)
- reševanje predlogov prejetih s strani PPOP
- CSR: navzkrižni nadzor podatkov iz satelitskega sistema za spremljanje plovil (VMS) in sistema za elektronsko beleženje in poročanje (ERS), ribolovnih ladijskih dnevnikov in deklaracij o iztovarjanju, dovoljenj za gospodarski ribolov, evidenc oddaj ribolovnih ladijskih dnevnikov in trgovskih dokumentov, oddanih trgovskih dokumentov, seznamov trgovskih in znanstvenih imen ter 3-črkovnih kod FAO se vrši naključno in v skladu z neskladji, javljenimi v modulu VALID,
- CSR: nadzor iztovora več mesecev aktivnih ribiških plovil z vlečno mrežo 1x letno, ostalih naključno,
- CSR: vodenje inšpekcijskih postopkov zaradi nespoštovanja arbitražne odločitve hrvaških gospodarskih ribičev skladno s prejetimi prijavami s strani pomorske policije in opravljenih nadzorov na morju.

Obseg dela inšpekcije za morsko ribištvo po vrsti predpisa in številu izdanih dokumentov je razviden iz slike 47.

OBSEG UKREPOV PO PRISTOJNIH PREDPISIH INŠPEKCIJE ZA MORSKO RIBIŠTVO V LETU 2025



- Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 404/2011 z dne 8. aprila 2011 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 1224/2009 o vzpostavitvi nadzornega sistema Skupnosti za zagotavljanje skladnosti s pravili skupne rib. pol.
- Uredba (EU) št. 1379/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ureditvi trgov za ribiške proizvode in proizvode iz ribogojstva
- Uredba (EU) št. 1380/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o skupni ribiški politiki
- Uredba (EU) št. 640/2010 EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA z dne 7. julija 2010 o uvedbi programa za dokumentacijo o ulovu modroplavutih tunov *Thunnus thynnus* in o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1984/2003
- Uredba Komisije (EGS) št. 1381/87. z dne 20. maja 1987. o določitvi podrobnih pravil za označevanje in dokumentacijo ribiških plovil
- Uredba Komisije (EGS) št. 1382/87. z dne 20. maja 1987. o določitvi podrobnih pravil za inšpekcijo ribiških plovil
- Uredba Komisije (EGS) št. 3440/84 z dne 6. decembra 1984 o pritrditvi naprav na vlečne mreže, danske potegalke in podobne mreže
- Uredba o izvajanju uredbe (EGS), uredbe (ES) in uredbe (EU) za določitev prekrškov in sankcij s področja skupne ribiške politike (UrPrRibPol)
- Uredba o spremljanju ulova in prodaji ribiških proizvodov (Ur. L. RS, št. 22/2024)
- Uredba o spremljanju ulova in prodaji ribiških proizvodov (Uradni list RS, št. 38/16)

Slika 47: Pregled obsega dela inšpekcije za morsko ribištvo po vrsti predpisa, po številu izdanih dokumentov.

Iztovor

Na podlagi ugotovitev DG MARE inšpektorjev, ki so v Sloveniji od 18.03.2020 do 20.03.2020 in od 03.06.2020 do 05.06.2020 opravili inšp. nadzor registracije podatkov o ulovu in pri tem ugotovili, da ribiči v Sloveniji svoj ulov tehtajo na umerjenih/overjenih tehtnicah, je Komisija Slovenijo pisno obvestila, da ni potrebe po izvajanju odobrenega načrta vzorčenja, ki ga je Slovenija skladno s 60. in 61. čl. Uredbe (ES) 1224/09 pred leti predložila Komisiji, le-ta pa odobrila. Naveden načrt vzorčenja je predvideval min. 1 kontrolo (vzorčenje) iztovora na mesec.

V letu 2022 se je v področje tehtanja ribiških proizvodov vmešal Urad za meroslovje RS, ki je ugotovil, da Uredba o spremljanju ulova in prodaji ribiških proizvodov (Ur.l. RS, št. 38/16, 197/20) v členu, ki predpisuje tehtanje ribiških proizvodov, ni v skladu z Zakonom o meroslovju (Ur.l. RS, št. 22/00, 86/04, 26/05). Na MKGP je stekel postopek o uskladitvi uredbe z zakonom (staro uredbo je nadomestila nova Uredba o spremljanju ulova in prodaji ribiških proizvodov Ur. RS št. 22/24) ter razpis za nabavo overjenih tehtnic za potrebe ribičev. Tehtnice so bile v letu 2023 s strani MKGP kupljene in kasneje tudi razdeljene ribičem. MKGP je pogojeval dodelitev tehtnice posameznemu ribiču z zadostnim številom izdanih obvestil o prodaji ribiških proizvodov.

V letu 2021 je bilo na iztovoru pregledanih 25 plovil, leta 2022 je bilo pregledanih 24 plovil, leta 2023 je bilo pregledanih 23 plovil, v letu 2024 je bilo pregledanih 20 plovil, v letu 2025 pa le 11 plovil. Ugotovimo lahko, da je povprečno število pregledanih plovil na iztovoru padlo na manj kot 1 plovilo na mesec. Razlogov za padec števila pregledov iztovora z leti je več in sicer:

- padec št. ribolovnih potovanj med ribiči, ki lovijo s stoječimi mrežami,
- v Izoli 3 večji ribiči v poletni turistični sezoni (začetek maja – do polovice oktobra) s plovili opravljajo turistične usluge in ne lovijo,
- do leta 2020 se je kontrola iztovora plovil, ki so opremljeni z VMS-jem opravljala skladno s načrtom vzorčenja tj. vsak mesec (posamezen ribič je lahko prišel na vrsto večkrat),
- leta 2020 je kontrolo iztovora s plovil, ki so opremljeni s sistemom VMS, prevzel CSR center, ki je način dela prilagodil tudi drugim delovnim obveznostim,
- od leta 2018 se izlov male plave ribe z obkrožujočo mrežo ne opravlja več, posledično teh kontrol iztovora ni več,
- vse več administrativnih obveznosti, ki zmanjšujejo čas za delo na terenu,
- ribolovne operacije malega priobalnega ribolova niso sledljive kakor ribolovne operacije plovil, ki imajo VMS, posledično je kontrola naključna.

V letu 2025 je IRSKGLR za MKGP pripravil predloge za spremembo Zakona o morskem ribištvu. MKGP smo med drugim predlagali, da se z novelo zakona omogoči namestitve video nadzora v ribiških pristaniščih skladno z Zakonom o varovanju osebnih podatkov. Na ta način bi lahko nadzirali izplutje manjših ribiških plovil, ki niso opremljeni z VMS sistemom nadzora in s tem olajšali oz. povečali nadzor iztovora, ki ta trenutek poteka naključno. Predlagana sprememba ni bila vključena v spremembo zakona.

Transport

V letu 2025 se je v sodelovanju z mobilno enoto FURS-a opravilo 7 skupnih mejnih kontrol transporta ribiških proizvodov, in sicer na MMP Dragonja, MMP Jelšane in MMP Starod. Skupno je bilo preverjenih 14 vozil, pri tem je bila ugotovljena 1 kršitev s strani slovenskega nosilca dejavnosti, ki je bila sankcionirana.

Znotraj države so bile v letu 2025 opravljene 2 kontroli. Kršitev ni bilo.

Kontrola na morju

Kontrola gospodarskega ribištva na morju je bila usmerjena na kontrolo slovenskih gospodarskih in športnih ribičev ter nespoštovanje arbitražne odločitve s strani hrvaških gospodarskih ribičev. Hrvaški ribiči ribolov še vedno izvajajo do namišljene sredinske črte. Pri tem je potrebno opozoriti, da slovenski ribiči s stoječimi mrežami ribolova v tem območju ne izvajajo in sicer zaradi pritiska hrvaške policije in bojazni, da jim bodo mreže s strani hrvaških koč uničene. Izjema so le ribiči z globinsko vlečno mrežo, vendar se tudi slednji v določeni meri ob manjših pojavih rib temu področju izogibajo. Nekateri izmed njih pa so se v popolnosti odpovedali ribolovu na tem območju zaradi vse večjega števila kazni, ki so jih prejeli ter bojazni o zaplembi premoženja, ki ga imajo v R. Hrvaški (zemljišča, vikendi,...)

Še naprej se je delo na arbitraži vršilo tudi preko prispelih prijav s strani policije. Administrativno delo na področju arbitraže se ni zmanjšalo, saj so določeni postopki pripeljani do točke, ko se pripravljajo dopisi in potrdila za izterjavo glob, ki so postale pravnomočne.

Pri kontroli gospodarskih ribičev z globinsko vlečno mrežo, se je v skladu z »landing obligation« pozornost posvečala pri izpolnjevanju obrazca »Last Haul« in poročanje Evropski agenciji za nadzor ribištva. S tem se je število pregledov z vodenjem obrazca »Last Haul« tudi letos povečalo glede na prejšnja leta. Pri kontroli na morju je zaznati upad kršitev pri gospodarskih ribičih. Kljub opravljenemu večjemu številu pregledov plovil je zaznanih kršitev bilo manj.

Ob vsakem izplutju s službenim plovilom, so se preverila zavarovana območja. Prostočasni ribolov v rezervatih ne odstopa od predhodnih let. Torej se omenjene kršitve nadaljujejo. Gre pa za večinoma povratnike. Iz tega je lahko razbrati, da je ribolov v zavarovanih območjih donosen, saj kršitelji tudi redno poravnajo globe in z dejanji nadaljujejo. Ribolov gospodarskih ribičev v zavarovanih območjih ni bil zaznan.

V letu 2025 se je s strani pomorske policije povečal obseg posredovanih predlogov za uvedbo postopka o prekršku. Slednji so se redno obravnavali in skladno z zakonodajo izdajale odločbe o prekršku.

Center za spremljanje ribištva: CSR

Operativno delo se izvaja na področju nadzora VMS, ERS, ribolovnih ladijskih dnevnikov in deklaracij o iztovarjanju, dovoljenj za gospodarski ribolov, evidenc oddaj ribolovnih ladijskih dnevnikov in trgovskih dokumentov, oddanih trgovskih dokumentov ter navzkrižnim pregledovanjem podatkov iz navedenih področij. Primerja se tudi podatke iz seznama ribiških proizvodov in 3-črkovnih kod. Tako strukturirano delo zajema tri področja nadzora, ta so: morje, iztovor in prva prodaja.

V letu 2025 je bil en sklop pregledov izveden na podlagi neskladij, javljenih v modulu VALID. Skupno je bilo pregledanih 207 neskladij, od tega je bilo 108 neskladij relevantnih, za 99 neskladij pa je bil preko modula VALID sprožen zahtevek za ureditev, popravek ali pregled podatkov. Med pregledovanjem VALID neskladij so bila ugotovljena in obravnavana tudi druga relevantna neskladja, skupno 21, ki jih modul VALID na trenutni stopnji razvoja še ni zmožen zaznati. Preostalih pet sklopov je zatorej potrebno še vedo pregledovati »ročno«. Zadevno področje se je vodilo v 104-ih upravnih oziroma prekrškovnih zadevah. Zaposlena v CSR je pregledala in primerjala podatke iz več kot 546 različnih izrisov in dokumentov, ki so zavedeni v programu eNIS kot priloge.

V okviru CSR se opravlja tudi nadzor iztovora s plovil z vlečno mrežo. V letu 2025 se je aktivna ribolovna sezona za večino zadevnih plovil omejila na mesece januar, deloma februar in oktober ter november in december. Le eno plovilo je aktivno izvajalo ribolov preko celega leta. Razlogi, ki jih navajajo ribiči so različni, med njimi prevladujejo manjši ulov, obdobja s povečanim številom meduz in klobučnjakov ter delfini, ki ribičem trgajo mreže in kradejo ulov. Glede na celotno situacijo na terenu in preostali obseg dela je bilo do konca meseca novembra pregledanih 5 plovil z vlečno mrežo.

Zaposlena v CSR je v letu 2025 aktivno sodelovala:

- pri izvajanju skupnih nadzorov in izmenjav v okviru JDP programa,
- z MKGP pri reševanju problema nedelovanja VMS in ERS,
- z Zavodom za ribištvo pri reševanju nerelevantnih neskladij in pomagala pri reševanju različnih vprašanj z delovnega področja,
- z MKGP in razvijalci programa INFORIB pri nadgradnji in izboljšanju delovanja InfoRib in modula VALID,
- pri obravnavanju kršitev arbitražnega sporazuma.

Joint Deployment Plan: JDP

Skladno s Sklepom izvršnega direktorja Evropske agencije za nadzor ribištva št. 2024/40 z dne 13.12.2024, se je tudi v letu 2025 izvajal skupni JDP program (Joint Deployment Plan) tj. nadzori z izmenjavo inšpektorjev med Hrvaško, Italijo in Slovenijo. Poleg 5 tednov izmenjav skladno z navedenim programom, je v sklepu določeno tudi 4 tedenska posebna kampanjo MSC5 »Jadran« in prisotnost slovenskega inšpektorja na EU inšpekcijskem plovilu Ocean Sentinel.

Glede na majhnost ribiškega sektorja, je Sloveniji že leta 2023 preko »Steering group« uspelo od EFCA izposlovati, da imamo v okviru kampanje MSC5 »Jadran« poudarek izvajanja le na dveh tednih kampanje. Kljub temu pa moramo preglede opravljene v preostalih 2 tednih kampanje, prav tako zavesti kot del kampanje in jih dnevno poročati.

V Letu 2025 so se opravili naslednji skupni nadzori v okviru JDP programa in Kampanje MSC5 »Jadran«:

- HRV-SVN 05-07.03.2025 in 13-14.03.2025, Zagreb, kopno 5 dni
- HRV-SVN 17-21.02.2025, Pula, morje 3 dni, kopno 2 dni
- SVN-HRV 10-14.03.2025, Koper, morje 2 dni, kopno 3 dni
- HRV-SVN 10-12.06.2025, Šibenik, morje 3 dni
- SVN-HRV 22-26.09.2025, Brežice, kopno 5 dni
- ITA-SVN 18-19.09.2025, Trst-Benetke, morje 2 dniO. SENTINEL 19.09.-26.09.2025, Ancona-Koper, morje 8 dni

Bilateralni sporazum z Italijo

Skladno z bilateralnim protokolom o skupnem sodelovanju med IRSKGLR in italijansko obalno stražo v Trstu, podpisanim 17.04.2015, smo v letu 2025 opravili skupne kontrole s tržaško obalno stražo in sicer:

SVN-ITA 23.01.2025, Koper, morje 1 dan

SVN-ITA 17.04.2025, Koper, kopno 1 dan

ITA-SVN 15.04.2025, Trst, kopno 1 dan

ITA-SVN 29-30.05.2025, Trst, kopno 2 dni

SVN-ITA 23-24.06.2025, Koper, morje 2 dni

SVN-ITA 27-29.10.2025, Koper, morje 3 dni

Z EFC-o se nam je uspelo dogovoriti, da se navedene izmenjave v okviru bilateralnega protokola štejejo kot izmenjave v okviru JDP programa.

Ocena stanja pri spoštovanju posameznih predpisov

Ribiška zakonodaja, z vso svojo specifikko glede označevanja, sledljivosti, prvo prodajo ter specifičnimi trgovskimi dokumenti, se je med nosilci dejavnosti, ki opravljajo promet z ribami in ribiškimi proizvodi, ter samimi ribiči že dodobra udomačila. Stanje na terenu (vsaj kar se tiče Obale) je več ali manj stabilno. Ne beleži se bistvenih odstopanj glede na prejšnja leta.

Označevanje in sledljivost ribiških proizvodov pri grosistih in v maloprodaji je z občasnimi izjemami skladna z veljavno zakonodajo. V letu 2025 ni bilo večjih kršitev navedene zakonodaje.

Označevanje predpakiranih ribiških proizvodov v maloprodaji, se v letu 2025 zaradi pomankanja kadra in časa ni preverjalo.

Ocenjujemo, da je sledljivost ribiških proizvodov v obalnih restavracijah na ustreznem nivoju kljub temu, da 100% sledljivosti ribiških proizvodov v gostinstvu ni mogoče zagotoviti, zaradi slovenske posebnosti tj. zamrzovanja svežih ribiških proizvodov. V gostinstvu je potrebna redna in stalna kontrola, da se vzdržuje dosežen nivo sledljivosti. V praksi to pomeni inšpekcijske preglede 1x leto (skladno z Analizo tveganja), razen v primeru kršitev, ko se pregled ponovi.

Pri nadzoru iztovora malega priobalnega ribolova (plovila brez VMS-ja) v letu 2025 ni bilo ugotovljenih posebnosti. Vsi aktivni ribiči vedo, da morajo za tehtanje ulova uporabljati overjeno tehtnico, redno izpolnjevati ribolovni ladijski dnevnik ter pri izvajanju prve prodaje izpolnjevati obvestilo o prvi prodaji, ki ga je tako kot ladijski dnevnik potrebno oddati pristojnim organom v roku 48 ur.

Prav tako ni bilo ugotovljenih posebnosti pri nadzoru iztovora s plovil z vlečno mrežo oziroma pri pregledu tovrstnih ribiških plovil, dokumentacije, ulova ter njegovega tehtanja in označevanja, kot tudi pri merjenju ribolovnega orodja.

Stanje na področju avtomatskega navzkrižnega preverjanja podatkov in identificiranja neskladij se je z vidika pojavljanja relevantnih neskladij stabiliziralo. Se je pa občutno zmanjšalo število nerelevantnih neskladij, toda ta še vedno predstavljajo kar visok delež avtomatsko zaznanih neskladij, in sicer 48%.

Kot že zgoraj omenjeno se stanje glede gospodarskih ribičev pri izvajanju ribolova na morju z leti izboljšuje in je kršitev vedno manj, kljub večjemu številu pregledanih plovil. Še vedno pa čakamo uradno razlago Komisije glede globinskih vlečnih mrež. Ko jo prejmemo, bomo pozornost polagali na uporabo mreže, ki bo skladna z zakonodajo.

Ključni problemi v smislu nadzora

Zakonodaja

(1) Nujna je uskladitev Uredbe o izvajanju uredbe (EGS), uredbe (ES) in uredb (EU) za določitev prekrškov in sankcij s področja skupne ribiške politike (Ur.l. RS, št. 75/16, 76/17) s spremenjenimi in dopolnjenimi EU uredbami.

(2) Ker v Sloveniji ni urejenega borznega odkupa ulova, Uredba o spremljanju ulova in prodaji ribiških proizvodov (Ur.l. RS, št. 22/24) pa dovoljuje različne poti prodaje ulovljenih rib in ribiških proizvodov, je nadzor nad prvo prodajo otežen, predvsem pa razdrobljen. Zaradi zagotavljanja sledljivosti, slovenska uredba sicer predvideva oddajanje dokumentacije o prvi prodaji tako za ribiča kot za kupca (grosista, ribarnico ali gostinca), vendar sistem beleženja oddaje, ki je trenutno v veljavi in ga vodi Zavoda za ribištvo Slovenije, ne evidentira ne-oddane. Ta problem je bil do neke mere rešen z vzpostavitvijo CSR. Ta je v letu 2022 pričel z bolj sistematičnim navzkrižnim preverjanjem oddane dokumentacije.

(3) V letu 2018 je bila sprejeta Uredba o izvajanju uredb (EU) o uvedbi programa za dokumentacijo o ulovu modro plavutih tunov ter o vzpostavitvi večletnega načrta za obnovo staleža modroplavutega tuna v vzhodnem Atlantiku in Sredozemskem morju (Ur.l. RS, št. 14/2018), ki določa sankcije za kršitve Uredbe (EU) št. 640/2010 in 2016/1627, ki pa ne veljata več. Nadomestili sta ju Uredbi (EU) št. 2023/2833 in 2023/2053 zato je potrebna sprememba slovenske prekrškovne uredbe.

(4) V letu 2016 je ICCAT vzpostavil eBCD – elektronsko potrdilo o ulovu, ki mora spremljati vsako transakcijo modro plavutega tuna v prometu. Slovenija pri tem ni izjema. Navedeno predstavlja dodatek pri delu ribiške inšpekcije, saj je potrebno pregledati vsako vlogo in jo pred kakršnokoli morebitno nadaljnjo transakcijo tudi potrditi oz. opraviti inšp. pregled.

Vprašanje, ki se je z vzpostavitvijo elektronskega eBCD-ja pred leti postavilo je bila, vzpostavitev morebitnega dežurstva v primeru povečanega obseg transakcij z modro plavutim tunom v popoldanskem času oz. med konci tedna. Ta potreba se do sedaj ni pokazala predvsem zaradi tega, ker so kupci v Sloveniji v 95% tudi končni kupci in ni potrebe po potrjevanje eBCD-jev.

Iz prispelih eBCD vlog v letih 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024 in 2025 je razvidno, da so najpogostejši kupci modro plavutega tuna restavracije v Ljubljani in njeni okolici ter nekaj malega tudi grosisti. Potreba po nadzoru restavracij v notranjosti Slovenije predvsem v Ljubljani in njeni okolici ostaja.

(5) V praksi se občasno pojavlja problem zavajanja potrošnika pri prodaji ribjih filejev, za dokazovanje le tega pa bi bilo potrebno izvajati DNK analize.

Da bi se učinkovito spopadli s problematiko zavajanja potrošnika, bi bilo potrebno sprejeti ustrezno nacionalno zakonodajo v zvezi z vzorčenjem rib in ribiških proizvodov na DNK analizo.

(6) Zakon o morskem ribištvu (Ur.l. RS, št. 115/06) v svoji osnovi obravnava le morsko ribištvo čeprav vemo, da obsega EU ribiška zakonodaja še iztovor, transport, prvo prodajo in promet(trženje) ribiških proizvodov in proizvodov iz ribogojstva. Možnosti zaplembe ribiških proizvodov v prodaji oz. trženju ne obravnava in ne omogoča. Tudi za pregledovanje vpisnih listov ribiškega plovila po naši zakonodaji nimamo pooblastil kljub temu, da ga evropski inšp. zapisniki po Uredbi 404/2011 zahtevajo. Zakonodajalec bi moral posodobiti Zakon o morskem ribištvu.

IT-problematika

Ponovno je potrebno poudariti, da ribiška inšpekcija, ki je močno vpeta v EU okolje, poleg poročil, ki jih potrebuje Urad glavnega inšpektorja, pripravlja tudi mesečna Actrep poročila za EFC-o ter letna SCIP poročila za Komisijo kakor tudi poročila Last Haul ob kontroli plovil z vlečno mrežo. V času JDP izmenjav se Actrep poročila pišejo in posredujejo EFC-i na dnevni bazi. Vodenje evidenc za potrebe teh poročil ter sama izvedba navedenih poročil zahteva kar nekaj časa.

Za učinkovitejše delovanje CSR bi bilo treba modul VALID v programu InfoRib nadgraditi tako, da bi izpopolnjeno avtomatsko navzkrižno pregledovanje nadomestilo del pregledov, ki se še vedno opravlja ročno.

Še vedno se pojavljajo občasne težave pri delovanju sistemov VMS in ERS, kar onemogoča učinkovito izvajanje inšpekcijskih nadzorov. Aplikacijo ERS bi bilo med drugim potrebno izpopolniti in nadgraditi tako, da bodo ribiči imeli možnost opraviti popravke vsaj do zaključka/oddaje elektronskega ladijskega dnevnika in deklaracije o iztovarjanju, izbrati tip ribolovnega orodja »volantina« in geografsko območje, na katerem je bil ulov opravljen, ter da vnašalca podatkov ne spusti naprej, v kolikor ne vnese v posamezne module obvezne podatke. Vse navedeno bi olajšalo delo CSR.

Kontrola iztovora

Na podlagi ugotovitev inšpektorjev DG MARE, da ribiči v Sloveniji svoj ulov tehtajo na umerjenih tehtnicah, je Komisija Slovenijo pisno obvestila, da ni potrebe po izvajanju odobrenega načrta vzorčenja, ki ga je Slovenija skladno z 60. in 61. čl. Uredbe (ES) 1224/09 pred leti predložila Komisiji, le- ta pa odobrila. Naveden načrt vzorčenja je predvideval min. 1 vzorčenje iztovora na mesec.

Kljub navedenemu, je potrebno opravljati inšp. preglede iztovora skladno z letno Analizo tveganja in pri tem beležiti vrste in količine iztovorjenega ulova, saj EU Komisija zahteva 1x letno poročilo o tovrstnem nadzoru. Smiselno bi bilo po vzoru Hrvaške razmisliti o namestitvi mobilne aplikacije za sledenje malega priobalnega lova ali dopolniti Zakon o morskem ribištvu, da bi bilo mogoče namestiti video nadzor v ribiška пристanišča.

Razmerje med inšpekcijskimi postopki po uradni dolžnosti in na prijavo

Prijav na področju morskega ribištva (iztovor, prva prodaja, promet in ribolov na morju) je relativno malo, zato 90% dela poteka po zastavljenem planu.

Sodelovanje v regijskih organizacijah – pozitivne in negativne izkušnje

V letu 2025 so se v sodelovanju z mobilno enota FURS-a opravili tudi nadzori transporta ribiških proizvodov na mednarodnih mejnih prehodih (MMP) in sicer se je opravilo 6 kontrol:

- 13.03.2025, 31.07.2025 in 09.10.2025 MMP Jelšane
- 13.03.2025, 31.07.2025 in 09.10.2025 MMP Starod
- 17.04.2025 MMP Dragonja

Skupno je bilo preverjeno 14 vozil, pri tem se je ugotovila 1 kršitev s strani slovenskega nosilca dejavnosti, ki je bila sankcionirana. Znotraj države so bile v letu 2025 opravljene 2 kontrole. Kršitev ni bilo.

V letu 2025 se je v sodelovanju z mobilno enota FURS-a opravil nadzor ribiških plovil na morju:

